

**BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM**

sefaköy

TEVFİKBEY - KEMALPAŞA - GÜLTEPE - İNÖNÜ
BEŞYOL - FEVZİ ÇAKMAK - KARTALTEPE

YAZAN: **C. HAKKI ZARİÇ**

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

SEFAKÖY

TEVFİKBEY - KEMALPAŞA - GÜLTEPE - İNÖNÜ
BEŞYOL - FEVZİ ÇAKMAK - KARTALTEPE

Yazan ve Hazırlayan
C. HAKKI ZARİÇ

İmtiyaz Sahibi
Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal ÇEBİ

Yayın Yönetmeni
Güney ÖZKILINÇ

Yazan ve Hazırlayan
C. HAKKI ZARİÇ

Yayın Danışmanı
Yasemin BEKTAŞ

Yayın Editörü
Suat Hayri KÜÇÜK

Etkinlik Planlama ve Basın Yayın Şefi
İlker ÇETİNKAYA

Görsel Sanatlar ve Tasarım Yöneticisi
Duygu YENİCİ

Grafik Tasarım
Ahmet GÜRLEN

Bütün hakları sınırlıdır.
Yapılacak alıntılar ve görsel kullanımlar
Küçükçekmece Belediyesi ve eser/hak sahiplerinin ancak
yazılı izinlerine tabidir.

1. Baskı

Derin Ofset ve Ambalaj
Mart 2024, İstanbul

ISBN: 978-605-9110-29-7

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 70967
Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları
www.kucukcekmece.istanbul
444 4 360

İÇİNDEKİLER

Başkan Yazısı	9	III. Bölüm	
Sunu		Safraköy'den yolu geçenler	54
Büyük Sofra Büyük Davet	10	Safraköy'de bir şair öğretmen: Eray Canberk	56
I. Bölüm		Sefaköy Halkevi'nden Sinemaya Bir Yolculuk:	
Kadim Şehrin Canlı Tarihi		Reis Çelik Anlatıyor	70
Safra Köy'den Sefaköy'e	14	İstanbulun dışında hayatın içinde Sefaköy	
Osmanlı Dönemi Belgelerinde Halkalı	15	Doç. Dr. Göksel Aymaz	90
II. Bölüm		Anılar ve tanıklıklar	94
Sefaköy'ün muhtarları	24	Yollar, duraklar ve ulaşım	96
Bir telaşın adımları:		Eskiden, çok eskiden	97
Tevfikbey Mahallesi Muhtarı Nesrin İnan	26	Bahçelerden sokaklara,	
Üzüm bağlarından üst geçitlere		geçmişten şimdiye Sefaköy.....	98
Kemalpaşa Mahallesi Muhtarı Hacı Şengül	30	Dikey mimarı, AVM ve kentsel modernite	98
Yerleşik ve mutlu mahalle:		Sefaköy'de sinemalar, dükkânlar ve fabrikalar	
Gültepe Mahallesi Muhtarı Ümmügül Alış	34	Ramazan Yıldırım	100
Mahalledeki her evin bir bireyi:		Hoca'nın Sineması	101
İnönü Mahallesi Mutarı Sedat Keskin	38	Kambur'un Sineması	105
Sakin ve huzurlu bir gelecek:		Aydan Sineması	105
Beşyol Mahallesi Muhtarı Ali Çoban	42	Ekiciler Sineması	107
Sakin yerin canlı tanığı:		Safraköy'de bazı ilkler	109
Fevzi Çakmak Malallesi Muhtarı Mehmet Mutlu ..	46	1952'de Safraköy'de yaşayan insanlar	115
Yerleşik ve yardımcı kişi:			
Kartaltepe Mahallesi Muhtarı			
Muharrem Pehlivan	50		

...

IV. Bölüm		V. Bölüm	
Sefaköy Esnafı	118	Sefaköy İnsanları	154
Manşette Sefaköy: Yenisefa Gazetesi	120	Bir uzun yol hikayesi ya da Yaşar İnan	156
Geçmişten izler ve gazeteciliğin tilsimi	122	Kısa bir anımsama için	157
Hal, gidişat ve davalar	123	Geçmişten gelen	158
Traj, sayfa sayısı ve periyot	124	Seçkin Sokak'ta bir sarnıç	160
Doğru haberde ısrar	125	Postane, postacı ve mektuplar	162
Geniş etki alanı	126	Cami yapımında Beşir Kemal ve eczanesi	163
"Kimseden çekinmeden yazmalıyız. Olay bul!"	127	Bir basketbol hikâyesi	164
Sefaköy'de kameranın arkası: Dost Foto	130	Bir seçim dönemi	166
Yeni dönem, yeni makineler	134	Sevdiğim sokak adları gibi	166
Dijital yenilik	135	Bir pavyon hikâyesi:	169
Ünlüler Sefaköy'de	136	Bir cinayet vakası:	169
Çırağan'da bir düşün	137	Bir öğretmen bir yeni okul	169
Merkeze taşının baskısı	140	Asırlık adreste İrmak ailesi ya da Kayserili	170
6.Filo'danDeniz Gezmiş'e.....	140	Hastane bahçesi	171
Fabrikalardan sokaklara	141	Uzun bir tren yolculuğu	172
Müze hayali	143	Askerden dönüş ve hayat	173
Mavi yama ya da Güneş Kundura	146	Muhtarlıkta mühür önemli	174
		Seçim ve yıkım kol kola	175
		Nahiye Müdürlüğü'ne şikâyet dilekçesi	178
		Göç ve geriye kalan	178
		Yıllar, taşkın ve su	181
		Merkez Camii'nde 41 yıl	182
		Çamurlu yollarda yedek ayakkabılar	183
		Bayram sabahı sevinci ve insanlar	185
		Geçen zaman ve aile	187
		Esnaf Tiyatrosu	188
		Dimetoka ile Sefaköy arasında geçen zaman	196
		Bir hikayenin yıllar öncesi	198
		İngiliz oyunu ve Kral yanlıları	200
		Ali ile Ayşe'nin Hikayesi	202
		Sözlü ve yazılı kaynak	203
		Kaçış ve kucaklaşma: Kitaptan aktararak	203
		Yeni bir zamana tanıklık	204
		Evdeki odada sönmeyen ışık	206
		Çocuğun çocukluğu	208
		Bir arada aile ve arkadaşlık	209
		'Bitirdiler bizi'	212
		Gülümse'mek mi?	213

İÇİNDEKİLER

VI. Bölüm:

Sefaköy Dernekleri	214
Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu	216
Sabah, saban ya da kampana	218
Bir sözcüğün güncel tınısı	220
Ustalıyla gelenler	220
Bir soruyla devamlık	221
Geleceğe dair planlar ve platformun bazı çalışmaları	222
Aynı adreste aynı duyarlıkta Safra Köyü Kültürünü Yaşatma ve Sosyal Hizmetler Yardımlaşma Derneği	223
Dayanışma, paylaşım ve bir arada olma halleri	224
Derneğin faaliyetleri ve üyelerine dair	227
Futbolculuk yıllarına kısa bir bakış	229
Tevfikbey Mahallesi Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği'nde Uzun Yıllar	230
Tamir ve tadilatla başlayan yeni dönem	231
Arkadaşlık mirası	232
Kaymakamlık binası için bir yeni çaba	233
Bir sağlık ocağı yapımında ilk adımlar	234
Yeni dönem cami için yeni çabalar	236
'Işık biraz daha ışık'	236
İhtiyaç sahiplerine destek	237
Taziye evi.....	237

VII. Bölüm:

Sefaköy'de futbol	238
Sefaköy Spor	240
Yerli ve Tanıdık İsimler, Buluşmalar	241
Ünlüler Sefaköy Spor'da.....	243
Kendine Güvenmenin	
Kendine Yetmenin Adımları	244
Covid-19 Sahaya da Engel	245
Bir Anıda Saklı Kalan Centilmenlik	246
Sofraköy Spor	248
Sefaköy Kartal Spor	250
İstanbul'da Amatör Futbol	251
Derbi Heyecanı	252
Mahallenin Delikanlıları	253
Profesyonel Lig'in Kapısından Dönmek	254
Sefaköylü Olmak	255
Semt Takımı - Semt Sahası	256
Rekabet de Saygı da Samimi	257
Sefaköy Filiz Spor Kulübü	258
Filizlenen Umutlar	259
Mahalle Takımı	260
Resmiyet - İkinci Amatör ve Birinci Amatör	261
Bir Cazibe Merkezi	262
Bir Spor Kompleksini Düşlemek	263
Filiz Spor ve Temsil Ettiği Ruh	264

VIII. Bölüm:

Sosyal Belediyecilikte örnek adımlar	266
Kadınların Dünyaya Açılan Sesi: Kadın Eşitlik Merkezi	268
Geçmişten günümüze	269
İlkler ve Yenilikler	270
Kadınlar Çözumsuz Değil	271
Bir Farklı Alan Bir Farklı Örnek	271
Çevreye, Atığa, Hayvanlara Dost	272
Kültür, Sanat ve Eğitimde Kadınlar	273
'Çekmecemde Kitap Var!'	273
Kültürel Geziler ve Fırsat Eşitliği	274
Sertifika ve Sonrası	275
Geleneksel Sanatlar Akademisi'nden Güzel Sanatlar Akademisine	276
Güzel Sanatlar Akademisi	278
Akademik Sanat Eğitimi	280
Branşlar	281
Yaratıcı Çocuk Akademisi	282
Animasyon Stüdyosu, Video Art Stüdyosu, Dijital Art Stüdyo	283
Kültür ve sanat etkinlikleri	284
Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi Eğitimleri	286
Yetişkin Kursları	288
Çocuk ve Gençlere Yönelik Kurslar	289
Özel Çocuklara Yönelik Ritim Atölyesi	290
Etkinlik Temelli Eğitimler ve Bilgi Temelli Eğitimler....	291
Bilim ve Teknoloji Temelli Eğitimler	291
Yabancı Dil Temelli Eğitim	292
Disiplinler arası eğitim (Stam Proje Eğitimi).....	292
Kültür ve Sanat Temelli Eğitim	292
Bilimsel ve Kültürel Geziler	293
Sefaköy Bilgi Evi'ne Nasıl Üye Olunabilir?	293

IX. Bölüm:

İnönü Aile Danışmanlık Merkezi	294
Psikolojik Danışmanlık Nedir?	294
Kemalpaşa Semt Konağı	295
Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi	296
Hafta içi anne çocuk atölyeleri	297
İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi.....	298
Tevfikbey Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi.....	300
Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi	302
Kitap Cafe'den kütüphaneye	303
Huzur ve ayrıcalık	304
Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi	305
Özel Eğitim Merkezi	306
Küçükçekmece Belediyesi Nikah Salonu	307

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECE

sefaköy

Değerli Küçükçekmeceliler,

Küçükçekmece mahallelerinin zengin kültürel dokusunu, tarihini ve gündelik yaşamını anlatan bu özel kitap serisini sizlerle buluşturmanın heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorum. Her mahallemiz bu şehrin kimliğini ve kültürünü şekillendiren eşsiz değerler barındırıyor. Bu kitap serisi mahallelerimizin renkli hikâyelerini, sıcak komşuluk ilişkilerini, tarihi ve kültürel mirasını siz değerli okurlara aktarmak için özenle hazırlandı. Küçükçekmece'nin her bir köşesinde yaşanan hayatın, bu toprakların hafızasında saklı olan anıların ve mahallelerimizin eşsiz güzelliklerinin bu sayfalarda hayat bulduğuna inanıyorum.

Mahalle kültürü, tarihin her döneminde toplumların sosyal dokusunu şekillendiren temel bir yapı taşı olmuştur. Geleneksel mahalle yapıları, komşuluk ilişkilerinden esnaf ağlarına, ortak yaşam alanlarından kültürel etkinliklere kadar toplumsal yaşamın her yönünü kucaklar. Zaman içinde bu yapılar modern şehircilik anlayışıyla birlikte evrilmiş, ancak köklerindeki topluluk duygusu ve birliktelik anlayışını korumuştur. Mahalleler, kent kültürünün gelişimine ve bir kentin kimliğinin oluşmasına katkıda bulunur. Bu, sadece mimari ve fiziksel yapılanma ile sınırlı değil; dil, sanat, gelenekler ve günlük yaşam pratiklerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir kültür mozaiğidir. Mahalleler, kentlerin hafızası olarak işlev görür ve geçmişle gelecek arasında köprü kurar. Her mahalle kentin kendine has hikâyesinin bir parçasıdır ve bu hikâyeler bir araya geldiğinde kentin eşsiz kimliği ortaya çıkar. Küçükçekmece gibi dinamik bir kentte, her

mahallenin kendine has karakteri ve tarihi bu geniş ve zengin kültür mozaiğinin en değerli parçalarından birini oluşturur.

Sefaköy ve çevresindeki mahalleler; Tevfikbey, İnönü, Beşyol, Fevziçakmak, Gültepe, Kemalpaşa ve Kartaltepe, Küçükçekmece'nin kültürel çeşitliliğinin ve zenginliğinin bir yansımasıdır. Her bir mahallenin kendine has özelliği, bu kitapta, mahallelerimizin ruhunu ve bu toprakların hikayelerini yansıtıyor. Bu bölgeler, kentimizin dinamizmini ve geleneksel dokusunu koruma çabasını en iyi şekilde temsil ediyor.

Bu değerli eserin hazırlanmasında emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi sunarım. Yazar ekibimizin titiz çalışmaları, Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün desteği, muhtarlarımızın ve mahalle sakinlerimizin katkıları bu kitap serisinin bileşenleridir. Her bir sayfasında mahallelerimizin ruhunu, tarihini ve kültürünü hissedeceğinizi umuyorum. Bu eserler sadece bilgi ve anıların bir araya getirilmesi değil, aynı zamanda topluluğumuzun ortak hafızasının da parçasıdır.

Küçükçekmece'nin her mahallesinin kentin genel yapısına olan katkısını ve bu toprakların sıcaklığını bu sayfalarda bulacaksınız. Umarım siz de en az benim kadar bu kıymetli seriden keyif alırsınız.

Sevgi ve saygılarımla

KEMAL ÇEBİ
Belediye Başkanı

Büyük Sofra Büyük Davet

-Sunu-

Davet etmekle beraber, çağırın bir yanı var Sefaköy'ün. Geçip gitmek için değil, kalıp o geniş sofrada var olmak için neden oluşturuyor hep.

Bildik bir huzuru vardır semtin, tanıdık, sükûnet içeren ve eve dair. Evden sonra sokak, en nihayet mahalle biraz da hayatın akışını yerleşik kılmak için değil midir? Orada ve yerleşiktir her şey. Bildiğimiz gibi, yanılmadan, yanılma alanlarını ve nedenlerini eskitmeden ama bir o kadar da huzur ve güven veren bir yer. Herkesin anılarıyla birlikte büyüdüğü, kendini var ederken çevresini de bu kalabalığa dahil ettiği bir çokluk; geçmişi geleceğe tanık kılmanın sessiz tılsımı bir yerde.

Değişimlerin dönüşüme neden olduğu karmaşa öte yandan, durmadan değişen ve zamanın hızına ayak uydurmak için acele eden bir yanı da var artık mahallenin. Geçmişte biraz daha korunaklı ve herkesin "tek hane" gibi yaşadığı tanıdık olma halinden biraz daha uzaklaşan bir karmaşa bu.

Yer değiştiren minibüs durakları, taşınıp giden komşular, meslekten cayan esnaf, yeni bitirimler ve eski aşklar hariç değil mahalle toplamından.

Değişiyor, dikine de olsa büyüyor ve kendinde olanı saklamak için ısrar etse de zamanın hoy-

ratlığına yeniliyor her semt gibi Sefaköy de, o geniş sofradan anılar ve o anıları saklayan fotoğraflar kalıyor.

Bazı anıların fotoğrafına bile ulaşamıyor ne yazık. Bir yazıklaşma ve ahlânma alışkanlığından öte, kaybedilen ve geri getirilmesi mümkün olmayan şeylerden bahsediyoruz hep. Sefaköy'ün çamurlu yollarından bahsediyor herkes, kiminin yedek ayakkabısını tanıdık esnafta saklı tuttuğu ve çamurlu olanı çıkarıp temiz olanla dolmuşa binerek okula ya da işe gittiği zamanlar işte; şüphesiz o çamuru özlemiyor kimse, dizine kadar çamurda yürüdüğü zamanlarda yaşadıklarını, komşuları ve mahalleyi özleyiyor.

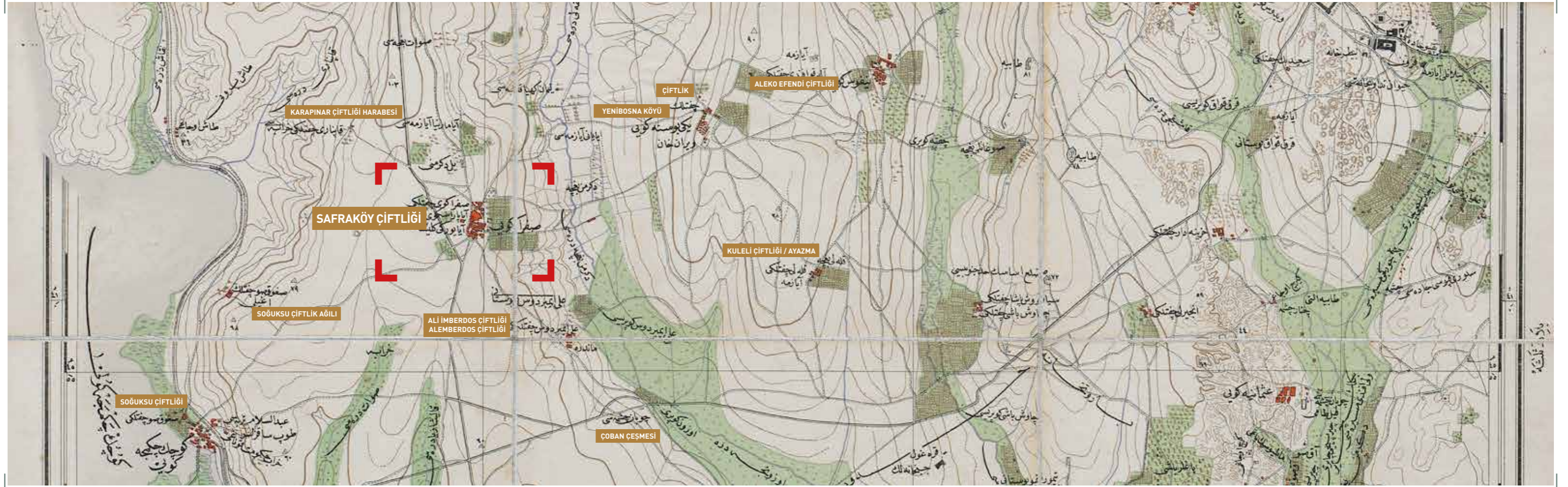
Üzüm bağlarının yerinde yükselen binaların kent hayatına ne kattığı müphem ama başka semtte yaşasa da iş çıkışı Sefaköy'e giden ve arkadaşlarıyla belli alışkanlıklarını sürdüren çok insan tanıdım. Yaş alsın da top koşturduğu takımın başarısı için tribünde futbolcular kadar yorulan insanlar da bunların arasında kuşkusuz. Sefaköy geniş bir sofraya olma kültürünü sürdürmeye çalışan insanlar arasında varlığını sürdürüyor. Kültürel alanda zengin ve olanaklı koşullara sahip. Kadınlar ve çocuklar için hayatı kolaylaştıran yönleri de düşündüğümüzde bu sofranın kurulduğu alan gittikçe genişliyor.

Tanıkları ve anılarıyla eskijen ve yok olan yanlarıyla Sefaköy, Sefaköy ya da Sefaköy bir kampana sesiyle akşamın sokaklarından evinin sakinliğine çekilen insanların alın teriyle kendini var etmeye devam ediyor. Büyüyor bir yandan, yeni anılar ve yeni bellek oluşturuyor. Geçip gitmek için değil, kalıp büyük bir sofrada varlığını sürdürmek için davet ediyor.

Bu çalışmayı yürütürken bizim için olanaklarını seferber eden Küçükçekmece Belediye Başkanı Sayın Kemal Çebi'ye, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Sayın Güney Özkılınç'a, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Sayın Saniye Yıldız'a; İlker Çetinkaya, Adem Zeki Taşdemir ve çalışma arkadaşlarına, Damla Şencanlı ve çalışma arkadaşlarına, SKSM yetkilileri ve personeline, Sedef Aygün'e, Turgay Özcan'a, Abdullah Kaya'ya, Can Koparan ve ulaştırma ekibine, Aziz Kaya ve fotoğrafçı arkadaşlara, emek veren ve bilgilerini bizimle paylaşan Zahit Topuz'a teşekkür ederim.

Sokakta, kahvede, iş yerinde, evde ve mahallede olmanın olanakları çok alan açtı bana. Fotoğraf arşivini bizimle paylaşan İsmail Kosovalı'ya, emlak ofisini kullandığımız Yurdaer Yurtsever'e, Hikmet Ariel, Fikret Ariel, Rasim Süner ve Hakan Teneoğlu'na teşekkür ederim. ■

Küçükçekmece'nin Osmanlı dönemine ait bir haritası. Kaynak: Osmanlı Belgelerinde Küçükçekmece, Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, 2022, sf.230

I. BÖLÜM

Kadim Şehrin Canlı Tarihi Safraköy'den Sefaköy'e

ULAŞ TÖRE SİVRİOĞLU

Osmanlı Dönemi Belgelerinde Halkalı

Ne kentin kurucusu Büyük Konstantin ne de Osmanlı Sultanları İstanbul'un böylesine büyük bir metropol haline geleceğini öngöremezlerdi. Daha yüz yıl öncesine kadar İstanbul'un hayli dışında köyler olan Çekmece-yi Sagır, Safraköy, Şenlikköy (Florya) gibi yerleşimlerin bir gün Suriçiyle birleşecekleri ve büyük metropolün parçası haline gelecekleri de öngörülemezdi. Gerçi bu durum Osmanlı-

lar açısından zaten arzu edilir bir gelişme değildi. Osmanlı asırları boyunca şehrin aşırı büyümesini engellemek için önlemler almakta, Anadolu'dan ve Rumeli'den göçleri kontrol altında tutarak İstanbul'un nüfusunu 400-500 bin bandında sabit tutmaya gayret etmekteydiler. İstanbul'da dönem dönem yapılan nüfus yoklamaları, göçmenleri baba yurtlarına geri döndürülmeleriyle sonuçlanıyordu. Bu saye-

de kent nüfusunun o dönemin üretim gücünü aşacak biçimde büyümesi de engellenmiş oluyordu. Böylece bir zamanlar İstanbul şehri temel besin maddelerine, ev eşyalarına ve pazar gereksinimlerine dönük ihtiyaçlarının bir kısmını kendi yakın çevresindeki köylerden elde edebilmekteydi. Bu nedenle şehrin çevresindeki bostanlar, tarlalar, halı-kilim dokuyan, balıklıklıla uğraşan köylerin devamlılığı Osmanlılar için önemliydi. Bundan 400 yıl kadar önce Evliya Çelebi Küçükçekmece ve çevresindeki mesirelerden sadece göllerden tutulan balıkları anlatmak için değinmişti.¹

Öte yandan Osmanlıların yapay olarak koydukları nüfus ve yerleşim bariyerleri 19. yüzyıldaki büyük geri çekilişler karşısında yıkıldı. 1878 Osmanlı-Rus harbi ve ardından gelen Balkan Fecaati döneminde yani iki-üç kuşaklık bir zaman zarfında İstanbul, Rumeli'den kaçmak zorunda kalan yüzbinlerce insanın akınına uğradı. Bu nüfusun kimi bundan böyle İstanbul'da kaldı ve geçmişte çok az hanenin bulunduğu ve ancak Avrupa'ya yapılan askeri seferler esnasında geçici olarak konaklanan yerlere yerleştirildiler. Böylece bir zamanlar İstanbul'a gidip gelen

seyyahların ve askerlerin dinlenme istasyonları olarak görülen bu az haneli yerleşimler önce kalabalık köylere, ardından yüzbinleri bulan nüfuslarıyla dev ilçelere dönüştüler.

19. yüzyılda giderek önem kazanan köylerden birinde Osmanlı asırlarında Safra Köy adını taşıyan yerleşimdi. Köyün adı hakkında farklı rivayetler vardır. 1966'da Küçükçekmece ve çevre köylerinin tarihini kaleme alan E. Öztürk, muhtemelen köyün yaşlılarından elde ettiği bilgilere dayanarak köyün adının II. Abdülhamid'in Sofra Çiftliği'nden geldiğini söylemektedir.²

Köyün adının Sofra olarak düşünülmesinin nedeni muhtemelen askeri seferler sırasında burasının bir uğrak/mola yeri olmasıydı. Zira sofra sözcüğü aynı zamanda sefer sözcüğünün de kökeni olan sfr kökünden gelen sufra sözcüğünden türemektedir. Sufra, yolcu yiyeceği, azık anlamına da gelmekteydi.³ Öte yandan köyün adının sofra'dan türediği iddiasının doğruluğu şüphelidir. Zira çok daha eski belgelerde de köyün adı Sofra olarak değil Safra olarak geçmektedir. Yani köyün adı Sofra olsaydı sad (ص) ile değil sin (س) harfi ile yazılması gerekirdi. Gerçi birçok sözcükte olduğu gibi sofra sözcüğünün yazımında bir uzlaşma

¹Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: İstanbul 1. Cilt 2. Kitap, hazırlayanlar: Seyit Ali Kahraman- Yücel Dağlı, YKY, İstanbul, 2010, s.445-446, 597.

²Ergün Öztürk, Küçükçekmece ve Çevresi, Gün Matbaası, İstanbul, 1966, s.65.

³<https://www.nisanyansozluk.com/kelime/sofra>.

yoktur. Osmanlıcada sofra sözcüğü de bazen sad harfiyle kimi zaman ise sin'le yazılmaktaydı. Ama sad'la yazıldığında da sad'ın yanına bir vav (و) harfi eklendiğini görüyoruz. Bu durumda köyün adının Sofra değil Safra kökenli olduğunu var sayabiliriz. Safra da bilindiği üzere Osmanlıca öd salgısı ve koyu sarı renk anlamlarına gelmekteydi. Günlük dilde ise safra atmak deyiminde olduğu üzere "istenmeyen eşya ve yük" anlamında da kullanılmaktaydı.

Safra Köy'ün ne zaman kurulduğunu bilemiyoruz. Ergün Öztürk 1951'de muhafaza edilmek yerine yıkılan kilise 1832 tarihli bir kitabe olduğunu yazmaktadır.⁴

⁴Öztürk, a.g.e, s.65.

⁵DABOA, Kutu A. (DVNSMHM.d.) Gömlek 42, Sıra,172-H-10-03-989.

Muhammed Rüşdi adlı vatandaşın Safra'daki çiftliğe dair 17 Mart 1878 tarihli şikayeti. Kaynak: Osmanlı Belgelerinde Küçükçekmece, Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, 2022, sf.41

Bundan yola çıkarak da köyün 150 sene geriye uzanan bir geçmişi olduğundan söz eder. Ancak devlet arşivlerinde Safra Köy hakkında çok daha eskilere uzanan bilgilere rastlayabiliyoruz. Örneğin Hicri 989 (1581/82) tarihli bir belgede köyün ve çevre arazilerinin (muhtemelen Sokollu) Mehmed Paşa'nın hassına ayrılmış olduğunu ve bu hassaların sorumlusu olan Kalender adlı kişinin köylülerin mallarına el koyup kadınlarını kaçırdığı için saraya şikâyet edildiğini öğreniyoruz.⁵

Elbette İstanbul'a bu kadar yakın bir muhitte yerleşimin 19. yüzyılda başlayacağını düşünmek yanlış olur. Anlaşıldığı kadarıyla Safra Köy, Osmanlı-

nın klasik çağı boyunca başkente yakınlığı sebebiyle hazineye ait hassa toprağı olarak kullanılmıştır. Hicri 1254 yılında (1839/40) tarihli bir belgede köy ve çevresindeki bazı arazilerin Harremeyn Vakfı'na ait olduğunu görüyoruz.⁶ H. 1262 (1850/51) tarihli bir belgede ise köydeki üzüm bağlarının Sultan Bayezid Vakfı'na bağlı olduğunu görmekteyiz.⁷

Hicri 1269 (1852/53) tarihli bir belgede köyün bazı bağ ve otaklarının Alembertos Çiftliği'ne

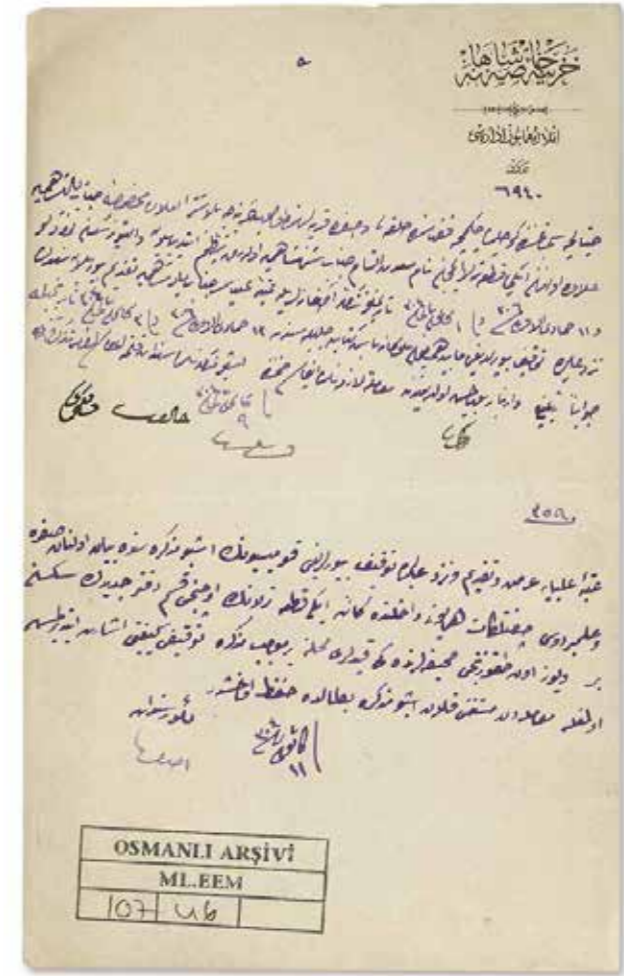
(ya da Ali İmberdos) ait olduğu belirtilmektedir.⁸ Osmanlı döneminde Küçükçekmece ve çevresi, İstanbul'un gıda ihtiyacını karşılayan çiftlikler bölgesiydi. 18. yüzyıldaki kayıtlarda şehirle Küçükçekmece arasında sayıları 35'i bulan bu çiftliklerde, zahire, buğday, et, süt, yoğurt gibi şehrin ve sarayın ihtiyacı olan tüm gıda maddeleri üretildiğini görebiliyoruz. Çiftliklerde büyük ve küçükbaş hayvanların yanında kaz, ördek, tavuk gibi kanatlı hayvanlar da yetiştirilirdi. Üretimde öncelik İstanbul'un ihti-

Safra Çiftliği'nin nasıl kullanılacağına dair, 31 Temmuz 1911 tarihli, Meclis-i Vükela Görüşmelerine Mahsus Tutanak Belgesi. Kaynak: Osmanlı Belgelerinde Küçükçekmece, Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, 2022, sf.60

⁶ DABOA, Kutu T.S. M.A. e. Gömlek 766, Sıra 11, H.29-12-1255.
⁷ DABOA, Kutu C..E..V..Gömlek 189- Sıra 9409-H. 17-03-1267.
⁸ DABOA, Kutu H.H.İ., Gömlek 10, Sıra 5, H. 03-11-1269.

yacı olduğu için, bazı dönemlerde bölgede üretilen zahire ve buğdayın İstanbul dışına satılması kesinlikle yasaklanmıştı. Bölgede ziraat ve hayvancılığın yanında bağcılıkla da uğraşılırdı. Küçükçekmece'de özel çiftlikler olduğu gibi padişahların ve sarayın çiftlikleri de mevcuttu. Müslüman ve gayrimüslim Osmanlı tebaasının yanında, zaman içinde yabancı ülke vatandaşlarının da çiftlikleri işlettiği görülmektedir. Hatta 19.yüzyılın ikinci yarısından itibaren yabancı işletmecilerin sayısının artması ile yerli halkla aralarında zaman zaman sorunlar da çıkmıştır. Küçükçekmece çiftlik çayırlarında Osmanlı sarayı için at yetiştirildiği gibi, saraydaki atların gıda ihtiyacı da karşılanırdı.

Hazine-i Hassa Sultan Mülkleri İdaresi'ne ait 6940 numaralı ve 23 Ocak 1889 tarihli belge. Kaynak: Osmanlı Belgelerinde Küçükçekmece, Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, 2022, sf.238

⁹ Mehmet M. Polat, Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Tarih Yok, s.
¹⁰ Mehmet Ali Yıldırım, Osmanlı'da Modern Ziraatın Gelişimine Katkı Sunan İki Ermeni Mütetehassis: Hagop Amasyan Ve Kevork Torkomyan, Kilis 7 Aralık Üniversitesi SB Dergisi Cilt: 6 - Sayı: 12, s.126-143.

Yoğun zirai üretimin ve hayvancılığın olduğu bu bölgedeki kimi çiftliklerde, Osmanlı idaresi çağın gerektirdiği modern tarım usullerini takip etmeye çalışmakta, salgın hastalıklara karşı hayvanlar aşılanmakta, zaman zaman yabancı konuklar ise yapılan bu çalışmaları görmek için yurtdışından gelmekteydiler.⁹

Modern çiftlikler kurma çabasının sonucunda Halkalı Ziraat Mektebi'nin öğretim kadrosunun oluşturulması

adına Fransa'ya imtihanla gönderilen sekiz öğrenciden biri olan Torkomyan Efendi, 5 Temmuz 1883 tarihinde yirmi dört yaşında iken 2.500 kuruş maaşla Ayas Ağa, Ali Bey, Filiboz, Safra ve Alembertos Çiftlikat-ı Hümâyunu Ziraat Me-

muriyetine atanmıştı.¹⁰ 1889 tarihli bir belgede Safra ve Alembertos Çiftliklerinin padişah mülkü olduğunu okumaktayız.¹¹

1912 yılına kadar köy Rumlarca iskân edilmekteydi. Bu dönemde köyün 65-70 hanelik yani tahminen 350 kişiyi aşmayan bir nüfusu bulunmaktaydı.¹² Öztürk Köyde yaşadığı bilinen tek Müslüman hanenin İbrahim Efendi adlı birine ait olduğunu söylemektedir. Ancak daha önceki yıllarda da köy ve çevresinde Müslüman çiftlik sahiplerinin olduğunu görebilmekteyiz. Yine de Safra genellikle bir Rum iskân yeri idi. Devlet arşivlerine baktığımızda köyün Rumlar zamanından kalan ahalisi hakkında bazı belgelere rastlayabiliyoruz. Örneğin Hicri 1269 (1852/53) tarihli bir belgede Çekmece-yi Sağır'e bağlı olan Safra Köy'de Toma(s) adlı Rum'un komşularıyla tarla hudutları sebebiyle mahkemelik olduğunu okumaktayız.¹³ 1278

(1861/2) tarihli bir belgede köy sakinlerinden olan Espoço ve Kotaki adlı Rumların arasındaki husumetin çözüldüğünü görüyoruz.¹⁴ Yine Hicri 1312 (1894/95) tarihli bir belgede Küçükçekmeceye (orijinal metinde artık Çekmece-yi Sağır yerine Küçükçekmece denilmektedir) bağlı Safra Köyü'nde Hristo ve Hristaki adlı Rumların sattıkları mal karşılığında bakır para aldıklarına dair bir belge görmekteyiz.¹⁵ Köyde muhtemelen Rumlarca işletilen bir meyhane de vardı. 1835 tarihli bir listede köyde Safra Köy'de her ay 20 kuruş alkollü içki vergisi ödeyen bir dükkân olduğunu görüyoruz. Mukayese için o dönemde çevre yerleşimlerden Bakırköy'de (Makri Karyesi) her biri 15 kuruş vergi ödeyen iki meyhane, Şenlikköy (Kalatarya Karyesi) ayda 20 kuruş vergi ödeyen bir meyhane, Yeşilköy'de (Ayastefanos Karyesi) ise her biri 20 kuruş ödeyen dört meyhane bulunduğunu aktaralım.¹⁶

¹⁰ Mehmet Ali Yıldırım, Osmanlı'da Modern Ziraatın Gelişimine Katkı Sunan İki Ermeni Mühendisi: Hagop Amasyan Ve Kevork Torkomyan, Kilis 7 Aralık Üniversitesi SB Dergisi Cilt: 6 - Sayı: 12, s.126-143.

¹¹ "Padişah tarafından tapuları alıkonulduğu komisyonun bu yazısında beyan edilen Safraköy ve Alembertos padişah çiftlikleri içindeki iki adet tarlanın 3. kısım yeni defterin 81 ve 119. sayfalarındaki tapu kayıtları mahalline "tapularının alıkonulduğu" işaret ettirilmiştir. Bu nedenle işlemsiz kalan bu yazının iptal edilen belgeler arasında korunması uygundur.

¹² 23 Ocak 1889 "Çatalca Sancağı'nın Küçükçekmece kazasındaki Halkalı ve Safra karyelerinde hazine tarafından satın alınarak padişaha ait emlak eklenen iki adet tarla için Padişah adına düzenlettirilen ve bakanlığın 680 numaralı ve 13 Ocak 1889 tarihli yazısı ile Padişah'a takdim edilen tapunun Padişah tarafından yanında alıkonulduğu Mabeyn Başkatipliği'nden 15 Ocak 1889 tarihinde gelen cevapta bildirilmektedir. Gerekli işlemin yapılması için bu yazının Senetler Kalemi'ne verilmesi kararlaştırılmıştır. Fi 9 Kânûn-ı sâni sene 304 (21 Ocak 1889).Polat, a.g.e.s.239.

¹³ Öztürk, a.g.e.s.65.

¹⁴ DABOA, Kutu A.]MKT.DV., Gömlek 64, Sıra 67,H-18-01-1269.

¹⁵ DABOA, Kutu A.]MKT.DV., Gömlek 204, Sıra 50,H-02-04-1278.

¹⁶ DABOA, Kutu Y.MTV. Gömlek 118, Sıra 42,H-22-10-1312.

¹⁷ Polat, a.g.e.s.285.

Uzun yüzyıllar huzur içinde kalan bölge Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de aldığı yenilgiler sonucunda karmaşık bir döneme girmişti. 1878 Osmanlı-Rus Harbi sırasında köy ve çevresi de Çarlık ordularınca işgal edilmişti. Muhammed Rüşdi, saraya yazdığı bir şikâyet dilekçesinde Rusların işgal döneminde "dört bin askerin Safra'da bulunan çiftliğine yerleştiğini. Sahip olduğu 70-80 baş sürü hayvanını haraların dışına çıkarıldığını ve bu hayvanlar gıdasızlıktan ve soğuktan telef olduğunu" yazmaktaydı. Rüşdi'ye göre 750 ila 800 balya samanını Rus süvarileri kendi atları için kullanmışlar yaklaşık 300.000 kuruş zarara yol açmışlardı. Rüşdi, tüm hayatı boyunca biriktirdiklerini kaybettiğini tümüyle mahvolmuş halde olduğunu belirtip yardım istiyordu.¹⁷

1911 yılında alınan kararla Safra Çiftliği denilen bölgede muasır Avrupa ülkelerindekilere benzer bir akıl hastanesi (tımarhane) kurulmasına karar verilmişti. Raporla göre hastane, o çevrede Safra Çiftliği'nden başka hâlihazırda Yenibosna köyü ahalisinin ekip biçtiği ve Saray merası denilen çiftliğe bağlı bir arazi ile bitiştiğinde yarı hissesi hazineye ait Kapanarya [Kanarya] ismindeki çiftlik üzerine inşa edilecekti. Tamamının yüzölçümü 6.442 dönüm olması planlanmaktaydı. 1911 senesi

¹⁷ Polat, a.g.e.s.41.

¹⁸ Polat,a.g.e.s.61.

¹⁹ DABCA, Kutu 272-0-0-11., Gömlek 22, Sıra 4,M. 10-05-1926.

bütçe kanununun 21. maddesi hükümlerine uygun şekilde öncelikle belirtilen arazide eskiden beri çiftçilik yapan Müslüman ve Hristiyan köylülere ziraat için gerekli miktar yer uygun bedellerle devredildikten, bir kısmı da muhacir yerleşimi için ayrıldıktan sonra kalan miktarının akıl hastanesi kurumu adına tapu kaydının işlenmesi düşünülmekteydi. Ancak hastaneye ayrılan kısım bölge köylülerine artık tarım yapabilecekleri bir arazi kalmamasına yol açmaktaydı. Bu nedenle hastane planı ertelenmişti. Plan rafa kaldırıldığında inşaatın planlandığı araziye ayrılan kısımdan Safra Köy'ün payına düşen 392 dönümünün yarısı Safra Köy'deki yerli Rum ahaliden yirmi sekiz haneye ve diğer yarısı da Hazine'ye devredilmişti.¹⁸ 1911'den sonra yaşanan gelişmeler zaten bölgenin kaderini de değiştirecekti. Savaşlar ve yıkımlar köyün demografisini de değiştirmişti. Balkan Harbi'nin başlamasıyla Bulgaristan Deliorman bölgesinden gelen 40 hanelik bir muhacir nüfus (yaklaşık 200 kişi) köy nüfusuna dahil olmuştu. Köye sonradan yerleşen bu nüfusun Mondros Antlaşması sonrasındaki Yunan işgali sırasında köyden kovulmaya çalışıldığını biliyoruz. Devlet arşivlerindeki bir belgede Şumnu (Deliorman) muhaciri Emine Hanım'ın evinin işgal döneminde yıkıldığını okumaktayız.¹⁹

Safra Köyü İlkokulu ve öğrencileri,
Cumhuriyet Dönemi.

1337 (1918/19) tarihli iki belgede de işgal yılları sırasında Eyüboğlu Murad adlı birinin askeri malzeme satın aldığı gerekçesiyle Fransız askerlerince tutuklandığını ve üç ay hapis yattığını görüyoruz.²⁰ Aynı yıla atı bir başka belgede Rumlar ile Müslümanlar arasında çıkan çatışmada bir Müslüman kadının²¹ öldüğü rapor edilmiştir.²² Yunan Ordusunun yenilgisinin ardından ise 1341 (1922/23) yılında Malavatis adlı bir rahibin Türklerin, Safra Köy'deki Rumları göçe zorladıklarına dair şikâyet dilekçesine cevaben olayı inceleyen Fransızlar böyle bir durum yaşanmadığını rapor etmişlerdir.²³ Ancak sonuçta Safra Köy Rumları Lozan Mübadelesi'nin ardından Yunanistan'a gidecek ve köy artık tamamen Müslüman nüfusa kalacaktı.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında köyün 110 hanesi ve tahminen 400-500 kişilik nüfusu vardı. 1953'ten sonra Yugoslavya göçmenlerinin yerleştirilmesi ve çevrede fabrikaların yapılmasıyla köy hızlı bir değişim geçirdi. 1950'liler boyunca bölgede 28 fabrika inşa edildi ve çok sayıda işçi köye yerleşti. 1960'larda artık köy tarımsal faaliyetler

■ ■ ■
açısından önemini yitirmişti ve köyde yaşayanların %80 sanayi işçisiydi. Artık Sefaköy olarak anılan yerleşimde köylüler arazilerini sanayi kuruluşlarına satmakta bölge hızlı bir değişim geçirmekteydi. Ercan Öztürk, 1965'te Köy'ün artık 2000 haneye ve 13.000 nüfusa ulaştığını yazmaktadır. Köyde hayvancılık devam etmekle birlikte E. Öztürk'ün verdiği rakamlar artık hayvancılığın ne kadar önemsiz hale geldiğini gösterecek kadar düşüktür.²⁴

1924'te köyün tek okulu Mustafa Duman'ın evinde faaliyet yürütmekteydi. 1948'de köye ilk kez okul inşa edildi. 1961'de bu okula ek bina yapıldı. 1965'te okulda artık 560 öğrenci eğitim görmekteydi. Köy eskiden Rumlara ait olduğundan tarihi camisi yoktu. İlk cami 1920'de yapılmıştır. 1965'te ikinci caminin yapımı sürmekteydi. 28.02.1967'de artık "köy" niteliğini tamamiyle kaybetmiş olan yerleşim Bakanlar Kurulu Kararıyla belediye yapıldı. Böylece hızla gelişmeye devam eden ilçede bir zamanlar pastoral bir manzaranın var olduğuna kanıt olarak sadece geçmişten kalan adı kaldı; tıpkı Makriköy (Bakırköy) veya Kadıköy gibi... ■

²⁰ DABOA, Kutu DH. EYUM. AYŞ Gömlek 17, Sıra 88,H-09-11-1337.

²¹ Öztürk bu kadının Mehmet Paslı'nın annesi Feride Hanım olduğunu belirtmektedir, Öztürk, a.g.e.s.66.

²² DABOA, Kutu DH. EYUM. AYŞ Gömlek 15, Sıra 76,H-16-10-1337.

²³ DABOA, Kutu DH. İUM.EK AYŞ Gömlek 64, Sıra 24,H-01-02-1341.

²⁴ Köyde 1965'te 380 sığır,600 koyun, 30 keçi, 95 manda, 75 at, 5 eşek ve 900 kadar kanatlı vardı. Öztürk, a.g.e.s.66.

Fevzi Çakmak Meydanı Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

II. BÖLÜM

Sefaköy'ün muhtarları

Kentin belleği biraz da orada yazılıyor. Sefaköy'ün muhtarları mahalesinde hayatı yaşanır kılmak ve paylaşmak için çalışıyor.

Bir dönem sadece ikametgâh ilmuhaberi almak için kapısına gittiğimiz muhtarlar artık hayatı kolaylaştırmak ve birikimini aktarmak için arıyor sabahın kapısını. Özellikle Covit 19 pande-

misini yaşadığımız dönemde ev ev, sokak sokak gezip mahalle sakinlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için gösterdikleri çabayla öne çıkıyor Sefaköy'ün muhtarları.

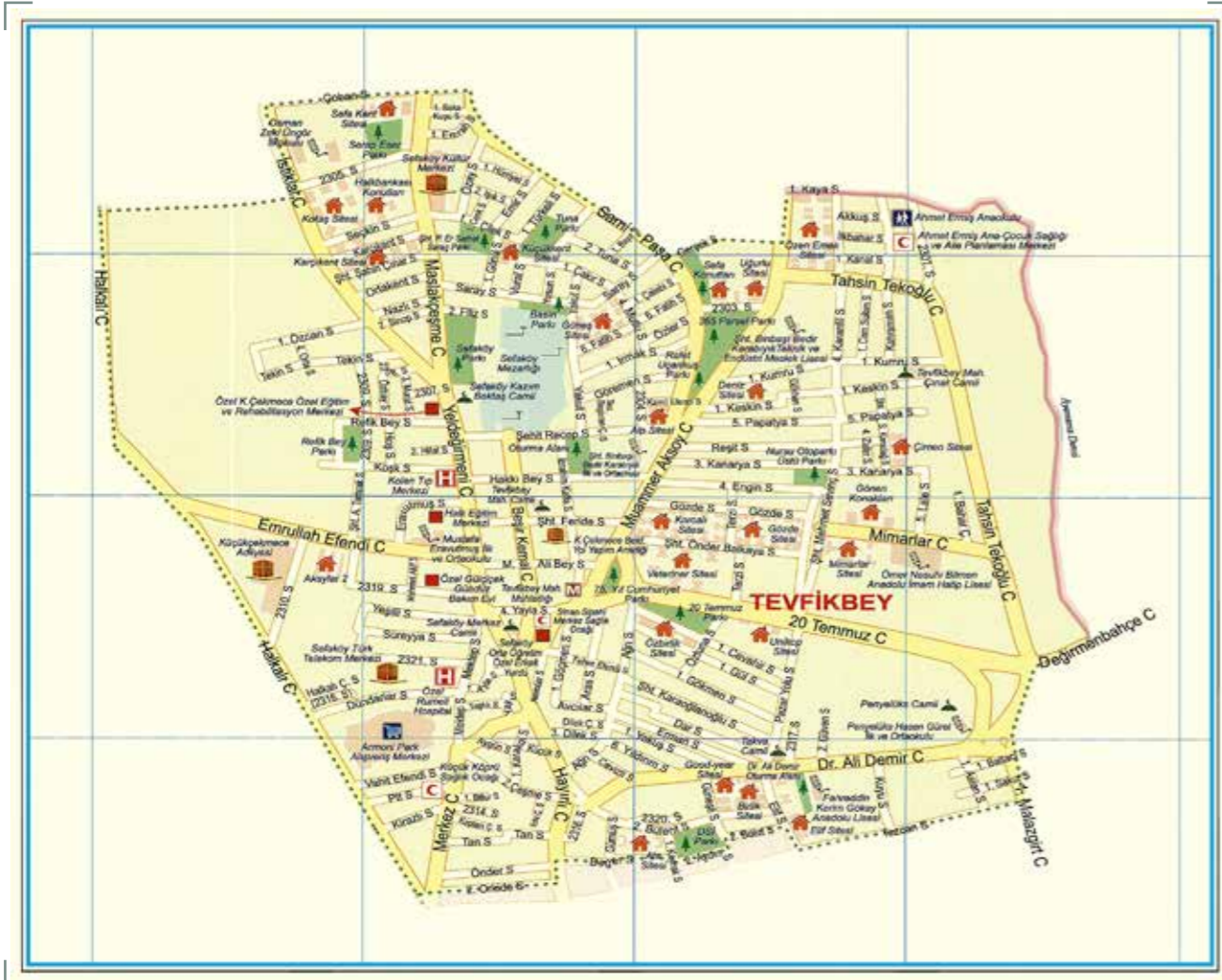
Her biri kendi alanında yetkin isimler, her biri uzun yıllara dayanan çalışma pratiğinden gelip mahalle sakinlerine hizmet etmek için çalışıyor.

Ev kadınlarından öğrencilere, ihtiyaç sahiplerinden sokak hayvanlarına, yolların tadilatından yardımcı ders kitaplarına insanların nice sorunlarını çözüyor Sefaköy'de muhtarlar.

Bir çay içimi ne zaman yanlarına gitsek, ne zaman yardım istesek, ne zaman danışsak heyecan ve mutlulukla karşıladı muhtarlar bizi. Çalışmamızın ilk ayağını oluşturduklar, fikir verip yol gösterdiler, insanlarla tanışmamız için aracı oldular. Mahallenin resmi olan ya da olmayan belleği muhtarlarda saklı. Yelek cebinde

taşınan bir mühürden çok fazla anlam taşıyor mahalle halkı için muhtarlar, yaşamsal bir olanak olarak mahallenin kalbinde çalışıyor ve yaşıyorlar. Elbette kurumlarla iletişim halindedir; uyardıkları, çağırdıkları, yol gösterdikleri oluyor. Onlar da yardım gereksiniyor; mahallenin ve sakinlerinin ihtiyaçları için kurumlara gidip sorunların çözülmesi için çaba gösteriyorlar.

Daha yaşanır, daha kolay ve insana yabancı olmayan her şey için muhtarlar her zaman bir adım önde olmanın telaşıyla çalışıyor Sefaköy'de. ■

Tevfikbey Mahallesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Bir telaşın adımları: Tevfikbey Mahallesi Muhtarı Nesrin İnan

Çiçeklerin diliyle konuşan bir merkezde, saklı kalmanın ve açığa çıkmanın bütün ayrıntılarını gözle görünür biçimde dışa vuruyor Tevfikbey Mahallesi muhtarlık binası. Olması gerektiği gibi kalabalığın ortasında bir yerde, caddenin sesi ve gürültüsü, insanların gündelik koşturmaları,

trafiğin telaşı, çocukların yorgun akşamına dönerken elbet bir bildiği vardır sardunyanların da diye düşünüyor insan.

Eski muhtar Yaşar İnan'ın mahalleye yaptıkları ve temsil ettiği değerleri gözle görülebilir ölçüde

hayata etki etmeye devam ediyor. Muhtarlığı bir yaşam biçimi, insan olma ve yardımlaşma hali olarak yaşayan ve devam ettiren kayınbabası Yaşar İnan'dan aldıklarıyla yeniden üretiyor Nesrin İnan.

Seçimler süresince bir yerden başlamanın "ace-milliği" ile değil, bilmenin ve tanımanın olanaklarıyla kendi varlığını ortaya koyuyor Nesrin İnan. Mahallede her okula, her derneğe, her çocuğa, her kadına ve gerek duyan her insana ulaşmaya çalışıyor.

Bir yanıyla geçmişten, babası Yaşar İnan'dan kalan yürütme etkinliğini sürdürürken, bir yandan da kendi muhtar olma hallerini üretiyor mahalle halkıyla. Seçilmiş olmak kendisi ve mahalle halkı için bir olanak nihayetinde, bu olanağı faydalı ve insana dair ayrıntılar için kullanmanın yollarını kurcalıyor sürekli.

Muhtarlık binası çiçeklerle karşılıyor haliyle gelenleri, yoldan geçenler, gelip bir şey soranları,

danışanları, yardım isteyenleri ya da geçerken şöyle bir uğrayanları kucaklıyor öncelikle. Sakin ve renkli haliyle muhtarlık binasından içeri girenleri karşılıyor Nesrin İnan. Kimin ne derdi varsa ona çözüm bulmaya çalışıyor.

Okullar açıldığında çocukların ve yoksul ailelerin yanında onlarla birlikte kırtasiye malzemeleri için kafa yoruyor mahallenin muhtarı olarak; çantalar, kalemler, defterler ve akla gelebilecek nice okul gereci biriktirip ihtiyacı olanlara dağıtıyor.

Belgeleriyle çalışıyor sürekli, her şeyin kaydını tutarak gelen ile giden arasındaki dengeyi milim milim gözetiyor ki, haksızlık muhtarlık binasından içeri girmesin. Hak edenin heybesinde olsun ne ihtiyacı varsa. Böyle olunca mahallelinin başı sıkıştığında ilk uğrak yeri oluyor Nesrin İnan. Kendinde olanı paylaşacağı ve yardım edeceği bilindiğinden, ilk başvuru noktası oluyor haliyle.

Tevfikbey Mahallesi Muhtarı Nesrin İnan
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Yaşlılar için tıbbi gereksinimlerden tutun da çocukların oyuncaklarına, ramazan paketlerinden tutun da muhtelif kitaplara kadar bir dizi yardım anahtarını paylaşıyor mahalle halkıyla.

Nereden alacak gücünü elbette kurumlardan alıyor, yardım sever insanlar, bağış yapanlar, fırınlar, market çekleri derken, gözleri dolarak anlatıyor olanları “bazı çocuklar getirip kumbarasını bağışlıyor” diyor muhtarlığa.

Özellikle ve ayrıca kız çocuklarının ihtiyaçları ve okul bursları için çalışıyor muhtar hanım. Memlekette okuyan çocukların varlığı onu hepimiz kadar mutlu ediyor olsa da kız çocuklarının okuması, hatta okurken daha bir refah ve güven içinde olmaları onu yakından ilgileniyor. Durum böyle olunca geleceğe umutla bakmak için bir neden oluyor muhtar hanım.

Küçükçekmece ilçesinin Tevfikbey Mahallesi’nde temiz ve yaşanabilir bir alan oluşturmaya çalışıyor Nesrin İnan. Bir önceki yıla dair test kitaplarını toplayıp karalamaları silerek yeni dönem öğrencilerine dağıtırken gözleri ışıltıyor. Uyuşturucuyla mücadele için devlet kurumları ve ailelerle ortak çalışmalarda yaptıkları ve başardıklarıyla fark yaratmak için özellikle annelerin bilinçlenmesinde aktif görev alıyor.

İstiyor ki atık yağdan, atık pilden, atık kağıttan bir geri dönüşümü daha bir yaşanılır dünya için yeniden kurabilsin, bunu mahallesinde başarmanın gün ışığı doluyor çalışma ofisine. Yeni evlenenlerin evini dizdiği de oluyor muhtarlığın, mobilya ihtiyacı olanları bulup paylaştığı da oluyor fazla mobilyaları. Pet şişelerin kapaklarından bir dünya kuramıyor belki ama biriktirdikleriyle tekerlekli sandalye alıp ihtiyacı olana vererek, menzili kısaltıyor nihayet.

Mahallesindeki kadınların hayatını kolaylaştırmayı da görev edinmiş Nesrin İnan. Tevfikbey Mahallesi muhtarı olarak bir yanıyla kendi ürettikleri, bir yanıyla da miras aldıklarıyla kadınların ev içinde, iş hayatında ve sokakta güçlü ve dingin adımlarla yürümesi için çalışmalarını yürütüyor muhtar hanım. Sığınma evindeki kadınların meslek edinmeleri, geleceğe güvenle bakmaları, kendi ayakları üzerinde durup kendilerine yetmeleri için çalışmalarını sürdürüyor.

Evlere kapanıp Covid 19 küresel pandemiden dolayı kendimizi yalıtığımız dönemde de sokaklardaydı Nesrin İnan. Gerektiğinde ev ev dolaşip ihtiyacı olanları yardımına koşmak için çıktı evinden. Heyecanla ve bir nedenle sokakta oldu hep; bilmek, bulmak ve paylaşmakla var etti mahallesini.

Kahvemizi yudumlayıp misafirliğimizi sürdürürken gelip gidenler oluyor muhtarlığa, bir koşu kalkıp bir kadına okul çantası veriyor Nesrin Hanım hemen, birine defter, kuru gıda vs. Biri gelip tebligatını alıyor, onu işliyor defterine, birçok işi aynı anda yapıyor ama birini daha kıymetli kılarak değil, birini ihmal ederek öteki işini yüceltmeden. Gazete sayfalarını, kendiyile yapılmış söyleşileri, hakkında yazılmış yazıları paylaşıyor bizimle. Muhtarlığın bir duvarı anı odası gibi, geçmişten günümüze bir nice insanla çekilmiş fotoğraflar yer alıyor orada.

Yaşayan, dinamik, hayat dolu bir mahalle Tevfikbey. Sokaklarında insan kalabalığı,

komşusu olduğu nice iş yerinde nice insanla selamlaşıyor sabahın seherinde muhtarlığa gelirken ya da akşamın alnında evine dönerken muhtar hanım. Heyecanını hiç kaybetmeden sakin ve güleç yüzüyle karşılıyor insanı ve zamanı.

Geleceğe dair planları ve umutları da var elbette. Sokak hayvanları onun mahallesinde daha sakin, tok ve mutlu. Çocuklar ve yaşlılar, kadınlar ve gençler, çiçekler ve kitaplar da öyle. Paylaşmayı seviyor Tevfikbey Mahallesi muhtarı Nesrin İnan. Ziyaretimiz sırasında bize de Ahmet Hamdi Tanpınar’ın bir kitabını hediye etti, günün bir anısı olmalı nihayet. ■

Tevfikbey Mahallesi’nde kapalı pazar alanı.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Camilere, parklara ve sağlık ocaklarına yatırım yapılsın, mahallesinde kütüphaneler açılsın diye çabaladı. İkinci Dünya Savaşı'nın saldırganlığı ve kıtlığına maruz kalmış bir neslin evladı olarak çalışmayı seçti ve birçok yenilik taşıdı mahallesine.

Elektiriğin yer altına alınmasından tutun da evlere su çekilmesine kadar birçok alt yapı çalışmasını mahalle halkı, Küçükçekmece Belediyesi ve İBB ile birlikte yürüttü.

Sirkeci Garı'nın sabahına inip tanımadığı bir memlekette, akrabalarının yanında ve yardımında yaşayan bir çocuk olarak Sefaköy'de gelecek zamana hizmetlerini bırakacağı, yaşadığı mahallede altı dönem muhtarlık yapacağı gelmemişti aklına kuşkusuz. Çalışmaktan gelen bir insan Hacı Şengül.

Üzüm bağlarının, odun depolarının ve toprak yolların olduğu bir Sefaköy'ün anıları saklı onun yaşadıklarında. Yolların tamir ve tadil edilmesi için çalıştı. Trafiğin yoğun yaşandığı yerlere üst geçitler yapılması, kazaların, ölümlerin ve sakatlıkların önlenmesi için çalıştı.

İstida, diyor dilekçe olarak okumakta fayda var, istida yazıp mahallenin eksikliği gediği için kurumlara gidip geldi, çalıştı ve elinden geldiğince yaşanır kıldı mahallesini.

Gençliğinde futbola da merak sardı ama Lüleburgaz'daki bir karşılaşmada ayak baş parmağı kırıldı. Sefaköy Spor'un meşhur sağ açığı, 4 numarası Hacı Şengül futbola veda etti o gün.

Seçimler artık eskisine göre daha rahat geçiyor kendisi için, mahalle halkı tanıyor muhtar Hacı Bey'i. Yıllar geçtikçe de evden biri gibi oluyor muhtar. Kavga eden eşleri barıştırmaya gittiği de oluyor, askere giden gençleri uğurladığı da.

99 depreminden sonra arama kurtarma ekipleri kurulmasında ön ayak oldu. Kemalpaşa Afet Gönüllüleri için Hadımköy'den gelen eğitimcilerin ders almasını sağladığı gibi, esnaftan yardım toplayarak 55 gönüllünün iş elbiselerini de alıp olası bir afet için hazırlıklarını sürdürdü.

"Naim Süleymanoğlu az ileride büyüdü, Beşiktaş'ın kalecilerinden Fevzi mahallemizin çocuğudur" dedi.

Muhtar beyin yardımcısı Hayriye Arslan da 2000 yılından beri sürdürüyor vazifesini. Aynı zamanda muhtarın vekili. Çalışma hayatlarını güvenle sağlama almışlar.

İhtiyacı olanın yardım taleplerini karşılıyor muhtarlık. Küçükçekmece Belediyesi ile çalışmalarını bir araya gelince mahallesine yaptığı hizmet-

lerini anımsıyor muhtar. Genellikle işçilerin yaşadığı bir mahallede geleceğe sakin ve gönlü ferah bakmak istiyor.

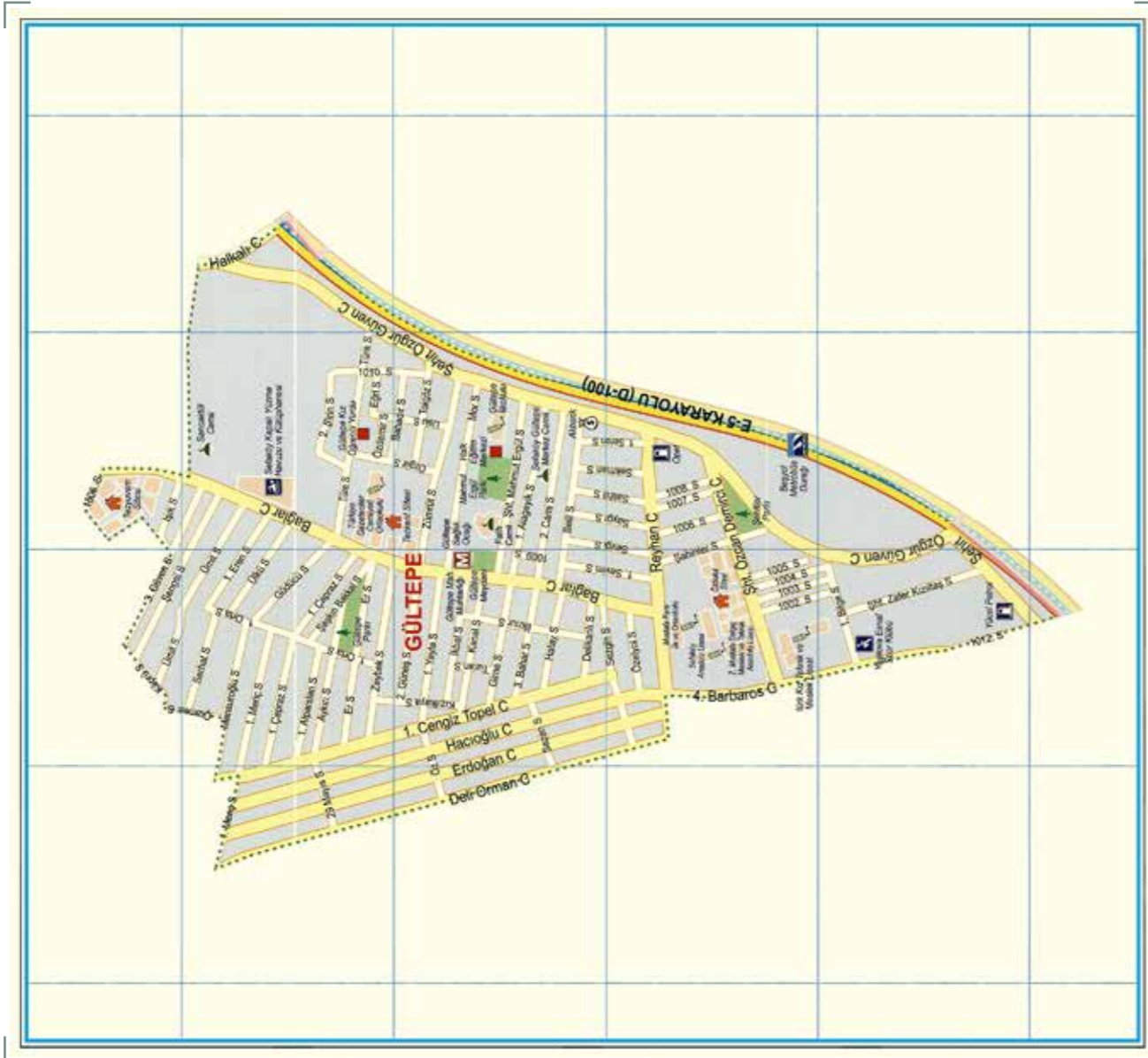
Çocuk seslerinin yükseldiği parkta, yeşil alanda ve karmaşadan uzakta bir başka hayatın olduğunu biliyor elbette, eskiden fabrika alanlarının ve işçilerin yaşadığı mahallede zamanın değişen döngüsüne ayak uydurmanın telaşıyla yaşıyor mahalle halkı. Tekstile dayalı bir çalışma hayatı var daha zi-

yade. Uygur Türkleri, Bosna, Bulgaristan göçmenleri gelip yerleşmeyi tercih ediyor mahallesine.

Temiz bir mahallede yaşamının, sosyal bir hayatın ve kendini evinde hissetmenin sokaklarında yaşasın istiyor insanlar. Belediye ve devlet kurumlarıyla iletişimini güçlü tutmaya özen gösteriyor muhtar. Üzüm bağlarının anılarında, su kuyularının sesinde büyüyen gelişen mahallesindeki hızı ve heyecanı seviyor muhtar. ■

Kemalpaşa Semt Konağı
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Beşyol Mahallesi. Fotoğraf: Kütahya Belediyesi arşivi

Yerleşik ve mutlu mahalle: Gültepe Mahallesi Muhtarı Ümmügül Alış

Sağlık ocağı gelen hastalara açıyor kapısını, postane ve İSKİ Tahsilat Bürosu ile komşu Gültepe Mahalle Muhtarlığı. Hemen yanı Gültepe Parkı ve bir otobüs durağı var binanın önünde. Gültepe

Fatih Camii de yakın komşuları arasında. Aynı mevkide yer alan tek katlı muhtarlık binası yıkılıp yerine yeni bina yapılıncaya, yaşam alanı genişliyor muhtarlığın ve kapı komşuları ediniyor.

Ümmügül Alış 2004 yılından beri muhtarlık yapıyor Gültepe'ye. 12 Eylül'den hemen sonra muhtarlığa başlayan Resmîye Akdeniz artık yorulup çekilmeye karar verince yerine kızı seçilsin istiyor ama seçimler sonucu Ümmügül Hanım muhtar oluyor mahalleye.

Öncesi bir memleket hikayesi. Öncesi memleketin muhtelif yerlerinde öğretmenlikle geçirmiş Ümmügül Alış. Bolu Kız Öğretmen Okulu'na başlayıp Köy Enstitülerinden kalma bir hevesle öğretmen olmak için yedi

yıl okudu ve 1974 yılında Zonguldak ilinin bastonlarıyla ünlü Devrek ilçesine bağlı Velibeyler köyüne tayin oldu. "Velibeyler'de okuttuğum çocukların çocukları yaşıyor Gültepe'de" diyor.

Kırklareli Pınarhisar'a bağlı Kurudere köyüne çıkıyor tayini sonra; 6 yıl çalışıyor orada da... Olmaz olur mu mahallesinde Kurudere'den öğrencileri de yaşıyor elbette. Sonra 1985'te Penyelüks İlköğ-

retim Okulu yılları başlıyor Küçükçekmece'deki yerleşik hayatı böyle karşılıyor onu ve ailesini.

Gültepe Mahalle Muhtarı Ümmügül Alış
Fotoğraf: Kütahya Belediyesi arşivi

Öğrencileriyle ve onların çocuklarıyla aynı mahallede yaşıyor Ümmügül Hanım; muhtar olarak onların sorunlarını çözmek için harcıyor mesaisini.

Seçimleri kazanmakla olmuyor işi de bilmek lazım. Birdenbire, seçim gününün ertesinde olana bitene hâkim olmak zor iş yakın mahalle muhtarlarından yarım alıyor, önce dönemin Fevzi Çakmak Mahallesi muhtarı Tu-

ran Dinç ile görüşüp işler için yardım istiyor Ümmügül Hanım, sonra bir süre muhtarlık yapmış olan İnönü Mahallesi Muhtarı Nâzım Kızılkaya'nın kızından işlerin teknik yanını öğreniyor. "Hizmet içi eğitim" alıyor bir yerde.

İki ilkokul, iki ortaokul, bir lise, iki de meslek lisesi yer alıyor Gültepe Mahallesi'nde ve elbette sağlık ocağı, camiler, parklar. 2005'te kurulup

2007'de amatör olan Gültepe Özgencik Spor Kulübü'nün kurulmasında ön ayak oluyor hatta muhtar hanım. U 12'den A takımına kadar iki hocasıyla birlikte çalışmalarını sürdürüyor Gültepe Özgencik Spor Kulübü. Olursa, havuzda zaman ve yer bulunabilirse spor kulübüne bir de yüzme kulübü eklemek istiyor muhtar hanım, İBB'ye bağlı yarı olimpik Sefaköy Kapalı Yüzme Havuzu'nda mahallesindeki gençleri bir araya getirerek bu dileğini gerçekleştirmek istiyor.

Gültepe Parkı ve Şehit Mahmut Ergül Parkı özellikle mahalle sakini kadınların gittiği, dinlendiği, spor yaptığı alanların başında geliyor. 30 bin nüfuslu mahallenin sakinleri genellikle emeklilerden oluşunca, park alanları daha bir özellik kazanıyor. Aydın Üniversitesi mahalleye yakın olduğu için bir öğrenci popülasyonu da var, bir araya gelip ev kiralayan üniversite öğrenciler farklı kültürlerden oluşan bir sentez de getirmiş oluyor Gültepe'ye.

Mahalle'de metrobüs ve Marmaray'a erişmek kolay olduğundan ulaşım kolaylığı işe gitme ve eve dönme tarafikten uzak bir yolculuk da sağlıyor aynı zamanda. İşsizlik bir yanıyla hissedilir düzeyde olsa da çalışanların toplu ulaşma erişme kolaylığı mahalleyi daha bir yaşanır kılıyor. Metrobüsün Beşyol'daki durağında yer alan asansör alanının darlığı sorunlar çıkarsa da çözmek için uğraşiyor muhtar hanım.

Evde bakım ihtiyacı olan hasta ve yaşlılara yardım için gerekli kurumlar ve Küçükçekmece Belediyesi ile ortak bir çalışma yürütüyor Gültepe Mahallesi muhtarı Ümmügül Hanım. Eşya yardımı olanlar için belediyeye müracaat ettiğinde mümkün olan en üst düzeyde yardım edileceğini bilmenin sakinliği ve huzuruyla uyanıyor günün sabahına. Bir dayanışma ağı da kurmuş mahalle eşrafından ve tanıdıklarından Ümmügül Hanım, gerektiğinde dayanışmayla da çözüyor mahalleli sorunlarını.

Bilenlerin, araştıran insanları hayatı kolaylaştırdığını ve adı geçen çılgın projelere ikna olmadıklarını söylüyor. Bir nedenle etkilenecek olmaları, onlara kolaylık getirmeyecek, aksine sorun çıkaracak diye düşünüyor insanlar, diyor muhtar hanım.

Pandemi döneminde kimlerin hastalandığını tespit edip Küçükçekmece Belediyesi ve kaymakamlığı ile birlikte hareket ederek sorunlarını çözmek için çabaladıklarını ve onların hayatını evlerinde kolaylaştırmak için çaba gösterdiklerini söylüyor muhtar hanım.

Öğretmenlikten gelip memleketin muhtelif köylerinde, ilçe ve illerinde görev yaptıktan sonra yolu Küçükçekmece'ye düşen Ümmügül Hanım önce Fevzi Çakmak Mahallesi'nde, sonra Kemal Paşa tarafında oturdu. Öğretmenlik yıllarında

Tevfikbey Mahallesi'nde de yerleşik oldu. 94-95 yıllarında Gültepe Mahallesi'ne geldi Ümmügül Hanım. Mahallesindeki insanlarla selamlaşmanın seyrini çoğaltıyor her gün başka bir nedenle. Halk Ekmek büfesinin yeniden gelmiş olması mutluluk kaynağı onun için. Mahallesinin toplu ulaşımın yakınlığını ve elektrik hatlarının yer altına alınmış olmasını çok önemsiyor.

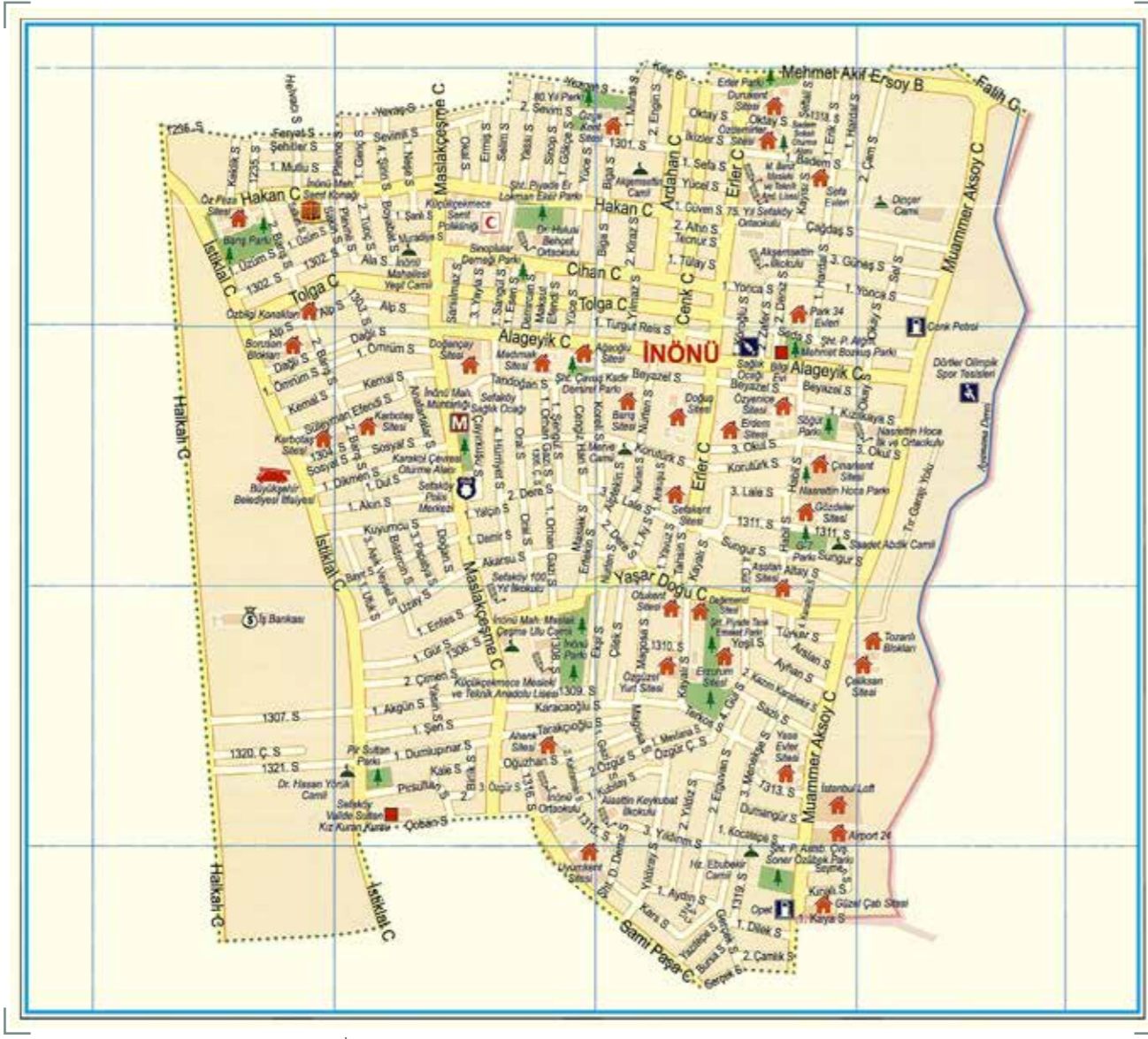
Mahalle eşrafı, özellikle mahalle kadınları bir gece teravih namazı çıkışında muhtarlığa aday-

lığını koymasını istemişlerdi Ümmügül Alış'ın. Bir heyecanla başlayan macera seçime katılmakla devam edip yıllara dayanıyor ve bitmek bilmeyen bir çalışkanlığa tanık kılıyor mahalle sakinlerini.

Çocukları daha çok spor yapsınlar diye heveslendirmeye çalışıyor ki, kötü ve ölümcül alışkanlıklardan uzak durup sağlıklı nesiller yetişsin diye çaba gösteriyor Ümmügül Alış. Zor olanı gerçekleştirmeyi seviyor. ■

Gültepe Meydan Parkı
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

İnönü Mahallesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Mahalledeki her evin bir bireyi: İnönü Mahallesi Muhtarı Sedat Keskin

Bir yerde başlıyor hikâye, bir yerde devam edip dönüştürüyor kendini. Zamanda ve insanda çoğalan akış mekânın odalarında nefes alıyor. Nereden yürürseniz yürüyün mahalle-

nin kalbine, merkezine, orta yerine ulaşmak için gitmeniz gerekiyor ve orada tam da her yere olması gereken mesafede duruyor İnönü Mahallesi Muhtarlığı. Güneşli ve geniş bahçe-

si daha bir yakınlaşmanız için çağırıyor sizi, zaten binadan içeri girdiğinizde de geniş bir salonda işinizi göreceğinize, buradan sakin ayrılacağınıza dair şeyler çarpıyor gözünüze.

31 Mart 2019 seçimlerinde muhtar oldu yaşadığı mahalleye Sedat Keskin. Aklında mıydı? Hayır. Çevreden, eş dosttan, akran ve akrabadan gelen öneri ve tavsiyelerle girdi seçime, 1808 oy farkıyla kendisinden önce üç dönem muhtarlık yapan Niyazi Sarısoy'dan aldı mührü.

Farklı kültürlerin bir arada yaşadığı ve kaynaştığı İnönü Mahallesi'ne 1989 yılında geldi Sedat Bey, çamurlu yollardan bahsediyor o da Maslak Çeşme Caddesi dahil yolların toprak olduğunu anlatıyor. Tankerlerle su taşındığı, araç giriş çıkışının zor olduğu ve nakliyenin at arabalarıyla yapıldığı yakın geçmişten bahsediyor.

İnönü Mahallesi'ne Samsun'dan gelmiş muhtar. Sofraköy'den Sefaköy'e ayrılan semtinde geç-

İnönü Mahallesi Muhtarı Sedat Keskin
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

mişten şimdiki zamana bir ayrışma hikayesini de biriktirmiş Sedat Bey, Bakırköy Belediyesi'nden ayrılarak kurulan Küçükçekmece Belediyesi'nin geçmiş zamanına tanıklık ediyor. Yenibosna'ya gitmek istediklerinde, Ayamama Deresi'ne kurulu tahta köprüyü geçerek ulaştıklarını anlatıyor. Bostanlılık alanlardan, ekilip biçilen ve hayvancılık yapılan bir İnönü Mahallesi geçmişinden günümüze, 2009

yılındaki sel faciasından kalan bir sızılı boşluk kalıyor geride. Şimdi göğe yükselen binaların anılarında ne saklıysa artık geçmişin silinmeyen izleri de orada saklı duruyor.

“Muhtar olmadan önce bir aileniz vardır, ama sonra mahalledeki her evin bir bireyi oluyorsunuz. Mahalledeki her evin sorunlarını dinlemek ve gücünüz oranında onarın sorunlarını çözmek zorundasınız,”

diyor. Gelen vatandaşı karşılıyor, esnafın derdini dinliyor, yoksul aileleri ziyaret ediyor muhtar. Kendine gelen talepleri değerlendirip onlar için kaymakamlık ya da Küçükçekmece Belediyesi ile irtibata geçerek yardımda bulunmaya çalışıyor.

Ama her vatandaşın talebi resmi kurumlarca karşılanamıyor maalesef. Bunun için olması gereken kriterlere sahip olmasa da ihtiyaç sahibi kişi ve aileler olabiliyor, bu durumda da hayırsever insanlara başvuruyor muhtar. Özellikle de Ramazan ayında hassasiyetlerin karşılıklı arttığını söylüyor. Erzak kolisi, zekât, fitre gibi hayır hasenat işlerinde, muhtarlık üzerinden hayırsever ile ihtiyaç sahiplerini buluşturuyor.

Eğitim - öğretim döneminde, yetim ve öksüz 60 civarında öğrenci çocuk var ki hayırseverler üzerinden bunların ihtiyacını karşılanması konusunda muhtarlık belirleyici önemde iş görüyor. Üniversite düzeyinde 15 öğrenciye burs veriliyor ama bu toplamda da kız çocuklarına öncelik tanınıyor.

Öğrencilere destek oluyor ama aynı zamanda ihtiyaç duyan okullara da destek oluyor, boya badana işlerini zaten Küçükçekmece Belediyesi ilgileniyor ufak tefek sorunları olunca da muhtarlık sorunların çözümünde, yeni gelen öğretmenlerin kiralık ev bulmasında, olası personel ihtiyacında öneride bulunmak konusunda yardımcı oluyor Sedat Bey.

Mahallelinin yarısından fazlası işçi olarak çalışıyor. Şiddete uğrayan kadınlar da zaman zaman muhtarlık binasının kapısını aralıyor ve Sedat Bey elinden geleni yaparak muhtar olarak görev üstlenip adını karakola götürmekle, onun can güvenliğinin sağlanması konusunda Kaymakamlık üzerinden kadın sığınma evlerine ya da otele yerleştirilmesi için çaba gösteriyor.

Yaşlıları ziyaret ediyor muhtar, bekledikleri ilgi ve alakaları, evde bakımları, ev temizliği vs. için gerekli raporları olan, yasal engeli olmayan yaşlı vatandaşlarımızın İnönü Mahallesi'ndeki hayatını kolaylaştırıyor.

Az ileride Mor Sokak var muhtarlık binasına yakın, adıyla insana iyi gelen bir sokak, zaten 180 civarında kedi evi olan bir mahalleden bahsedince, sokak hayvanlarının sakin ve huzurla yaşadığı bir mahallede olduğunuzu fark ediyorsunuz. Küçükçekmece Belediyesi sokak hayvanları için özellikli ve hassas davranıyor, mahalle muhtarlıkları özelinde bunu yerele yayarak çoğaltmaya çalışıyor; İnönü Mahallesi de bunların içinde. Hayvan sever vatandaşlar, kurumlar ve Küçükçekmece Belediyesi karşılıyor mamalarını. Hayatı canlılar için kolay ve yaşanılır kılmanın bir güzel adımı işte İnönü Mahallesi'nde örnek oluşturuyor. Yaşayan canlıların yaşam hakkına ve yaşam alanlarına saygı duyulması gerektiğini mahalleliye anlatmaya çalışıyor.

74 bin kayıtlı nüfusu var İnönü Mahallesi'nin, adresi memleketinde olup ikametini taşımayanlar da az değil, çocuğun okulu nedeniyle başka mahallede yaşadığı görülen insanlarla beraber, yaklaşık 100 bin insan yaşıyor mahallede.

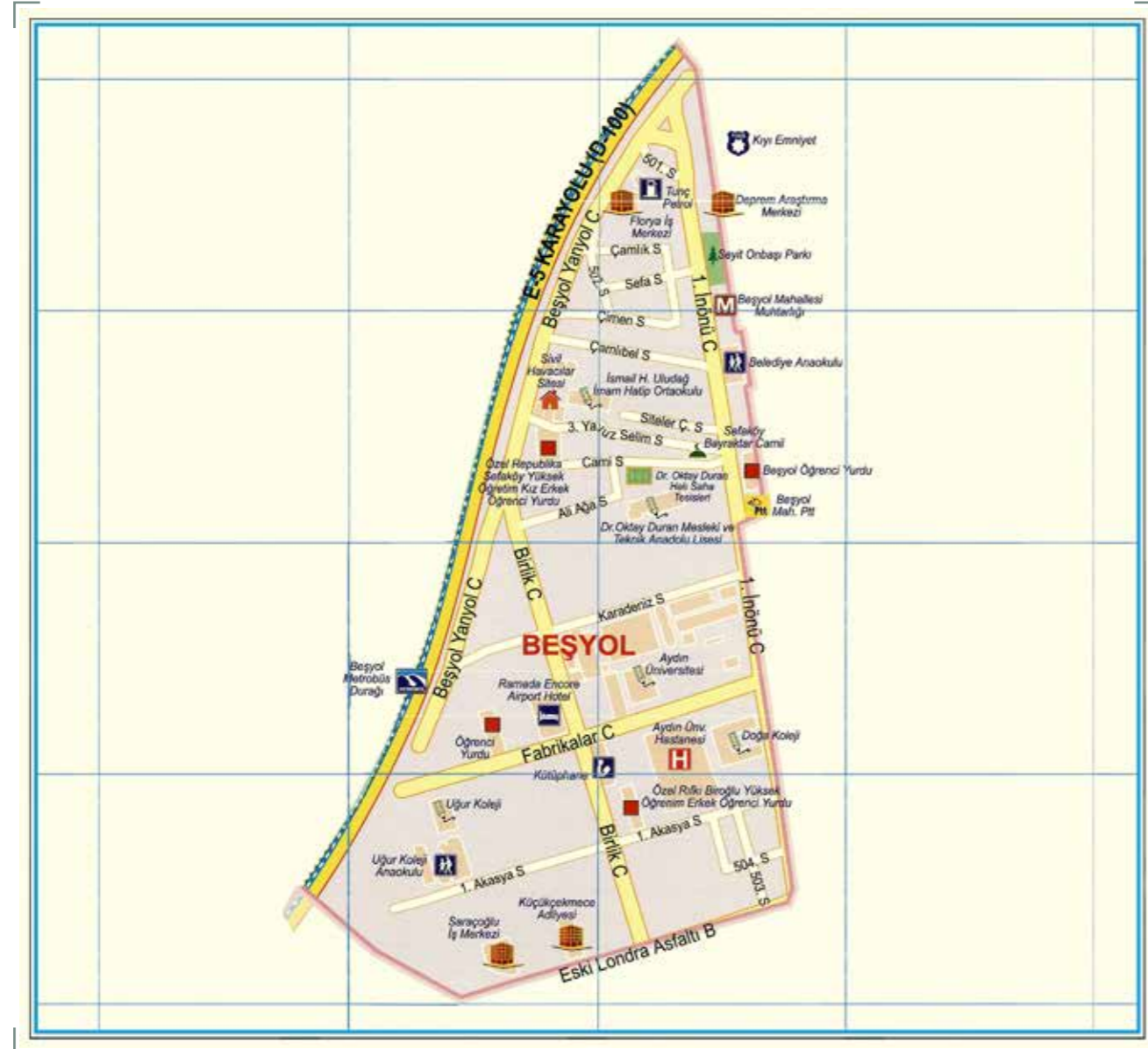
İnönü Spor Kulübü'nün 2020 yılında kurulmasında etkin olarak görev aldı; 500 civarında çocuk spor yapıyor bu spor kulübünde. Açılışını Küçükçekmece Belediyesi Başkanı Kemal Çebi ile birlikte yaptılar. A takımını henüz kurmadıysalar da gelecek zamana umutla bakmaları için nedenleri

gün geçtikçe çoğalıyor. Halı sahalardan da destek olarak İnönü Spor Kulübü, Ulu Cami'nin altındaki spor alanında antrenman ve maçlarını yapıyor.

Kahvelerimizi içiyoruz, Sedat Bey gelecek zamana dair planlarını anlatıyor, trafikten esnafın sorunlarına, mahallelerden cami eşrafına, 18 yaş altı 24 bin nüfusa dair çok şey düşünüyor ve yapmak istiyor. Azalarıyla mahalleyi paylaşmış muhtar, yedi bölgeye bölünen mahallede azalarıyla ve onların temsil gücü ve yeteneğiyle de sorunları çözmede pratik adımlar atıyor. ■

İnönü Mahallesi'nde bir park.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Beşyol Mahallesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Sakin ve huzurlu bir gelecek: Beşyol Mahallesi Muhtarı Ali Çoban

Çocukların sesi duyuluyor bir yerden, ağaçların arasından kuş seslerine karışıyor cıvıltıları. Bir sakinlik ve sükûnet var Beşyol Mahallesi'n-

de. Kalabalık değil yollar; uzaktan gelen araç ve trafik uğultusu sanayideki çekiç ve tamir seslerine karışıyor.

Yolun bir yanı Seyit Onbaşı Parkı; koca top güllesini sırtlayıp Çanakkale sırtlarında, Rume- li Bataryası'nın top- çu eri bakıyor size. Parkın girişinde adı var Seyit'in ve ünva- nı yazıyor tabelada. Savaştan, gürültü- den, düşmanlıktan, Çanakkale Boğazı'na batırılan Ocean savaş gemisinden uzakta bir yerde her şey. Su- lara gömülen ve Mart soğuşunda kaybolan gemicilerin sesi değil duyduklarımız. Üni- versite öğrencileri bir araya gelmiş arkadaş- lığın, barışın, yüz yıllık huzur ve güvenin var- lığını duyumsuyor.

Ali Çoban geniş yeşil alanı, çocuk ve gençler için, yaşlılar ve spor yapmak isteyenler için yolların ve aletlerin olduğu parkın içindeki muhtarlık binasında yürütüyor işlerini.

Erken çıkıp dolaşiyor mahallesini sabahları, esnafı ve vatandaşla selamlaşarak geliyor

muhtarlık binasına. Parkın içinde, şehrin kar- maşası ve hızından uzak bir sükûnetin kapısı-

Beşyol Mahallesi Muhtarı Ali Çoban
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

nı aralıyor Beşyol Ma- hallesi'nin muhtarı. Vatandaşı karşılamaya başlıyor haftanın iş günlerinde.

Taleplerini dinliyor, yapabileceği bir şey olursa anında hal- letmek üzere kolları sıvıyor. İletmesi ge- reken işler için Küçük- çekmece Belediye- si yetkililerine ya da Küçükçekmece Kay- makamlığı'na ulaşıyor muhtar.

Yolun karşısında oto- tamircileri günü karışıyor. Çıraklar, kalfalar, iş aletleri...

Bir işçi emeklisi muhtar, Amasya'nın Suluova ilçesinde, Yeniçelttek Maden Ocağı'nda yıllar- ca çalışıp emekli olmuş. Türkülere, ağıtlara, şiirlere ve direnişlere adını vermiş Yeniçel- tek'te. Grizu patlamasının, göçüğün ve tehli- kenin kol gezdiği madende emniyet ekibinde

çalışmış uzun yıllar. Hava akımının madene düzenli giriş çıkışını sağlamak için mesai harcamış.

750 metre mesafeli vinçte operatörlük etmiş bir zaman; insan ve kömür taşıyan vardiyada çalışmış yıllarca.

Emekli olup Sefaköy'e yerleşmiş. Kendince nedenleri var elbet, Sefaköy bir uzak düş, uzak düşünüyü yakın ve yaşanır kılmanın emekli günlerinden çıkıp gelmiş Ali Çoban.

13 yıldır yaşıyor Beşyol'da. Gelir gelmez de bir işin ucundan tutmuş, linyit kömürü çıkarmakta Mahir Ali Çoban şehre yerleşip Sefaköy'ün Beşyol mahallesinde bir marketi işletmiş. Hatta öyle işletmiş ki, bir süre sonra kendisine hepten emanet edilmiş market.

Mahalle halkıyla tanışmış, kaynaşmış, dost olmuş Ali Çoban. Seçimlerin birinde aza olup muhtar Nurettin Bayraktar ile birlikte mahallenin yönetimine seçilmiş.

Heyhat, üç dönem muhtarlık yapan Nurettin Bayraktar yakın zaman önce işini ve görevini yürütemeyecek oranda sağlığını yitirince, Küçükçekmece Kaymakamı, aza olan Ali Çoban'ı muhtar olarak atadı.

Emekli ve esnaf olmasından dolayı, halkla kaynaşmış olması, vatandaşın tanıyor ve seviyor olması atanmasında etkili olmuş Ali Çoban'ın. "Vekil olarak geçiyorum ama muhtarlık yetkisi bende" diyor.

O günden beri mahallenin sabahında dolaşiyor Beşyol Mahallesi Muhtarı Ali Çoban. Mümkün olan bir temiz mahalle için, sükûnetli ve sakin bir mahalle olsun diye Küçükçekmece Belediyesi ile iletişimde kalarak, tamir, tadilat, onarım sorunlarında yardım ve destek istiyor.

Ali Çoban'ın talebi üzerine mahalleye bir bekçi ataması yapıldı. Kaymakamlık mahalleye bir bekçi atayarak güvenliği biraz daha etkili hale getirdi.

Mahallenin yanında yakınlarında üniversiteler ve hastaneler yer alıyor. Dolayısıyla da hastane çalışanları ve öğrenciler yaşıyor Beşyol Mahallesi'nde. 4000 nüfus ve yaklaşık 1500 seçmenin yaşadığı mahallede emekliler de gözle görünür oranda bu sakinlikten yararlanıyor.

Gültepe Mahallesi ile komşu Beşyol Mahallesi. Bu mahallenin çocukları Gültepe İlköğretim Okulu'na gidiyor. Devam eden okuma geleceği için muhtelif tercihlerine yönlendiriliyor çocuklar eğitim hayatları boyunca Beşyol Mahallesi sakinleri.

Küçükçekmece Belediyesi yaptırmış Seyit Onbaşı Parkı içindeki muhtarlık binasını. Sanayinin, hastanelerin, özel işletmelerin ve özel okulların mahallesi gibi daha ziyade Beşyol.

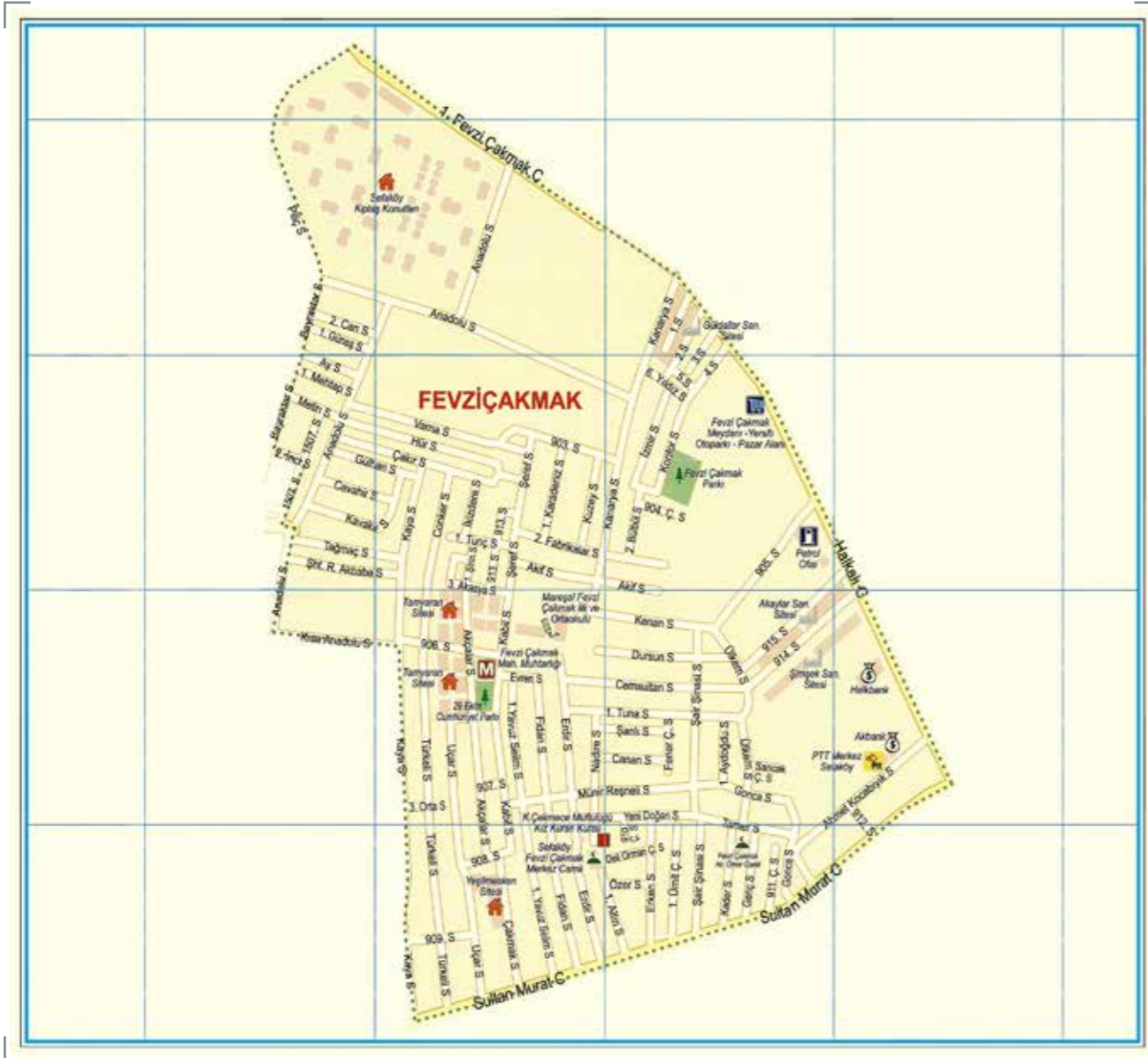
Elde bir liste var muhtarlıkta; sağlık sorunları süren önceki muhtar Nurettin Bayraktar döneminden kalma listeye zamanla yeni isimler ekliyor Ali

Çoban. Yardıma ihtiyacı olan insanlar için kurumlarla işbirliği halinde çalışmalarını sürdürüyor.

Gelecek zamandan umutlu Beşyol Mahallesi muhtarı Ali Çoban. Engelliler başta olmak üzere mahallesinde herkes için hayatın daha kolay ve yaşanır olacağını düşünüyor, bunun için çalışmalarını sürdürüyor azalarıyla birlikte. ■

Seyit Onbaşı Parkı
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Fevzi Çakmak Mahallesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Sakin yerin canlı tanığı: Fevzi Çakmak Mahallesi Muhtarı Mehmet Mutlu

Bir hareket var sürekli muhtarlık binasında, bir canlılık, gelip gidenler, soranlar, danışanlar, merak edenler, çözüm isteyenler... Bir bardak çay

belki, iki cümle, uzun bir sohbet ya da olması gereken neyse onunla karşılıyor mahalle sakinlerini Mehmet Mutlu.

Engelli bir vatandaşın araç yerine şablon çizilmesi gerekiyor, onunla ilgileniyor bir ara, onun ayrıntılarını kurcalıyor, bir yetkiliye anlatıyor durumu ayrıntısıyla, bir aksilik çıkmaması, vatandaşın talebinin karşılanması için titiz davranıyor Fevzi Çakmak Mahallesi Muhtarı.

Küçükçekmece'nin sakin bir yerinde, ağaçlı ve çiçekli bir parkın içinde muhtarlık binası. Parktaki gölgekte mahalle sakinleri dinlenip sohbet ediyor kendi aralarında. Bina müstakil bir yakınlık gibi duruyor, ne za-

man erişmek istesenz elinizin altında gibi bir yerde, evinize yakınlığı olması gereken mesafede sanki. Bir muhtarın erişilebilir olmasından daha anlaşılır ne olabilir ki zaten düşündüğünüzde; erişilebilir yerde ve sakinlikte Fevzi Çakmak Mahallesi muhtarlık binası. Yapımı da kolektif bir ısrarla olmuş. Vatandaşın biri doğramalarını vermiş binanın, bir diğeri pencerelerini, biri çatısını yaptırmış bir diğeri masa sandalyesini getirmiş.

Kendinden olan bir yere kendinde olanı katınca insanlar daha bir sahipleniyor meydana gelen sonucu. O gerçekliği kendi gerçekliği kabul ediyor, o yaşam alanında kendi payını düşündükçe içinde olmanın gönenci karşılıyor bir yandan da. Muhtarlık binasında bir şeref tablosu var zaten, binanın yapımında katkısı ve emeği olanları bir yazmış o tabloya Mehmet Mutlu.

Fevzi Çakmak Mahallesi Muhtarı Mehmet Mutlu
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Koliler duruyor bina içerisinde, bir kısmı dağıtılmış gerek duyan insanlara paylaştırılmış daha önce, bunlar da sahiplerini bekliyor. İçinde bir aile için gereksinim duyulan kuru gıda ve bakliyat malzemeleri var. Mahalleyi neredeyse kapı kapı, numara numara tanıyor muhtar; kimin neye gereksinim duyacağını biliyor, bir zamanlar tuttuğu kayıtları güncelleyerek güne başlıyor.

İlçe belediyesiyle irtibatta sürekli, yetkililer ile sürekli görüşerek sorunların çözümü için birlik-

te hareket ediyor. İlçedeki siyasi parti temsilcileri ile de irtibatını sürdürüyor Mehmet Mutlu; onlardan ve İBB'den gelen listeleri önüne koyup gerek duyan vatandaşların yardımına ulaşıyor.

Dernekler de destekçilerinden muhtarın, onlarla birlikte mahallesindeki hayatı kolaylaştırmak için çalışıyor. Eski Cuma Kasırgalar Köyü'nden yola çıkıp Bulgaristan'ı geride bırakalı neredeyse 50 yıl olmuş, o günden beri Sefaköy'de yaşıyor Mehmet Mutlu ve yaklaşık on yıldır Fevzi Çakmak Mahallesi muhtarı olarak sürdürüyor hayatını. "İki şey var ancak ölünce unutulur/ Anamızın yüzüyle şehrimizin yüzü" diyor bir şiirinde Nâzım Hikmet. Mehmet Mutlu da çocukluğunda geride bırakıp geldiği köyünü anlatırken, oraya dair anılarını canlı tutuyor kendinde ve köyünün yüzünü annesinin yüzü gibi saklıyor belleğinde.

Annesinin önerisiyle girmiş muhtarlık seçimlerine de zaten; bir yerde okullara, camilere, cenazeler, gezi ve pikniklere zaten elinden gelen yardımı yaptığı için mahallenin sevdiği ve saydığı kişiler arasında olduğundan girdiği ilk seçimde de ezici çoğunlukta muhtarlık mazbatasını alıyor Mehmet Mutlu.

Üzüm bağları vardı burada, diyor muhtar eskiden, mısır tarlaları, çok değil 1970'li yılların sonundan bahsediyor; Türkeli Sokak ile Kaya Sokak arasın-

da akan bir dereyi anımsıyor en çok. Bir dalgınlıkla bahsediyor eski zamandan, çok da eski olmayan zamandan, yakın geçmişin su sesinden, yeşil alanından bahsederken o günlere gidiyor sık sık; kuruttular diyor, kurutup üstüne ev yaptılar, şimdi binalar yükseliyor tarlaların ve derenin üstünde.

Sefaköy Lisesi'nden mezun Fevzi Çakmak Mahallesi Muhtarı Mehmet Mutlu. İki dönemdir muhtar seçiliyor mahalleye. Çocukluğunda hem güreşte, hem futbolda minik takım kaptanlığı yapmış. Şimdi de zaman bulduğunda, havanın durumuna göre hevesi de yerinde olunca çıkıp dağ bayır dolaşmaktan, toprağı işlemekten, denize girmekten hoşlanıyor. Kendi meşrebince kolaylaştırıyor hayatı. Uzaklara akın bir yerdeki yazlığına gidip torunlarıyla günü akşa etmenin anahtarını saklı tutuyor cebinde.

Bizden sonra Türkiye'ye göçen kuşak üç dil biliyordu. Türkçe, Bulgarca ve Rusça öğrenmişlerdi okulda Türkiye'ye göçmeden önce. Bu kuşağın gelmesiyle Türkiye'de turizm ve tekstil alanında işler yoğunlaştı, bu kuşak doğal çevirmenler olarak memleketin ekonomisinde emekleriyle pay sahibi oldu, diyor.

Mahalle hayatı bir yerde dayanışma demek. Reçeliyle, salçasıysa, kışlık nevalesiyle hayatı paylaşmak için bir araya getiriyor halkı. Belediyenin

yardım ve desteğiyle, aileler arası dayanışma ve paylaşım da işin içine girince hayat daha bir kolaylaşıyor. Bunun yanına dernekler, yardımsever insanlar, İBB ve vakıflardan gelen yardımları da katınca daha bir yaşanır oluyor Fevzi Çakmak Mahallesi'nde hayat.

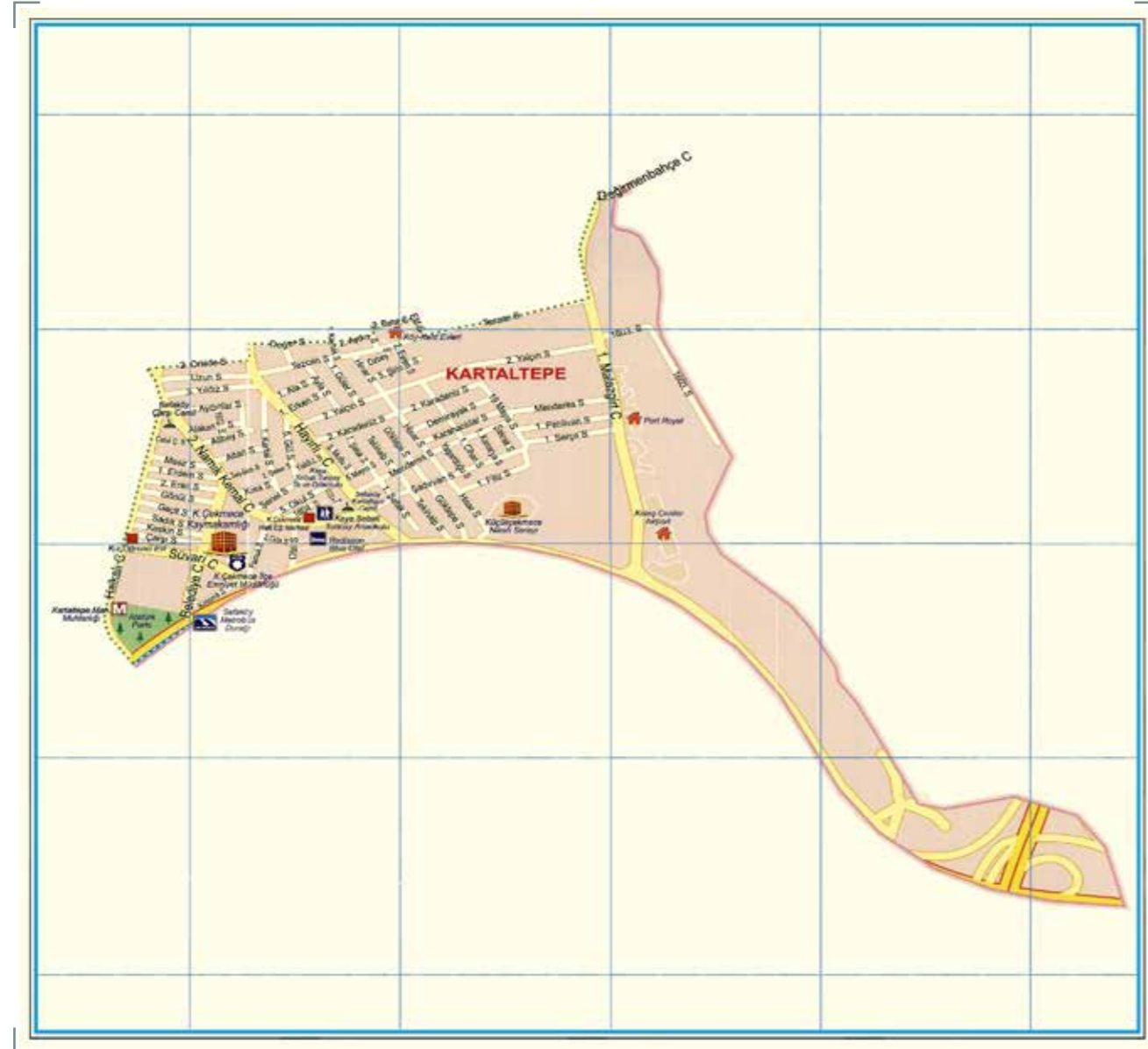
Sokağa çıkmanın olanaksız olduğu pandemi günlerinde azlarıyla birlikte mahalleyi sokak sokak paylaşan Mehmet Mutlu, bütün sakinlerin yardımına koşmak için kolları sıvamış. Yettiği kadar, olanaklar elverdiği ölçüde yaşlılar ve engelliler başta olmak üzere yardıma koşmuş. Destek kolilerini ve market çeklerini elden dağıtmış...

Biz konuşurken okul çocuklarına kırtasiye ve çanta yardımı yapıyor muhtar bir yandan, bir yandan Küçükçekmece Belediyesi'nden gelen yetkililere mahalle halkından gelen talepleri iletiyor. Gençler için daha çok spor alanı olsa, atıl fabrikaların yerine yeşil alanlar yapılsa diye projeler üretiyor bir yandan. Mahallesini yaşanır kılmak için çalışmanın sabahına uyanıyor Mehmet Mutlu.

Fevzi Çakmak Mahallesi sakin ve erişilebilir bir yakınlıkta. Ağaçların konukluğunda mahalle halkına hizmet etmeye devam eden muhtarıyla günü ve gelecek zamanı karşılıyor. ■

Kaya Sokak Parkı
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Kartaltepe Mahallesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Yerleşik ve yardımcı kişi: Kartaltepe Mahallesi Muhtarı Muharrem Pehlivan

Zamanın bir yerinde, kendi sesine yaslanmaya çalışan bir mahalle Kartaltepe. Bir yanı Sevaköy'ün en eski mahallelerinden olan Tefik

Bey Mahallesi'ne dayanıyor, Ayamama Dere-si'ne komşu bir yerden, az ilerisi E-5 karayolu. Muhtarlık binası hepsinin ortasında, su terazisi

dengeyle duruyor gibi. Bir yerlere çok yakın, bir yerlerle çok komşu, bir yerlerle uçuş mesafesinde, Atatürk Havalimanı şuncacık mesafede sınır komşusu.

Olmanın ve eskime-nin bir yeni hali gibi Kartaltepe Mahallesi. Muhtarlığın hemen yanında evvela sağlık lisesi olan bina, yaklaşık on yıl kadar eğitim hayatına devam ettiği halde yakın geçmişte kapanmak zorunda kaldı. Okulun ders arasında çalan zili 2020 yılından beri iş başına, çay ve yemek molasına, paydos saatine

çalıyor; koca bina bir tekstil fabrikası oldu ve işçiler açıyor artık kapısını. Tebeşirden ipliğe, ders kitaplarından ve sağlık araç gereçlerinden kumaşa, ipliğe ve son ütüye uzanan bir hikaye gizli artık o binada.

12 Eylül darbesi Kartaltepe Mahallesi'nde de bir devamlılık hikayesine dayanıyor. Darbeden hemen sonra göreve gelen Cemal Elmas dört

dönem yürütüyor mahallenin muhtarlığını. Muharrem Pehlivan alıyor görevi daha sonra. Daha

Kartaltepe Mahallesi Muhtarı Muharrem Pehlivan,
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi arşivi

geriye gidebiliriz; mahallenin kuruluşuna uzanır yazının geçmişi şimdiki muhtarın dayısı Kamil Demirkol üç dönem muhtarlık yaptıktan sonra 12 Eylül'e ve Cemal Elmas'a devreder mührü; o mühür dönüp dolaşır dört dönem sonra 2004'te Muharrem Pehlivan'ın ve azalarının masasına gelir.

Muharrem Bey'de de bir göç hikayesi var, uzaktan gelmenin ve yerleşik hayata geç-

menin anıları saklı onda da. Makedonya'da Köprülü kasabasına bağlı çiftçilik yaptıkları köyden çıkıp gelmiş ailesi; zaten göç devam eden ve çağırın bir yolculuk ve yerleşme biçimi, öyle ki zamanla bütün eşraf terk edilmiş Makedonya'daki köyü ve gelip yerleşmiş Türkiye'de muhtelif yerlere. Ne akraba kalmış geride, ne ev, ne tarla.. Mezarlar, yatırlar ziyarete gitmek için bir neden; ama onun da heyecanı ve hızı eksiliyor

zamanla. Muharrem Pehlivan'ın göçe ve geride kalana dair anısı yok çünkü 1958 yılından beri Sefaköy'de yaşayan ailesinin kütüğüne 1967 yılında yazılmış kendisi.

Kaya Sebati Tuncay İlköğretim Okulu yılları sonrasında Sefaköy Lisesi derken hayat karması, var olma ve ayakta kalma mücadelesi, çalışma yılları...

Kartaltepe Mahalle sakinlerinin yarısından fazlasını işçilerin oluşturduğunu söylüyor muhtar. Bir kısmının esnaf olduğunu ve kendi işini yaptığını. Trakya ve Karadeniz tarafından gelen insanların yaşadığı bir mahalle Kartaltepe. Romanlar da var ama eskisi kadar değil, Esenyurt ve Hoşdere tarafında göçmüş Romanlar genellikle. Orada yerleşik ya da göçebeler nicedir. Kartaltepe'de kalanlar hurdacılık ya da at arabacılığı yapıyor. Eksilmenin bir başka hali.

15 bin civarında insan yaşıyor mahallede. Parklarında güle oynaya çocuklar, kadınlar, aileler. Uyuşturucu burada da sorun ama el birliği ile üstesinden gelmeye çalışıyor mahalle halkı. Kurumlardan yardım ve destek alıyorlar bu mücadelede, muhtarlarıyla birlikte kurumlara yardımcı oluyorlar. Hastaneye yatırılacak olursa, tedavi için aracı oluyor muhtar, ihtiyacı olan ve müracaat edenlere yardımcı olmak için çabılıyor.

Sağlık ocağı hemen yakındaki Tefik Bey Mahallesi'nde, iki caminin cemaati yürüyerek gidip geliyor ibadetine. Kayıt için, tebligat ve mahallenin sorunları için muhtara geliyor sakinler. Su patlamıştır bir yerde, yolda göçük vardır, elektrik sorunludur muhtara gider mahalle halkı; muhtar da Küçükçekmece Belediyesi'ndeki yetkililere iletir sorunları ve çözümünü takip eder.

Küçükçekmece'nin Kaymakamlığı Kartaltepe Mahallesi'nde. Kurulu iş yeri ve fabrikaların bir kısmı da burada yer alıyor. Adliye ve emniyet de bu mahalle sınırları içinde. Ayamama Deresi'nin batı kıyısında konuşlu mahallenin karşı yakası Yenibosna'ya ait. 2009'daki sel baskınında, işçilerin ve tır şoförlerinin öldüğü o felaketten bahsediyor muhtar. Bir dalgınlık gibi bahsediyor o günlerden ve uzaklara bakarak iç çekiyor. Eskimeyen bir yıkımdan bahseder gibi. Elbette toplanma alanları var deprem için ve mahalle halkına yeteceğini söylüyor muhtar.

Kurumlar ve vatandaşlar yardım etmek ve yardım almak için muhtara geliyor. Kimi kurban başlaşıyor, kimi erzak, kimi giyecek. Ama alan ile veren arasında bir denge ve gölge oluyor muhtar. İhtiyacı olana ulaştırmak için çalışıyor, gerekli yerlere gerekli isimleri iletip takip ediyor ve elinden geleni yapıyor ulaşması için.

Pandemide işsiz kalanların çoğaldığını söylüyor muhtar. Kirasını ödeyemeyenler, işini kaybedenler, iflas edenler ya da maaşını alamayanlar derken müracaatlar da artıyor haliyle. İki-üç katına çıkan ihtiyaç sahibi insanlar için kurumların desteğine ihtiyaç duyuyor muhtar.

Bir iş kadını da erzak ve para yardımı yaptı, mahallede ihtiyacı olan insanlara ulaştırdı Muharrem Pehlivan. Filyasyon ekibiyle bir arada çalıştı ve mahalle mahalle, sokak sokak, gerektiğinde ev ev dolaşarak insanların sağlığı ve geçimi için çalıştı muhtar.

Doğma büyüme Sefaköy sakini olan Muharrem Pehlivan mahallenin muhtarlık binasında bir tarihi doğruluyor adeta. Çanta bavul imalatında başlayan çalışma hayatına muhtar olarak devam ediyor.

Seçildiği yılı takiben Şenel Sokak, No:2'de bir yıl kiralıktı muhtarlık ofisi, 2005 yılında Atatürk Parkı'nın içinde bir muhtarlık binası yapıldı ve oraya taşındı ofis; 2017 yılında yeni bina yaptı muhtarlık için Küçükçekmece Belediyesi ve o yıldan beri yeni binasında görevini sürdürüyor muhtar ve çalışma arkadaşları. ■

Kartaltepe Mahallesi'nde bir park
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

III. BÖLÜM

Safraköy'den yolu geçenler

Bazı anılar da zamanını bekliyor. Zamanı gelince yeni bir anlam kazanıyor bazı anılar. Geçmişin sayfalarını araladıkça genişleyen ve kendini yeniden anlamlı kılan ne varsa, mekanın özünde barındırıyor kendini.

Safraköy geniş bir aile olarak kucak açıp insanların kendini var etmesi için yaşam olanakları sunuyor insanlara. Değişen kent ve üretim ilişkileri, değişen cadde ve sokaklar, iş alanları, fabrikalar ve okullar çekim merkezi oluşturuyor.

Ama bir yandan da sürmekte olan hayat değişimin kapılarını aralıyor durmadan. Kent hayatı canlı ve devingen değil mi nihayet?

Bir gün, zamanın saklı yerinde sizin bile aklınıza gelemeyen bir yerde ayakkabınızı boyattığınız çocuk, bir üniversitede hoca olup sizde sakladığı anıyı kaleme alıyor. Göksel Aymaz çocukluğunun geçtiği Sefaköy'de anılarını hep taze tuttu. Bir gün ve yeniden Dost Foto'nun kapısından içeri girdiğinde onun ilk okul, lise ve üniversiteye giderken vesikalık fotoğrafını çeken Abdullah Balon ve Coşkun Antepli bu defa objektife birlikte gülümsedi.

Kim bilir sizin de ilk öğretmeniniz bir şairdi ve siz o zaman farkında değildiniz o sabahlar ders zili çaldığında. Oysa orada anılar birikip edebiyatın bahçesinde tenefüse çıkıyordu. Orada biriktirdiklerini şiirlerinde saklayacak zamanı biriktiriyordu bir şair. Eray Canberk şiirimizin yaşayan en önemli şairlerinden biri olarak öğretmenliğinin ilk yıllarına dair verdiği yanıtlarla çalışmamıza ışık tuttu. Başka bir Safraköy'e tanık olduk onun anlattıklarıyla.

■ ■ ■

Reis Çelik bir sinema ustası olarak Sefaköy Halk Evi'nin sahnesinde bağlama çalıp türkü söylerken, onun bir gün sinemamızda bu denli ağırlığı olacağını hesap ediyor muydu Safraköy sakinleri kim bilir. Ama usta bize Taksim'deki ofisinin kapılarını aralayarak o günleri anlattığında sesindeki samimiyette kendini var eden ayrıntıları gizlemeyi düşünmedi ve bilmediğimiz bir Sefaköy'e tanık kıldı bizi.

Geçmişten şimdiye, yazlık sinemalardan fabrikalara, minibüs duraklarında iş yerlerine nice ayrıntıyı yazdı Ramazan Yıldırım. Onunla birlikte çalışırken Yaşar İnan'ın kapısını çaldık defalarda. Yaşar İnan Safraköy'e ve özellikle de Tevfikbey Mahallesi'ne dair her ayrıntıyı dün gibi aklında tutuyor. Haritalar oluştururken geçmişin Safraköy'ünde olan bitene birlikte hayret ettik ve Osman Kızılkaya'nın arkadaşı Arnavut Mümin ile 1950'li yılların sonunda hazırlayıp günümüze kadar sakladığı Safraköy'de yaşayan ailelerin dökümü resmi olmayan bir içerik zenginliği kattı çalışmamıza.

Ulaş Töre Sivrioğlu, bize arkeolojinin ve akademinin olanaklarını kullanarak yeni bir Safraköy tarihi yazdı, kitabımızın girişinde bu yazıyı okumuş olmalısınız.

Kitap boyunca yer yer Sefaköy, yer yer Safraköy yer yer de Sefaköy dememizin nedenleri Töre Hoca'nın yazdıklarında açıklıyor kendini.

Eray ve Fatma Canberk

Safraköy'de bir şair öğretmen: Eray Canberk

Fotoğraflar: **Erdost Yıldırım**

Edebiyatımızın şüphesiz en iyi şairlerinden Eray Canberk, 1969 yılında göreve başladığı Sultanmurat İlkokulu yıllarını tekrar yaşadı ve anlattı. Zamanın Safraköy'ü, insana ve hayata dair ayrıntıları bir yana, görev yaptığı okulu ve öğrencilerini, öğretmen arkadaşlarını, Safraköy'de

gündelik hayatı konuştuk kendisiyle. Dönemin Türkiye gerçeği ve öğrencilerin gözlerindeki ışıltı bu söyleşide eksik olmadığı gibi, şiire ve edebiyata dair ayrıntıları da dile getirdi Eray Canberk. Safraköy'de başlayan öğretmenlik hayatına ve genç bir şairin yaşadıklarına tanık olduk.

Sefaköy'e, o günkü adıyla Safraköy'e gidiş hikâyenizi nedenleriyle birlikte paylaşır mısınız?

İstersen önce Sefaköy konusunda biraz eskilere gideyim... Sefaköy, 1940'larda, benim çocukluğumda Safraköy diye bilinirdi. İstanbul'un uzak semtlerinden, daha doğrusu köylerinden biri sayılırdı. Topkapı'da surlardan çıktıktan sonra batıya, Edirne'ye doğru uzanan Londra

Asfaltı'nın kıyısında bir yermiş. O yıllarda öyle gidilip gelinen bir yer değil. 1950'li yıllarda oluşan Bakırköy-Bahçelievler ya da Ömür Yoğurdu denen yere kadar otobüsle falan gidilirdi. Safraköy oradan da çok ileride; hiç bilmediğim, görmediğim bir yerde... Gelelim oraya gidiş hikâyeme: 1969 yılı sonbaharı, Cağaloğlu'nda MAY Yayınlarında çalışıyorum ama bazı zorunluluklar yüzünden ilkokul öğretmenliği yap-

mam gerekiyor.... 1964-66 yıllarında Konya'nın Kulu ilçesi, Beşkardeş köyünde yedek subay öğretmen olarak görev yaptığımı belirterek Milli Eğitim Bakanlığı'na baş vuruyorum. Başvurum onaylanıyor. O sırada eşim Bakırköy Lisesi'nde öğretmen, ben de daha önce belirttiğim gibi, Cağaloğlu'nda çalışıyorum ve Bakırköy-Yenimahalle'de oturuyoruz. Eş durumundan ötürü

atamam İstanbul il emrine yapılıyor ve İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nden de Sefaköy-Sultanmurat İlkokulu'na atamam yapıldığı bildirim geliyor... İçim rahatlıyor ama Yenimahalle'den Sefaköy'e nasıl gideceğim? Bana kalırsa Yenimahalle'den Londra Asfaltı'na çıkacağım, orandan bir

araç bulup Sefaköy'e gideceğim de bu iş her gün nasıl olacak? Sorup soruşturuyorum. Sonunda, Yenimahalle'den banliyö trenine binip Küçükçekmece'ye gitmem gerektiğini, oradan da minibüsle Sefaköy'e ulaşmamın mümkün olduğunu öğreniyorum... Öyle yapıyorum ama ulaşım konusunda önce biraz eziyet çektim, zamanla alıştım...

Eray Canberk ve C. Hakkı Zariç söyleşi yaparken.

Sultanmurat'taki okulunuza gittiğiniz ilk gün nelerle karşılaştınız? Okulun ana binası, derslikleri, öğretmenler odası nasıldı? İlk gün ve devamında neler yaşadınız?

İlkokul denince doğal olarak bir bina ile, bir yapı ile karşılaşacağımı sanıyordum. Köyde bile, bir yanında iki derslik ve bir müdür odası, bir yanı

öğretmen lojmanı olan bir bina vardı. Burada ise gecekondudan bozma küçük bir yapı müdür odasıyla, derslik olarak yarım silindir biçiminde, Amerikan ordusuyla ilgili filmlerde gördüğümüz barakalarla karşılaşınca şaşkırdım doğrusu... Gerçi bu durumun nedenleri konusunda az çok bilgim, ayrıca kulak

dolgunluğum olduğundan çok fazla da endişelenmedim ama okutacağım öğrencileri değil de ders yapacağım dersliği görünce bayağı düş kırıklığına uğradığımı şimdiden söyleyeyim... Bu arada yeni ders yılı başlayalı epeyce zaman olduğunu da eklemeliyim... Sınıflarda, daha doğrusu baraka dersliklerde öğrenci sayısı gereğinden fazlamış. Bunun nedeni de Sefaköy'ün

Eray Canberk ve C. Hakkı Zariç söyleşi yaparken.

son yıllarda, özellikle Balkanlar'dan yoğun göç almasından kaynaklanıyormuş. Öğrenci yoğunluğu yüzünden sanıyorum 2. sınıflardan birini ikiye bölmüşler ve bu sınıf henüz öğretmensizmiş. Öte yandan, söz konusu sınıf için derslik olmadığından mahalle içinde bir dükkân kiralanmış! Müdür bey beni alıp bir iki sokak ötedeki sınıfıma götürüp öğrencilerime tanıttı. Öğrencilerin o andaki hali unutulur gibi değildi: Sanki "Yaşasın! Artık bizim de bir öğretmenimiz var!" dercesine gözlerinin içi gülere ve biraz da meraklı bakışlarını şimdi bile hatırlıyorum. Dükkân oldukça dar olduğundan sıralar arasında nere-

deyse boşluk yok. İki duvar arasında birbirine bitişik sıralarda oturuyordu öğrenciler... Neyse, bir kara, daha doğrusu yeşil tahta ve yemek masasından bozma, yarım yamalak bir öğretmen kürsüsü vardı. Öğrencilerimin çoğunluğunun sarışın olmaları dikkatimi çekmişti. Bunun nedenini mahalleyi tanıdıktan sonra anlayacaktım... Düş kırıklığına uğradığıma daha önce değinmişim ama küçük ve bana sevimli sevimli bakan öğrencilerime bu ruh halimi hiç belli etmemen gerektiğini düşünerek kendimi toparladım. Müdür bey "İyi dersler" deyip gidince biraz da eğlenceli bir havayla geçirmeye çalıştığım

tanışma ve tanıma faslı öğrencilerimin hoşuna gitti... Yeri gelirse, "dükkândan" derslikte geçirdiğimiz günlerden söz ederim... Burada ilk okul öğretmenliğine zorunlu nedenlerden başladım ama köy öğretmenliği deneyimim, ayrıca öteden beri istediğim bir meslek olması, üstüne üsluk hoşuma da gitmesi sonucu ilk gündeki bocalamamı çabuk atlattım ve devamında kırk yıldır bu işi yapıyordum gibi geldi... Mahalleye de çabuk alıştım, uyum sağladım...

Çevrede, mahallede nasıl bir yerleşik hayat vardı?

Mahalle bir anlamda gecekodu mahallesi. Bu tür mahalleler özellikle 1950'den sonra yaygınlaştıydı şehirlerin çevrelerinde. 1950-60 arası bilindiği gibi Demokrat Parti iktidarı dönemi ve "popülist" bir yönetim yürürlükte. Ülkemizde 40 bin köy olduğu söyleniyor. Bu 40 bin köye hizmet götürmektense köylülerin şehirlere göç etmesinin yolunu açmanın

daha zahmetsiz bir çözüm olacağı düşünülüyor sanki! Nitekim öyle de oluyor ve köylerden göç edenler şehirlerin kıyıcıklarında gecekodu mahalleleri oluşturuyorlar. Yalnız "gecekodu" kavramına açıklık getirmek gerek. Böyle adlandırılan mahallelerde, özellikle konut inşaatı bakımından 1950'li yılların sonlarına kadar yapılanlarla sonrakiler arasında farklar olduğunu unutmamalı. Başlangıçta kerpiç ve tahta malzemeyle yapılan konutlar

ya da boş arazilerde gecekondulaşma başlıyor. Bunlardan ilki Zeytinburnu idi. Florya ile Küçükçekmece arasında da Soğuksu ve Me-nekşe gecekodu mahalleleri oluştu. Bu mahallerdeki konutlar artık öyle derme çatma değil, kâğır yapıları. Gerçi çoğu tamamlanmamış ama içinde oturlan, kimi yarım kalmış yapılar. Yol, su, elektrik, kanalizasyon sorunları olan yerleşim yerleri... Sefaköy de bunlardan biri ama sanırım 1880'lerde, Osmanlı-Rus

Eray Canberk

Eray Canberk

Savaşı sonucu Bulgaristan'dan göç eden Türk nüfusun ağırlıkta olduğu bir yerleşim yeri. Eski ve çekirdek mahallenin çevresi yavaş yavaş genişlemeye başlıyor. Burada Trakya bölgesi yerleşim yerlerinin geleneksel özelliği söz konusu; Balkanlar'dan göç edenler çoğunlukta. Bir başka deyişle; mahallenin yerleşik ya da eski halkı ki onlar da Balkan göçmeni ama azınlıktaydı. Bu arada çoğunluğun Rumeli'den, daha doğrusu Makedonya'nın değişik kesimlerinden göç edenlerden oluştuğunu zamanla öğrendim. Küçük esnaf, emekçi, işçi çoğunlukta. Evde çeşitli üretim yaparak geçinenlerin sayısı da

Eray Canberk

bir hayli fazlaydı. Söz gelişi şehir merkezindeki çeşitli iş yerlerine, işliklere ufak tefek mal üretenler vardı... Düşünebiliyor musun, evde üretilen yün örme eldiven, başlık, patik gibi şeyler torbalara dolduruluyor, Sefaköy'den ta Mahmupaşa'ya, Kapalıçarşı'ya, Yeşildirek'e taşınıyor ve alınan ücretle ev geçindiriliyor... İşte çocuklar böyle bir ortamın çocuklarıydı.

Öğretmenlik yaptığınız sırada ve bu ortamda öğrencilerinizle, velilerle ve dolayısıyla mahalle halkıyla ilişkileriniz nasıldı?

Bu soruna cevap verebilmek için ister istemez biraz kendimden söz etmek durumundayım özür dileyerek... Ben doğma büyüme İstanbul-

luyum ama baba tarafım 93 Harbi'nden sonra Bulgaristan'ın Şumnu şehrinde İstanbul'a göç etmiş bir aile. Bir başka deyişle baba tarafım Rumeli göçmeni... Anne tarafımın kökeni ise Erzincan'ın Eğin'inden... Yani Enver Gökçe'nin memleketinden. Ailenin her ikisi de asker aileleri. Özellikle anne tarafımdan olanlar

görevleri gereği çok yer görmüşler, çok insan tanımışlar. Akrabalar, hısımlar, ahbablar edinmişler. Çocukluğumda bu kimselerin çoğunu ben de tanıdım, anlattıklarını ben de dinledim. Eğinli ya da Kemaliyeli akrabalarından dinlediğim hikâyeler ve masallarla, anlattıkları olaylarla o yörenin insanlarını, yaşantısını ve de doğasını öğrendim. Babaannemin anlattığı halk hikâyele-

rinden, söylediği ilahilerden Rumeli insanını tanıdım. Önceki, iki yıllık köy öğretmenliği deneyimini de hesaba katarsak bu yüzden Sefaköy sakinlerini hiç yadırgamadım. Ayrıca, anlayabildiğim kadarıyla çoğunluk kasaba ya da küçük şehir insanı. Bu da önemli ve ayırıcı bir özellik... Zaten dersliğimiz mahallenin içinde olduğundan çevredekilerle ahbab olduk. Teneffüse çıktığımızda gelip hatırlamı soran, benimle söyleşen, dahası derdini bile anlatan çok olurdu. Bir yandan da zor koşullarda benim ve öğrencilerimin halime üzülenler, acıyanlar da eksik olmazdı! "Beslenme saati" denen kuşluk teneffüsünde öğrencilerim getirdikleri öteberileri yerken bana da çevreden ikramlar olurdu! Bu konuda zor durumda kalırdım doğrusu. Reddetsem bir türlü, kabul etsem bir türlü. Kabul etmemek tenezzül

etmemek gibi olacak, kırılacaklar; kabul etsem borçlu kalmış hissedeceğim kendimi. Neyse, bu arada Arnavutların ünlü pırasa böreğini de ilk kez burada yiyip tanıdığımı da anmadan geçmeyeyim... Evet, ne diyorduk? Bir yandan da çevremdekiler benim zor koşullarda çalışmamdan ötürü tedirginler, üzülyorlar. Bunu da seziyorum; yeri gelince de bunu sezdiriyorlar ayrıca. Bu yüzden bana ilgi ve yakınlık gösteriyorlar, beni hoş tutmaya çalışıyorlar. Yeri geldi, söylemeden geçemeyeceğim; bunun, benim özel durumum dışında geleneğe, göreneğe dayanan nedenleri de var: Okula ve öğretmene verilen önem, gösterilen saygı... Her ne kadar 10 yıllık Demokrat Parti iktidarı öğretmeni itibarsızlaştırmaya çalıştıysa da belli bir halk kitlesinin bunun etkisi altında kalmadığı anlaşılıyor...

Eray Canberk

Öğretmenliğiniz süresince ve sonrasında mahalleden ve okuldan arkadaşlar edindiniz mi? O yıllardan kalan ve sürdürmekte olduğunuz arkadaşlıklarınız var mı? Bu süre içinde yaşadığınız ilginç olaylar?

Sefaköy'de 1969-70 ders yılında görev yaptım. Öğretmen arkadaşlarımın bir ikisi dışında çoğu Anadolu çocuğuydu, kırsal kesim kökenliydi. Bense doğma büyüme şehir çocuğuydum. Buna rağmen hiçbiri bana "İstanbul çocuğu" gözüyle bakmadılar, hep "meslektaş" gözüyle baktılar. Böyle olması beni rahatlattı. Benim açımdan da durum aynıydı, benim için de hepsi "öğretmen arkadaşım". Bu arada şiirle, edebiyatla uğraştığımdan özellikle hiç söz etmedim. Ne var ki söyleşilerimiz sırasında bazı söylediklerim başöğretmenin (daha önce "müdür" diyordum ama "başöğretmen" diyeceğim, dilim alışmış) dikkatini çekmiş olmalı, deyim yerindeyse geçmişimi eşelemeye başlamıştı ama ben yine de geçiştirmeye çalışıp duruyordum... Derken ilginç bir olay oldu ve günün birinde foyam meydana çıktı!... Malatyalı bir karıkoca öğretmen, Sabiha ve Metin Ünver çifti vardı... Bir sabah barakaların ortasındaki alanda derse girmeden önce tören yapmak üzere toplanıyoruz. Baktım Sabiha ile Metin de bize doğru yaklaşıyorlar. Derken Metin bana iyice yaklaşınca bağıra çağıra benim bir şiirimi okumaya başlamaz mı! Gerçekten çok

şaşırdım, ne yapacağımı bilemedim... Uzatmayayım; az sonra işin aslı ortaya çıktı. Sabiha-Metin çifti daha önce bir süre Trabzon'da görev yapmışlar. Metin'e Trabzon'un unutulmaz Kıyı dergisini gönderirlermiş. Benim yeni çıkmış olan ilk şiir kitabım Kuytu Sular konusunda, derginin son sayısında Raif Özben'in yazdığı bir tanıtma yazısı çıkmış. Metin şiiri oradan öğrenmiş ve ezberleyip gelmiş!... Sanırım Raif Özben'i sen de tanırsın. Eşim Kars'ta lisede öğretmenken Raif de aynı lisede Türkçe-edebiyat öğretmeni idi. Orada tanışmış, sıkı dost olmuşuk. Çok okuyan ve yazan biriydi. Sonradan şiir kitapları, incelemeleri yayımlandı bildiğin gibi... Gelelim Sabiha ile Metin'e; ben Kadıköy yakasına atandıktan sonra da Sefaköy'deki öğretmen arkadaşlardan birkaçıyla ilişkimiz bir süre devam etti. Sabiha-Metin çifti de Kadıköy yakasına atanınca ilişkimiz burada da ailece sürmüştü... Yıllar sonra da, belki 40 yıl sonra, Bursa'da, Nilüfer ilçesindeki bir edebiyat etkinliğine katıldığımda Sefaköy'de birlikte çalıştığımız Yusuf Ziya öğretmeni karşımda görünce çok şaşırılmıştım...

Sefaköy'de öğretmenliğe başlayalı iki ay kadar olmuştu. TÖS diye bilenen Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın çağrısı üzerine öğretmen boykotuna katılmıştım. Tabii her şeyi göze alarak. Boykot sonrası ceza alıp almadığımı hatırlamıyorum... Bir de müfettiş ile yaptığımız söyleşiyi hatırlıyo-

rum. Metin'in beni "afişe" etmesinden sonraydı. Özellikle başöğretmenimizle iyi anlaşıyorduk. Müfettiş gelince benden söz etmiş. "Dükkânda" ders yaptığımız sırada "barakalardan" bir öğrenci geldi: "Başöğretmen sizi istiyor, müfettiş gelmiş..." dedi. Benim bir şeyden haberim yok. Doğrusu tedirgin oldum. Okula gittim. Başöğretmenin odasına girdim. Başöğretmen, adını hatırlayamadım, beni müfettişe tanıttı, oturtular ve bir süre söyledik. Ben çekinerek konuşuyorum ama başöğretmen beni konuşturacak sorular soruyor, ister istemez düşüncelerimi söylüyorum. Bakıyorum müfettiş hep olumlu davranıyor. Zaman zaman söze

Eray Canberk ve C. Hakkı Zariç söyleşi yaparken.

karışıyor, o da beni konuşturmaya niyetli ve dinlemeye hevesli gözüküyor!... Daha sonra, okul çıkışı bilgi almak için başöğretmene uğradım. "Hiç merak etme, dedi. Aydın ve anlayışlı bir adam. Durumumuzu da gördü. Yarın seni teftişe gelecek..." Neyse, ertesi gün elimden geldiğince sınıfa çeki düzen verdim. Öğrencilerimin bir ikisi dışında hepsi başarılı çocuklar. Hevesliler,

ilgililer. Gözümün içine bakıyorlar... Derken müfettiş geldi. Çocuklara bir iki soru sordu yeterli cevaplar aldı. Sonra beni dışarı çağırdı. Ayaküstü "Fazla söze gerek yok, dedi. Bu şartlarda çalıştığına şükretsinler... Peki hela ihtiyacı falan, çocuklar ne yapıyorlar?" "Herhangi bir evin kapısını çalsam o işi hallederim ama ben teneffüslerde bir koşu "barakalara" gidip öğretmenler tuvaletine... Öğrenciler de bir koşu kendi evlerine gidip..." diye açıklama yaptım... Aradan bir süre geçti. Başöğretmen, müfettişin benim için olumlu rapor verdiğini, ayrıca okulun durumu konusunda da Milli Eğitim Müdürlüğü'nü uyardığını söyledi... İşte ilginç olaylardan

birkaçı... Mahallede ahbap ya da arkadaş konusuna gelince; doğal olarak velilerle tanışıklığımız oldu. Veliler dışında arkadaşlık değil de ahbaplık kurduğum pek az kişi hatırlıyorum. Sefaköy'den ayrıldıktan sonra bu ilişkiler o kadarla kaldı. Öğretmen arkadaşlar arasında Mahmut öğretmenle de sonraları bir iki kez görüştüydük. Diğerlerini de ismen olmasa da yine de hatırlıyorum.

YÜREĞİN
BURKULDUĞU
ZAMAN

ERAY CANBERK

ŞİİR

■ ■ ■
İlk şiir kitabınız Kuytu Sular ile öğretmenliğe başladığınız yıllar paralel; öğretmenliğiniz şairliğinizi, şairliğiniz öğretmenliğinizi nasıl etkiledi? Bu etkileşimde Sefaköy'ün payı var mı? Sefaköy yazdıklarınızda ne kadar yer buldu, oradan esinlenip yazdığınız şiirler oldu mu?

İlk şiir kitabınız Kuytu Sular ile öğretmenliğe başladığınız yıllar paralel; öğretmenliğiniz şairliğinizi, şairliğiniz öğretmenliğinizi nasıl etkiledi? Bu etkileşimde Sefaköy'ün payı var mı? Sefaköy yazdıklarınızda ne kadar yer buldu, oradan esinlenip yazdığınız şiirler oldu mu?

Sefaköy'e atanmadan kısa bir süre önce çıkmıştı ilk şiir kitabım. Yedek subay öğretmenlik sırasında köy yaşantısı beni oldukça etkilemiş, bu etki şiirime de yansımıştı. Sefaköy döneminde durum değişti. Ülkemizdeki toplumsal ve siyasal olaylar, gerginlikler, karmaşa günlük yaşantımızı iyice etkiler duruma gelmişti. Bir bakıma bu durum her şeyin önüne geçiyordu. Sefaköy'de yaşadıklarım, gördüklerim belki bu nedenle etkili olmadı. Yine de şunu söylemek gerekir; fark etmeden bir birikim olmuştur ama çok dolaylı olarak şiirlere yansımıştır. Bir dize, bir şiirin bir bölümü ya da bütün bir şiir aslında o zamanki yaşantının izlerini taşıyor olabilir... Yine de köy baskın çıkıyor. Şehrin dış mahalleleri, gecekondu bölgeleri yine şehre dahil, şehir sayılır. Köyün

bir başınlığı başka türlü etkiliyor... Şiir ve öğretmenlik ilişkisinde şunu söyleyebilirim; benim açımdan, ister köy olsun, ister şehir, özellikle ilkokul öğretmenliği etkileyici oldu... Bir de şunu saptadım: Öğretmenlik yıllarımda şu denemeyi öğrencilerime, özellikle 4. ya da 5. sınıf öğrencilerime hep uyguladım: Sevdiğim şairlerden ya da edebiyat dünyamızın bilinen şairlerinden çocukların anlayabileceği düzeyde şiir örnekleri verdim. Kitaplarındaki, dergilerindeki şiirler dışında şiir bilmeyen öğrencilerimin verdiği örnekler konusunda çok ilginç seçimler, değerlendirmeler yaptıklarını gördüm.

Mahalle halkıyla ortaklaştığınız anlar oluyor muydu? Etkinlikler yaptınız mı? Dini ya da milli bayramlarda nasıl ortaklaştınız?

Ben ve benim gibi bir iki öğretmen arkadaş mahalleye uzak semtlerde oturuyorduk. Bir bakıma işe gelir gider durumdaydık. Fakat öğretmen arkadaşlarımızın çoğu ailece mahallede oturuyorlardı. Onlar mahalleliyle daha içli dışlıydılar doğal olarak. Yine de mahallelinin biz uzakta oturanlarla ilişkisi çok doğaldı. Yakınlık gösterme bakımından fark yoktu. Etkinlik ya da bayram açısından sadece 23 Nisan'ı hatırlıyorum. İzleyici olarak törenle katılmışlardı. Sanırım tören sonrası da evlere çağırılmışlar, bizi konuk etmişler, ikramda bulunmuşlardı. İlkbaharda da

■ ■ ■
bütün okulu oldukça uzun bir yürüyüşle Florya'daki bir kır gazinosuna götürmüştük. Bu kır gezisi fikrinin benim başımın altından çıktığını itiraf etmeliyim... Çocukluğumda kır gezisi olarak Florya'da "Havuz Başı" denen yere her yaz ailece bir iki kez giderdik. Çok hoş, tarihi bir kır kahvesiydi... Öğretmen arkadaşlara önerdim.

Herkesin de hoşuna gitti. Fakat bütün bir okulu oraya götürüp getirmek çok sorumlu bir işti. Bizim Metin Ünver "Bu kadar öğretmenle ve koca koca 5. sınıf öğrencileriyle bu işi başarırız!" diye bizi gayrete getirdi... Gün gelip yürüyüşe geçtiğimizde hâlimiz görülecek şeydi. Renk renk giysileriyle çocuklar öyle göz alıcı bir "alay" ve öylesine uzun bir yürüyüş kolu oluşturmuşlardı ki gören "Maşallah!" desin... Sanırım meraklı velilerden de birkaçı geziye katılmıştı. Neyse, kazasız belasız gittik, eğlendik, döndük... Sanırım bu gezi özellikle öğrencilerimiz açısından unutulmaz bir anı olarak kalmıştır... Mahalle halkı konusunu gündeme getirdin, iyi ettin. Ben de bu konuda biri iki şey eklemek istiyordum... Bugünden bakıyorum ama o zamanki izlenimlerimi de hesaba katıyorum... Mahalle halkı ezici çoğunlukla emeğiyle geçinenlerden oluşuyordu. Dindardılar ama tutucu ya da bağınaz değillerdi. Sadece sınırlarımız dışında kalmışlar ama soylarını bilmişler, dinlerini korumuşlardı. Belki, biraz da farkında olmadan Avrupalı idiler bence.

Daha sonra Kadıköy yakasına atandığınızı söylediniz. Peki, o günden bugüne, yaşamınızın herhangi bir döneminde Küçükçekmece'ye veya Sefaköy'e gittiniz mi? Gittiyseniz nasıl bir dönüşümle karşılaştınız?

Sefaköy'e bir kez gittiğimi hatırlıyorum ama niçin gittiğimi hatırlamıyorum. Yalnız çok kısa bir süre kalıp dönmüştüm, o kadar. Ne var ki Kitap Fuarı için Beylikdüzü'ne gidip gelirken, oralardan geçerken içimden bir selam gönderirdim Sefaköy'e... Son olarak değinmeden geçemeyeceğim: Sorularını yanıtlarken 1969-70 ders yılında okutduğum öğrencilerimin çoğu gözümün önünde canlandı. Hele bir tanesini hiç unutamam. Yaşıtlarına göre daha sarı saçlı, ufacık, cin gibi bir kızdı. Ön sırada oturur, gözünü benden ve tahtadan ayırmayan, çalışkan bir çocuktu. Parmağı her soruya cevap vermeye hazır hep havada ama bir o kadar da çekingen ve utangaç... Cevap verirken kızarır, heyecanından burnunun üstü boncuk boncuk terledi... İçlerinden biri de okuma-yazmayı bir türlü tam öğrenemezdi. Onu da kırmadan, umutsuzluğa düşürmeden gayrete getirmeye çalıştığımı hatırlıyorum... O zamanki öğrencilerim sanırım şimdilerde 60-61 yaşlarında olmuşlardır.

Sorularınla beni yıllar öncesine, dile kolay, 50 yıl öncesine götürdün. İlgine ve emeğine teşekkür ederim... ■

Reis Çelik
Fotoğraf: Erdost Yıldırım

Sefaköy Halkevi'nden Sinemaya Bir Yolculuk: Reis Çelik Anlatıyor

Kış değildi ama yaz da sayılmazdı. Panikle boşalan İstiklal Caddesi'nden geçip çalışma ofisinde buluştuk Reis Çelik'le. Sefaköy üzerine çalışırken bir yerden yolumuz keşişti ve zamanın gül yüzlü yıllarında Sefaköy Halkevi'ne dair sorularımızı yanıtladı. Bir yanıyla zamanın Sefaköy'ünü konuşurken bir yanıyla da halkevinin, kültürel ve siyasal ortamı konuştuk. Anılar

sağanağında birbirinden ilginç şeylere değindi Reis Çelik. Filmlerinden arkadaşlarına, çocukluğundan gençliğine, bir inşaat kolonunda çakılı kalmasından saz çalıp türkü söylemesine nice ayrıntıyı irdeledi bizim için. Ve sonunda şöyle bir cümle kurdu: "...hayatımı şekillendiren ne derseniz, Sefaköy Halkevi, diye yanıt verebilirim."

Sefaköy'e geliş zamanınızı anımsıyor musunuz? Sizi hangi nedenler ya da zorunluluklar getirdi, nelerle karşılaştınız?

On üç yaşındaydım, ortaokulu bitirip liseye başlayacaktım. Ama ben liseyi İstanbul'da okumak istiyordum. Çünkü orada okuyup gazeteci olma hayalim vardı. Aileyi zor bela ikna edip elimde bir sazla 1974 yılında Ardahan'dan İs-

tanbul'a geldim. Bu istekle birlikte Küçükçekmece Lisesi'ne kaydımı yaptırmak üzere gittim ama okulun idarecileri beni okula kabul etmedi. Kaydımı yapmamak için bin dereden su getirip işi yokuşa sürdüler. "Beni kaydetmek zorundasınız" diye direttim okul müdürüne. Mümkün değil, "Sefaköy Lisesi'ne git" dedi. Gittim. Aynı katı tutum burada da geçerli, kaydımı yap-

Reis Çelik, Sefaköy Halkevi gecesinde saz çalarak konser verirken.
Reis Çelik arşivi.

mıyorlar okula. Küçükçekmece Lisesi'ne geri döndüm ve beklemeye başladım. Müdürün odasına beni sokmadılar. İnatla bekledim kapıda, sonra görevli adam beni dışarı çıkarttı. Ben de okul kapısındaki camı tekmelediğim gibi paramparça ettim, ortam gerildi haliyle. Kasıtlı bir öğretmen, o karmaşada elimden tutup beni kalabalıktan sıyırdı. Karşısına alıp konuştu benimle, anlamak istedi, ben de derdimi bir bir anlattım. "Yarın gel" dedi bana, "okumak için

camı kıran bir insan okur" dedi. Sonrasında kırdığım camın parasını, bana çaktırmadan okul yönetimine ödediğini öğrendim.

Okul hayatınıza kısa bir kesintiden sonra "meşhur" ve "ünlü" bir sima olarak devam etmişsiniz anlaşıldığı kadarıyla.

Vukuatlıyım, evet. Okulun camını kırmışım. Tanınıyorum. Devamında derslerim de iyi olunca her şey yolunda gitti. Arkadaşlar ediniyo-

rum. Bu arada bizim aile de benim peşimden İstanbul'a geldi. Babam Beşyol'da bir mobilya fabrikasında çalışıyor. Okula yürüyerek gidip geliyorum. Çekmece Mezarlığı'nın oradaki yokuşun başından yürüyerek Sefaköy Kartaltepe'ye gidip geliyorum. Başka seçeneğim yok. Zira yol parası ödeyecek durumda değiliz. Ama benim için çok önemli değil alışığım zaten. Ardahan'da ilk ve orta okulunda köyden şehre yürüyerek gidip geliyordum.

Sefaköy Halkevi'yle tanışma süreciniz de okulda edindiğiniz arkadaşlıklar ve çevrenize dayanıyor o halde.

Evet. Okulumuzda Fatma diye bir arkadaşım var, onun vesilesiyle tanıştım Halkevi'yle. İlk olarak onun beni oraya götürmesiyle keşfettim Halkevi'ni. Sazlar çalınıp türküler söyleniyordu, herkes eşitti. Bir bayram havası vardı içeride. Tam yerine geldim, dedim ve Sefaköy Halkevi kısa zamanda benim evim olmaya başladı.

Sefaköy Halkevi etkinliklerinde, Çatalca Kiraz Festivali'nde Reis Çelik sağda sondan bir önceki oyuncu.
Reis Çelik arşivi.

Sefaköy Halkevi'nden İstanbul Hukuk'ta okuyan Rüşvan Yavuz (sol başta ayakta), yanında Mustafa Topbaş ve arkadaşları. Reis Çelik arşivi.

Kim vardı peki orada, ilk girdiğiniz o ana dair ayrı bir anı canlanıyor mu gözünüzde?

Bir adam saz çalıyordu, hem de çok güzel çalıyordu sazı. Öğretmen Hüseyin Hoca. Hüseyin Hoca oranın saz çalan ilk adamı, ilk önce onu tanıdım. Ali Hoca'yı tanıdım, başkan dediler. Ali Hoca da kocaman bıyıklı, esmer uzun boylu bir adam. Rışvan, Kara Yusuf, Emin, Merter ve İsmail. Halkevi'nde en güzel saz çalıp söyleyen İsmail'di haliyle en iyi arkadaşlığı da onunla kurdum.

Bir biçimde görüşüp iletişim kurduğunuz ve arkadaşlığınızı sürdürdüğünüz insanlar var mı o zamandan?

Ertürk Merter'i hatırlıyorum. Kara Yusuf vardı. Bir de hemen karşımda Terzi Bayram vardı. Terzi Bayram'ı da orada tanıdım. Hukukta okuyan abiler vardı tabii ben onların yanında çıktım. Rıdvan Yavuz kendi halinde avukatlık yapar. Gökhan vardı, Aydınlıkçı; edebiyat fakültesinin önünde ilk öldürülen isimlerden biriydi. İsmail Çelik'te daha sonra katledildi.

Yaşlarınız İsmail Çelik'le yakın mıydı?

İsmail benden büyüktü. Küçükçekmece'de oturuyordu onlar. Onunla öyle dost olmuştuk ki akşamları ya onlarda kalıyorduk ya bizde. Tabii ya da halkevinde. Sabahlara kadar türkülerini çalışıyorduk karşılıklı. Nasıl daha iyi söyleriz çalarız diye.

Halkevi'nde ne gibi sosyal faaliyetler vardı? Siz hangi faaliyetlere katılırdınız, seminerler var mıydı, nasıl bir sosyal ortam vardı dönemin Halkevi'nde?

Halkevi'nde bir koro kurduk. Orada aktıftım. Sonra halk tiyatrosunu kurduk. Seminerlerde yapıyorduk. Marx'ın Kapital'den okuyup yorumlar yapıyorduk. Okuma grupları vardı ve Ali Hoca'nın yönetiminde haftanın belli günlerinde, önceden seçilen kitabı okuyanlar gelip Halkevi'nde tartışır, kitaba dair fikrini söylerdi. Bazen Yaşar Kemal okunurdu, bazen, Dostoyevski, Kaypakkaya, Mahir, Kıvılcımlı. Doğan Avcıoğlu'da tartışma konularımızdı.

İsmail Çelik, Reis Çelik'in Sefaköy Halkevi'nden arkadaşı, bir konser esnasında bağlama çalar. Reis Çelik arşivi.

Siz yaş itibarıyla küçüksünüz de... katılım sağlayabiliyor muydunuz bu içeriklere?

Öyle ama bir anda seminer veren birisine dönüşmeye başladım. Okumaları, seminerleri dinleye dinleye bir süre sonra konuya hâkim oluyorsunuz zaten. Sonra geceleri Halkevi'ne gelip orada kaldığımız zamanlar çoğaldı. Ev halkıyla çatışmalı bir dönemdi, heyecan doluyduk ve kuşak çatışmasının ortasındaydık bir anlamda.

Sefaköy Halkevi yönetim ve üyeleri mahalle sakinleriyle nasıl bir iletişim kurdu?

Mahalleli zaten tiyatroya ve konsere geliyor. İşte birisi terzi, birisi bakkal falan, öteki işçi. Bir arada olmanın ve kaynaşmanın zamanını yaşıyorduk.

Mahalle halkıyla nasıl bir etkileşimde bulundunuz, Sefaköy'de halkla Halkevi nasıl buluşurdu?

Sorumuz şuydu: Halk için ne yapılacak ve nasıl yapacağız? Mesela bir gecekondu ya-

En arkada beyaz gömleli iki bıyıklı kişinin arkasında Reis Çelik, Sefaköy Halkevi'nden toplu bir anı fotoğrafı. Reis Çelik arşivi.

pılacak. Hemen toplanıp oraya giderdik. Yahut mahalleden çeşitli sorunları olan insanlar olurdu. Bizden yardım isterdi. Biz hemen o insanların işine yardımcı olurduk. Gerekirse para toplanırdı. Hastalık varsa tedavisi yapılırdı. Bunun gibi bir etkileşim halindeydik mahalleyle. Okul problemi olan çocuklar oluyordu. Bu çocuklara yardımcı oluyorduk. Bunun gibi şeyler. Sonra Halkevi'nde geceler düzenledik. Halk toplanıp konser dinlemeye gelirdi. Hatta Mahsuni Şerif de katıldı konserlerden birine.

Halkevi'nde mi gördünüz Mahsuni'yi ilk defa?

Hayır. Sefaköy Halkevi'nin düzenlediği bir gecede konser vermesi için Ali Hoca'yı da yanımıza katıp Rıdvan Yavuz'la beraber Mahsuni'yi görmeye gittik. Tepebaşında şimdi Pera Palas'ın karşısında bir otel vardı. Mahsuni her geldiğinde otelde kalırmış, gidip bulduk. Mera-mımızı söyledik. O da kabul etti. Anılar ve türküler kaldı o günlerden bize. Halkevi vesilesiyle birçok güzel isim tanıdık. Mesela Basıncıköy'de Yaşar Kemal'i görürdük. Dışarıdan tehdit aldı-

ğış bilgisi gelirdi kulağımıza, çaktırmadan Yaşar abiyi korumaya çalışırdık. Bir yandan romanlarını okurduk, Menekşe'de sıklıkla gittiği kahveye gidip selam verirdik. Kendimizce etrafında dolaşır, onu korurduk.

Gündelik hayatınız nasıl devam ediyor bu sırada?

Babam, fabrikada çalışıyor ama yetmiyor. Kardeşlerim küçük, benim çalışmam lazım. Eniştem bana başka işler buluyor ama ben onları kabul etmiyorum. Çağaloğlu'da olmak ve gazetecilik yapmak istiyorum. Molla Fenari Sokak'a götürdü beni. Bir hanın dördüncü katında serigraf

atölyesinde çıraklığa başladım. Cumhuriyet, Milliyet, Hürriyet gazeteleri hemen yanı başımda. Tamam, dedim. Ben yerimi buldum. Hemen işe başladım. Hiç sorgulamadım.

Sefaköy'den Çağaloğlu'na nasıl gidip geliyorsunuz?

Sefaköy'den otobüsle Küçükçekmece'ye gitmem lazım. İyi de benim okulu da bırakmam lazım. İsmail Çelik'in önerisiyle kaydımı, Yeşilköy'deki Akşam Ticaret Lisesi'ne aldirdim. Gündüzleri çalışıp akşamları da öğrenimime devam ediyorum. Sefaköy Halkevi'yle irtibatımız devam ediyor.

Reis Çelik, serigraf atölyesinde çalışırken, duvarlarda Reis Çelik'in resimleri, Aşkın Serigrafı, Molla Fenari Sokak, 1978. Reis Çelik arşivi.

■ ■ ■

Sizin Cağaloğlu'da olmanız Sefaköy Halkevi'nin gazeteci, yazar ve şairlere erişimini kolaylaştırdı mı?

Cağaloğlu bir yerde benim şansım oldu; bütün o insanları davet eden kişi olmaya başladım. Zamanla birçoğunu birebir tanıdım. Yazdığım öyküleri Aziz Nesin'e okutma olanağım oldu. Aziz abi (Aziz Nesin) geliyor bir gün. İşte kitapları önüne koyuyoruz, satıyoruz, oradan para kazanıyoruz. Yazarlar, şairler geliyor Halkevi'nde kitaplarını imzalıyor. Şairlerden gelenler oldu. Ataul Behramoğlu konuklarımız arasındaki şairlerden biriydi mesela. Can Yücel'i getiremedik. Ben yaşlıyım demişti...

Reis Çelik anne babası ve kardeşleri, Sefaköy. 1976-1977. Reis Çelik arşivi.

■ ■ ■

Sizin Sefaköy Halkevi'nde sinemayla ve kamera arkasıyla tanışmanız mümkün oldu mu?

Eski bir körüklü fotoğraf makinesi bulmuştum. Onunla fotoğraflar çektim ama öyle herkesin 'böyle dur böyle çek' dediklerinin tersine tuhaf şeyler yapıyordum. Üşüyen Ahmet diye bir arkadaşımız vardı vardı. Çok ilginç ki Üşüyen Ahmet hep üşürmüş gibi duran birisi, kısa film çekmeye çalışırdı. Üşüyen Ahmet bende "kamera gözü" olduğunu söylerdi. Biri götürdü beni ama kim götürdü bilmiyorum dedi ki, sen sinemaya meraklısın. Seni Sinematek'e götüreyim.

Kravatlı bıyıklı Ali Kızıl, yanındaki Hüseyin Hoca, önde bıyıklı Rüşvan Yavuz. Sefaköy Halkevi üyelerinden birinin düğünde. Reis Çelik arşivi.

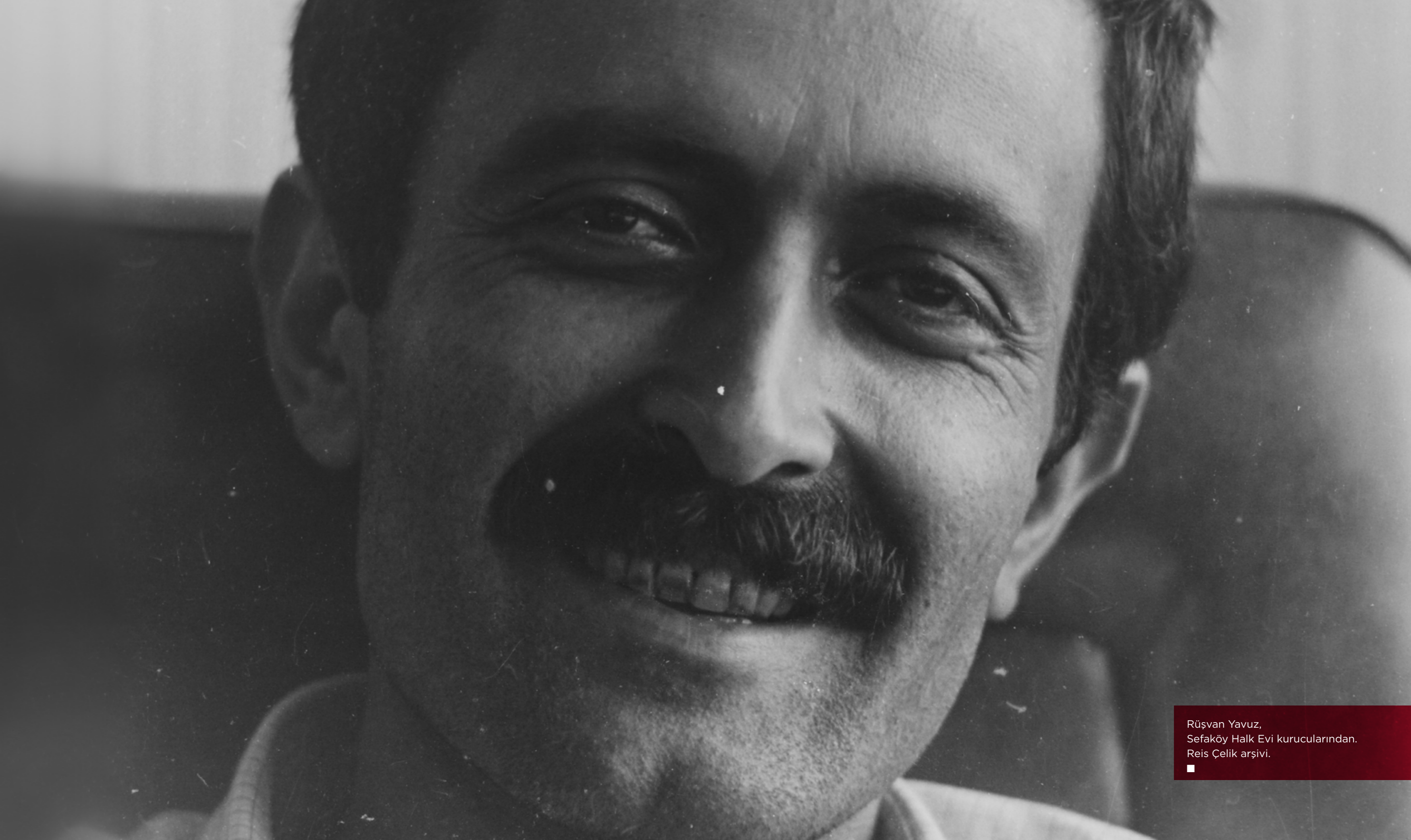
■ ■ ■

O kişi kimse o çok iyi düşünmüş.

Sıraselviler'de Sinematek'e gittim ve Potemkin Zırhlısı'nı izledim, acayip etkilendim. Orada film izlemeye başladım ve müdavimi oldum. Kaçıp kaçıp Sinematek'e gidiyordum. Orada Ruhi Su'yu tanıdık. Dostlar Korosu'nu dinleyip keşfettikten sonra İsmail Çelik'le kalktık Dostlar Korosu seçmelerine gittik.

Ruhi Su, ikimizi dinleyip gelin dedi koroya. Biz İsmail'le gitmeye başladık. İsmail bir süre sonra gelmedi çünkü şan eğitimi yapıyordu. Ben devam ettim. Ruhi Hoca'ya ilgim ve merakım sürdü hep. Ona türküler derleyip getirmeye çalışıyordum. Dadaloğlu'na karşı özel bir ilgisi vardı. Ben kaynaklar, hikayeler toparlayıp ona götürüyordum.

Rüşvan Yavuz,
Sefaköy Halk Evi kurucularından.
Reis Çelik arşivi.

Karslı âşıkların Halkevi'ne gelmesi bu sürece mi dayanıyor?

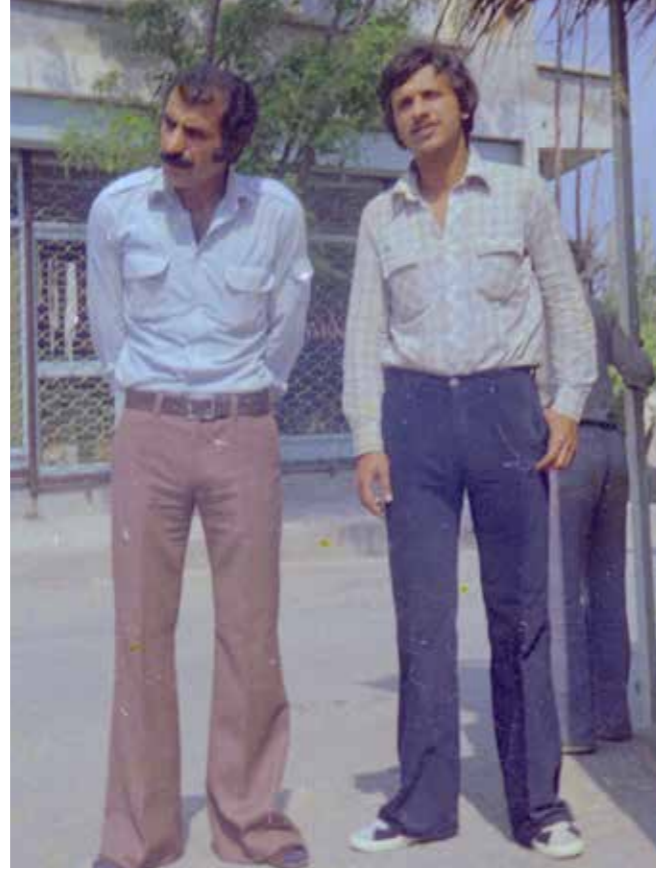
Evet. Murat Çobanoğlu'nun Sefaköy'e geldiğini o dönemde öğreniyorum. Sefaköy'de bir kahvede çalıp çağırarak. Şeref Taşlıova gibi Murat Çobanoğlu da Sefaköy Halkevi'nde çalıp söyleyen âşıklardan biridir. Zamanla başka âşıkları da davet ettik.

Âşıklar arasında atışmalar oluyor muydu?

Sefaköy kahvelerinde atışmalar yapılırdı. Ozanlar Halkevi'ne geldiği zaman insan gelirdi. Bu tip yerel ve kültürel faaliyetlerimiz çokça olurdu.

Sefaköy Halkevi'nde sahneye koyduğunuz ve yönettiğiniz bir oyun oldu mu?

Oldu tabii. Şimdi bile o oyun aklıma geldikçe hayret ederim, hatta şimdilerde bile keşke sahnelerimizde olsa, oynansa. O dönem Mehmet Türkkan'ın Bu Oyun Oynanmamalı isimli iki bölümlük oyununu Sefaköy Halkevi'nde sahneye koyduk.

Ali Kızıl Sefaköy Halk Evi Başkanı Mustafa Pars
İlkokulu Müdürü, Merter Ertürk
Sefaköy Halkevi kurucularından, tabelacı ve fotoğrafçılık yapardı.

Ne kadar anlıyorsam, aklımcı oyunun sahne düzenini ben organize etmeye çalışıyordum. O zaman için çok önemli bir oyundu. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e ve günümüze kadar geçişi sağlayan çok ilginç bir metindi. Bir mahkeme sahne-

siyle perde açılır. Bu sahnede arkada "adalet mülkün temelidir" yazısı vardır. Oyunda bir sahnede tartışma çıkar. Arkadaki yazı "mülk adaletin temelidir" şeklinde değişmeye başlar. Seyircilerin arasında polis rolünde bir oyuncu vardır. Bu kişi o esnada kalkar ve "bir dakika durun, bu oyun oynamamaz" der. Biz bu oyunu oynayıp tam seyirci arasındaki oyuncuya sıra geldiğinde oyunu izlemeye gelmiş polislerden biri bizim

oyuncu polise kalmadan ayağa kalkıp "durun bu oyun oynanamaz" diye bağırıyordu. Oyun aslında doğaçlamaya dönmüş oldu böylelikle. Farklı zamanlarda üç defa sahneye koymaya çalıştık bu metni ama her defasında polisin engeline takıldık ve oyun yasakladı, oynayamadık.

Sefaköy Halkevi olmasaydı, hayatımda şöyle bir eksik olurdu dediğiniz şeyler var mı?

Sefaköy Halkevi benim ve benim gibi birçok insanın bütün okuma ve sanatsal kültürünün altyapısını oluşturdu. 13 yaşımdan itibaren kitap okuyup tartışmaya başladım. Tiyatro nedir? Bilmediğin halde tiyatroyu sahneye koymaya cesaret ettim. Konserlere çıktım. Tepebaşı Gazinosu'nda sahneye çıkıp türkü çalıp söyledim. Bütün yazar çizerleri tanıma şansım işte o zamanlar oldu. Aziz Nesin ve arkadaşları Türkiye Yazarlar Sendikası'nı kuruyor. Takip ediyorum. Bir gün ressam Balaban serigraf atölyesine geldi. Bana "Çocuk İbrahim Balaban'ı tanır mısın?" dedi, "yok" dedim. "Balaban'ı tanımamak olur mu? Nâzım'dan bir şiir oku bakalım" dedi. Klasik şiirlerini okudum. Sonra "Seyreyle

İbrahim Yüksel ve Reis Çelik,
Küçükçekmece Lisesi bahçesinde, sonradan Dostlar
Korusu'nda ve konservetavarda birlikte çalıştılar.

Gözüm Balaban'ı" şiirini hatırladım. "Ha" dedi Balaban, "sende iş var." Onun resimlerine serigrafı baskılar yaptık. Böylece onunla da tanışmış oldum. Demem o ki Halkevi aslında benim sanatsal yaşamıma en büyük katkıyı yapan yerdir. O dönem sayesinde şimdiki sanatsal birikimime ulaştım.

O yokluk içerisinde üretmeye çalışıyorduk. Kafamız hep buna çalışıyordu. Kartonları kesip sahneye dekor yapıyorduk. Bir başka sorun için çözüm üretiyorduk. Okuyorduk, araştırıyorduk. Elbet katkısı büyük.

Halkevi'ne ait ilginç diyebileceğiniz bir anı canlanıyor mu zihninizde?

Ben biraz serin kanlı bir insandım diğer arkadaşlara göre. Yine bir gün Halkevi'nde bir iş için uğraşıyorduk. Kartonları kesip biçiyor, bir şeyler

hazırlıyorduk. Bir masanın etrafında oturuyorduk. Sonra aniden cam kırıldı, masanın ortasına su borusundan yapılmış, başında uzun bir fitil olan ev yapımı bir bomba düştü. Tam önümde duruyor. Herkes kaçtı gitti. Ben elimde makas, bombaya bakıyorum. Şimdi diyorum bu fitili kessem patlamaz herhalde deyip makasla kesiyorum bombanın fitilini. Patlamıyor. Ben yine ne olur

ne olmaz deyip camdan aşağı atıyorum. Sonra camdan bir baktım ki bir kişi yerde yatıyor. Meğer benim dışarıya attığım su borusundan yapılmış ağır bomba bir arkadaşımızın başına denk gelmiş.

Sonrasında bu olaya çok güldük tabii. Böyle bir anı kalmış oldu bana da.

...

Sefaköy Halkevi'nin nasıl bir kütüphanesi vardı o zaman?

Roman ağırlıklı bayağı kalabalık bir kitaplığı vardı. Ama kitapların hepsi harpten çıkmış gibiydi. Zira herkes okuyor, çiziyor. Sevdiği şiir kitabının sayfasını ezberlemek için cebine koyuyor. Daha sonraları ben Cağaloğlu'nda çalışmaya başlayınca, Halkevi'nin bütün kitap kaynağı bendim. Çünkü Cağaloğlu'nda çalıştığım için bütün yayınlarından kitapları bağış olarak alıyordum.

Sefaköy'le iletişiminiz sürüyor mu? Gidip geliyor musunuz?

Elbette ki iletişimim sürüyor, ailem ve birçok arkadaşım orada yaşıyor. Sefaköy'e gittiğim zaman İsmail Çelik'i mezarında ziyaret ederim, ona arkadaşlık eden arkadaşlarımızı da pek tabii.

Haberleşmeye devam ettiğimiz arkadaşlarımız var; Av. Rışvan Yavuz, Kara Yusuf, Ali Kızıllı, Merter Ertürk, Emin, Selahattin. Halkevi'nden sonra da çok gidip geldim. Yeşilköy Florya'daki o bi-

nalar var ya. Oradaki binaların büyük bölümünü Tokatlı inşaat işçileri yapmışlardır. Tokatlı inşaat işçilerini ziyarete giderdim. Büyük çoğunluğu Aleviydi. Onlarla saz çalıp türkü söylerdim. Ozanlar, dedeler falan gelirdi. Ahmet Ümit'i o dönemden tanırım. O zaman TKP'nin Yeşilköy-Florya sorumlusuydu. Antep'li derdik biz ona. Siyasi olarak benden bir kademe daha derindeydi.

Sokağın Zulası kitabındaki şiirlerini yazma serüveni oralar mıdır acaba?

Kim bilir? Gaziosmanpaşa bölgesinin sorumlusu oldu Ahmet. Onun yerine de o bölgeyi bana verdiler.

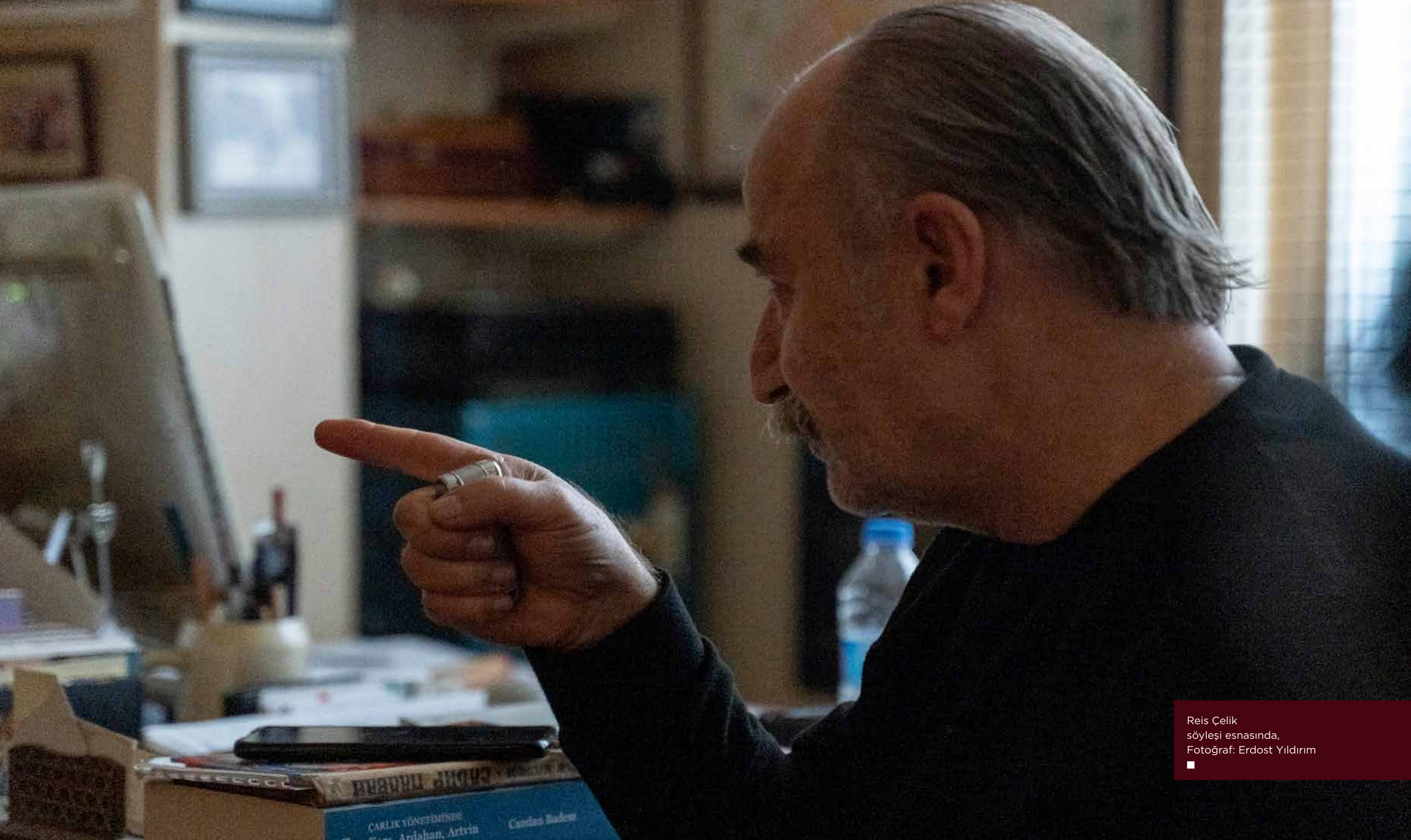
Sizin de hayatınızda yeri bir hayli belirgin şiirin.

Şiir yazıyordum. Sefaköy Halkevi'nde şiirleri-

mi Ali Hoca yarışmalara gönderirdi. TKP'nin kuruluş yıldönümünde şiir yarışması olmuştu. Benim bir şiirim en iyi şiir seçildi. Sonra gönderdiğim şiirler TKP'nin Sesi radyosunda okunmaya başla-

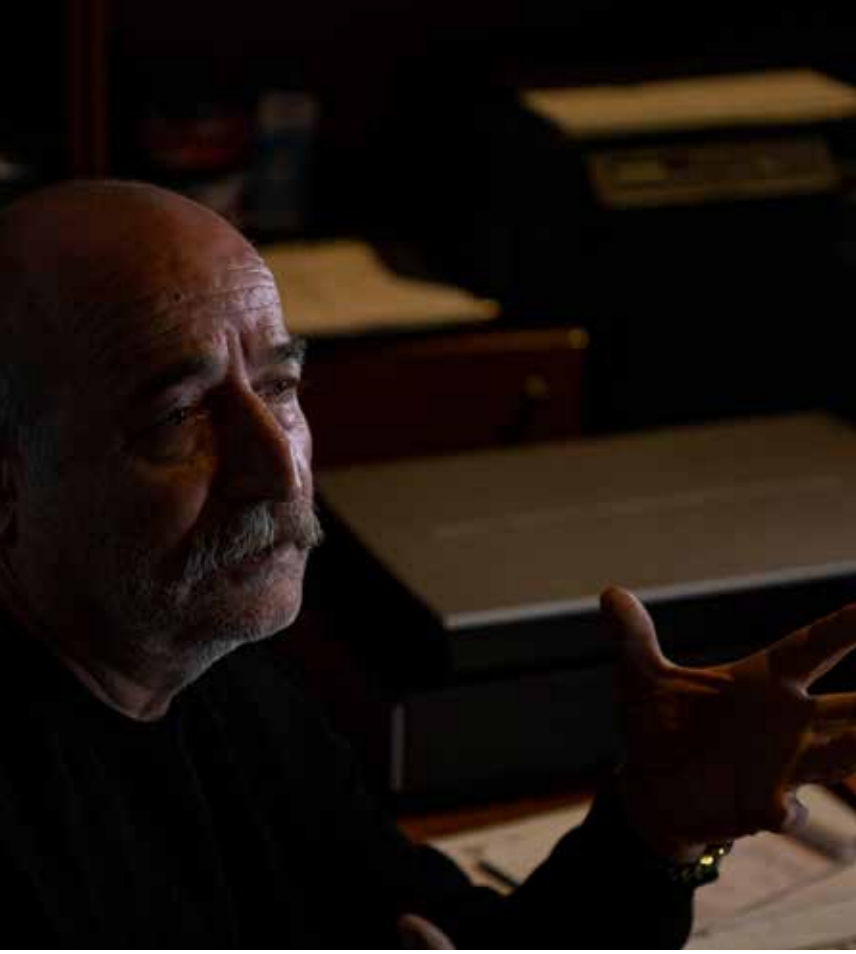
Reis Çelik, Işıklar Sönmesin filminin setinde.

Reis Çelik
söyleşi esnasında,
Fotoğraf: Erdost Yıldırım

miş. Benim bunlardan bilgim yok. 12 Eylül'den önce içeri alındık. Benim alınma nedenim de şirirlerimin TKP'nin Sesi radyosunda yayınlanması imiş, sonradan öğrendim.

Reis Çelik,
Fotoğraf: Erdost Yıldırım

Filmlerinizdeki karakterlerde Sefaköy'deki olay ve kişilerden esinlendiniz mi?

Benim sinema yapma nedenim zaten yaşama tanıklık etmektir. Orada elde ettiğim karakterler, konuşmalar, anılar bütün filmlerime yansır. Diyaloglarda bile vardır.

Sefaköy ve Halkevi

sizin filmlerinize etki etmiş midir?

Biraz önce bahsettiğim Tokatlı inşaat işçilerinin yanında kaldığım zaman, bir yandan da arıyorum ve inşaatı polis bastı. Kaçacak yerim yoktu, beni boş bir kolonun içine sokup kolonun tahtalarını çaktı Kuyucu Hasan adlı işçi. Daha doğrusu Hasan beni kolonun içine çaktı. Yeni filmimde bunu da çekeceğim.

Sefaköy'de bir sahne çektiniz mi?

Yok. Işıklar Sönmesin'i Genelkurmay yasakladığı için dağlarda, mağaralarda çektik. Hoşçakal Yarın'ın da Sefaköy'de sahnesi yok evet, belki bir sahnesi burada çekilebilirdi ama yok olmadı. Zaman zaman hep aklımda burayla ilgili bir şey yapma fikri gelir. Sefaköy'ün ve Halkevi'nin dokunulmaz bir şeyi var sanki. Çünkü o kadar çok şey yapmışız ki bazı şeyleri hadi tamam gerçeğini anlatalım diye başladığımızda eksik kalır endişesiyle tamamlayamıyoruz.

Heyecanının ve hızının düşeceğini mi düşünüyorsunuz?

Şimdi bile anlatırken birçok şeyi atlayarak geçiyorum. Çünkü o zaman şartlarına göre yapılanlar oldu, doğru yanlış. Bugün anlattığımızda o anılara zarar verebiliriz gibi geliyor. Ama hayatımı şekillendiren ne derseniz, Sefaköy Halkevi, diye yanıt verebilirim. ■

Kübra Yeter, Reis Çelik ve
C. Hakkı Zariç söyleşi esnasında.
Fotoğraf: Erdost Yıldırım

İstanbul'un dışında hayatın içinde Sefaköy Doç. Dr. Göksel Aymaz

Ben, Sefaköylüyüm.

Çocukluğumun yetim yıllarının ilk semtiydi Sefaköy.

1976'nın Aralık ayında babam ölmüştü. Yedi yaşındaydım. İstanbul'un Şişli ilçesinde Gülte-

pe mahallesinde bahçeli güzel bir evde, kirada oturuyorduk. Okur yazar olmayan bir anne ile en büyüğü lise öğrencisi olan 6 kardeşli ailemin hiçbir gelir kaynağı kalmamıştı. İçine düştüğümüz yoksulluk bizi bir yıl sonra Sefaköy'e götürdü.

Yeni evimiz, Sefaköy'ün Söğütlüçeşme Mahallesi'nde elektriği suyu olmayan, damı bacası akan bir gecekonduydu. O zamanlar Söğütlüçeşme bir mezra görünümündeydi, doğru düzgün ne caddesi vardı ne sokağı; engebeli bir araziye gelişigüzel dağılmış şekilsiz evlerden oluşan bir "yerleşim birimi"ydi. Yazın toza kışın çamura dönüşen eziyetli bir toprağı vardı. Öyle bir çamur ki, büyük abim her sabah işe giderken en yakın durağa uzun lastik çiz-

melerle yürüyor, orada anlaştığı bir dükkânda ayağında taşıdığı çamurlu çizmeleri bırakıp çantasında duran temiz ayakkabıları giyiyordu; sonra akşam dönerken aynı yerde yeniden çizmeye geçiyordu, bu hergün böyle tekrar ediyordu. Kısacası, Şişli'nin Gültepe'sinden sonra epeyce bir mahrumiyet bölgesi sayılırdı. Mahallenin okulu, üçüncü sınıftan itibaren okuduğum Söğütlüçeşme İlkokulu, çok eski değil, doğduğum yılda açılmıştı, 1969'da; baş-

...

Sol baştan kırmızı tişörtlü Hakan Yetişken, önde uzanan Müslüm Sarıtaş ve Göksel Aymaz, Söğütlüçeşme Ortaokulu'nun şimdiki arazisinde. Göksel Aymaz arşivi.

...

Göksel Aymaz oturanlar sırasında soldan 6. öğrenci. Söğütlüçeşme İlkokulu Bahçesi. Göksel Aymaz arşivi.

ka bir deyişle, oraya gidişimizden sadece sekiz yıl önce. Ortaokul zaten yoktu; onu abilerimiz sonradan kendileri inşa etti. Önce sadece birinci sınıflar için bir adet dersliği olan bir gecekonduydu, sonra orta ikiye geçecek öğrenciler gelecek yıl kullanacakları dersliği onun bitişiğine yaptılar; tuğlalar İş Bilgisi öğretmenin gözetiminde bir bir dizilip sıvandı. İkinci sınıftayken de onun yanına bir sonraki yıl ve üçüncü sınıf için bir tane daha eklediler. Müdür odası, öğretmen odası, kantin, tuvalet derken böyle böyle sarı toprağın üzerinde gri vagonlar gibi uzayıp gitti Söğütlüçeşme Ortaokulu.

Lise yapacak imkânımız yoktu. Ortaokulu bitirenlerimiz Sefaköy Lisesi'ne gitti. Orası da çok

eski değil, 1973'de açılmıştı. Sabah lise, öğleden sonra ortaokuldu. Sefaköy, yürüyen bir Söğütlüçeşmeli için "bi cigara içimlik" mesafedeydi. Ama E-5 Karayolu'nun kıyısına, Florya ve Şenlikköy'ün tam karşısına yapılmış olan lise, epeyce uzaktı. Menzili burası olan bizler için bu her sabah ve her öğlen üçbuçuk kilometrelik, yani ortalama 45 dakikalık yürüyüş demekti. Benim okuduğum 1984-1987 yılları arasında üç arkadaş her sabah Söğütlüçeşme'nin çıkışında, şimdi Kiptaş konutlarının olduğu iplik fabrikası Zetip'in önünde buluşur, fabrikalar caddesini takip ederek bu caddenin en meşhuru Borusan'ın karşı sokağından Sultanmurat Mahallesi'ne sarp, ara sokaklardan geçerek Yeşilova'ya çıkar, nihayet az sonra da lisenin kapısına varırdık.

...

Anılar ve tanıklıklar

Zahmetliydi ama Söğütlüçeşme'den Sefaköy Lisesi'ne ulaşmanın başka bir yolu, minibüs veya otobüs hattı yoktu. Söğütlüçeşme'den Sefaköy merkezine gitmenin de başka yolu yoktu. İlla toplu taşıma diyorsanız, yine Borusan'a kadar yürüyüp, buradaki İETT durağından "89" numaralı "Halkalı-Eminönü" otobüsüne veya "Halkalı-Bakırköy" halk otobüsüne binebilirdiniz.

Civarındaki yerleşim birimleri için medeniyetin en yakın noktasıydı Sefaköy, merkezdi. Fakat 1970 yılı başına kadar kendisini şehre bağlayacak bir tane bile toplu taşıma aracı yoktu bu merkezin. 1951 yılında

Göksel Aymaz'ın Sefaköy Lisesi'ne kayıt yaptırmak için çektiği vesikalık. Göksel Aymaz arşivi.

Sirkeci-Halkalı banliyö hattının çift yönlü hizmete açılmasıyla, bilhassa Kanarya ve Halkalı istasyonları kullanılarak (uzunca bir yürüyüşü zorunlu kılsa da) banliyö treninden düzenli bir biçimde yararlanılmaya başlanmıştır.

Benim ilkokul yıllarımda simit sattığım, ortaokulda Menekşe plajında elbiselerimi çaldırduğum için çıplak bindiğim bu Sirkeci-Halkalı banliyö hattı, Sefaköy'ün o yılları için önemli bir yere sahiptir, her Sefaköylünün hayatında unutulmaz anılar bırakmıştır. Mesela, tebessüm ettiren bir anı olarak, 1979'da ayakkabı boyacılığı yaparken, Halkalı tren istasyo-

...

Sefaköy Lisesi 5 Fen A Sınıfı Futbol Takımı, oturanların en sağ köşesinde Göksel Aymaz. Göksel Aymaz arşivi.

nunda film çekimleri sırasında Ferdi Tayfur'un ayakkabılarını boyamışlığı vardır. Atilla Atalay, Menekşe İstasyonu hikâyesinde, "Siz hiç metroya bakıp iç geçiren, gözünden iki damla yaş akıtan birini gördünüz mü?" der. Hattın

trenleri Sefaköylüler'in dünyasında böylesine duygu yüklüdür. Dinmeyen arkadaş şamatalarımızın, her biri bir macera tadında yaşanan kaçak yolculuklarımızın, ergenlik sevdalarımızın demirden atlarıydı onlar.

Taş Kasap'ın şimdiki yeri. Merkez Caddesi'nin girişindeki minibüs durakları. 60'lı yılların sonu. İsmail Kosovalı arşivi.

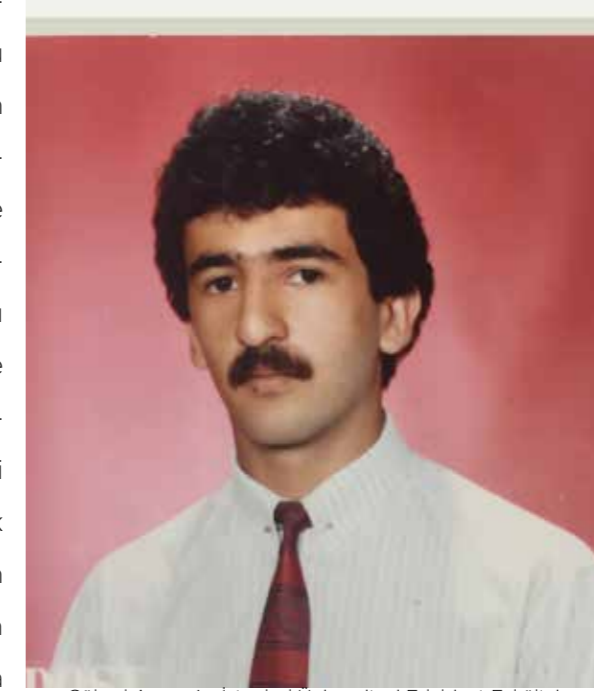
Yollar, duraklar ve ulaşım

Sirkeci-Halkalı tren hattının yanı sıra, sonraki yıllarda (1955'de), hemen kenarından geçen Londra Asfaltı adlı karayolunun tamamlanmasının da Sefaköy'e ulaşımında önemli rol oynadığını ayrıca kaydetmek gerekir. Nihayetinde "Aksaray-Küçükçekmece" arasında hizmet veren 11'er kişilik Renault-Goelette, Ford, Commer ve Morris marka minibüsler, Londra Asfaltı üzerinden Küçükçekmece'ye giderken, Sefaköy'ün girişindeki Beşyol'dan geçiyordu. (Bir de Eminönü kalkışlı Küçükçekmece minibüsleri vardı ama onlar sahil yolunu kullanıyordu.) Ama henüz Sefaköy'e özel bir otobüs veya minibüs hattı yoktu. 1960'ların başında İstanbul'daki toplam otobüs hattı sayısı 30'u bulmuyordu. Önce 1 Ocak 1970'de "Sefaköy-Aksaray" minibüs hattı hizmete koyuldu. Aynı yılın yaz aylarında da "Sefaköy-Eminönü" otobüsleri çalışmaya başladı. Bu hat, iki yıl son-

ra, 1972'de Halkalı'ya kadar uzatıldı ve (işte az önce andığımız) "Halkalı-Eminönü" oldu. Mayıs 1978'de "Topkapı-Sefaköy-Halkalı" ve "Bakırköy-Halkalı" halk otobüsleri hattı açıldı. 1985'de "89C: İkitelli-Halkalı-Aksaray" hattı hizmete konuldu. 1986'dan itibaren de "89S: Söğütlüçeşme-Eminönü", "98S: Söğütlüçeşme-Bakırköy" ve "89İ: İnönü Mahallesi-Eminönü" ile "98İ: İnönü Mahallesi-Bakırköy" otobüs seferleri başlatıldı. Bu tarihlerden itibaren Sefaköy düzenli olarak göç alıp nüfusu düzenli olarak arttıkça bünyesinde gelişen yeni yerleşim yerlerine yönelik yeni hatlar hizmete girdi. Nihayet, Eylül 2007 tarihinde hizmete giren ve şehri Doğu-Batı aksında neredeyse bir uçtan bir uca bağlayan "Söğütlüçeşme-Beylikdüzü" metrobüs hattının en yoğun ve en kalabalık istasyonlarından biri de bugün bu sebeple Sefaköy istasyonudur.

Eskiden, çok eskiden

Pek çok bakımdan olduğu gibi bu bakımdan da Sefaköy, bağlı bulunduğu Küçükçekmece ilçesinin²⁵ tarihteki merkezî rolünden payına düşeni almıştır. Küçükçekmece'nin tarihsel öncüsü olan Region kasabasının İlk Çağ'daki varlığının delili kabul edilen MÖ 2. ve MS 2. yüzyıllara ait mezar stellerinin bir kısmı (Yarımburgaz, Halkalı ve Firuzköy'ün yanı sıra) Sefaköy'dedir. Ve bilindiği gibi Küçükçekmece, ilk çağlardan beri, Bizans'ın Konstantinopolis'inden Osmanlı'nın Payitaht'ına kadar, tarıma elverişli olması ve merkeze yakınlığı nedeniyle şehrin gıda ihtiyacını karşılayan bir çiftlikler bölgesiydi. Sefaköy de, tıpkı Küçükçekmece'nin günümüzdeki semtlerine adını vermiş olan Soğuksu Çiftliği, Kapanarya (Kanarya) Çiftliği, Halkalı Çiftliği, Menekşe Çiftliği, Galatarya (Şenlikköy), Florya Çiftliği gibi, geçmişte Safraköy adında bir çiftlikti. Safra Çiftliği,

Göksel Aymaz'ın İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü'ne kayıt yaptırmak için çektiği vesikalık fotoğrafı, Eylül 1987. Göksel Aymaz arşivi.

bugünkü Sefaköy ve civarında bulunan arazileri kapsamaktaydı. Fakat Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Küçükçekmece, sürekli göç alan bir bölge oldu. Bunun sonucunda Safraköy, 1930'lar da, Küçükçekmece'yle birlikte, Bakırköy ilçesinin sınırları içindeki en önemli yerleşim merkezlerinden biri olmuştu. 1923 yılından sonra mübadele ile gelen göçmenler ve Kazak göçmen topluluklarının ardından 1953 yılında Yunanistan'dan yeni göçmenler getirilerek Safraköy'e yerleştirilmişti. Bu göç dalgasını 1954 yılında Yugoslavya ile Bulgaristan'dan gelen yeni göçmenler takip etmiştir. 1967'de Safraköy'ün nüfusu (Halkalı'nın, Menekşe'nin nüfusu dört bin/beş bin civarındayken) 10 bin 200'e ulaşmıştı. Her geçen gün artan nüfus, 1970'de İstanbul'un yüzde 2.5'i, 1975'de 3.1'i, 1980'de 3.9'u, 1985'de 5.8'i, 2010'da 5.2'si ve nihayet 2022'de yaklaşık yüzde 5.3'üne tekabül etmiştir.

²⁵ Sözü ettiğimiz 70'lerin sonu, 80'lerin ortalarında Küçükçekmece ilçe değildi; Sefaköy, tıpkı Küçükçekmece gibi, Bakırköy ilçesine bağlıydı. Küçükçekmece, 04.07.1987 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 3392 Sayılı Kanun'la Bakırköy İlçesi'nden ayrılmış ve 15.07.1988 tarihinde ise fiilen ilçe olarak hizmete girmiştir.

Bahçelerden sokaklara, geçmişten şimdikiye Sefaköy

Sefaköy çiftliklerinin, Cumhuriyet döneminde de İstanbul'un et, süt gibi besin ihtiyacı ile diğer tarımsal ihtiyaçlarını karşılamaya devam ettiği söylenir. 1940'lı yıllarda bile hâlâ Florya Çiftliği, Kapanarya (Kanarya) Çiftliği ve Safra Çiftliği'ne ait arazilerde yetiştirilen buğday, arpa, yulaf, mısır, gibi hububat ürünleri ile fasulye, patlıcan, enginar, bamya, soğan, bakla, kavun, karpuz gibi meyve ve sebze ürünleri İstanbul pazarlarında satılmaktaymış. Ama bizim taşındığımız 1977 yılında Sefaköy, artık bir işçi mahallesi idi; eski taş binasıyla (ve bir de şair Mehmet Akif Ersoy'u mezun etmiş olmasıyla) dikkat çeken Ziraat Meslek Lisesi ve onun tarlasıyla çamlığı dışında, tarımla, çiftlikle pek bir ilgisi kalmamıştı.

Lise binası bugün bir vakıf üniversitesi kampüsü olarak varlığını sürdürüyor. Bize müthiş eğlenceler bahşetmiş olan tarla ve çamlık ise varlığını "duble yol" projelerinin varlığına armağan etmiş durumda.

Dikey mimarı, AVM ve kentsel modernite

1970'lerden 2020'lere Sefaköy'ün çehresi, genel olarak tercih edilen kent politikalarının kaçınılmaz sonucu olarak, toplu konut projeleri, AVM'ler ve kentsel dönüşümle neredeyse tanınmayacak ölçüde değişmiştir. Bu dönüşüm, şüphesiz, İstanbul şehrinin modern tarihinin, bu

Küçükçekmece bölgesi 1970'li yıllara kadar iktisadi faaliyetlerin oldukça sınırlı olduğu bir yerleşim birimi iken, 1990'lı ve 2000'li yıllardan sonra İstanbul'un önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden biri olmuş, Sefaköy de bu ritmik ve dinamik değişimden payını düşeni almıştır. Hızlı göç ve kentleşmeyle birlikte nüfusu artmıştır. Günümüzde Sefaköy artık çokkültürlü, kozmopolit bir kent olan İstanbul'un maddi boyutlarına eşlik eden karşılaşmalara zemin hazırlamaktadır. Bugün Sefaköy'ün caddelerinde Arap, Rus, Afrikalı, pek çok ulustan farklı insanlar görür, Türkçe dışında farklı diller duyarsınız. 1993 yılında oradan taşınana kadar benim Sefaköy'de gördüğüm tek yabancı, İstanbul Siyasal'da okuyan Kenan abinin (ya 1983 olmalı yada '84) Beyazıt'ta bulup getirdiği ve anne babasının tüm itirazlarına rağmen evinde birkaç gece misafir ettiği ve bizi büyüdü bir gerçeklikle, kavuna şırınga edilmiş şarapla tanıştıran Şilili genç bir çiftti. Çocuk aklımızla Pinochet zulmünden kaçmış Allendeciler gibi gelmişlerdi bize, öyle yakıştırmıştık.

tarih içindeki kentleşme dinamiğinin bir parçasıdır, ondan ayrı düşünülemez. Modern kentler, toplumun, ekonominin, siyasetin olmalarına izin verdiği, olmaya zorladığı şeylerden ibarettir. Bütün ilçeleri ve mahalleleriyle İstanbul da öyle. Sefaköy, İstanbul özelinde kentsel modernitenin

Göksel Aymaz'ın yıllar içinde vesikalık fotoğraflarını çeken Globika Marka fotoğraf makinesi, fotoğrafçılar Abdullah Balon ve Coşkun Antepli bugünkü Dost Foto'da.

mahalle tasarımı ile buradaki toplumsal ilişki biçimlerinin tipik bir temsilini ortaya koymaktadır. Sefaköy, İstanbul'un kent sosyolojisine ve o kentin sosyo-ekonomik koşullarına ilişkin gerçekliğin mahalle ölçeğinde içerilme biçiminin

dikkate değer örneklerinden biri olarak değerlendirilmelidir. İstanbul'un kent merkezi dışında kalan bu çeperinin gün yüzüne çıkarılmamış yönlerinin açığa çıkarılması, hiç şüphesiz, toplumsal bilimlerin yapacağı araştırmalarla mümkün olacaktır. ■

Safaköy'de ilk sinemalar ve bulunduğu bölgeler. Çalışma: Küçükçekmece Belediyesi

Sefaköy'de sinemalar, dükkânlar ve fabrikalar

Ramazan Yıldırım

Hoca'nın Sineması

Sefaköy'de ilk sinema Mustafa Hoca'nın Sineması'dır. Mustafa Bey öğretmen emeklisi olduğu için "Hoca" diye anılıyor. Emrullah Efendi Caddesi 7 numarada 1962 yılında faaliyetlerine başladı.

Hoca'nın Sineması'nın olduğu yerde daha önce bakkal dükkânı vardı. Mustafa Hoca olarak bilinen Mustafa Bakkal sırtlandığı makinasıyla sefere çıkar ve seyyar olarak ufak tefek mekânlarda beyaz çarşaf gerdiği duvarlarda film izlettirirdi.

Seyyardan yerleşik sinemaya geçmesi zaman aldı Mustafa Hoca'nın. Hoca'nın Sineması'nın bir yazlık sinema olduğunu vurgulayalım bir yandan da.

Üstü açık beyaz kireçle badanalanmış biriket duvarlarla çevrili yüksek çıkıntıda makina odası, biri giriş ve biri çıkış olmak üzere iki de kapı... Sinemanın girişinde bilet kesen görevli oturur, birbirine kenetlenmiş 10'lu veya 20'li ahşap sandalyeler seyircilerin gelmesini beklerdi.

Ön caddeye bakan duvarda o gün oynayan filmin afişi yer alır, onun yanında gelecek programın, onun yanında ise pek yakında gelecek olan filmin reklamı çakılı olurdu.

Ayrıca filmleri tanıtan belediye hoparlörleri vardı ki bunlar da akşama doğru Sefaköy sakinlerini filmlerden haberdar ederdi. Yapılan anonslarda hangi filmin ne zaman sahneleneceği bilgisi halka verilirdi.

Siyah beyaz filmlerin oynatıldığı Hoca'nın Sineması'nda yer gösterici (teşrifatçı) ve büfe görevlisi vardı. Bunlar film bittikten sonra içilen meşrubat şişelerini ve çöpleri toplayıp sinemayı temizledikten sonra evlerine giderlerdi. Bu çalışanların bir görevi de oynanacak yeni film afişlerini, gelecek program film afişlerini ve yakındaki film afişlerini bölgenin önemli geçit yerlerine ve köşe başlarına yapıştırmak suretiyle reklamlarını yapmaktı.

Hoca'nın Sineması Merkez Caddesi'nde Sefaköy'ün girişinde yer alıyordu. Bu girişte yol ikiye ayrılıyordu. Tam köşede bir üçgen şeklinde boşluktaki girişten Halkalı Caddesi sağ tarafta, köy merkezine ve yerleşim yerlerine giden yerdedi. Merkez Caddesi ile o zamanki ismi Kirazlı Sokak şimdiki ismi Kirazlı Caddesi'nin keşiştiği köşedeydi.

Seyircileri arasında filme gidecek ekonomik güce sahip olamayanlar, sinema etrafında mes-

T. C.
Safra Belediyesi

Numarası
166

Verildiği tarih
5 / 4 / 1968

UMUMA MAHSUS YERLERİ AÇMA RUHSATNAMESİ
Sınıfı: [Üç.] Üçüncü Sınıftır.

Hangi Saatte Kapanacağı : Saat [23] Yirmiüç Kapanacaktır.

Nev'i S İ N E M A

Adresi Tevfikbey Mahallesi Mektep Sokak No:133

Ruhsat alanın
Adı, Soyadı İbrahim Tezgelmez

İkamet adresi Tevfikbey Mahallesi Cami Sokak No:133

Yukarıda yazılı Yazlık Sinema alıp işletmesi için 1580 sayılı Belediye kanununun 15 inci maddesinin 3 ün

Belediye Reisi
Halit Şimşek

İ.Ö.

İbrahim Tezgelmez'e ait sinemanın açılışına dair Bakırköy İlçe Jandarma Komutanlığı ruhsatnamesi.

Tahakkuk Memuru

250 lira kuruş açma harcı tahakkuk edilmiş olmakla tahsil şubesi memurluğuna sunuldu.

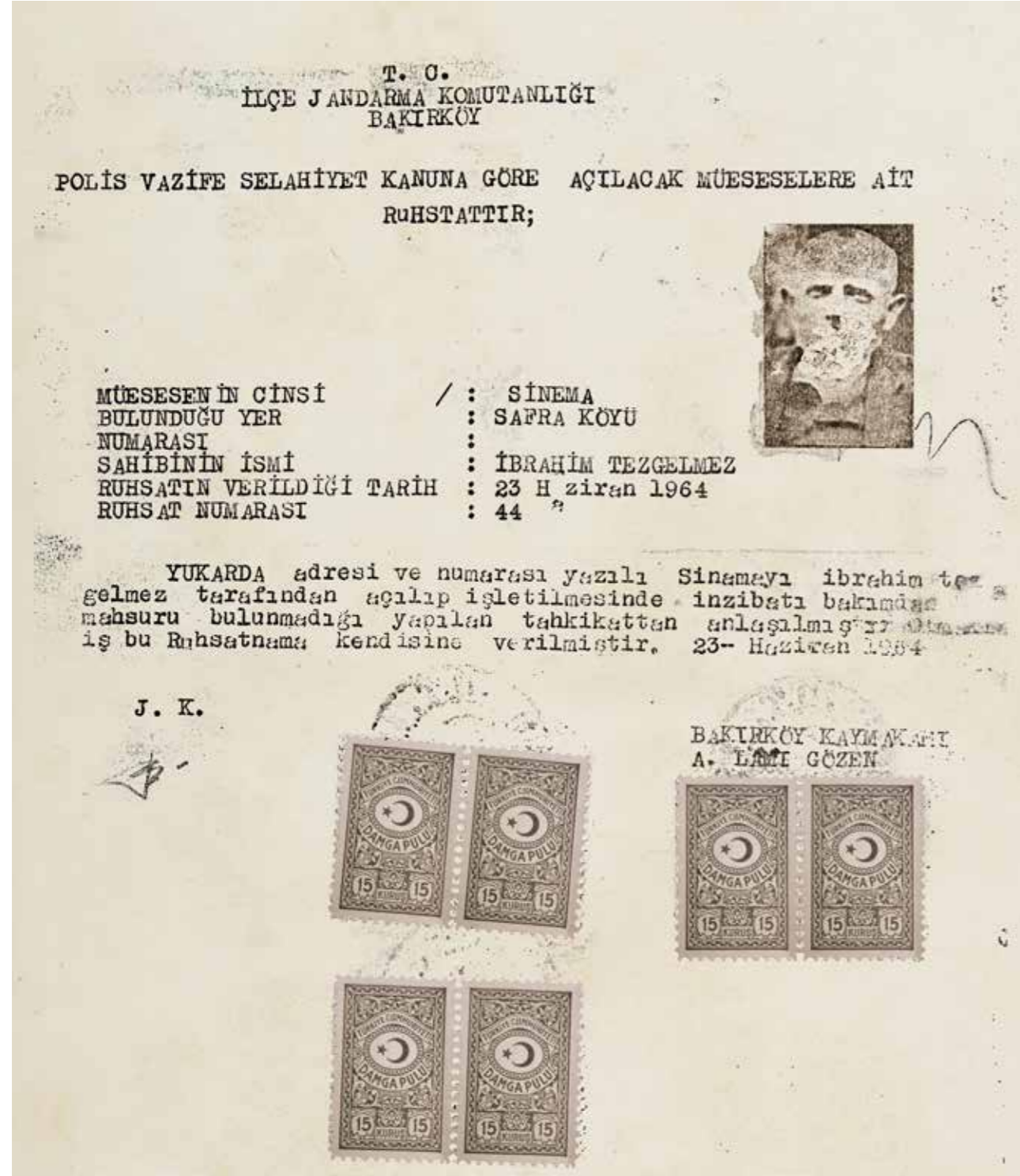

250 lira kuruş açma harcı 5.14.1968 tarih ve 3/1104 numaralı makbuzla tahsil edilmiştir.

Tahsil Memuru

İbrahim Tezgelmez'e ait sinemanın açılışına dair iş yeri açma harcı ödeme makbuzu.

İbrahim Tezgelmez'e ait sinemanın açılışına dair Safra Belediyesi ruhsatnamesi.

ken olarak kullanılan evlerin balkonundan veya damlarından filmleri izlerlerdi. Kimi zaman ma-aile komşuya gider, küçükler için yatak yorgan serilir, ev sahipleriyle birlikte dama çıkar film izlerlerdi.

Yanlarında getirdikleri eğlencelik kuruyemiş, çay ya da meyveyle aileler ve komşular keyifli bir şekilde film izlerlerdi.

Mustafa Hoca sinemayı 1970-71 gibi yıktı ve yerine iki katlı bir bina yaptı. Bu bina yapılırken

Kambur'un Sineması

Mustafa Eravutmuş İlkokulu'nun karşısındaki köşede yer alan Kambur'un Sineması hem kışlık hem de yazlıktı.

Bizim eve uzak olduğu için çocukluğumun sinemaları arasında en az yer eden ve hakkında en az bilgiye sahip olduğum sinema Kambur'un Sineması olarak yerini korumaktadır.

Aydan Sineması

Sefaköy'de daha önce yazmış olduğumuz üçgene gelmeden köşede Aydan Sineması yer alırdı. Yazlık bir sinemaydı burası da ve yine ön cephede sinemaya giriş gişesi, bilet kesilen yer olurdu. Yan sokağa çıkınca ön tarafta muhalle-bici ve salepçi Mustafa Amca yanında işkembe lokantası, onun yanında berber dükkânı vardı.

Aydan Sineması'na kaçak girilme olanağı vardı. Para vermeden duvardan atlayarak girmek

ben de inşaattan artık çivileri toplar hocaya teslim ederek ondan harçlığımı çıkarırdım.

Sinema yerinde yükselen iki katlı binanın inşaatı bitince cadde tarafına Yapı Kredi Bankası geldi. Onun yanına Çekmece Kasabı Halit Bey, onun yanına da bobinajcı, daha yanına başta marangoz Hasbi Bey, daha sonra Vakıflar Bankası geldi.

İkinci katına ise Yunus Erdem kardeşi Ahmet ve İsmail'le birlikte Petek Kiraathanesi'ni kurdu. Kahveyle aynı katta DİSK'in bir şubesi vardı.

Kambur'un Sineması'nda siyah beyaz filmler oynadığı gibi okulun bayram merasimleri burada yapılır, piyesleri burada oynanırdı.

İçin yollar bulunurdu; sinema çalışanları kaçak girenleri yakalaması halinde gözünün yaşına bakmaz, dışarı atardı.

Soğuk güz aylarında paltoyla film izlendiği olmuştur. Aydan Sineması'na evde yaptığımız kuruyemişleri götürebilirdik, tedariksiz gittiğimiz soğuk havalarda üşümeylim diye birbirimize yanaşık otururduk.

...

Aydan Sineması'nda siyah beyaz filmler izlediğimiz gibi bazen konserler de oluyordu. Beyaz Kelebekler zaman zaman bu sinemada gösteri yaparlardı. Çok heyecanlı olurdu bu gösteriler ama hiçbir zaman film kadar ilgi görmezdi.

1970'li yılların başında porno film furyası başladı. Aydan Sineması civarda ikamet eden aileler bu filmlerden rahatsız oluyorlardı. Bu rahatsızlık zamanla sessiz bir protestoya dönüştü. Aydan Sineması da zamanla kapandı ve uzun süre kapalı boş bir arazi olarak kaldı.

Kamburun Sinemada mahalle sakinleri. Sedat Eğilmez, Yaşar İnan, Rasim Sümer, Koreli Hüseyin, Ersin Çınarcık, Hasan Yanık, Yaşar Yanık ve Nuri Havlucu'nun da aralarında olduğu bir yaz akşamından. İsmail Kosovalı arşivi.

...

Ekiciler Sineması

Sefaköy'de modern anlamda sinema iki kattan mütevellit, locası, balkonu, kadın ve erkek tuvaletleri, rahat koltukları ve farklı film seçenekleriyle Ekiciler Sineması oldu. Sami Ekici ve Hami Ekici isimli iki kardeşin ortak olduğu sinema 1974 yılının Nisan ayında ilk defa film göstermeye başladı.

Biz sinemanın yapım aşamasında, yani inşaat yapılırken, perde koltuklar döşenirken, çocuk aklımızla izlemeye gidiyorduk. Merak ediyorduk. O ara sinemada film makinası ve perde test ediliyordu; biz de mahalledeki arkadaşlarımızla izliyorduk. Bir seferinde araya koydukları parça hayli utanmamıza neden olmadı değil.

Sinema açıldığı ilk gün filmin bedava olduğu duyuruldu. Cüneyt Arkin'in başrollerde oynadığı Battal Gazi'nin Oğlu sinema salonunu ağzına kadar seyirciyle doldurdu. Sonrasında Türkan Şoray ve Zeki Alasyalı Şenlik Var filmi gösterildi. Üçüncü filmle birlikte Orhan Gencebay, Perihan Savaş ve Kadir Savun yer aldı beyaz perdede: Dertler Benim Olsun gibi filmler gösterimde oldu.

Sinemada gündüz ve gece seansları vardı, hafta sonları üç görevli çalışırdı ve bunlar tek tip elbise giyen göstericilerdi. El fenerleriyle seyircileri bilet numaralarına göre oturmaları için yardımcı oluyorlardı.

Sinemanın girişindeki gişede sahiplerin kızları bilet keserdi. Ekiciler Sineması'nda giriş ön koltuklar 125 kuruş, orta ve arka koltuklar 150 kuruş, balkon koltukları 175 kuruştü.

Biletli bütün seyirciler sinemaya girdikten sonra sahipleri kapıda durup elini açar ve millet ne atarsa içeride oynayan filmi izlemeye girerdi.

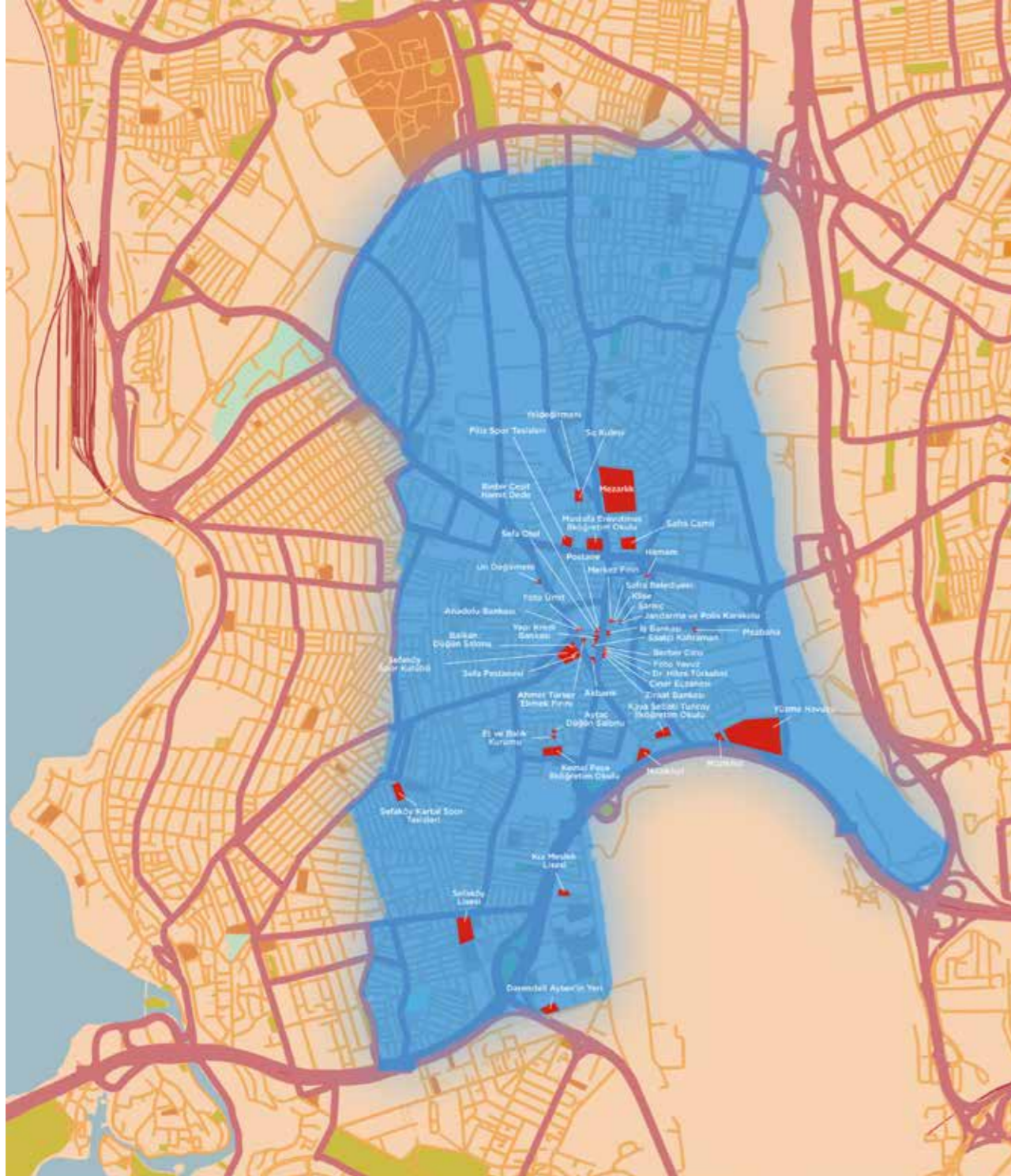
Bir arkadaşım ve ben sinemada satılmak üzere gelen meşrubat kasalarını taşır bir şişe meşrubat, bir paket sarı leblebi karşılığında filmlere bedava girendik. Film bittiğinde seyirciler dağılırken bizler perdenin önündeki duvara elimizi sürterek gelen seyircilerin cebinden düşen para ve misketleri toplardık. Sinemadaki eğitim, seyircilerin cebinden düşen ne varsa sahnenin önünde toplardı, biz çocuklar da bundan nasiplenirdik.

Pazartesi günleri film değişirdi, ilk filmler sansürlüydü, eğer seyirciyi rahatsız edici sahneler varsa ikinci gösterimde oralar kesilirdi.

Sinema sahibi Hami Ekici hemen sinema altındaki Ziraat Bankası'na düzenli olarak hasılatı yatırır. Ekiciler Sineması hem gündüz hem gece film gösterimi yapıyordu. Cumartesi ve pazar bazen iki film ve bazen de üç film oynatıyordu.

Ekiciler Sineması zaman zaman porno film oynatmaya başlayınca seyircisini yitirdi, daha sonraları Akdeniz Düşün salonu oldu. ■

...

Safraköy'de muhtelif ilkler ve bulunduğu bölgeler.

...

Safraköy'de bazı ilkler

İlk eczane Çınar Eczanesi Zeki Çınar diye hatırlıyorum. Ekiciler Sineması'nın yanında bulunan hafriyatçı ve nalbur Ethem Ateş'in kiracısı olarak hastaları karşıladı. Ekiciler Sineması yapılmaya alt katına geçerek çalıştılar.

İlk kırtasiyeyi Nevzat Açıkgöz kurdu. Birlik Kırtasiyesi'nin yanına bir süre sonra Ziraat Bankası geldi, daha sonraki yıllarda Foto Dost'la komşuluk ettiler. İlk terzilerden Terzi Şükrü Karım-

ca da bu esnaflar grubunun komşuları arasında yer aldı. Plakçı Mustafa Keleş kırtasiyenin hemen karşı bloğunda, onun yanında da su tesisatçısı Haşim Yapıcı'nın dükkânı vardı. Mektep Sokak'taki ayakkabıcı öldükten sonra oğlu devraldı dükkânı. "Yahudi" diye anılırdı, Kamil Cabbar'ın kahvesi de hemen ayakkabıcıya bitişik haldeydi. İlk saatçilerden Saatçi Kahraman da bu esnaflar grubuyla aynı sıradaydı.

Merkez Caddesi ve Halkalı Caddesi'ni kesen nokta, eski Akbank köşesi.

Safraköy'ün en eski ebesi Ayşe Kosvalı, Çınar Eczanesi'nin üstünde kiracıydı. Aynı binada Doktor Hilmi Türkabat'ın muayenehanesi vardı. Ama Safraköy rivayetlerinde ilk doktor olarak sağlık memuru ya da Sünnetçi İsmail Bey'in adını ananlar da bulunmaktadır. Berber Sabri'nin dükkânı bu alandaydı, berbere bitişik nizamda Foto Işık Yavuz Bey, Sobacı İsmet Altınbaşak, Berber Cico, İnebolu Kerestecisi Suat Sığındı, Kaplan Amca'nın kiracısı 5 yıldız Lokantası Kazım Usta, Altın Kasap Saadettin Çeltik yer aldı. Bu alandaki binalar 1976 yılında yıkıldı ve yerine yapılan binaya Ziraat Bankası geldi.

Altın Kasap'tan sonra Yıldırım Çıkmazı'nı geçince Saatçi Abdurrahman Bey, Berber Sabri ve oğlu Naci Koç. Hemen yanlarında sobacı İsmail Yaşarlar ve onlara komşu olarak da bitişik nizamda İş Bankası yer almaktaydı. Bankadan hemen sonra gazete bayii Mustafa Bey ondan sonra bugünkü Safraköy Mezarlığı'nın bir kısmının başışıcısı olan Hacer Hala'nın bahçesi vardı. Fethi Sümer'in İpragaz Bayii ve muhtelif bakkallardan sonra, Safraköy'ün ilk kasabı Mehmet Emin Ülkü, ondan sonra Safraköy'ün ilk imamı Tahsin DüNDAR'ın yem dükkânı, Yusuf Mican'ın manifaturacı dükkânı, Ahmet Durmuş'a ait 'Hacının Nalbur' ve 1973'te polis karakolu olan Safraköy Jandarma Karakolu vardı.

Kirazlı Caddesi ile Merkez Caddesi'nin kesiştiği köşe Laz Ahmet'in kahvesi, Merkez Caddesi istikametine devam edildiğinde Hamit Kızılkaya'nın Binbir Çeşit Mağazası, hemen sonra Safraköy Postanesi, sonrasında da Umut Eczanesi yer almaktaydı. Eczaneden sonra solda Fethi Kasap, yorgancı Cemil Tunç, Manav Necati Ege, yine sonrasında Abdül Ayruşlar'ın manavı yer almaktaydı.

Merkez Fırın kilisenin hemen yanında bugünkü Sefaköy Spor Kulübü'ne bitişik nizamda ve hâlâ faaliyettedir. Merkez Fırın'a bitişik halde Yakup'un Kahvesi yer alıyordu. Kuruyemişi Muhittin, bitişğinde Osman'ın Bakkal, sonra da Hoca'nın Sineması yer alıyordu.

Safraköy'ün ilk kasaplarından Yapı Kredi'nin bitişğinde Halit, Sinemacı Mustafa Hoca, kasabın yanında bir ofis kurdu kendine ve orada çalışmaya devam etti. Adını anımsamadığım bir bobinajcı vardı hemen yanında ona komşu olarak da Mobilyacı Hasbi Bey. Bitişğinde Taş Kundura Emrullah Taş, sonrasında Safraköy'ün ilk camcılarında Yıldız Cam Evi, hemen bitişğinde Ahmet Türker'in fırını ve fırını dönünce Özen Börekçisi, yer alıyordu; Tüpçü Nejdet ve Sucu Muharrem'in dükkânları bu alandaydı. Vakıfbank '75-76'lı yıllarda bu esnaf grubuna komşu oldu.

Sefa Pastanesi 1974 yılında Muharrem Çardaklı tarafından açıldı. Muharrem Usta göçmeni olduğu Yugoslavya'da pastanecilik eğitimi almış olup uzun yıllar Çapa'daki Görgülü Pastanesi'nde çalıştıktan sonra Safraköy'de kendi işyerini açtı.

Namık Kemal Caddesi'ndeki Aydan Sineması'ndan sonra hemen sağda eski belediye başkanı Tayyip Şengül'ün binası altında Kamber Açıkeli'nin bakkalı, yanında Yıldız Kuruyemiş yer alırdı; onu geçince Kardeşler Mağazası, basma ve kumaş dükkânı vardı, sonrası zaten tarla ve boşluktu. O boşlukta da oduncu Ahmet ve Akrasay-Topkapı hattında çalışan minibüslerin durağı bulunurdu.

Yaz kış açık olan Hüsnü Bey'in lunaparkı yine bu boşlukta yer alır, minibüslere bitişik nizamda Safraköylülere eğlence sunardı.

Lunaparktan sonra Ekiciler Sineması, Ethem Ateş'e ait Ateş Nalbur, sobacı İsmet Altınbaşak yer almaktaydı. Sobacıdan sonra Berber Cico, İnebolu Kerestecisi Suat Sığındı onu geçince Kaplan Amca'nın kiracısı, önceleri lokantacı Kazım Usta daha sonraları Modern Pideci Arif Usta yer aldı. Pidecinin yanında Altın Kasap Sadettin Bey, Saatçi Abdurrahman Bey, Berber Naci vardı.

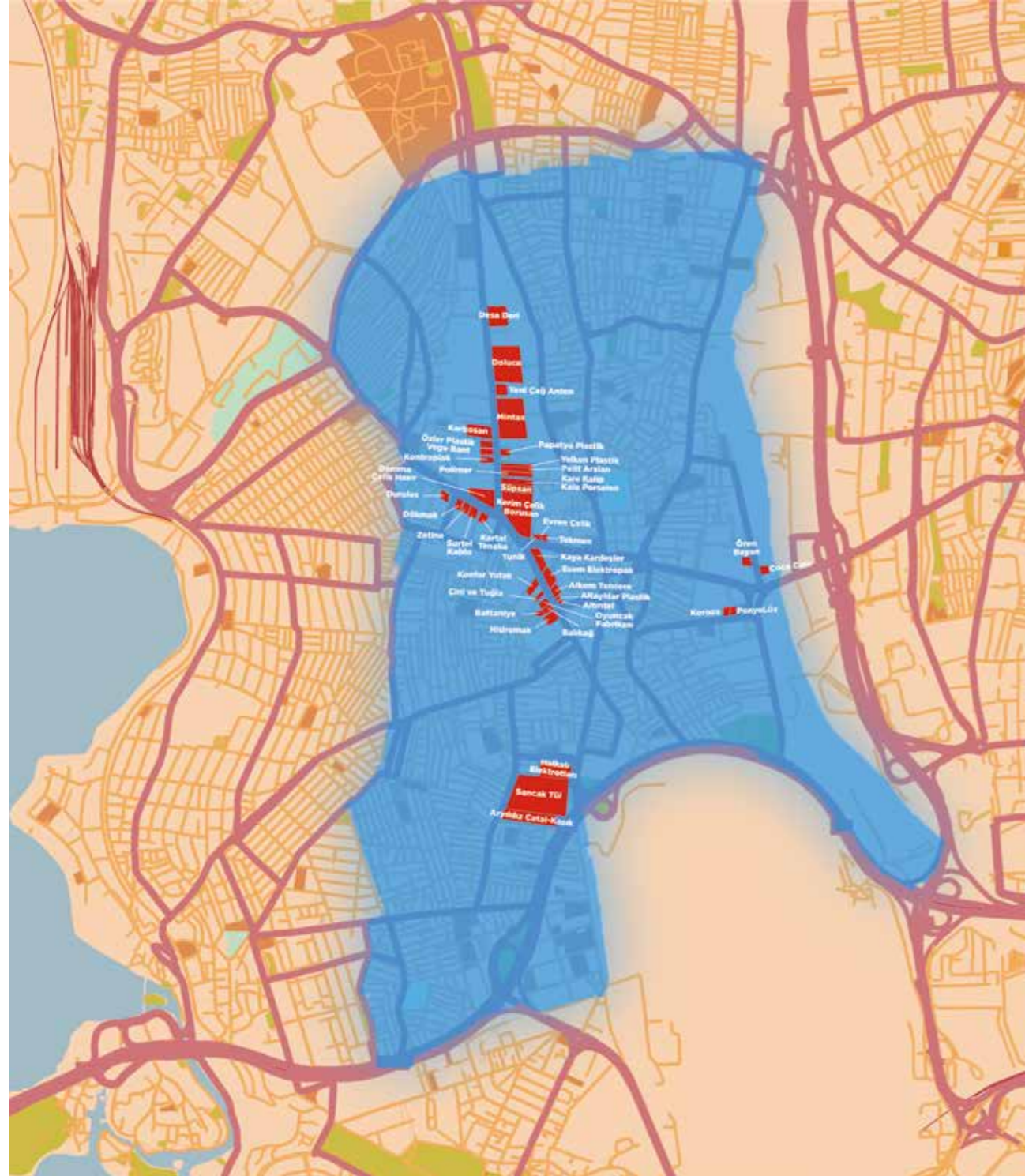
Sefaköy'e açılan ilk hotel Hotel Sefa, Laz Ahmet'in kahve yıkılınca oraya geldi daha sonra

Hotel Ufuk şimdiki Arel Üniversitesi'nin ilerisine açıldı İlk düğün Salonu Aytaç Düğün Salonu olduysa da sonra Balkan Düğün Salonu açıldı. Kirazlı Caddesi'ndeki Laz Ahmet'in Kahvesi 1973 yılında yıkıldı; yerine Şentay İş Hanı kuruldu. Şaban Demir'in sahibi olduğu Sefa Otel, otelin altında Örnek Kuru Temizleme, ilerisinde Hüseyin Çeker'in Kahvehanesi, oto lastikçisi İsmail Uyuş, bitişğinde de Anadolu Bankası, bankanın altında da Foto Ümit yer almaktaydı.

Halkalı Caddesi'nde Ahmet Bozacı'nın kasaplık ve lokantacılık yaptığı dükkân ve Dallı Bobinaj yer almaktaydı. Mahalle burada bitiyor. Altintel Melamin Fabrikası'nın yer aldığı sanayi başlamaktaydı.

Bugünkü Armoni Park'ın olduğu yerde Altintel'den sonra Altaylılar Plastik ve Deri Fabrikası, Alkom Tencere, Esem Elektropak, Kaya Kardeşler Züccaciye, caddeyi geçince sağda Borusan yer alıyordu. Mahalle içine doğru da Evren Tencere, Tekmen Tekstil ve Tunik fabrikaları sıralanmaktaydı. Cadde istikametine ve yine Borusan'dan sonra Kerim Çelik, Sübsan Sübop, Kale Kalıp ve Kale Porselen, Pelit Arslan Kontrplak, Polimer Çuval, Papatya Plastik, Yelken, Alo-Mintax, Yeniçağ Anten, DeSa ve Doluca fabrikaları da bu alanda yer almaktaydı.

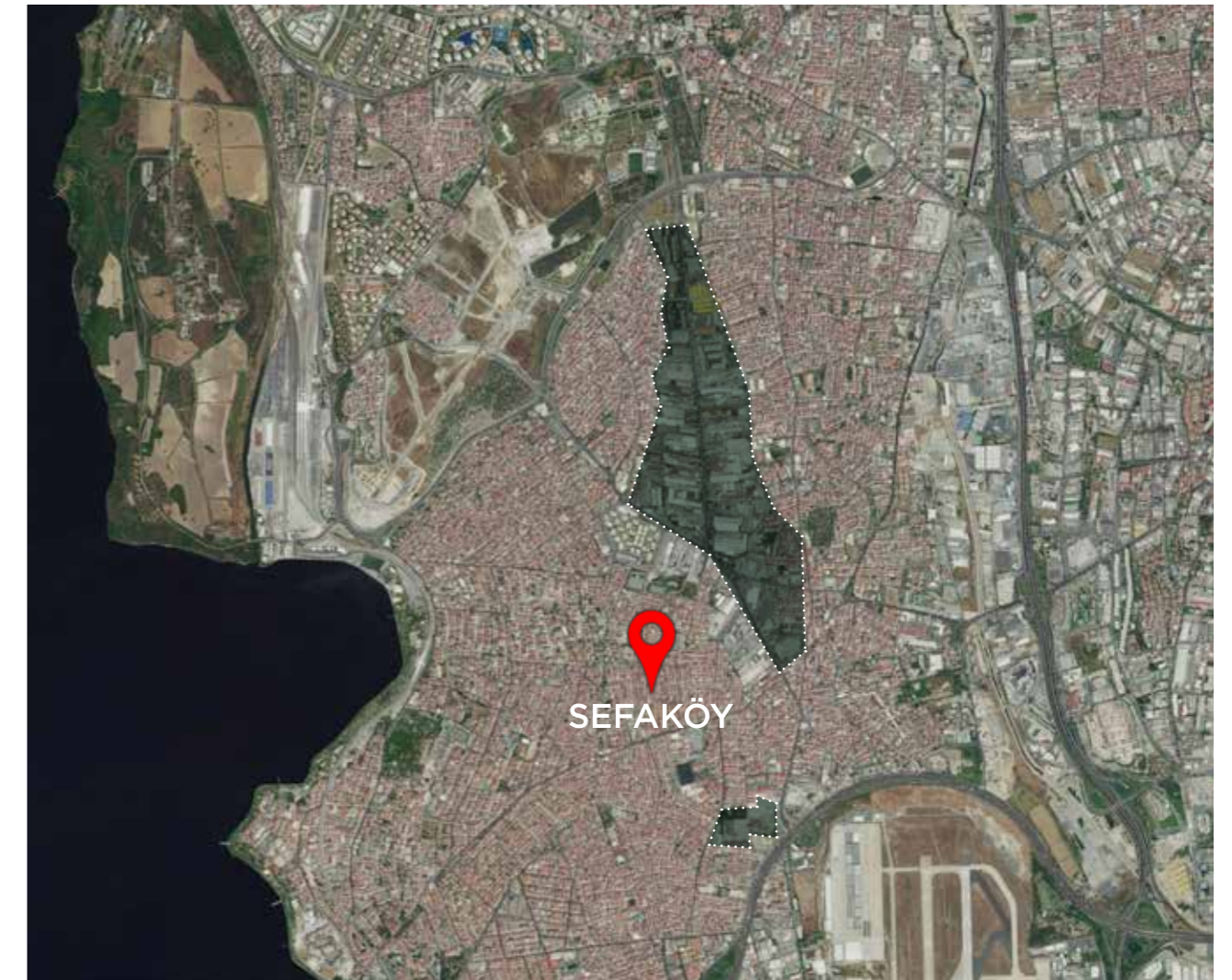

Sefaköy'de ilk fabrikalar ve bulunduğu bölgeler.

Halkalı Caddesi'nin Safra'dan Halkalı istikame-
tinde sol tarafta Hidromak Damper Sanayi, Ba-
lık Ağı, Battaniye ve Oyuncak fabrikası, un de-
ğirmeni, kiremit ve çini fabrikası, Konfor Yatak
yer almaktaydı. Buradan Söğütlüçeşme Cadde-
si'ne döndüğünde Kartal Teneke, Surtel Kab-
lo, Dökmak ve Zetina Dikiş Makinası fabrikaları
sıralanıyordu.

Halkalı Caddesi'nden devam ettiğimizde sol-
da Demma Çelik Asır, Vega Bant ve Karbosan
Zımpara fabrikaları yer almaktaydı.

Safra'nın Londra Asfaltı'ndan girişinde sol ta-
rafta Ar Yıldız Çatal Kaşık Fabrikası, Sancak Tül
ve Halkalı Elektrotları yer almaktaydı. Recep
Aka'nın bağlarının olduğu yerde '75-76'lı yıllar-
da Et ve Balık Kurumu kuruldu. ■

Ersinçalı Serif	Koça Yaşarlar
İrincı Reser ağa	Hafız Osman
Semen oğlu Emin ağa	paytaççı Mümin
Latif ağa	Manov Reser
Derici Şahin	Sakalı Ahmet Usta
Kör Çelal	Manav Hüseyin
Taçal Ahmet	Kamil Çaker Ağa
Yoruk Kazım ağa	Bakal Ahmet
Neddet ağbi	Hayatiler
Bekar Mustafa	Topal Yaşar
DELHAŞ	Bozağı Hasanlar
Çelal İsmail	Raşit Çavuşlar
Gedik İsmail İbrayim	paşe ALİLER
Saka Mehmet	Mandacı İdayet
Hacıhan Osman	Topal Sabriye
Eskiçi Aziz	Süceya Hanımlar
Fosforlu	Datır Berber Meymedemin
Osman Barışık	Berber Hüseyin
Komser Feti	Kalem Yusuf
Kara Hasan	Elektirliçi Ruştü
Osman Barışık	Ebe Habe Ablal
Aptül	Odonçu Ahmet
Arnavut Servet	Şaban Girgin Bakal
Çelal Bilal Kahveci	Tatar Zülkar
Musa Ağlar	Tatar Zülkef
Tasin Hoşa	Tatar İbrayim
Kahveci Yakup	Demirçi Mehmedoğa
DEL Ruştü	Bedri
Süceya ağa	
Bakal İsmail	
Tayyip Sengüler	
Hamdi Ağbiler	

Osman Kızılkaya'nın 1957 yılında arkadaşı Arnavut Mümin ile hazırladıkları Safraköy'de yaşayanların listesi.

1952'de Safraköy'de yaşayan insanlar

Merkez Cami'ye bakan bir kahvede oturup elindeki yazılı kaynağı inceledim 1945 doğumlu Osman Kızılkaya'nın. Safraköy'de 1950'li yılların ortalarında yaşayan insanların, ailelerin bir dökümünü yapmıştı. Yıl 1952. Eskişehir'den kalkan trene binip Sirkeci'de iniyor Osman Bey. Kara trenle Florya'ya geçip faytonla Safraköy'e geliyor. İnşaat ustasıydı babası. Safraköy İlköğretim Okulu'nda okuyup diplomasını Remzi öğretmenden alıyor.

Listenin tarihçesi

1957 yılında arkadaşı Arnavut Mümin ile aşı-
ğdaki listeyi yaptılar. Daha doğrusu Arnavut Mümin listeyi zaten yapmaya çalışıyordu, bu çabaya Osman Kızılkaya da ortak oldu ve listeyi birlikte oluşturdular ve bir daha ekleme çıkarma yapmadılar. 1952 yılında Safraköy'de yaşayanların listesi olduğunu söylüyor Osman Bey; o yıllarda Safraköy'de yaşayıp da listeye almadıkları aileler olabileceğini de ekliyor ama liste bundan mürekkep.

Bu liste Arnavut Mümin ile yazılan listenin orijinali değil, çok yıprandığı için yeniden ve aslına uygun olarak temize çekmiş listeyi Osman Bey. Bir ara kızına verip bilgisayarda yazdırmış listeyi.

Osman Kızılkaya ve hazırlamış olduğu listenin kendisinde saklı orijinali.

Yazdığı gibi değil, onun nezaretinde bir arkadaşının okuduğu biçimde listeyi kayda geçtim. İnsanlar, aileler ve lakaplarıyla birlikte 1950'lerin sonunda yaşayan Safraköy sakin-
çabalarıyla bu güne kalmış. İyi ki kalmış. ■

ÇOBAN MUSTAFALAR	ÇAPA ALİ	ARNAVUT ŞEVKET
FAZLI DAYILAR	RECEP USTALAR	ÇOLAK BİLAL KAHVECİ
SESSİZ HÜSEYİNLER	ARNAVUT YUSUFLAR	MUSA AGALAR
SALİM AGALAR	KOCA İSMAİLLER	TAHSİN HOCA
KARA ALİLER	KOÇ ALİLER	KAHVECİ YAKUP
GARİP ÖMERLER	SAKA MEHMET	DELİ RÜŞTÜ
MACAR ÖMERLER	BEDRİ AMCALAR	SÜREYYA AGA
ÇELEK AĞALAR	RÜSTEM KASAP	BAKKAL HAMİT
HAKKI BEYLER	KARA MAHMUTLAR	TAYYİP ŞENGÜL
TILKICI KADİR	ÇAKICI MEHMETLER	HAMDİ ABİLER
NURKALAR	YAKUP AGALAR	HAFİZ OSMAN
KAYSERİLİLER	MANDACI HİDAYETLER	KOCA YAŞARLAR
MEHMET ALİ AGA	BURSALI AHMETLER	MANAV RECEP
YÖRÜK HÜSEYİNLER	ABDUL HOCANIN MEHMET	FAYTONCU MÜMİN
RECEP AĞALAR	HAFİZ OSMAN	MANAV HÜSEYİN
BİLAL AĞA	YÖRÜŞ ŞERİF	SAKALLI AHMET USTA
HÜSEYİN ABİLER	POSTACI YUSUF	BAKKAL AHMET
FARİS PERPELEKLER	ERZİNCANLI ŞERİF	KAMİL ÇEKER AĞA
ÇİĞ MEHMETLER	FIRINCI RECEP AĞA	TOPAL YAŞAR
SELİM AGA	ŞEMENOĞLU EMİN AĞA	HAYATİLER
HASIM AĞALAR	LATİF AĞA	RAŞİT ÇAVUŞLAR
PATRIYOT KAMİLLER	DERİCİ ŞAHİN	BOZACI HASANLAR
DOKTOR İSMAİLLER	KÖR CELAL	PEPE ALİLER
KANADI KIRIKLAR	TOPAL AHMET	SÜREYYA HANIMLAR
GALETACI EMİNLER	YÖRÜK KAZIM AĞA	TOPAL SABRİYE
YÖRÜK ALİLER	NECDET ABİ	BERBER HÜSEYİN
KARAKUŞ SÜLO	BEKAR MUSTAFA	BERBER MEHMET EMİN
KASAP MEHMET EMİNLER	DELİ AĞA	ELEKTİRİKÇİ RÜŞTÜ
TATAR HASANLAR	ÇOLAK İSMAİL	KALEM YUSUF
TATAR YUSUFLAR	GODİK İBRAHİM	ODUNCU AHMET
TATAR ÖMERLER	HACONUN OSMAN	EBE HABİBE ABLA
HABBE TETER	ESKİCİ AZİZ	ŞABAN GİRGİN BAKKAL
MESTAN ÇAVUŞ	FOSFORLU	TATAR ZÜLKER
MÜNİR BEYLER	OSMAN BARIŞIK	TATAR ZÜLKEF
ŞERBETÇİ ALİ	KOMİSER FETHİ	TATAR İBRAHİM
KARA ABDULLAH	KARA HASAN	DEMİRCİ MEHMET AGA
KAMBUR İMRAAMLAR	KARA HASAN'IN OĞLU ABDÜL	

Çoban Mustafalar
Fazlı Dayılar
Sessiz Hüseyinler
Salim Agalar
Kara Aliler
Garip Ömerler
Macar Ömerler
Çelek Ağalar
Hakkı Beyler
Tilkici Kadir
Nurkalar
Kayserililer
Mehmet Ali Aga
Yörük Hüseyinler
Recep Ağalar
Bilal Ağa
Hüseyin Abiler
Faris Perpelekler
Çiğ Mehmetler
Selim Aga
Hasım Ağalar
Patriyot Kamiller
Doktor İsmailler
Kanadı Kırıklar
Galetacı Eminler
Yörük Aliler
Karakuş Sülo
Kasap Mehmet Eminler
Tatar Hasanlar
Tatar Yusufklar
Tatar Ömerler
Habbe Teter
Mestan Çavuş
Münir Beyler

Şerbetçi Ali
Kara Abdullah
Kambur İmraamlar
Çapa Ali
Recep Ustalar
Arnavut Yusufklar
Koca İsmailler
Koç Aliler
Saka Mehmet
Bedri Amcalar
Rüstem Kasap
Kara Mahmutlar
Çakıcı Mehmetler
Yakup Agalar
Mandacı Hidayetler
Bursalı Ahmetler
Abdul Hocanın Mehmet
Hafız Osman
Yörüş Şerif
Postacı Yusuf
Erzincanlı Şerif

Fırıncı Recep Ağa
Şemenoğlu Emin Ağa
Latif Ağa
Derici Şahin
Kör Celal
Topal Ahmet
Yörük Kazım Ağa
Necdet Abi
Bekar Mustafa
Deli Ağa
Çolak İsmail
Godik İbrahim
Haconun Osman
Eskici Aziz
Fosforlu
Osman Barışık
Komiser Fethi
Kara Hasan
Kara Hasan'ın oğlu Abdül
Arnavut Şevket
Çolak Bilal Kahveci

Musa Agalar
Tahsin Hoca
Kahveci Yakup
Deli Rüştü
Süreyya Aga
Bakkal Hamit
Tayyip Şengül
Hamdi Abiler
Hafız Osman
Koca Yaşarlar
Manav Recep
Faytoncu Mümin
Manav Hüseyin
Sakallı Ahmet Usta
Bakkal Ahmet
Kamil Çeker Ağa
Topal Yaşar
Hayatiler
Raşit Çavuşlar
Bozacı Hasanlar
Pepe Aliler
Süreyya Hanımlar
Topal Sabriye
Berber Hüseyin
Berber Mehmet Emin
Elektrikçi Rüştü
Kalem Yusuf
Oduncu Ahmet
Ebe Habibe Abla
Şaban Girgin Bakkal
Tatar Zülker
Tatar Zülkef
Tatar İbrahim
Demirci Mehmet Ağa

Solda ayakta: Kenan Kalma, Osman Kızılkaya
Soldan oturanlar: Sami Kara, Sezai Koç,
İsmail Kosovalı arşivi.

IV. BÖLÜM

Sefaköy esnafı

Kentin belleği biraz da onları arşivinde ve anılarında saklı, dünden yarına aktarılacak olan ne varsa biraz da onların anımsadıkları ve anlattıklarıyla biçim buluyor ayrıntılar.

Değişen ve dönüşen ne varsa onlar anlatıyor bir yanıyla; uzun yıllara dayanan bir tanıklık söz konusu, yıllara dayanan bir yerindelik ve tanıdık olma hali.

Şüphesiz çok fazla esnafla görüşülebilirdi, tarih ve birikimiyle çok farklı deneyimler aktarılabilirdi. Bir semt kitabı hazırlıyor ve yazıyor olmanın çetrefil çıkmazı ya da seçicilik burada giriyor işin içinde. Az olanla geneli anlatmak ve onu temsil etmek zor olsa da bir yanıyla denemek kaçınılmazdı.

Abdullah Balon bir Amerika gezisinde 6. Filo askeriyeye karşılaşıp Deniz Gezmiş üzerine konuşunca bu

mahalleden bir esnafın anıları olmaktan öte Türkiye'nin siyasal tarihini de ilgilendiriyor kuşkusuz.

Bir yerel gazetede olup bitenler, asırlık çınarın gölgesinde uzun yıllara dayanan birikimini paylaşırken Fikret Teneoğlu'nun aktardıklarıyla anlam buluyor.

Değişen zamanın algısına rağmen aynı yerde ayakkabı tamir eden Orhan Çetinkaya bize memleketin sosyo ekonomik yapısını da anlattı aynı zamanda.

Fabrikaların, işçilerin, çalışma hayatının, göçmenlerin ve üretimin kalbi olan Sefaköy'de dünden bu güne farklı bir bütünlük sundu bize anlatılanlar. Dost Foto kuşaktan kuşağa aktarılan bir görsel hazine saklıyor arşivinde ve bunu paylaşmakta bir an bile tereddüt etmiyor.

Sevincinden hüznüne, zenginliğinden yoksulluğuna kendi hikayesini anlatırken bir yerde Sefaköy'ün belleğine de ayna tutuyor ayrıntılar.

Yeni Sefa gazetesinin birinci sayfasından bir görünüm

Manşette Sefaköy: Yeni Sefa Gazetesi

Fotoğraflar: **Mesut Işık**

Bir güz sabahı yaşlı çınar ağaçlarının olduğu çay bahçesinde buluştüğümüzda eşrafın ve esnafın tanıyıp selamlaştığı Fikret Teneoğlu ile zamanın Sefaköy'ü üzerine konuştuk. Sefaköy

Spor bu görüşmenin merkezinde yer alıyordu ama bir de gazeteciliği vardı Fikret Bey'in. Uzun zamandır yayında olan bir yerel gazete çıkarıyordu.

Gazetecilik de bir çocukluk düşü elbette. Bir yerden sonra yazmaya başlaması, gazeteciliğe ya da yazarlığa merak salması, bir gazete çıkarmak istemesi kendi geçmişinin izlerine davet ediyor onu. Bir Veli Dayı giriyor işin içine, Fikret Teneoğlu çocukluğundan, babasının Sefaköy'de işlettiği kahvehaneden anımsıyor o günleri. Bakırköy'den bindiğin trenle Florya'da inip simit tepsisi ve gazetelerle Sefaköy'e geliyor Veli Dayı. Çocuklar bu uzaktan gelen ve

ulaşmazlığı taşıyan adama merakla bakmak bir yana simit almak için de can atıyor ama para nerde? Para olmayınca kümeslerden, an-nelerinden aldıkları yumurtayla simit takas ediyorlar. Bir böyle bir anı var, o kahveye ilişkin, bir de Yeni Sabah²⁶ gazetesinin bırakıldığı masalar ilgisini çekiyor haliyle çocukların. Fikret Teneoğlu, Yeni Sabah gazetesinin kahve masalarındaki halini okuyor Sefaköy'de geçirdiği çocukluk yıllarında.

Yeni Sefa gazetesinin iç sayfalarından bir görünüm

²⁶ Yeni Sabah gazetesi 1938 ile 1964 yılları arasında, İlhami Safa ve Cemalaettin Saraçoğlu tarafından kurulan çıkarılmış günlük, ulusal gazete.

Geçmişten izler ve gazeteciliğin tılsımı

Sultanahmet taraflarında tekstil işiyle uğraşüyor Fikret Teneoğlu; 1970'li yılların sonu gömlekçilikle geçiyor ama Babiali yokuşu, Cağaloğlu, gazete binaları, gazete sayfaları, gazeteciler hep ilgisini çekiyor. Sayfaların dizilişi, haberler, gazetecilerin hayatı, giyim kuşamına kadar çok şey merak ediyor Teneoğlu. Bir yerlerden tanıştığı, oturup kalktığı, yarenlik ettiği gazeteci arkadaşları da yok değil. Onlarla zamanı çoğaltıyor Cağaloğlu'nda.

1980 yılının Nisan ayında çıkarmaya karar verdiği gazetenin adını fazla düşünmüyor, çocukluğundaki kahve masasından çağırıldığı anıları yardımcı oluyor ona ve Sefaköy'de kurup çıkarmaya başladığı yerel gazetenin adını Yeni Sefa koyuyor. Yeni Sabah'a hayranlığından gelen Yeni Sefa, Sefaköy'ün yerel gazetelerinden biri olarak yayın hayatına başlıyor. Yeni Sefa bir anlamda Sefaköy'den de alıyor adını, kökü bu ilçeye dayanan gazete, adının kökünde kurulduğu ilçenin kökünde saklı tutuyor.

Yeni Sefa gazetesinin sahibi Fikret Teneoğlu

Kervan yolda dizilir bir yerde, gazeteciliği de yaparak öğrenmeye çalışıyor, el aldığı ustalarından okudukları bir yana günün hızı, günlük gazete çıkarmanın telaşı, haberin gecikmemesi, yazının yerindeliği, fotoğrafın haberle uyumu derken bilmediği bir alanda, bilmediği bir işi yoluna koymaya çalışıyor Teneoğlu. Koltuğunun altına sıkıştırdığı gazetelerle Cağaloğlu'na gidip dönemin usta gazetecilerinden bir arkadaşına gösteriyor Yeni Sefa'yı. Yerel gazeteciliğin önemi ve işleyişine, çalışma ve haber içeriğine dair ayrıntıları bir bir alıyor ondan. Sefaköy'de olup bitenlerin haberciliğini yapmak ve gazetesini çıkarmak için daha bir kararlı ve bu defa biraz daha fikirle dönüyor. İyi gazeteci olmak için zamana, doğruya ve çalışmaya güvenmesi gerektiğini yaşadığı yerin onu haberle besleyeceğine güvenmesinin kaçınılmazlığıyla sınanıyor bir zaman.

Hal, gidişat ve davalar

Cağaloğlu'ndaki Özdemir Matbaası'nda basılan Yeni Sefa toplanıp merkeze getiriliyor, dağıtımı da Sefaköy'den yapılıyor. Genel olarak Sefaköy'ün bir anlamıyla da Küçükçekmece'nin nabzını tutan yerel gazete çevre ilçelere, mahallelere, kurumlara, abonelere dağıtıldıktan sonra, erişilemeyecek yerlerdeki okurlarına da postayla ulaştırılıyor.

Ama durum bununla bitmedi, gazete olur da sorun olmaz mı? Olur elbet.

Gazetenin adıyla ilgili bir dava açıldı, Yeni Sefa adının değiştirilmesi istendi mahkeme kararıyla. Yeni Sabah gazetesinin isim hakkını 1985 yılında satın alan Dinç Bilgin 22 Nisan 1985'te Sabah gazetesini olarak yayın hayatına başladı ve Yeni Sefa adını değiştirmesi için gazeteyi mahkemeye verdiyse de lehine bir karar alamadı, süren davalar sonucu Fikret Teneoğlu mahkemeyi kazandı ve Yeni Sefa adıyla gazeteciliğe devam etti.

Yeni Sefa gazetesinin sahibi Fikret Teneoğlu ile C. Hakkı Zariç söyleşi yaparken,

...

Yeni Sefa gazetesinin sahibi Fikret Teneoğlu ve gazetede "Görüşümüz" köşesinin birinci sayfadaki anonsu.

Tiraj, sayfa sayısı ve periyot

Günlük periyotla da yayımlandı Yeni Sefa, haftalık ve 15 günlük periyotlara geçtiği de oldu. Kimi zaman periyot atladığı, olanaksızlıklar nedeniyle çıkamadığı da oldu ama en uzun 15 günlük periyotlar halinde yayımlandı. 8 sayfa olarak yayın hayatına başlayan gazete, 15 günlük periyoda geçtiğinde 16 sayfalık bir haber içeriği de üretti. 12 sayfalık hali de oldu Yeni Sefa'nın ama genelde 8 sayfa üzerinden devam etti yayın hayatına.

"Görüşümüz Olarak" adıyla başyazılar yazdı Fikret Teneoğlu. Yerel ve mahalli köşe yazarlarının da uğrak yeri olan gazetede pek çok yazar yetiştirdi bünyesinde.

Sarı basın kartıyla gazeteciliğini devam ettiren Fikret Teneoğlu'na Osmanlı arşivlerini araştırması için davet de geldi, Sefaköy'de bir yerel gazetesinin

olması gerektiğinden daha büyük etki oluşturdu nihayet. Ama her gazetede olduğu gibi yaptığı haberleri bir kesim onaylayıp desteklerken, bir kesimden eleştiriler aldı, ilanlarının kesildiği de oldu, maddi yetersizlikten dolayı gazeteyi çıkarmadığı zamanlar da yaşadı. Gelip "akıl verenler" olduğu gibi uzak durmayı tercih edenler de eksilmedi Yeni Sefa'nın çevresinde.

...

Doğru haberde ısrar

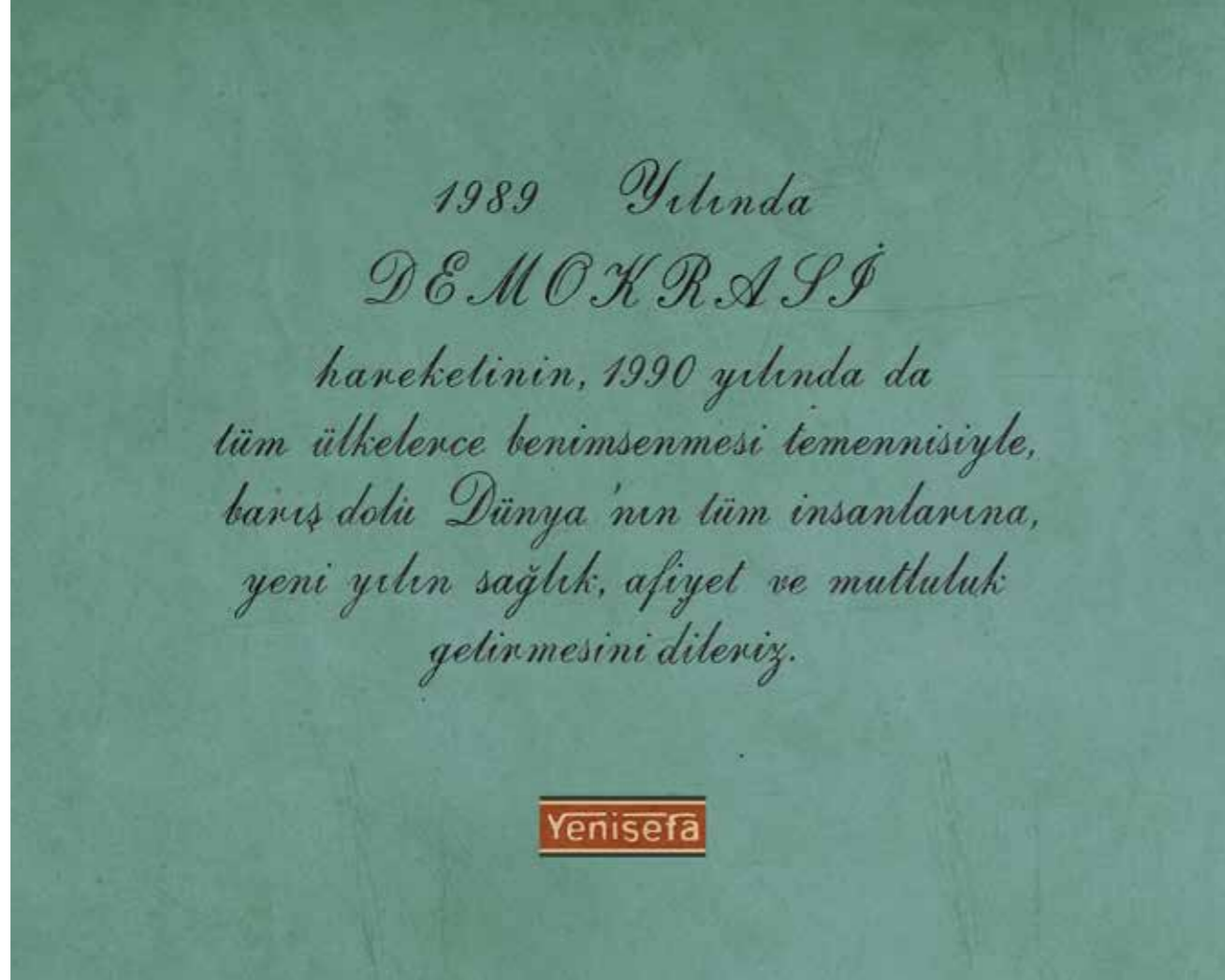
Doğru olanı kimin yaptığına bakmaksızın destekleyen bir yayın politikası izledi Yeni Sefa gazetesi. Sansürden uzak bir yayıncılık çizgisi sürdürmesinin ana nedeni olarak doğruyu yazmanın rahatsız eden yanına bağlayarak vazgeçilmez bir basın ahlakı olduğu gerçeğinden hareket etti Fikret Teneoğlu. Köşe yazarlarının fikirlerine katılmasa da yazılarını engellemeyi, değiştirmeyi ya da sansürlemeyi aklından geçirmedi. Gazetenin trajik zamanları 3 bin civarına dayandı; Bakırköy'den Avcılara, Büyükçekmece'ye kadar geniş bir alanda dağıtımı yapıldı.

Gözden kaçırdığı haberler olduğunda halktan gelen uyarıları dikkate alıp geç de olsa haberini yapmak için uğraştı Fikret Teneoğlu. İlk zamanlarda muhabir ve editör bulmakta zorlanmadıysa da yakın geçmiş, gazetenin işleyişinde ciddi sıkıntılar oluşturdu. Bir ara bir gazete daha çıkardı aynı ekip Gündem adını verdikleri gazetenin ömrü uzun olmadı maalesef. Farklı içeriklerde haber üretmeye ve gazetecilik yapmaya çalıştıysa da bundan kısa süre sonra vazgeçti Teneoğlu. Nihayet dönüp geri baktığında Gündem zamanlarını ve Gündem gazetesini çıkarma fikrini doğru bulmadığını söyledi konuşmamızda.

Yeni Sefa gazetesinin sahibi Fikret Teneoğlu ile C. Hakkı Zariç söyleşi yaparken,

...

Yeni Sefa gazetesinin 29 Aralık 1989 tarihli nüshasında bir yeni yıl mesajı.

Geniş etki alanı

Değişen yönetimler ve çoğal nüfus gazeteciliği de etkiledi Sefaköy'de. Yeni Sefa gazetesi Sefaköy'de çıkıp civardaki ilçelere dağıtmaya başladı ve yaklaşık 10 bin tirajla yayın hayatını sürdürdü. Her ilçeye 1000-1500 civarında gazete ulaştırıldı. Kurumlara, kişilere, kahvelere, belediyelere ulaştırdı. Kurulduğu bina zamana dayanamayıp

yıkıldı Yeni Sefa'nın. Kimseden yana taraf olmak niyetini gütmeden doğrunun yanında yer alıp rahatsız etmeyi sürdürdü yıllar içinde. Kaçak kat çıkan müteahhitler elbette sevmedi Yeni Sefa'yı. Yolsuzluklar, kayırmalar, kazalar, haksızlıklar derken geçen zaman gazeteyi de olanaksızlara sürükledi ve yayımlanamaz hale getirdi.

...

“Kimseden çekinmeden yazmalıyız. Olay bu!”

“Ne düşünüyorsunuz gelecek zamana, Yeni Sefa'ya ve onun gelecekteki kurgusuna dair?” diye soruyorum. Fikret Teneoğlu anlatıyor.

memelidir. Sefaköy'de böyle bir gazetenin yayın hayatında olmasını kim, hangi kurum ister, bunu düşünmeli biraz da.

“Biraz zamana bırakıp değişik planlar yapıyorum. Gazeteyi çıkarmamanın tek başına mad-diyatla ilişkisi yok. Düzenle ilgisi var. Yayımlandığında bir gün öyle, bir gün böyle olmamalı bir gazete. Başladığım yerden daha tecrübeliyim nihayet. Daha tecrübeli insanlarla çalışmayı tercih ediyorum. Eskiden yetiştirilmek üzere gazeteci, muhabir, fotoğrafçı aradığımızda gazetenin önünde sıra olurdu, şimdilerde kimse ilgi göstermiyor.

İster kızsın ister gücensin, doğru olanı yazmak durumundayız. Kimseden çekinmeden yazmalıyız. Olay bu!”

Yeni Sefa gazetesinin sahibi Fikret Teneoğlu

Benim gazeteyi çıkarma durumum neyin haberini adlıysam, araştırıp doğrusunu bulduysam onu yazmaktır. Gerçek kişilere ve kurumlara göre değişiklik göster-

Tevfikbey Mahallesi'nde, Mektep Caddesi, Süreyya Sokak'ta geçmiştin geleceğini bekliyor Yeni Sefa gazetesi ve onu çıkarıp büyüten ekip.

Bir çınarın altında doğrulup göğe bakıyor Fikret Teneoğlu. Sefaköy'ün basın tarihine dair nice ayrıntıyı Yeni Sefa'nın sayfalarında saklı tutup yeni-

den bir hamle yapacağı zamanı beklerken, aklı erdiği günden beri yaptığını yaparak bir Cumhuriyet gazetesi alıp sayfalarını aralıyor. ■

29 Aralık 1989

500 TL

Yeni Sefa

SİYASİ GAZETE

İSKİ REZAZALETİ

BÜLENT KÖSEOĞLU

Son günlerde yağışların artmasıyla yağmur suları bir dert olmaya başladığı gibi, İSKİ'nin eksikliklerini de su yüzüne çıkarıyor.

Yağmurun yağması ile her yerde meydana gelen su birikintileri, kanalizasyonların patlaması hayatı yaşanmaz hale getiriyor. Hele K.Çekmece gibi deniz seviyesinde olan yerlerin hali işler acısı.

K.Çekmece'nin üst kısmında bulunan Cennet Mahallesi'nde toplanan yağmur suları E-5 karayolunun kenarından bir sel halinde K.Çekmece'ye iniyor. Bu pis sular temizlemekle kal-

K.Çekmece'de konuştuğumuz bir vatandaş ise şunları söylüyor: "Geçen günler Cennet Mahallesi'nde tıkanan kanalizasyon suları yağmurun da etkisi ile evlerimiz önüne, K.Çekmece'ye kadar indi. Belediye'ye ve İSKİ'ye durumu bildirdik. Fakat kimse gelip ilgilenmedi. Ben artık İSKİ diye bir kuruluş oldu-

ğuna inanmıyorum" dedi. Öte yandan İSKİ'nin açmış olduğu K.Çekmece, Bakırköy'deki kanalizasyon ve doğal gaz hendekleri kapanmış, fakat Karayolları ile işbirliği yapılmadığından yollar çamur deryası halinde. Tüm bu olumsuz görünüm halkı ister istemez İSKİ ve yetkili kuruluşlar hakkında kötü düşünmeye sevk ediyor.

BAKIRKÖY ve K.ÇEKMECE'DEKİ POLİTİKACILARA GÜN DOĞDU

Yeni yıla girerken sağda Bedrettin Dalan'ın Merkez Demokrat Partisi'ni, solda da Bedrettin Bingöl'ün Halk Partisi'ni Bakırköy ve

rişi başladı. Yeni yılda Bedrettin Dalan'ın İstanbul Teşkilatını oluşturmak için yaptığı toplantıya Bakırköy ve K.Çekmece'den politikacılar davet edilirken, davet edilme-lerini davet et-

Sel sularının açmış olduğu ve E-5 üzerinde her an kazaya yol açabilecek durumda olan K.Çekmece yolu halini gözüküyor.

İSTANBUL'DA YAĞMUR YAĞMAYA GÖRSÜN!...

Bakırköy Eski Belediye Başkanı, ANAP Bakırköy İlçe kurucularından Dr. Kemal Naci Ekşi önümüzdeki yıl yapılacak ANAP il kongresinde bu kez il başkanı olma yolunda bir sınav verecek. Özal'

AKTUNA'DAN RUMELİLİLERE

(YENİSEFA)-

Rumelililer Vakfı kuruldu. Çınar Hotel'inde yapılan tören ve yemekle daha önce dernek halinde olan Rumelililer birgünden itibaren bir de vakıf oldu. Bakır-

yesinde yardımlara daha önceden yapılmış olan Rumelililer için bir yardım toplama çalışması başlatıldı. Rumelililer Vakfı'nın ilk toplantısı Çınar Hotel'de yapıldı. Toplantıda Rumelililer Vakfı'nın kuruluşu ve ilk toplantısı hakkında bilgi verildi. Toplantıya Rumelililer Vakfı'nın kurucuları ve Rumelililer Vakfı'nın ilk toplantısına katılanlar hazır bulundu. Toplantıya Rumelililer Vakfı'nın kurucuları ve Rumelililer Vakfı'nın ilk toplantısına katılanlar hazır bulundu.

Yeni Sefa gazetesinin 29 Aralık 1989 tarihli nüshasında birinci sayfa ve manşet.

Dost Foto'nun ilk yılları Abdullah Balon ve Coşkun Antepoğlu arkadaşlarıyla. Dost Foto arşivi.

Sefaköy'de kameranın arkası: Dost Foto

Çıraklık dönemlerinden arkadaş olan Abdullah Balon ve Coşkun Antepoğlu, Sefaköy'de kendilerine ait bir fotoğrafçı dükkanı açmaya karar verdiklerinde ne yapacaklarını bilmiyorlardı

pek. Mesleği iyi kötü biliyor, dükkanı nasıl çalıştıracaklarına kafa yoruyorlardı ama gene de kendilerine sormadan edemiyorlardı, gelecek onlara ne getirecek, diye.

1977 Şubat'ında dükkanlarını açtıklarında ikisi de Sefaköy'a yabancıydı. Aksaray'da bir bekar evinde kalıyor ve o civarda bir dükkânda çalışıyorlardı. Bir gençlik heyecanı da denilebilir buna, fotoğrafçılığı merkezden uzakta bir yerde yapmak istemiş ve Sefaköy'de dükkan kiralamaya karar vermişlerdi. 24 metrekareselik dükkanı kurduklarında Sefaköy'ün çamurlu yollarından geçip malzeme taşımak, uzak bir yerde kestirdikleri masayı dükkana getirmek oldukça meşakkatli olmuştu. Tefik Bey Mahallesi muhtarı Yaşar İnan yardım etti, destek verdi genç girişimcilere...

15 Şubat 1977'de Sefaköy'de Dost Foto'yu açtıklarında Kadıköy'den Foto Hayat geldi kutlamaya. Saray Fotoğrafçılık, İbrahim Zaman, Eyüp'ten Foto Münir ve İstanbul'un sayılı fotoğrafçıları açılış günü genç meslektaşlarını yalnız bırakmadı. Tabelalarını Laleli'nin kadim fotoğrafçısı Foto Pekçan yaptırdı.

Bir gençlik rüyası olan dükkanı açtıklarında iki ortak günde 10-15 fotoğraf çekip hayatı yaşanır ve kolay kılmayı amaçlamıştı ama işler umduklarından daha iyi gitti, zamanla müşterileri arttı, her geçen gün çevrede daha bir bilinir oldular. Bir yerde artık Sefaköy'ün çekim merkeziydiler. Herkes anılarını saklaması için onların dükkanına geliyor ve makinanın karşısına geçerek poz veriyordu. Yaptıkları işin inceliklerini çıraklık

zamanlarında çok iyi öğrendiklerinden kısa zamanda Sefaköy'de öne çıkıp adlarından bahsettirdiler ve tutundular.

Özellikle çevre fabrikalarda çalışan genç kadın işçiler akın etti dükkana. Her gelen müşteri başkalarını taşıdı getirdi derken işler çok daha iyi gitti, çok çabuk büyüdü. Ama fotoğrafları tab etmek ve yıkamak için su yoktu dükkandalarında. Yakındaki bir çeşmenin suyunu kullandılar.

Küçük dükkan Sefaköy'de herkesin bildiği bir merkeze dönüşünce bina sahibi de anlaşmazlık çıkarmaya başladı. Mesleğin doruklarında fotoğraflar çekip ince işçilikle fark yaratan ikili yakınlarında yapılmakta olan bir binadan dükkan satın aldı ve 1982 yılında kendi dükkanlarına taşındı.

1985 yılında renkli fotoğraf da işin içine girince, ikili hemen yeni teknolojiye ayak uydurdu, renkli fotoğrafın da inceliklerini öğrenip Sefaköy'de ve İstanbul'da öne çıkan Dost Foto'yu daha bir yaşanır hale getirdi. Öyle ki, renkli filmlerini kullandıkları marka Türkiye genelinden ürünlerini en çok kullanan 85 fotoğrafçıyı Japonya'ya iş gezisine götürdüğünde, Sefaköylü Dost Foto da onların arasında yerini aldı. Japonya'da 15 gün süren iş gezisi Dost Foto'nun kendini yenilemesi ve çağa ayak uydurup yenilikleri takip ederek üretim çeşitliliğini artırması için olanak oldu.

Cem Karaca ve Abdullah Balon, Dost Foto'da, 1990 sonları.

Küçükçekmece Kaymakamı Yüksel Ayhan ve eşi de olduğu halde Fatma Girik imzalı bir Dost Foto arşivi

Yeni dönem, yeni makinalar

Yeniliklere açık olan ve sürekli yenilenerek kendini üreten Dost Foto bir de Minilab baskı makinasını alınca işler iyiden iyiye değişti, artık İstanbul'un muhtelif yerlerinden, muhtelif fotoğrafçılar Dost Foto'un baskı ve kesim tekniklerini öğrenmek için Sefaköy'e gidip gelmeye başladı.

1995 yılında ana cadde üzerinde daha büyük bir dükkana geçtiklerinden öncesinde Bakırköy merkezli olan ve fotoğraf ve fotoğrafçılık, bölge genelinde Sefaköy'de, asıl olarak da Dost Foto temsil edilir oldu. Düğün fotoğraflarını çekirmek için Bakırköy, Şişli, Aksaray tarafında giden bölge sakinleri Sefaköy'den öteye gitmemeye,

çalışma biçimi ve teknikleriyle yenilikleri kullanan mahalle fotoğrafçısında karar kıldı.

Kuşaktan kuşağa, yaşlıdan gence, kadından erkeğe, sünnetten nişana, vesikalıktan aile albümüne bölgenin görsel belleğini oluşturup anılarını korudu Dost Foto. Fabrika işçilerinin gösterdiği ilgi ve yakınlık zamanla bütün Sefaköy'e, civar mahalle ve ilçelere, oradan da bütün İstanbul'a yayıldı. Dost Foto, Sefaköy'ün toprak yollarından İstanbul'un geniş caddelerine yayılan ünüyle kendinden, meslek etiğinden, yeniliklerinden ve üretim alanındaki kaliteden bahsedilir hale geldi.

Dijital yenilik

2000 yılında dijital sisteme geçtiklerinde İstanbul bu yenilik için açık ve kullanılabilir durumda değildi. Sefaköy'ün fotoğrafçısı İstanbul'un birçok fotoğrafçısına emsal oluşturan bir yenilikle sürdürdü çalışmalarını. Pendik'ten, Kadıköy'den, Kartal ya da Bakırköy'den fotoğrafçılar Dost Foto'yu ziyaret ederek meslek hayatlarındaki yeniliğe nasıl geçeceklerini, nasıl geçiş yapacaklarını, tekniği nasıl uygulayacaklarını sorup öğrenmeye geldi. Şehir dışından da ziyaretçileri oldu elbet, Türkiye'nin muhtelif yerlerinden gelerek Dost Foto'nun Sefaköy'deki dükkanında meslek hayatlarındaki yenilikleri kendi mer-

kezlerinde nasıl uygulayacaklarına dair fikir ve dersler aldılar.

Dost Foto bir yerde öncülük ettiği fotoğrafçılık mesleğinde makine ve teknik bakımdan ilerici bir yol izledi.

Sürekli değişen ve dinamik bir değişimi gerekli kılan fotoğrafçılık sektöründe, fuarlardan yurt dışı gezilerine bir dizi çalışmalar yürüttü ortaklar. Durum böyle olunca istihdam için küçük çapta da olsa bir çekim merkezi oldu Dost Foto. Birçok insana ekmek kapısı olduğu gibi, birçok insana da meslek öğretti.

Dost Foto imzalı bir ilan. Dost Foto arşivi.

Ünlüler Sefaköy'de

Büyük afişler, duvar panoları, reklam fotoğrafları derken alanlarında geniş bir yankı ve bilinirlik oluşturan dükkan gittikçe büyüdü ve adından söz ettirdi. Yerel yönetim seçimleri öncesinde bölgedeki birçok belediye başkan adayının fotoğraflarını çekip afiş çalışmasını yaptılar. Kazandıklarını bir yandan da meslek eğitimi, makine ve teknik için harcadıkları için zamanın

gerisinde kalmak bir yana, Avrupa'nın pek çok ülkesindeki meslektaşlarıyla aynı yetkinlikte dükkan işlettiler.

Fatma Girik'ten Cem Karaca'ya, dönemin ünlü futbolcularından mankenlerine birçok tanınmış insanın, ünlünün ve starın fotoğraflarını Sefaköy'deki stüdyolarında çektiler.

Dost Foto'nun müşterilerinden Mehmet Ali Alabora, Abdullah Balon ve Coskun Antepoğlu ortasında. Dost Foto arşivi.

Peter Kohl ile Elif Sözen nikah töreninden sonra evlenme cüzdanı verilirken. Dost Foto arşivi.

Çırağan'da bir düğün

“Alman Başbakanı Helmut Kohl hepimizin malumu. Oğlu Peter Kohl Türkiye'den iş insanı Kemal Sözen'in kızı Elif Sözen ile evlendi. 2001 yılı Mayıs sonlarında oldu bu nikah. Önce Kemal Bey'in evinde küçük bir tören yapıldı orada çektik fotoğrafları. Sonra Taksim Saint Antuan Kilisesi'nde dokuz kişilik ekiple çekimler yaptık. İki gün önde gidip çekim alanlarında provalar yaptık. Çekim planları üzerine çalıştık. Çırağan Sarayı'ndaki düğünde de biz ekip olarak çalıştık. Çırağan Sarayı'ndaki düğün özellikle daha bir kontrollü oldu;

hatta memleketin birçok gazetecisi, basın mensubu bizim fotoğraflarımızı alıp kullanmak istedi, karşılığında akla hayale sığmayan paralar teklif ettiler ama kabul etmedik. Personele filmleri sayıyla verip sayıyla teslim aldım. Düğün günü biz on kişi yaklaşık 30 saat kesintisiz çalıştık ve işimizi eksiksiz yapıp teslim ettik. İşimizi layıkıyla yapıp taahhüt ettiğimiz güveni verdik ve bizden fotoğraf sızmadı dışarıya, Kemal Bey'in bir kızı da Güney Koreli bir adamla evlendiğinde, onun nikah ve düğün fotoğraflarını da biz çektik.”

Peter Kohl ile
Elif Sözen nikah töreninden.
Dost Foto arşivi.

Merkeze taşının baskısı

Meslektaşları Dost Foto ortaklarına sürekli başka yerlere gitmeleri için telkinde bulundu, yaptıkları işleri Şişli'de, Florya'da, Kadıköy'de yapmaları halinde daha çok ünleneceklerini ve para kazanacaklarını söylediyse de ortaklar Sefaköy'den ayrılmak istemedi.

6. Filo'dan Deniz Gezmiş'e

Japon firmalarıyla çalışmalarını sürdüren Dost Foto, bir değişiklik yaparak Amerikan firmalarıyla çalışmaya başladı Amerika yolculukları başladı bu aşamada. Seattle çıktı karşısına bu defa, Abdullah Balon gezilerinden birinde oradaki fotoğraf stüdyolarını gezerek baskı, perde, makine ve meslekteki değişimleri gözlemek üzere çalışmalar yürüttü. Beş-altı şubesi olan bir fotoğraf stüdyosunu gezdiğinde gördü ki yenilik ve makine parkurunda,

Sefaköy'de ne zaman bir denek açılışı olsa oradaydılar, bir hastane açılrsa Dost Foto kayıt altına aldı ve arşiv oluşturdu. Nerede ne zaman bir temel atılsa, nerede bir kurdele kesilse, nerede bir devlet büyüyü söz alsa Dost Foto oradaydı, Sefaköy'ün görsel hafızası biraz da bu çabayla oluştu.

baskı kalitesinde başa baş gidiyor Seattle merkezli fotoğrafçıyla. Perde desen Dost Foto daha zengin, baskı kalitesi desen daha önde. Bazı makinaleri alıp Türkiye'de satış ve pazarlamasını yürüttü.

Seattle merkezli fotoğrafçı orada kalmasını ve birlikte çalışmayı önerdiyse de Sefaköy'deki hayatı mesleğinden memnun olan Abdullah Balon kabul etmedi bu teklifi.

Ayaktakiler: Dönemin Küçükçekmece Belediye Başkanı Nurettin Şen, Muharrem Çardaklı, Yaşar Aydın, Mülkü Kabasakal
Oturanlar: Abdullah Balon, Dönemin Küçükçekmece Kaymakamı Zeki Çepoğlu ve Askerlik Şube Başkanı Suat Yılmaz 28 Mart 2008. Dost Foto arşivi.

Fabrikalardan sokaklara

Penyelüx, Borusan, Alo, Sancak Tül gibi Sefaköy'deki fabrikalardan işçilerin mesai bitimlerinde hayatın cıvıl cıvıl olduğu zamanlarda Sefaköy esnafının da Türkiye ekonomisine olan katkısı kaçınılmaz derece etkili ve etkindi kuşkusuz. Burada çalışan işçilerin de kişisel tarihi, iyi günlerinin

Fakat bir hafta sonrasında trafik kazasında kaybettik çiftlerden birini, nişan fotoğrafları derin bir acı olarak saklı kaldı belleğimizde.”

Elbette bazen ekonomik durumu iyi olmayan insanlar geliyor Dost Foto'ya, onları yüz geri

fotoğrafı Dost Foto'da çekildi. Sefaköy'ün bürokratlarından işçisine, öğretmeninden polisine, çocuğundan yaşlısına kuşaktan kuşağa aktarılan bir fotoğraf arşivi oluşturdu Dost Foto. Neredeyse her evinde, her sandığında

bir aile albümü oluşmasında, fotoğraf tekniği ve kalitesi bakımından önde olan bir nitelik üretti.

Dost Foto arşivi.

“En çok üzüldüğüm şeylerden biri meslek hayatımda,” diyor Abdullah Balon, “bir çiftin nişan resmini çektik, çok mutlu ve heyecan doluydular.

Dost Foto'nun her yıl düzenli yaptığı Atatürk temalı takvim ve Sefaköy kartpostal örneği. Dost Foto arşivi.

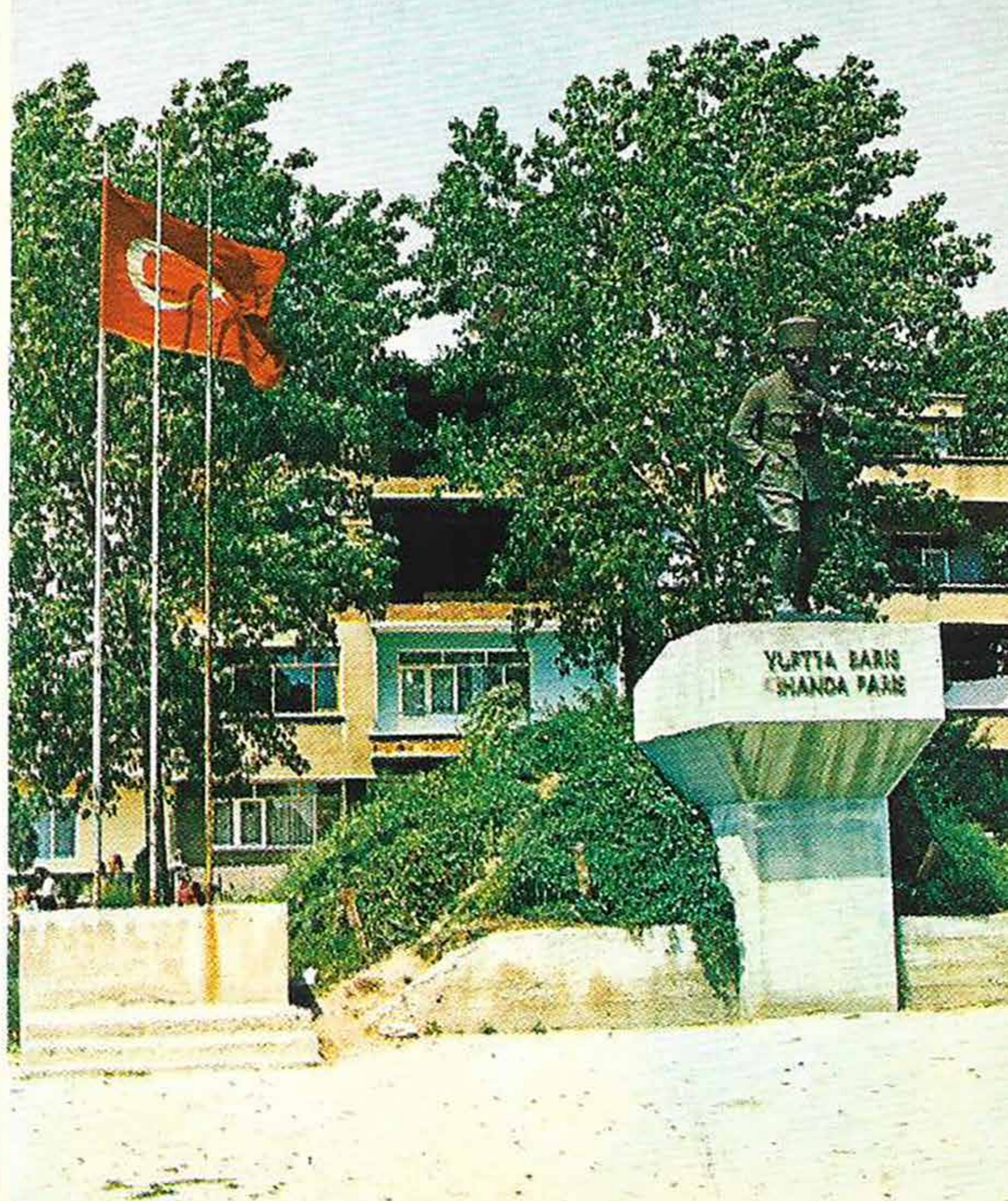
eder mi yıllardan beri Sefaköy'de meslek hayatını sürdüren ortaklar? Kadın sığınma evine gelenlerden de parası olmayan askerlerden de durumu olmayan mahalleliden de ücret konuşmadan, talep etme-

den, gönül birliği içinde çözüyorlar meseleyi sezdirmeden.

Her yıl Atatürk takvimleri yaptırarak esnafa, kurumlara, devlet dairelerine ve müşterilerine dağıtıyor Dost Foto, bu takvimlerden bir arşiv oluşturmaya devam ediyor.

SEFAKÖY

Müze hayali

Bir müze oluşturmaya çalışıyorlar aynı zamanda. Yakın zaman önce taşındıkları binalarının bir katını fotoğraf müzesi yapmak üzere çalışmalarını sürdürüyor Dost Foto. Eski makineler, objektifler, baskı makineler ve fotoğraflar, anılar ve bir tarihi aktaran ne varsa müze yaparak Sefaköy'de kamuya açık bir bellek oluşturmaya çalışıyorlar.

Herkes elindeki telefonla fotoğraf çekebiliyor artık, paylaşmak, göstermek ve kaydı kamuya açmak bir olmazsa olmaz haline geldi. Bunun

dışında farklı bir geleneği sürdürüp baskı ve çekim tekniğini koruyarak gelecek zamana yeni fotoğraflar bırakmak istiyor Dost Foto.

Bir zaman köyünden çıkıp çalışmak üzere İstanbul'un yolunu tutan insanların da uğrak yeri oldu fotoğrafçılar. Bir canlı hayali uzaktaki akrabalarına, sevdiklerine, yarenlerine göndermek için geçerlerdi objektifin karşısına. Buradan bir anı çıkardı ve anı dolaşırdı elden ele. Çocuktan büyüğe, kadından erkeğe, işçiden patrona...

Dost Foto terasında söyleşi esnasında, sol baştan: C. Hakkı Zariç, Abdullah Balon, Kübra Yeter, Adem Zeki Taşdemir ve Coşkun Antepoğlu. Dost Foto arşivi.

Dost Foto kurucuları ve çalışanları bir arada, geniş aile fotoğrafı. Dost Foto arşivi.

Sefaköy'deki hemen her evde, her duvarda, her kapalı sandıkta bir en az bir kare fotoğrafı bulunuyor Dost Foto'nun. Zamana karşı direnmek isteyenlerin ya da bir geçmişe bakıp içlenenlerin anıları, o kapıdan girip objektifin karşısına ge-

çince, sonsuzlukla bir araya geliyor. Sefaköy'den dünyaya ve Türkiye'ye ve İstanbul'un muhtelif yerlerine açılan bir kapı, bugün de Dostluğunu sürdürmeye ve belleğini sizinle paylaşmaya devam ediyor. ■

Orhan Çetinkaya ayakkabı tamir ederken.

Mavi yama ya da Güneş Kundura

Fotoğraflar: **Mesut Işık**

Göğe yükselen ve yükseldikçe hepimizin boşluğunu işgal eden binaların arasında bir yerde, aynalı gökdelenlere arasında müstakil duruyor. Yağ kutularından saksı yapıp dizseniz önüne yerini yadırgamaz çiçekler. Yüksek katlı kom-

şularına kafa tuttuğu iddia edilemez ama varlığıyla geçmişi ve geleceği şenlikli kılıyor. Maviye boyalı çehresiyle zor zamanların içinden çıkıp geleceğe yürümek isteyenleri davet ediyor Güneş Kundura.

Herkesin yetişmek zorunda olduğu yerde ayakkabı tamircileri yırtık ve sökükle dikmekle, yama yapmak ve boyamakla kalmıyor, yeni bir süknat ve güven de veriyor ayakkabı sahibine kuşkusuz. Orhan Çetinkaya alet kullanmaktan ve tamir etmekten kararmış ellerine güveniyor en çok, onlarla övünüyor, emeğin ve alınterinin bir yerde nasır tutmuş ellerle eş değer olduğunu biliyor. Bunu ustasından öğrenmiş kuşkusuz.

58 yılında başlayan bir uzun hikayesi var mesleğe mecburi geçişin; Davutpaşa Kışlası'ndan gönderilen

askerlerin bazıları Çorlu'da kurulan çadırlarda postal tamir etmek üzere görevlendirilince, Çetinkaya ailesinin babası da bu kafilede görev alıyor ve oradan başlıyor ayakkabı tamir etmenin ilk adımı. Bilmek ve öğrenmek, zanaat ve sabır kuşaklara aktarılıyor kuşkusuz.

Bu toplamın içinde hep ön planda, görünür aktörlerden biri de Sefaköy. 1980 yılında, Söğütlüçeşme'de açılan bir dükkandan bahsediyor Orhan Usta. Eskimenin, eskitmenin ve tamir ettirmenin adımlarını anlatıyor bir bir. Altı yıl

sonra İnönü Mahallesi'ne taşıyorlar dükkanı. Bu defa babasından el alıyor, 1983'te fabrikada işe başlasa da vardiyası bittiğinde dükkana gelip babası ve abisiyle çalışarak onlara çıraklık ediyor. 1986'da Bol Kepçe civarında kendine yer bulan Güneş Kundura, 89-90 gibi şimdiki yerine taşınıyor; Maslakçeşme Caddesi'nde, yeni

Güneş Kundura içi ve kalfası.

gelişmekte olan mahallede ve caddede çamur çiğneyerek kuşkusuz.

Sefaköy'ün geçmişi bahsederken herkesin ortak olduğu noktaya değiniyor Orhan Usta, çocukluğu toprak yollardan

geçip işe giden, dükkana gelen bir çırağın, ustalık yıllarının ilk zamanlar da payını alıyor yağmur ve çamurdan.

Bu toplamın içinde hep ön planda, görünür aktörlerden biri de Sefaköy. 1980 yılında, Söğütlüçeşme'de açılan bir dükkandan bahsediyor Orhan Usta. Eskimenin, eskitmenin ve tamir ettirmenin adımlarını anlatıyor bir bir. Altı yıl sonra İnönü Mahallesi'ne taşıyorlar dükkanı. Bu defa babasından el alıyor, 1983'te fabrikada işe başlasa da vardiyası bittiğinde dükkana gelip

babası ve abisiyle çalışarak onlara çıraklık ediyor. 1986'da Bol Kepçe civarında kendine yer bulan Güneş Kundura, 89-90 gibi şimdiki yerine taşınıyor; Maslakçeşme Caddesi'nde, yeni gelişmekte olan mahallede ve caddede çamur çiğneyerek kuşkusuz.

Sefaköy'ün geçmişinden bahsederken herkesin ortak olduğu noktaya değiniyor Orhan Usta, çocukluğu toprak yollardan geçip işe giden, dükkana gelen bir çırağın, ustalık yıllarının ilk zamanlar da payını alıyor yağmur ve çamurdan.

ilk zamanlar makine da yok elbet, her tamir elle yapılıyor mecburen ama makine gerekti- ren işler de oluyor nihayet. Gedikpaşa'ya doğ- ru toplu ulaşım ve aktarmalarla yola çıkmak demektir bu. Makine tamiri gerektiren işleri sırtlanıp gitmişken malzemeciye uğramak için Mercan'a, Beyazıt Meydanı'na oradan, otobüs- le Şirinevler, tekrar otobüs Sefaköy derken gün bitiyor nice yıllar. Şamrelle cizlavet yama- yıp, kullanma garantisi verdiği zamanları anla- tırken hepimizden farklı bakıyor zamanın uzak dalgınlığına.

Güneş Kundura'da bir ayakkabının topuğu tamir edilirken.

C. Hakkı Zariç ve Orhan Çetinkaya söyleşi esnasında.

Esnaflıkla ustalığı ayırıştırıyor usta, ikisini bir arada yürütmenin erdemiyle çalışmanın onuru yaşıyor. Yoksulluk insanı geliştiriyor diyor, "ustalığa beni yönlendiren temel etmen yoksulluk oldu" diyor. Öğretici ve yönlendirici olmuş onda yoksulluk. Ayakkabı satmamış hiç; tamirle geçirmiş ömrünü. Gerektiğinde çakmak doldurmuş dükkanda, özellikle Kurban Bayramı döneminde bıçak bilemiş ama ayakkabı tamirciliği birinci işi ve kuşaklar boyu aktarılan bir meslek olarak devam ediyor hayatında.

Mahallede eski olunca, komşularının ayakkabılarını üç kuşaktan bu yana tamir ettiğini söylüyor gülümseyerek. Dede ile torun birlikte dükkana girdiklerinde, onların hikayeleri ve tamir geçmişleri de geliyor sokaktan. İçeriye giren herkesi tanıyor neredeyse; eskiden ayakkabı tamirati söz konusu olduğunda ağırlıkta kadın ve çocuk ayakkabılarının akla geldiğini, ama son yıllarda bu ayrımın iyiden iyiye ortadan kalktığını ve her yaştan, her sınıftan, her cinsten insanın tamirat için dükkana uğradığını söylüyor bize. İşin için-

de okul çantası, çanta ve kemer tamir etmek de var elbet, saat kayışı da bu listeye dahil. Mahalle halkı ne istiyorsa, onun tamiri için kolları sıvıyor Orhan Usta.

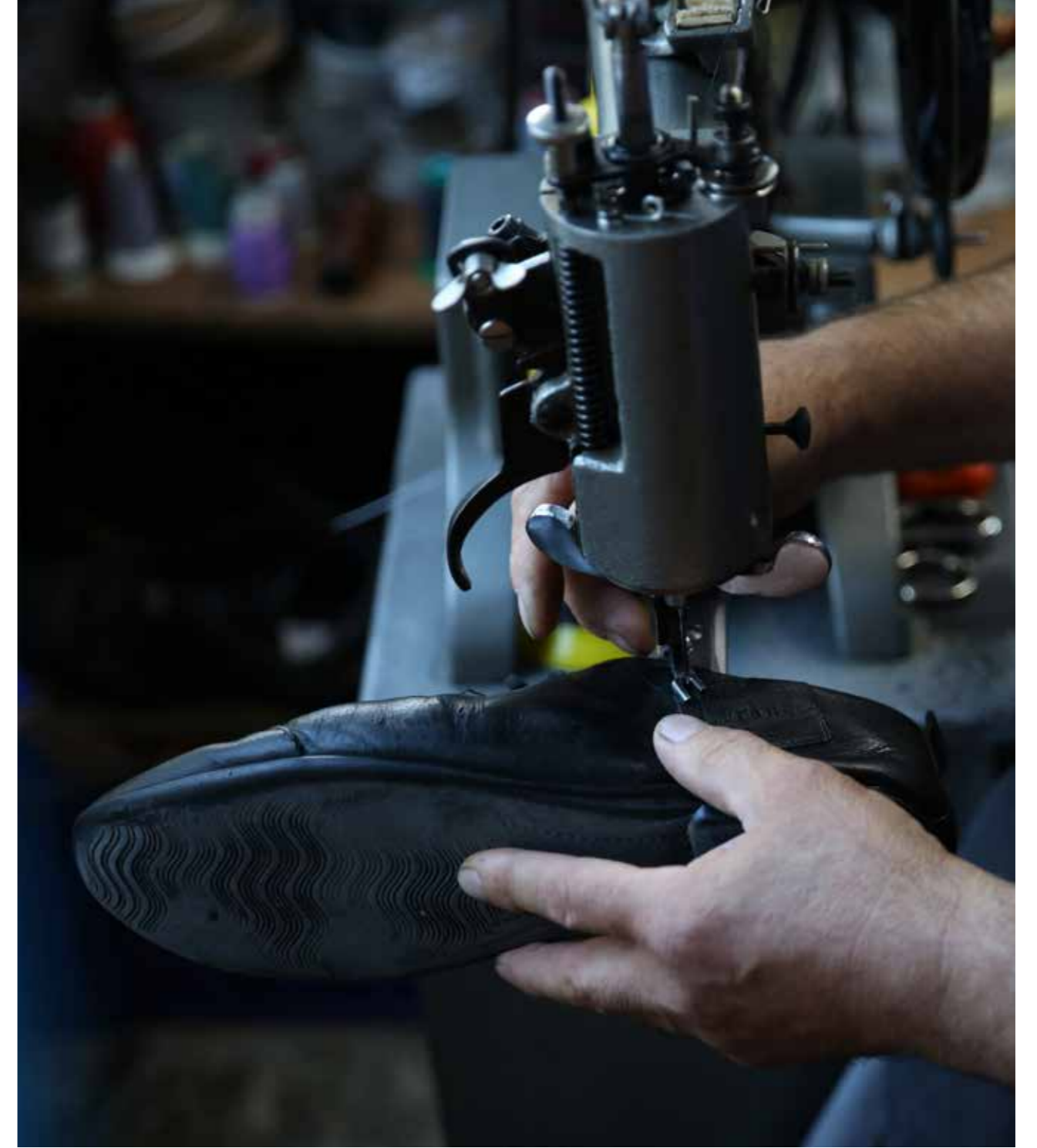
Ama de ki çırak bulabiliyor mu? Ne gezer! Dişini sıkırsa en kötü bir yılda mesleğin altın bileziğini koluna takacak çırak, makinanın, iğnenin, derinin ya da köselenin ilminden anlayacak ama işte gel gör ki ayakkabı tamirciliği de yitip gitmekte olan meslekler arasında başı çekiyor. “Bizim meslekte 50 yaşın altında usta bulamaz-

sınız İstanbul’da” diyor. “İmalatçı bulabilirsiniz ama tamirat için genç usta bulmanız imkânsız.” Çırağı tükenen mesleğin ustası da gelmiyor alttan. En güvendiği çırağı, işi emanet edeceği çırak kuryelik yapıyor bir yıldır. Hayıflanıyor.

Bu mesleğin de bir namı var, bir göstergesi, bir övüncü. Dükkandan giren insanın durumunu anında anlıyor usta. Ayakkabısına bakar bakmaz durumunu seziyor gelen kişinin. Ayakkabının tamirine göre bir yanıyla, diğer yanıyla da kişinin durumuna göre fiyat veriyor tamir için.

C. Hakkı Zariç ve Orhan Çetinkaya söyleşi esnasında.

Orhan Çetinkaya makinada ayakkabı tamir ederken.

Bunu nasıl yaptığını belki kendi de bilmiyor, meslek sezgisine güveniyor en çok. Bazen bir şey istemeden, ben hallederim filanca zaman gel al, diye yola salmak istiyorsa da içi almıyor karşıdakinin, bırakmıyor ayakkabısını tamire. Ücretini karşılayacak gücü olmadığı için yarı yolda bırakmıyor usta geleni ama gelen gitmekte buluyor çareyi.

2021'den beri tamir işi çoğaldı. Ayakkabı fiyatları arttı çünkü. Çırak olmadığı için işi yetiştir-

: Güneş Kundura'da tamir edilmiş bir ayakkabının verilmek üzere hazırlanışı.

mekte zorlanıyor usta. Bir tamir değil iş mesele. Keçesinden, kemerinden, cüzdanından, valizinden, kemerine birçok şey tamir ediyor son yıllarda usta. Dükkana girip çıkanlar, ayakkabısını almak için gelenler, telefonuna gelen mesajı gösteriyor. Kısa mesaj atıyor tamiri tamamlanan ayakkabıların sahiplerine usta. Bir yıl tutuyor elinde ayakkabıyı, bir yıl süresince gelmeyenlerin ayakkabılarını durumu almayanlara veriyor. Saklıyor bir yıl boyunca, titiz bir halde saklıyor, garibanı giydiriyor, atılacakları atıyor.

Mahallesinden memnun. Makinanın sesinden kimsenin rahatsız olmayacağı bir ortamda ve tek katlı yapıda olması kolaylaştırıyor işini. Çocuklarını bu meslekte okuttuğuyla övünüyor.

Bir uzak yerlerden gelen tamirler oluyor ustaya. Memleketinden geliyor tamir işleri, Karadeniz'in Batı tarafından gelen sayısız ayakkabı tamir etmiş; Ankara'dan ya da memleketin nice yerinden kargoyla

gelen ayakkabıları tamir ettiği gibi. Tamiri, işi, ustalığıyla tercih ediliyor usta. Başka kentlerden tamir için gelen ayakkabıları anlatıyor bize heyecanla.

Meslek bitecek mi, gidecek bir yeri var mı mesleğin? Ayakkabı oldukça tamir de olacak kuşkusuz. En çok el yapımı ayakkabı tamir ettiği zamanları, o ayakkabılara gösterilen

Orhan Çetinkaya makinada ayakkabı tamir ederken.

giriş çıkanlar, tamir olanı alıp gidenler, tamire ayakkabı getirenler derken, herkese itinayla, esnaf ve ustalıkla yaklaşıyor Orhan Usta. Bizim yürüdüğümüze tanık oluyor, durduğumuza, içimizden akıp gidene. 35 yıl önce yapılmış ayakkabıların bile tamire geldiği olmuştur kendisine. Sefaköy'de, İnönü Mahallesi'nde Orhan Çetinkaya fora makinası ve mavi dükkaniyle zamanın sesini yamalıyor adeta. ■

itinağı özlüyor. Çok yıllar ve çok uzun saatler çalıştığı iş yerinde bu sıralar biraz azaltmış gibi çalışma saatlerini ama yine de herkesten daha uzun yoruyor tamirin gereklerini. Bayram önceleri namaz saatlerine kadar çalıştığı zamanlara gidiyor sık sık. Tamir ettiği her ayakkabıyı tanıyor. Elinden çıkanı, emeğini tanıyor olması da bir anlam katıyor ömrüne.

Çaylarımızı yudumuyoruz, gelip gidenler,

giriş çıkanlar, tamir olanı alıp gidenler, tamire ayakkabı getirenler derken, herkese itinayla, esnaf ve ustalıkla yaklaşıyor Orhan Usta. Bizim yürüdüğümüze tanık oluyor, durduğumuza, içimizden akıp gidene. 35 yıl önce yapılmış ayakkabıların bile tamire geldiği olmuştur kendisine. Sefaköy'de, İnönü Mahallesi'nde Orhan Çetinkaya fora makinası ve mavi dükkaniyle zamanın sesini yamalıyor adeta. ■

V. BÖLÜM

Sefaköy İnsanları

Deneyimlerini aktarmakla kalmadı, birikimlerini de bizimle paylaştı Sefaköy insanları. Bir semt tarihi, arkeolojisi, kültürel birikimi, yazar ve şairleri, sanatçıları ya da siyasetçileriyle var olabilir, evet. Ama bir semti orada yaşayan insanlar da var edebilir.

Gündelik hayatın sıradanlığıyla işine gidip evine dönen insanlar da deneyim biriktiriyor ve aktardıkları her şey semtin belleğine kazınıyor kuşkusuz.

Bu kitabı hazırladığımızı öğrenen ve duyan herkesin ilk önerisi Yaşar İnan ile görüşmemiz oldu. Bir defa Silivri’de, iki defa da Büyükkçekmece’de ziyaretine gittiğimiz Yaşar İnan her şeyi en ince ayrıntısına kadar saklıyor belleğinde.

Her sorumuza mutlak bir yanıt verdiğinde zaman ve kişiler hakkında da yanılmadı hiç.

Doğduğu günden beri aynı sokakta, aynı evde yaşayan insanlar da var Sefaköy’de, sonradan gelip bir daha gitmeyen de, bir nedenle gitmiş olsa da bağlarını koparmamış insanlar da var. Hepsiyle ayrı ayrı, tek tek konuştuk. Birkaç güne sığacak ses kayıtları aldık ve süzdüklerimizden bir toplam çıktı ortaya.

Bir günü akşam etmek ve yorgunluğuyla evine dönmek isteyen insanların acı kayıpları telafi edilemez maalesef. Ama öte yandan esnaflardan

kurulu bir tiyatronun Sefaköy’de farklı bir adla ve içerikle yaşıyor ve sahne alıyor olması umut verici.

Göreve başladığı Merkez Cami’den emekli imam Nazmi Külünk’ün yerleşik bir Sefaköy sakini olmadığını iddia edemez kimse.

Her insan semtin belleğine yeni bir anlam kattı ve saklı bir hazineyi çıkardı ortaya. Semti var eden, onunla yaşayan, iyi ve kötü günlerini semtte yaşayan bu insanlardan öğreneceğimiz çok şey var.

...

Bir uzun yol hikâyesi ya da Yaşar İnan

Fotoğraflar: **Mesut Işık**

Evveliyatı bir bakkallık hikâyesi, babadan kalma bir mesleği sürdürüyor Yaşar İnan. Safraköy'ün yerleşik hayatında öteden beri varlığı ve yaptıklarıyla herkesin gündeminde. Sefaköy'le ilgili bir kitap hazırladığımızı duyan ve bilen herkes Yaşar

İnan'la görüşmemiz gerektiğini söylüyor ki biz zaten çalışmamızın ilk günlerinde konuştuğumuz kendisinin. Silivri'nin bir köyünde sessizliğe ve huzura yakın evinde bahçesi ve torunlarıyla mesuttu. Zihni berrak, her şeyi dün gibi anımsıyor.

Yaşar İnan, Tevfikbey Mahallesi'nin uzun yıllar muhtarlığını yaptı.

İsmet İnönü ve Bakırköy CHP İlçe binasında Safraköy eşrafının ziyareti. Sol baştan Ömer Yeşilgül, Mehmet İrmak, Münir Bey, Yusuf Topçu, Ömer Yeşilgül, Mustafa Raci, Latif Arıcı, Hüseyin Bey. İsmail Kosovalı arşivi.

Kısa bir anımsama için

1978'e kadar 7 mahalle vardı Safraköy'de: Tevfikbey, Kartaltepe, Beşyol, Yeşilova, Sultanmurat, Kemalpaşa ve Söğütlüçeşme mahalleleri. 1978'de 10 mahalle oldu. İnönü Mahallesi Tevfikbey Mahallesi'nden ayrıldı, Gültepe Mahallesi Yeşilova Mahallesi'nden, Fevzi Çakmak Mahallesi de Sultanmurat Mahallesi'nden ayrıldı.

Başakşehir'e Küçükçekmece'den Altınşehir, Kayabaşı, Başakşehir, Şamlar, Güvercintepe, Şahin Tepe ve Ziya Gökalp mahalleleri verildi. Yarımburgaz mahalle olduktan sonra muhtarlık verildi, Altınşehir'in alt kısmı Yarımburgaz'a dahil oldu.

12 Eylül'den sonra Esenler, Güngören, Bağcılar, Sefaköy, Halkalı ve Avcılar belediyeleri Bakırköy Belediyesi'ne bağlandı. 1988'de Küçükçekmece ilçe olduktan sonra Avcılar Belediyesi Küçükçekmece uhdesinde kaldı.

Yaşar Bey '89-94 yılları arasında muhtarlığa ara verdi, yerine kâtabi Mustafa Yumrutaş muhtar oldu, Yaşar Bey de onun adaylığını destekledi. Muhtarlıktan ayrılıp belediye meclis üyesi olmak için çabalayan Yaşar Bey, sonuç alamayınca 1994'ten sonra tekrar muhtar seçildi. 2019 yılında da muhtarlığı gelini Nesrin İnan'a seçim sonucu devretti.

Geçmişten gelen

Babadan kalma bakkal, eski Safraköy'ün içinde kazma, kürek, çivi satıyorlar, Bakırköy dahil herkes ondan alıyor cenaze levazımatı için gerekli ne varsa. Safraköy'ün saklı belleği onda saklı neredeyse, ev ev, sokak sokak biliyor her ayrıntı Yaşar İnan. Bir referandumdan bahsediyor, dönemin muhtarı mahalle sakinlerine soruyor Sefaköy mü olsun mahallenin adı, Işıklıtepe mi? 1956 yılında, bir tuğla fabrikasının yanına dikilen trafo-dan mahalleye elektrik veriliyor, oradan Tevfikbey Cami aydınlatılıyor. Çevrede elektriği olan nadir yerleşim yerlerinden birisi olduğu için de Işıklıtepe olarak da adlandırılabilceğini düşünüyor sakinleri ama sonuçta Sefaköy'de karar kınıyor.

Bir akşam radyoda İsmet İnönü'nün vefatı haberi üzerine, Safraköy'den yola koyulup Ankara'da cenaze törenine katılıyor Yaşar Bey. Sefaköy'deki İnönü Mahallesi'nin adı onun Ankara'dan, cenazeden dönmesi sonucu adını alıyor. Biraz meşakkatli süreç pek tabii, resmî yazılar, izinler derken neredeyse beş yılı alıyor mahallenin adını onaylatmak. Gültepe Mahallesi kuruluyor sonra, Fevzi Çakmak derken biçim buluyor Sefaköy.

Değil mi ki şimdinin İnönü Mahallesi bir dönemin üzüm bağlarıydı... Bağlar Caddesi de adını

buradan aldı elbet. Şimdiki zamanın Çardaklı Pastanesi'nin önünden devam ettiğinizde sağlı sollu üzüm bağları vardı ve on çeşit üzüm yetiştirirdi Safraköy'de. Şimdi Sefaköy Spor Kulübü'nün olduğu yerdeki kiliseden bahsediyor Yaşar Bey, sade ve temiz Safraköy sakinlerine kalan bu ibadet yerinde kukla ve Karagöz seyretmek, düğün ve nişan yapmak için gittiklerini dile getiriyor kiliseden bahsederken. Yıkıntılardan geriye kalan kapısı duruyor aynı yerinde, ziyaretçileri geldiğinde kiliseden geriye kalan kapıyı görebiliyor sadece.

1968 yılında muhtar oluyor Yaşar İnan, 2019 yılına kadar sürdürüyor görevi; arada bir kesinti var ve bu yazıda ondan elbet bahsedeceğiz. Cami derneklerinden, okulların kurulmasına kadar 53 yıl boyunca çalışıyor Sefaköy için.

Tevfikbey Mahalle Muhtarlığı'ndan az ötede Merkez Camii civarında Kur'an Kursu'nun şimdiki binasında Sultan Hamid'in yaptırdığı villada okula gidiyor Yaşar Bey. İlk öğretmenin adı Hakkı Muallim Bey, Safraköy İlkokulu orası. "4. ve 5. sınıflar sadece bizim okulda vardı" diyor, civardaki okulların tümü 3. sınıfa kadar eğitim verebiliyor sadece.

Kayıtlarda pek de rastlanmayan bir yel değirmeninden bahsediyor sorumluz üzerine. "Muhtarlığın önünden 1 numara fırından başlar, Bektaşoğlu Camisi'ne kadar devam eder. Hemen karşısında bir bayır vardı, orayı tesviye ettirdik. Yel değirmeni hemen oradaydı. Köy halkımız fakirdi, azıcık mahsülünü çuvala koyup mısır, buğday ya da arpasını orada öğütürdü. Genellikle yük hayvanı olarak

eşek kullanılırdı, köyde sadece iki tane at arabası vardı. '55-56 yıllarına kadar çalışır haldeydi yel değirmeni. Sonra yıkıldı, yerine su deposu yapıldı. Yarımburgaz mağaralarından aldığımız suyu Saf-

Yaşar İnan'ın Safraköy'de yaşayan aile büyükleri, akrabaları ve komşuları. İsmail Kosovoalı arşivi.

raköy çeşmelerine dağıttık, sonra şehir şebekesi bağlanınca da su deposu nedenini yitirdi."

Zamanla fabrikalar bölgesi olmaya başladı Safraköy. Muhtelif fabrikalar kuruldu bölgeye. Kemal Bey ve Sabriye Hanım bir kontrplak fabrikası kurdu. Bir süre onlarla birlikte çalıştıktan sonra ayrılan Sait Nacar daha modern bir kontrplak fabrikası inşa etti

'60'lı yılların öncesinde. Bölge değişip genişlemeye, nüfus yoğunluğu artmaya, gelen göçle gecekondulamaya başladı Safraköy. Çiftçilik yapan mahalle sakinleri topraklarını elden çıkarmaya başladı

böyle olunca. Devamında yeni fabrikalar kuruldu bölgeye, memleketin muhtelif yerlerinden ve Balkanlar'dan göç aldı Safraköy, gelişti, nüfusu arttı, çamurlu yollarında büyüyen bir işçi sınıfı ve beraberinde bir üretim ilişkisi hâkim oldu; göçle birlikte kültürel çeşitlilik ve aktarım da zenginlik kattı Safraköy'e.

1967'de 1970'e kadar Halil Şınık belediye başkanlığı yaptı Sefaköy'e. 1970 ile 1977 yılları arasında Tayyip Şengül dönemi başladı. Gece-kondulaşmanın, Sefaköy'de daha ziyade '70'li yıllardan sonra bir ivme kazandığını ve imarsız

yapılaşmanın bu yıllar içinde arttığını dile getiriyor Yaşar İnan.

Safraköy bir yerde çeşmeleriyle de biliniyor. Eski muhtarlık civarında, Çınaryolu üzerinden köşede üçyol ağzındaki parkın yerinde üç çeşme vardı; 75. Yıl Cumhuriyet Parkı. Birinin suyu acıydı ve hayvanlarını suluyordu orada Safraköy sakinleri, birini Recep Usta birini de Ali Ekici'nin yaptırdığı iki çeşme daha vardı ki evlerde kullanılmak ve içmek için su buradan tedarik edilirdi. Maslak Çeşme'ye gelince o da şimdiki Sefaköy Kültür Merkezi'nin olduğu yerde akıyordu.

Seçkin Sokak'ta bir sarnıç

İstanbul 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 30.03.1988 tarih ve 248 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan sarnıç Tefikbey Mahallesi Seçkin Sokak üzerinde yer almaktadır.

"Bizans dönemine ait 13 x 7 m ebatlarında taş ve tuğla malzeme ile yapılmıştır. Sarnıç tek sıralı ve iki adet dikdörtgen taşıyıcı dizisi ile iki bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlerin üzeri tonoz ile örtülüdür. Taşıyıcılar üzerinde işlenmiş birer impost başlık vardır. Üç adet kemerin ayakları, iki dikdörtgen taşıyıcıya ve yan duvarlara oturmaktadır. Sarnıcın her iki duvarına üçer niş yapılmıştır.

Günümüzde yol kotunun altında kalmasından dolayı tehlike yaratacağından (...) üzeri ızgara kafes şeklindeki demir ile kapatılarak etrafı tellerle çevrilidir." ²⁷

Yaşar Bey çocukluğundan bahsederken muhtarlığı döneminde iki yılda bir sarnıcı temizlettiğini, dolan toprağı boşalttığını ve su depolamaya daha verimli hale getirmek için çalıştıklarını bahsediyor.

²⁷ Hazırlayan: Dürdane Kaya, *Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri*, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Basım Nisan 2022, sf. 135, 136, 137

Tefikbey Mahallesi Seçkin Sokak üzerinde yer alan sarnıç, Kaynak: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri kitabından sf: 135

C. Hakkı Zariç ve Yaşar İnan kitap çalışması için söyleşi esnasında. Fotoğraf: Mesut Işık

Postane, postacı ve mektuplar

Postaneyi soruyorum Yaşar Bey'e. Bir dalgınlıkla değil, ısıltıyla bahsediyor Postacı İsmail'den.

"Postacı İsmail, Yeşilköy'de postanede çalışıyordu. O götürüp getiriyordu mektuplarımızı. Bizim köyde oturuyordu kendisi. Yazan kişi Postacı İsmail'e mektubu elden veriyordu. Yeşilköy Postanesi'nde bize ait bir kutu vardı, Safraköy'dekilere gelen mektupları toplayıp getiriyor, mesaiden çıkıp evine döndüğünde de millete elden dağıtıyordu. 1963 yılında Safraköy'e pos-

tane açıldı, Vahi Efendi Sokağın başına. Şimdi ki Armoni Park'ın ilk giriş yeri olan yere, Halkalı Caddesi'ne çıkan yere, o zaman orada yol yoktu, sonradan açtık, ikinci parselde Sapko Otel var, ilk postanemizin yeri orasıydı " diyor.

Tevfikbey Camisi ve Fatih Camisi Küçükçekmece'nin ilk camileri, diye anlatıyor Yaşar İnan. Tevfikbey Camisi inşa ediliyor ama o sırada 1. Dünya Savaşı patladığında eli silah tutan herkes cepheye gidiyor. İnşaat halinde kalıyor cami. Sirkeci'de-

ki Beşir Kemal Eczanesi'nin sahibi Beşir Kemal Bey avlanmak için Safraköy'e geldiğinde caminin durmuş haldeki inşaatını görüp ahaliye neden devam etmediklerini sorduğunda, insan gücü ve malzemenin eksik olduğu yanıtını alıyor. Sözü Yaşar İnan'a verelim: "Bana on tane araba gönderin demiş eczanenin sahibi. Köyde araba ne gezer, iki at arabası, gerisi eşekler ve öküzlerin çektiği arabalardan mütevellit on araba Sirkeci'de eczanenin önüne gitti bir gün sonra. Kerestesinden çivisine, çimentosundan alet edevatına yükledi

arabaları ve cami inşaatı onun gönderdikleriyle tamamlandı. Cami var ama minaresi yok. İki koca tomruğu kancalarla birbirine tutturup minare yaptı köy halkı, etrafını da çinko kapladı. Rüzgâr sert estiğinde minare sallanıyordu.

Hatta ben '56-58 yılları arasında camide müezzinlik yaptım. Caminin hocası izine gittiğinde bana bırakıyordu camiyi. Ben müezzinlik yapıyordum, hafızımız da namaz kıldırıyordu. Zaten cemaat dediğin de 8-10 kişi."

Cami yapımında Beşir Kemal ve eczanesi

Halepli bir ailenin çocuğu olan Beşir Kemal 1895 yılında Sivil Tıbbiye Merkezi'nin eczacı bölümünden mezun olmuştur. Hamdi Bey'in eczanesinde stajını yapan Beşir Kemal Bey onun mali desteğini de aldıktan sonra kendi eczanesini açabilmiştir.

İlk eczanesini Bahçekapı'da açan Beşir Kemal Bey, 1917 yılında Sirkeci'deki bilinen adresine taşınmış ve 1956 yılına kadar aynı adreste kalmıştır.

1929 yılının 20 Ekim günü "Beşir Kemal-Mahmut Cevat ve Şeriki Eczane ve Müstahzaratı Komandit Şirketi" ismiyle bir şirket kurarak iş ortaklığına girmiş ve Eczacı Mahmut Cevat Pelin'le birlikte çalışmışlardır.

Cemiyetlerde görevler üstlenen Beşir Kemal'in meslek geleneğine bağlı titiz bir eczacı olduğu kaynaklarda belirtilmektedir.

Nizamettin Talip ve Mehmet Daim'in *Türk Tıbbi Müstahzaratı* kitabından Prof. Dr. Turhan Baytop'un aktardığına göre:

"Beşir Kemal, eczacılık yanında tıbbi müstahzar imaline de girişmiş ve açtığı imalathânelerde Beşir Kemal sübyesi, Kınakına hulâsası, Şark sürmesi, Nasır ilâcı gibi devrinde büyük üne kavuşmuş preparatlar yapmıştır.

²⁸ Prof. Dr. Turhan Baytop, *Türk Eczacılık Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 3358, Eczacılık Fakültesi No. 78, ikinci Basım 2001, sayfa 109. Alıntıda kitabın orijinaline sadık kalınmıştır. (ed.)

(...)

Beşir Kemal'in 1942'de vefatı üzerine eczane ve laboratuvarın yönetimi Mahmut Cevdet Pelin'e geçmiştir.

Mahmut Cevdet Pelin'in vefatından (1954) kısa bir süre sonra mirasçıları eczane, laboratuvar ve müstahzar ruhsatlarını Eczacı Halit Öncel'e devretmişlerdir. 1956 yılında bulunduğu binanın, meydanı genişletmek amacıyla, yıkılması üzerine eczane Aynı bölgede Ada Han (Derişoğlu sokak No. 8) in katına taşınmıştır. 1984 yılında eczane buradan da çıkarak

Bakırköy'e (Sakızağacı sokak NO. 8) nakledilmiş ve bu şekilde bir taşra eczanesi haline gelmiştir." ²⁸

Biz de kitabımızı hazırlarken Sefaköy'e gezilerde bulunan ve başlılarıyla Tevfikbey Camisi'nin inşaatının tamamlamasında büyük hizmetleri olan Beşir Kemal Bey'in peşinden gitmeye çalıştık. Bakırköy'de, İstanbul Caddesi üzerinde bir adreste görünen eczanenin uzun yıllar önce kapandığı bilgisine ulaştık.

1900 yıllarının başında İstanbul'un merkezinde açılan Beşir Kemal Eczanesi, tarihimizin ilaç, vefa ve dayanışma dolu sayfalarında kendinde elbet daha çok yer bulacaktır.

Beşir Kemal portresi. Düzenleme: Reza Jahed

Bir basketbol hikâyesi

Sefaköy Spor Kulübü'nden sonra, bir de basketbol takımı kuruldu. Aslına bakarsanız bu takım zaten Balat'taki Haydar Kulübü'ne bağlıydı ama Sefaköy Spor satın aldı. Haydar Kulübü'nün kongresine üye olan Sefaköy Spor Kulübü üyeleri aynı zamanda basketbol takımı ve sporcularının transferini sağladı. '72-73 yılları diyor Yaşar İnan, 50 üye kaydetmişler karşı kulübe ve öyle katılmışlar kongreye...

Takım var ama durum yok. Her şeyden önce bir basketbol sahası bile yok Sefaköy Spor Kulübü'nün. Altunizade'de şimdi bir özel hastanenin kurulu olduğu mevkideki sahaya gidip orada antrenman yapıyor takım ama Sefaköy'den Altunizade'ye gitmek de kulfetli bir iş. Haydi maliyeti karşıladı kulüp ama araç bulmak da sorun.

liyeti karşıladı kulüp ama araç bulmak da sorun. Aslında başarılı bir takımdı, dönemin en önemli takımlarından Taç Spor'la kafa kafaya gidiyordu. Fethi Süner bu takımın kurulmasında önemli olan insanlardan biriydi ve kongreden sonra Yaşar İnan Sefaköy Spor Kulübü'nün ve basket takımının başkanlığını yürüttü, 1973-1978 yılları arasında başkanlık yaptı.

Takım var ama durum yok. Her şeyden önce bir basketbol sahası bile yok Sefaköy Spor Kulübü'nün. Altunizade'de şimdi bir özel hastanenin kurulu olduğu mevkideki sahaya gidip orada antrenman yapıyor takım ama Sefaköy'den Altunizade'ye gitmek de kulfetli bir iş. Haydi maliyeti karşıladı kulüp ama araç bulmak da sorun.

Muhtar Yaşar İnan ve eşi, köy evinde.

Yaşar İnan, Silivri'nin bir köyündeki evinin bahçesinde.

Aslında başarılı bir takımdı, dönemin en önemli takımlarından Taç Spor'la kafa kafaya gidiyordu. Fethi Süner bu takımın kurulmasında önemli olan insanlardan biriydi ve kongreden sonra Yaşar İnan Sefaköy Spor Kulübü'nün ve basket takımının başkanlığını yürüttü, 1973-1978 yılları arasında başkanlık yaptı.

Kulübün ve takımın serüvenini şöyle özetliyor Yaşar İnan:

"Oyuncularla görüşmemize Hasan Torlak aracı oldu, onun vesilesiyle görüştük Amerikalı bas-

ketbolcularla. Radardaki görüşmemizde ben ilk defa kutu bira gördüm ve onların ikramı sonucunda ilk kutu biramı Radar'da Hasan Torlak'la birlikte içtim.

Basketbol takımında Hoşdere'deki Amerikan Radarı'ndaki Amerikalılardan oyuncular bizim takımında oynadılar. Hatta içlerinde siyahiler de vardı, birçok oyuncunun yanında ufacık kalıyordum. Hatta maçlarda her basketten sonra 'gooooo!!!' diye bağıriyordu taraftar. Sonra maddi imkânsızlıklar nedeniyle takım 1979'da kapanmak zorunda kaldı."

Bir seçim dönemi

Türkiye'deki seçimlerde arkadaşıyla taraftarı olduğu parti arasında tercih yapmak zorunda kalmayan insan yok gibidir, ne yapacağını bilemez halde karar vermeye çalışır insan ama Yaşar İnan için durum bilinenden biraz farklı olmuş.

Yaşar Bey'in CHP kökenli olduğu aşikâr. Bir dönem ANAP'tan meclis üyesi olmak için girişimde bulunmuş olması bu gerçeği değiştirmiyor. Halkalı'nın köy statüsünden çıkıp ilçe olma sta-

tüsüne geçmesinden hemen önce yaşandı tüm olanlar. Emlakçılık yaptıkları Kadir Erken adaylığını Adalet Partisi'nden koymuştu; bir yanda taraftarı olduğu parti bir yanda ortağı, arada kaldı Yaşar İnan ama parti işe el atıp onu seçim sürecinde Bursa'ya gönderdi. Çelik Palas Oteli'nde bir süre konakladıktan sonra döndü Sefaköy'e. Seçimi CHP'nin adayı Hasan Üzgün kazanmıştı ama iki yıl sonra 12 Eylül 1980 darbesini takiben, pek çok belediye başkanı gibi onu da görevden aldı paşalar.

Sevdiğim sokak adları gibi

Rosenbergler için yazdığı "Anı" şiirin üçüncü dördlüğünde bir ağıda sızlıyor Melih Cevdet Anday.

Sevdiğim çiçek adları gibi

Sevdiğim sokak adları gibi

Bütün sevdiklerimin adları gibi

Adınız geliyor aklıma

Koç Salih derler, köyde bir adam yaşıyor. Bir sokağa verecekler adını, büyüktür, mahalle büyüğüdür diye. Yaşar İnan bunu öğrenince müdahale ediyor duruma, Beşir Kemal Caddesi olması için çabılıyor ve başarıyor, bir cadde de yaşıyor Beşir Kemal'in adını. Maltepe Sokak koyacaklar bir başka sokağın adını, "Kiraz-

lı bahçe vardı orada, insanlar gelir kiraz ağacı kiralardı bahçeden. Kiraladıkları kiraz ağacının altında oturup piknik yapar, topladıkları kirazı da evlerine götürürlerdi, Maltepe Sokak değil, Kirazlı Bahçe Sokak olsun dedim oranın adı, değiştirdik. Maltepe dedikleri adam yumurta tokuşturuyordu, onun soyadını koymak istemişlerdi, kabul etmedim. Yel Değirmeni Caddesi'nin olduğu yerde de yel değirmeni vardı, adını oradan koyduk. Yaşar İnan Spor Tesisleri'nin olduğu binanın yanında bir köşk vardı, Refik Bey'in köşkü, ortada okul bile yokken her yıl 20 öğrencinin okula gitmesi ve okuması için onlara yardım ederdi Refik Bey, Köşk Sokak koyduk oranın adını. Ta Papaz Köprüsü'ne kadar Çınar

Yolu vardı, adını buradan aldı. Hıdırellez'de o çınarlara salıncaklar kurardık, mahalleli orada kutlardı baharın gelişini. İçleri kurudu zamanla, yoldan aldı adını, Çınar Yolu Caddesi koyduk oranın adını. Doktor Ali Demir Caddesi'ne gelelim... Muammer Aksoy'u vurdular onun adını verdik caddeye. Eşref Bitlis, Cengiz Topel ve daha birçok isim Sefaköy'de cadde ve sokaklar-

da adı yaşatılıyor. Ne mutlu anısına saygı duyulan insanlara.

Beşyol'un adını koyduk, zaten beş yoldan ibaret. Kartaltepe'de çok iyi taş çıkardı, camilerin temellerinde oradan çıkan taşlar kullanıldı ama o tepede kartallar uçardı, adını oradan aldı. Söğütlüçeşme, Kanarya."

Yaşar İnan, kitap için söyleşi esnasında.

12 Eylül'de Sefaköy'de on muhtarın dokuzundan mühürler geri alındı sadece Yaşar İnan'da kaldı mühürü. İyi ama bilenler bilir, Yaşar İnan da tutuklandı. Başka muhtarlıkların mührünü de verdiler ona üstelik. Kartaltepe Muhtarlığının mührünü katibi İsmail Ödünç'e verdi Yaşar Bey. İnönü'yü

de konfeksiyon atölyesi çalıştıran Eşref Bey'e verdi.

"Sana yağı kıtlığı vardı, bir yerden bulup eve götürüyorum. Karakolun önünden geçerken orada oturmakta olan Başkomiser Savaşan Pala ve Nejat Yüzbaşı'yla selamlaştık. Nejat Yüzbaşı,

elimdekileri eve bıraktıktan sonra karakola gelip bir çay içmemi istedi benden. Dönüp karakola geldim, yüzbaşı haydi bizim karakola gidelim, dedi. 12 Eylül'den sonra Beşyol'daki Polis Okulu'nu tutukevi yapmışlardı. Oraya gidip çay içtik yüzbaşıyla, sohbet ettik. İki asker çağırıp 'muhtar bizim misafirimiz' dedi. Aldılar gidiyoruz, merdivenleri iniyoruz, anlamadım. Demir kapılar açıldı, kravatını çıkar dediler çıkardım. Kemerini çıkar, çıkardım. Gıcırtılı demir kapıyı açıp beni bir koğuşa

soktular ve çekip gittiler. Avcılar Belediye Başkanı Yüksel Çengel'i gördüm, Ali Yerlikaya Kocasinan Belediye Başkanlığı yapmıştı, o da orada. Birazdan kapı açıldı. Yeşilova'nın Muhtarı İslam Yavaş geldi. Meşhur kabadayı Laz Salih orada. Atom reaktörlüğünden yani Nükleer Araştırma Merkezi'n-

Muhtar Yaşar İnan köy evinde röportaj ekibimize uğurlamak üzere.

den, otuzdan fazla mühendis orada. Suçumuz nedir neden içerideyiz anlamadım ki... Arada yukarı ifadeye çağırıyorlar, yalan değil gözlerimi hiç bağlamadılar. Birtakım isimler sıralayıp bunların servetine dair bilgiler soruyorlar bana. Kimseyi gammazlamayacağımı söy-

ledim onlara, evvela oturup rakı içtiğimiz adamlar beni sorguluyor, işe bak.

Mührümü de almadılar iyi mi? Mühür bende, vatandaşın işi olduğunda geliyor tutukevine, mühürü kâğıdına basıp yolluyorum. Tutukluyum ama mühürüm yanımda. Hatta polis okulu sınavlarına girecek biri geldi, onun da kâğıdını imzalayıp mühürledim. Bir ay kaldım, mührümlle beraber tahliye olup muhtarlığa devam ettim."

BİR PAVYON HİKÂYESİ

Torkam'ın olduğu yerde bir pavyon vardı. Çalışan kadınların ikametgâhı muhtar Yaşar'ın mührüyle alınırdı. Şimdiki nikâh dairesinin olduğu yerde bir havuz vardı, kavaklık da vardı orada. Şimdiki Koska'nın olduğu yerde pavyon vardı.

Beşyol'da Ayten'in yeri vardı. Boşanma mahkemesinin olduğu yerde, şimdi bir dersane var arkasında, orada Ayten'in Yeri vardı. Darendeli Ayten'in yeri.

Darendeli Ayten tutunamadı fazla Çiçek Pasajı'nın arkasında Pandömim diye bir yer açtı daha sonra, gitti buradan.

BİR CİNAYET VAKASI

Şerbetçi Ali'nin bağında işlendi cinayet. Şu anda Osmanlı Düğün Evi var, 16 dönüm üzüm bağıydı orası.

Halil Şen bekçilik yapıyordu, bağı bekliyordu orada. Halkalından askerler gece kışladan kaçıp bağdan üzüm toplamaya geliyorlar. Yanlarında getirdikleri çarşafarla üzüm topluyorlar. Bekçi Halil de uyarıyor askerleri dur yapma etme, derken ateş ediyor, bir asker ölüyor orada. Selami Koç'un düğünü vardı o gece, biz düğündeydik cinayet haberini aldığımızda, ben bu nedenle olay yerine gitmedim, diyor Yaşar Bey. Yılları için zihnini tarayıp 1963 yılını veriyor, '63'te evlendiği zamandan kerteriz alıyor muhtar.

BİR ÖĞRETMEN BİR YENİ OKUL

Mustafa Eravutmuş, Sfraköy İlköğretim Okulu'nda öğretmendi. '60'lı yılların başında geldi Sfraköy'e, öğretmenlik yaptı. Konya Beyşehirliydi, eşi Mihriban Hanım ise Çatalca'nın Elbasan Köyü'ndendi. Aile lojmanda kalıyordu. Çok düzenli, disiplinli, sakin ve otoriter bir öğretmendi Mustafa Bey. "Kimseyi incittiğini, öğrencilere fiske vurduğunu görmedim. Kalp krizinden öldüğü güne kadar eğitim ve öğrencilerin gelişimi için çalıştı. Zaten sonra da adı okula verildi. Okulda tarım yapılıyordu ve zaten okulun arazisinde öncesinde Sfraköy'e ait üç harman yeri vardı ve Mustafa Hoca da öğretmenliği döneminde okulun tarla tapan işleriyle de ilgilendirirdi." diyor Yaşar İnan.

Kanarya Söğütluçeşme, Sultan Murat ve Kartaltepe öğrencileri hep Sfraköy İlköğretim Okulu'na gelirdi.

Eskiden taşocağı olan şimdiki Kaya Sebati İlköğretim Okulu'nun yerine okul yapıldı sonradan da yanına bir cami inşa edildi. Öğrenciler okullar arasında paylaşıldı, Yaşar Bey, il genel meclis üyeleriyle görüşerek arazinin temin edilmesinden ve inşaatında da etkili oldu.

Filiz Spor'a o günlerde doğan kızının adını veriyor muhtar Yaşar, kendi adına kurulu bir spor tesisi var Sefaköy'de. Kime sorsanız bir anısı var muhtarla. Kimi sorsanız bir anısı var muhtarın. Kalabalık değil, sade bir hayata devam ediyor ailesiyle.

Sefaköy'ü büyüyüp gelişmesinde, zamana karşı durmasında ve zamanın tozunda adımları var Yaşar İnan'ın. Anlattıklarını belgelemek, anılarını sıralamak belki bir nehir söyleşiyle toplama ulaşır. ■

...

Ahmet Sadık Bey tarladan dönerken, şimdiki Hakkı Bey Camii civarı, arkada görünen sırtlık Yenibosna. Aile arşivi.

Asırlık adreste Irmak ailesi ya da Kayserili

Bütün kitap çalışması boyunca karşılaştığım, konuştuğum ve tanıklığına başvurduğum insanlar arasında en yaşlısı Ahmet Sadık Irmak oldu. 1933 doğumlu Ahmet Sadık Bey, doğduğu günden bu yana Hakkı Bey Sokak'taki evinde yaşıyor. Babası Mehmet Bey ve annesi Gülşah Hanım'ın o evde, kendisi doğmadan önce, ne kadar zaman yaşadıklarına dair bilgi muhtelif. Ama en azından bir asırlık ve hatta bir asırdan fazla bir zamandır Irmak ailesinin aynı sokakta, aynı evde yaşadıkları muhakkak. Bir

sözlü aktarım da denilebilir buna Ahmet Sadık Bey gençlik yıllarında neredeyse hane hane tanıdığını ve nüfus yoğunluğunun az olduğunu söylüyor Sefaköy'de. Eşi Fatma Irmak 1936 doğumlu. Evlendikleri günden beri aynı evde ve yan yana yaşamının saadeti her ikisinde de.

Aileye mahalle eşrafı Kayserili diyor. Aile Kapadokya Ortahisar'dan gelme. Bölge o zamanlar Kayseri'ye bağlı olduğundan ailenin adı Safraköy'de Kayserili olarak biliniyor.

...

Hastane bahçesi

"Babam Bimarhane'de bahçivandı" diyor Mehmet Bey. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde göğe yükselen ağaçlara ve bilcümle yeşil alana emeği geçmiş yıllarca. Bir zaman yaya gidip gelmiş babası işe, bir bisiklet almış sonra, yolu biraz kısaltıp kolaylaştırmış.

Bayram sabahlarını anlatıyor, bir hafta önceden annesinin ve komşularının hazırlık yaptıklarını, çocuklar için yeni ayakkabı ve giysiler alındığını söylüyor sohbetimizde. Fatma Hanım da bir yandan tatlılardan, böreklerden, büryandan bahsediyor.

Ahmet Sadık Bey ortada, solda Yaşar Kırac, sağda Ahmet Bozacı bir kır gezintisinde. Aile arşivi.

"Talebe Yurdu'nun olduğu yer, iki katlı koca bir binaydı, orada ahşap binaydı, yanında koca bir hangar vardı düğünleri orada yapardık." Safraköy İlkokulu'ndan bahsediyor Ahmet Sadık Bey. Bulgaristan'dan, Yugoslavya'dan, Selanik'ten gelme yaklaşık 180 haneden ve okul arkadaşlarından bahsediyor. Fatma Hanım'ın da ailesi Selanik'ten gelme. Halkalı'da doğmuş büyümüş Fatma Hanım, orada okumuş. Ama evlendikten sonra Safraköy'de yaşamışlar.

Uzun bir tren yolculuğu

Erzurum'a askere gitmiş Ahmet Sadık Bey, Haydarpaşa'dan kalkan trenle uzun bir yolculuk nihayet. 22 ay süren askerliğinin bitmesine yakın gelen mektupta Fatma Hanım ile nişanlandığını öğrenmiş, dönüp geldikten sonra da düğüne kadar görmemiş çift birbirini. Düğün de şimdiki evin avlusunda yapılmış elbet.

Değişmeyen adreste olup bitiyor her şey, acı ve tatlı günler hep aynı adreste. 1956'da evleniyor çift. Kayınvalide, kayınbaba, herkes bir arada. Tarlada, evde hep birlikte yeniden ürettiler hayatı. Üç çocuk armağan ettiler hayata. Turgay Irmak da aynı adreste anne ve babası ve çocuklarıyla birlikte yaşıyor.

Bugünkü Hakkı Bey Sokak'ın sonu, Ahmet Sadık Irmak'ın sütçülük yaparak geçimini kazandığı inekleri bayırda. Arkada görünen yerleşim yeri Yenibosna. Aile arşivi.

Ailenin babası Mehmet Irmak, ailenin annesi Gülizar Irmak ailenin şimdiki zamanda da kullandıkları Hakkı Bey Sokak'taki evlerinin önünde. Aile arşivi.

Askerden dönüş ve hayat

Tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlıyor aile. Bir at ve bir arabayla sütçülük yapıyor Ahmet Sadık Bey, Yeşilköy'de süt satıyor uzun yıllar boyu. Evren Tencere'nin ve Kerim Çelik'in karşı, Arel Üniversitesi'nin arka tarafının üzüm bağlarıyla kaplı zamanlarını anlatıyor. "Ayçiçeği, buğday, mısır, kavun ve karpuz ekilirdi Safraköy'ün geniş alanlarına. İnönü Mahallesi neredeyse boştu, hayvanlarımızı o boşluk ve yeşillik alanda otlatırdık" diyor.

Yel değirmeninde öğütülürdü mahsul. Köylüler sırasıyla gidip gelirdi mahsul öğütmeye. Şenlik-

köy'de Mustafa Ağa bir yeni değirmen yapıncaya kadar mahalledeki yel değirmeni varlığı ve geçerliliğini korudu. Şimdiki Akaylar 1'in, Küçükçekmece Belediyesi Özel Rehabilitasyon Merkezi'nin olduğu yer, Kâzım Bektaş Cami ve Sefaköy Mezarlığı'nın karşı olduğu yeri tarif ediyor, orada da bir değirmen yapıldığını anlatıyor Ahmet Sadık Bey.

Bakırköy Pazarı'na yaya gittiklerini söylüyor Ahmet Sadık Bey. Yumurtasını, tavuğunu yüklediği gibi yola koyulur, pazara satmak üzere Bakırköy'e giderdi Safraköy halkı.

Muhtarlıkta mühür önemli

Mahallenin muhtarı Yusuf Topçu hayata veda edince 2. aza olarak ailenin babası Mehmet Irmak alıyor mührü. Safraköy'e yeni bir muhtar geliyor.

Demokrat Parti iktidara gelince taraftarları sekiz kişi muhtarlığa gelip "Seçimi kazandık, muhtarlığın mührünü verin" diyor. "Babamın yanında da Şükrü Akbulut var, kahveci Mehmet Çavuş'un oğluydu. Mührü alıp Demokrat Parti'nin Safraköy'deki taraftarlarına verecek-

ler. Hükümeti kazanmışlar ama muhtarlık seçimi yapılmamış ki, hükümeti kazanmak başka muhtarlığı kazanmak başka. Kabul etmedi bizimkiler. Asayışı var karakolu var işin. Burada o zaman Bulgaristan kökenli Mehmet Usta vardı, o burada Demokrat Parti temsilcisiydi, ocak başkanıydı. Onun hemşerisi bakkal olan Hamit Ağa giriyor söze, muhtar haklı diyor, seçim yapmadan mührü alamayız." Neden sonra seçim yapıldı ve aldılar muhtarlığı ama seçime kadar babası devam etti muhtarlığı.

Borusan'a gitmeden, eski adliye civarı kırık alanda.
Sol baştan Fatma Irmak, Haseki'de hemşire olan bir misafir hanım, Nuriye Aydoğdu ve Nermin Demirel.
Çocuklar sol baştan: Turgay Irmak, Serap Aydoğdu, Hemşire Hanım'ın oğlu ve Coşkun Irmak. Aile arşivi.

Turgay Irmak ve eşeği "Tayfun", evlerinin önünde. Aile arşivi.

Seçim ve yıkım kol kola

"Seçim oldu muhtarlığı alıp şimdiki Sefaköy Spor Kulübü'nün olduğu yerdeki kiliseyi yıktılar. Bir ara cephanelik oldu kilise, Alman Harbi zamanında cephane konuldu kiliseye ama Demokrat Parti iktidarında tamamen yıkıldı.

Sinan Sipahi Sağlık Ocağı'nın olduğu yerde büyük bir hangar vardı, çiftlik avlusu dediğimiz

yer. Düğünlerimizi hangarda yapardık. Demokrat Parti iktidarından bir ya da iki yıl sonra kiliseyi yıktıkları gibi hangarı da yıktılar. Sonra da yel değirmenine geldi sıra. Onu da yıktılar. Yel değirmeninin altında küçük, ufak evler vardı. Etrafına insanlar çöp atıyordu. Muhtarlığın eski evraklarını, kayıt ve defterlerini götürüp oradaki çöp yığına attılar. Dağıldı gitti her şey.

Safra köy Tevfik bey Mahallesi Emrullah Efendi sokak ilkokulu.
Aile arşivi.

Dönem değişti muhtarlık gene el değiştirdi, bu defa Sebahattin Abay geldi muhtarlığa ve Demokrat Parti'nin muhtarı Mehmet Renk'ten mührü aldık.

Kilisenin, hangarın ve Yel değirmeninin taşlarından cami yapacaklarını iddia etmişlerdi, bu gerekçeyle yıktılar ama temel bile kazmadılar. Filiz Spor'un eski kulübüne kadar ben on kuruş yevmiye ile taş taşıdım. Eski karakoldan bizim buralara kadar taş taşıdım ve o taşlardan bir kahve yaptık. Rumeli'den gelince, Borusan'a

doğru yönelince sağdaki ufak parkın tam ortasında köy kahvesi vardı. Eski adliye ve top sahası civarında...

Şimdiki muhtarlığın binasından Hakkı Bey Sokak'ın bu civarına kadar yol yaptık. Mehmet Renk zamanında yıkılan kilise, hangar ve yel değirmeni taşlarından Sabahattin Abay muhtarlığı döneminde köy kahvesi ve yol yaptık. Arnavut kaldırımı yaptık mahalleye. Muhtarlığı daha sonra Sabahattin Abay'dan bacanağı Şükrü Kırımlı aldı."

Ahmet Sadık Bey ve atı Çakal saman yığınlarının önünde, Hakkı Bey Sokak'ta. Aile arşivi.

Nahiye Müdürlüğü'ne şikâyet dilekçesi

Elbet cami yapacağı iddiasını korudu Adalet Parti ve taraftarları. Söktükleri kilise, hangar ve yel değirmeni taşlarından yol yapılmasını kabul etmedikleri için Yeşilköy'deki Nahiye Müdürlüğü'ne²⁹ şikâyet dilekçesi verdiler. Bakırköy'de kaymakamlık vardı, Nahiye Müdürlüğü Yeşilköy'deydi. Ne temel kazıldı, ne soruşturma oldu.”

Mustafa Eravutmuş İlkokulu'nda okudu çocukları. Amerikan yardımıyla barakalar yapıldı oralara askeri barakalar gibiydi yaptıkları okul, çocukların bir kısmı da orada okudu.

“Sağlık Memuru Cemal Bey geldiğinde bizim Ortaköy Camii'nin temellerini kazılmasına sebep oldu, ama o da öyle aldı bir zaman. Ahali bir araya gelip Orta Cami'yi yaptı.

Sol baştan: En baştaki tanınmıyor, ince bıyıklı ve sol kolu masada olan Sait Güdücü, Mehmet İrmak, ayakta sağ elinde çay olan Mustafa İlica, ayakta dikilen şapkalı Mehmet Arıyer, oturan beyaz gömlek ve kasketli Şevket Aydan, Muhtar Sabahattain Abay, Basri Kandemir, gözlüklü ve sağda olan ziraat mühendisi ve pehlivan Zekeriya Kandemir ile köy kahvesinde bir gün.

Göç ve geriye kalan

Göç eden Safraköy sakini Rum'lar gelip kiliseyi ziyaret ettiklerinde yıkıntılar ile karşılaştı. Üzüldüler elbette. O günleri ve emeklerinden geriye kalan Çitlembik Ağacı bahçede yerli yerinde duruyor. O çitlembik ağacı fiziksel özellikleri Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları arasında

Tarihi Çitlembik Ağacı,
Kaynak: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri, sf 214.

çıkan Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri kitabına aşağıdaki gibi konu oldu. “a. Çitlembik Ağacı (Celtis australis) Yaşı 126, Boyu 12 m, Çapı 79 cm, Gövde Çevresi: cm, Anıtsal Niteliği: Fiziksel özellikler, Bulunduğu Yer: Tevfikbey Mahallesi Safraköy Spor Kulübü bahçesi.”³⁰

²⁹ Nahiye Osmanlı İmparatorluğu'nda 1871 yılında kuruldu. Kaza ve köy arasında bölümlerdi. Nahiye yönetimi Nahiye Müdürü tarafından idare edilmekteydi.

³⁰ Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri, Hazırlayan: Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, sayfa 214, 1. Basım Nisan 2022

Sol baştan: En baştaki tanınmıyor, ince bıyıklı ve sol kolu masada olan Sait Güdücü, Mehmet İrmak, ayakta sağ elinde çay olan Mustafa İlica, ayakta dikilen şapkalı Mehmet Arıyer, oturan beyaz gömlekli ve kasketli Şevket Aydan, Muhtar Sabahattain Abay, Basri Kandemir, gözlüklü ve sağda olan ziraat mühendisi ve pehlivan Zekeriya Kandemir ile köy kahvesinde bir gün. Aile arşivi.

O çitlembik ağacından bahsederken kendi geçmişlerinden, anılarında, nine ve dedelerinden kalan hikâyelerden de bahsetti yaşadıkları yeri ziyarete gelen Rumlar. “Bizimkiler o gece o bahçeyi köstebek gibi kazıp altın aradılar.” diyor Ahmet Sadık Bey. Elbette onca kazıdan bir şey çıkmadı. Kazdıklarıyla kaldılar.

...

Nevzat Irmak, Gülizar Irmak ve Behzat Irmak aile evlerinin önünde, Hakkı Bey Sokak'ta. Aile arşivi.

...

Yıllar, taşkın ve su

Hayatının devamında hiçbir şey eskisi gibi devam etmiyor. Tarım ve hayvancılık Safraköy'de bitti. Tarım alanları fabrika alanlarına satılınca hayvancılık da haliyle söndü ve noktalandı. Tarlaların yerinde fabrikalar yükseldikçe hayata alan azaldı ve gittikçe büyüyüp genişleyen yapılaşma birçok şeyi yapılmaz hale getirdi.

Ahmet Sadık Bey de büyütüp beslediği inekleri zamanla elden çıkardı, 1978'de hayvancılık yapmayı bıraktı. Bir su motoru alarak taşkınlarla mücadeleye, bahçeyi sulamaya başladı

Mustafa Eravutmuş okulu öğrencileri.
Aile arşivi.

kendi halinde. Bir inşaatı basan taşkınla mücadelede Ahmet Sadık Bey su motoruyla müdahale edince işin rengi değişti, mesleği de değişti bir yerde. "Kimin inşaatını su bassa beni buldu, buz gibi sularda

uğraşmaktan kronik rahatsızlıkları peyda oldu."

Babadan kalma arsasının üzerinde, doğduğu gündən beri aynı evde, eşi, çocukları ve torunlarıyla sakin bir hayat yaşayıp eski defterleri, fotoğraf albümlerini karıştırıyor Ahmet Sadık Bey. Umut ediyor, seviyor eski zamanın Safraköy'ünü. Evden bahçeye, bahçeden eve bir sükûnetle akşam ediyor günü. ■

Sol başan: Muammer Topçu, Veli Akyazı, ortadaki tanınmıyor, İlhan Gündöndü, Ahmet Sadık Irmak ve Ali Kandemir. Safraköy'de bir meyhanede. Aile arşivi.

Nazmi Külünk ile Merkez Camii'nde.

Merkez Camii'nde 41 Yıl

Fotoğraflar: **Mesut Işık**

1964 yılının ilk aylarında Diyanet'in ataması sonucu Safraköy Merkez Camii'nde resmen görevlendirildi Nazmi Külünk. Evveliyatı yok mu? Olmaz olur mu? Öncesinde 1962 yılında fahri olarak Tefikbey Camii'nde görev aldı. O zamanki yerleşim ve nüfus yoğunluğuna yanıt veriyordu Tefikbey Camii, ama göçe bağlı nüfus artışı yaşandığında, yeni cami yapımı gelmiş cemaatin gündemine.

fikbey Camii'nde görev aldı. O zamanki yerleşim ve nüfus yoğunluğuna yanıt veriyordu Tefikbey Camii, ama göçe bağlı nüfus artışı yaşandığında, yeni cami yapımı gelmiş cemaatin gündemine.

Merkez Camii'nin temeli atılıp kapılarını ibadet için Safraköy halkına açtığı günden 2005 yılına kadar imam olarak görev yaptı Nazmi Külünk. Geçen yıllar içinde hiçbir yere tayini çıkmazdı gibi tayin girişimde bulunmayı düşünse de bir yere gitmedi Nazmi Bey. Aynı camide, aynı mahallede ve görevi süresinde lojmanda kaldı.

Ordu doğumlu, Işıklı Köyü'nde dünyaya gelmiş 1940 doğumlu Nazmi Bey. İlkokulu orada okumuş ve hafızlık yapmış. İstanbul Kasımpaşa'da Arapça

öğrenmiş. Süleymaniye'de il müftülüğünün altında yer alan kursta öğrenmiş Arapçayı. Gönenli Hacı Mehmed Efendi adına kurulu bir kurs.

Diyanet'te sınava giriyor Nazmi Bey. Şeyhzadebaşın'da bir camide sınav ediliyor ve geçer not alarak imam oluyor. İstanbul İl Müftülüğü Safraköy'e tayin ediyor onu. O zaman Bakırköy'e bağlıydı müftülük hizmetleri Safraköy'ün; Mehmet Altunkaya'nın müftülüğü döneminde görev ve başlıyor Nazmi Bey.

Çamurlu yollarda yedek ayakkabılar

Biraz geriye gidip geldiği dönemdeki şartları ve köyü soruyorum kendisine.

"Ben geldiğimde Safraköy'de çok katlı ev yok denecek kadar azdı. Ümmü Şemenoğlu, Faris Perpelek gibi insanların yüksek katlı evleri vardı.

Mesleğimizin gereği dua ya da mevlit okumaya gittiğimizde çamurlu yollar çok sorun olurdu. Bir ayakkabım Faris amcaların orada dururdu, oraya kadar gider, minibüse falan binmem gerekirse temiz ayakkabılarımı gi-

Nazmi Külünk'ün Merkez Camii'nde göreve geldiği ilk yıllar ve kurslara katılan öğrenciler. Aile arşivi.

yardım. Şimdiki Taş Kasap'ın yerindeydi minibüs durakları"

Caminin arsası, az ilerideki yurt ve sağlık ocağının arsası hepsi tek parseldeydi. Etrafı bir metre yüksekliğinde molozla kaplanmıştı. Hüsnü Abi vardı buranın eskilerinden,

caminin temelini atmışlar, arsa başka yere gitmesin diye temel atılmış ama beş yıl geçmesine rağmen inşaat yok. Fethi Süner vardı, emniyet müdürü, buranın yerlisi, eskilerinden. Fethi abi ele aldı buranın inşaatını, yardım ve

Nazmi Külünk ile Merkez Cami'nin karşısında Yurdeer Yurtsever'in emlak ofisinde yaptığımız görüşme.

desteklerle Merkez Cami'nin yapımında, temelinden sonra çok yardımları dokundu. 1964 yılında göreve başladığımda müftülük beni buraya resmen tayin etti. Ben geldiğimde cami tamamen bitmişti. İçinde hasır döşeliydi o za-

man. Yavaş yavaş kilime, kilimden halıya döndük, cemaat ibadetini daha rahat yaptı. Hacı Ahmet Topbaş vardır Bahariye Mensucat sahiplerinden, onların yardımlarıyla Merkez Cami'nin içine halı döşedik. "

Bayram sabahı sevinci ve insanlar

Elbette bayram namazlarında cemaat daha çok geliyordu camiye ama Nazmi Bey 20-30 kişinin normal zamanlarda namaz kılmak için camiye geldiğini anlatıyor. Mahalle büyüyüp geliştikçe de artıyor camiye gelenlerin sayısı.

Halit Şınık'ın muhtarlıktan belediye başkanlığına geçmesi ve Yaşar İnan'ın muhtarlık zamanları devam ediyor. Sefaköy Spor Kulübü'nün şimdi ki yerinde bulunan kiliseye Yeşilköy ve Topka-

pı kaleiçinden iki kilisenin daha bağlı olduğunu söylüyor Nazmi Bey; ama bunu duyumlarından ve aktarılan sözlü tarihe dayanarak iletiyor bize. Göç eden kilise cemaatinin zaman zaman ziyarete geldikleri bilgisini de veriyor bize.

"Postacı Hacı İsmail Kırımlı vardı, 40 yıl postacılık yaptı Yeşilköy'de, bizim caminin de dernek başkanlığını yaptı bir ara. Hürmet edilesi bir insandı.

Nazmi Külünk ile Merkez Cami şadırvanı yakınlarında.

Nazmi Külünk ile Merkez Cami'nin avlusunda görüşme yaparken.

Tevfikbey Cami o zaman küçüktü ve duvarları çatlamıştı, betondan bir binaydı. Bizim Aziz Bey vardı, polisti. Aziz Beyhan, Sakaryalı. Onun başkanlığında Tevfikbey Cami yıkılıp yerine şimdiki cami yapıldı.

Savaş zamanında burada Hacı Feride Sultan var, Fransızlar burayı kuşattığında şehit olmuş,

sokağa da adı verildi. Tevfikbey Cami'nin yapılması o dönemlere denk gelir, yenisinin yapımı 67 yıllarına denk düşer. Savaş zamanında cephanelik olarak kullanıldığı bilgisi de var bende.

Bizim caminin yapılması öncesinde alan büyük ve geniş olduğu için mahalle halkı düğünlerini bu arazide yapardı.”

Nazmi Külünk ve eşi.

Geçen zaman ve aile

Safraköy'e ilk gelen ailelerden birinin kızıyla 1969 yılında Nurten Hanım ile evlendi Nazmi Bey. Yıldız Teknik'ten dereceyle mezun kızları. Oğulları inşaat okudu. Göreve başladığı camiden emekli oldu Nazmi Bey. Anlattığına göre kendisiyle birlikte İstanbul'da göreve başlayıp da bir yere tayin edilmeyen çok az insan kalmış, iki elin parmakları kadar belki.

Göğe yükselen ağaçların sevinci gibiydi anlattıkları ve yaşadıkları.

Safraköy'ün çamurlu sokaklarından şehirli hallerine, fabrikalardan göç etmiş komşulara ve değişen dünyanın yeni hallerine nice ayrıntı saklı aklında. Gayet şık, kravatlı, çağdaş ve hoşgörülü bir insan Nazmi Bey. Emekli olduğunda lojmanı boşaltmış pek tabii. Kendisiyle cami avlusunda dolaştığımızda bahçeden şadırvana ne çok şeye temas ettiğini gördüm.

Esnaf Tiyatrosu'nun esnaflardan bir araya gelen oyuncularını. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Esnaf Tiyatrosu

Hasan Markoç bir tiyatro sevdalısı. Çocukluğundan, lise yıllarından beri oyun yazıp sahneye koymayı heves etmiş ve bu hevesi nihayet gerçekleştirmiş bir sanayi esnafı. Arabaların hasarını onarmaktan eve döndüğünde yazmanın koltuğuna oturuyor. Sanayi esnafından arkadaşları, kalfalar, çıraklar ve tanıdıklardan bir araya getir-

diği oyuncularla seyirci karşısına çıkıyor. Oyunlar yazıp yönetiyor ve bunları yaparken esnafa dayanıyor. Sefaköy'de doğup büyümüş. Bir süredir farklı bir adla devam eden esnaf tiyatrosunun oluşumu ve çabaları üzerine dükkânında güzel bir sohbet ettik. Sahne, kostüm, rejî, ışıklar ve alkış yoktu ama esnaf çayı eşlik etti bize.

Hasan Bey bize tiyatronun ilk kuruluş aşamasını, bu fikrin ortaya nasıl çıktığını ve faaliyetlerinizi anlatır mısınız?

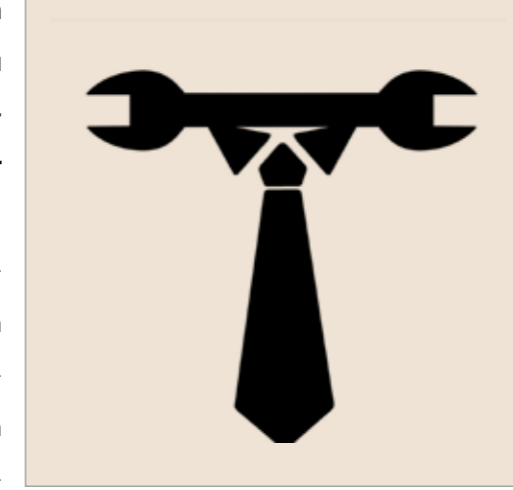
Aslında lise, üniversite yıllarına dayanıyor tiyatroyla alakalı geçmişimiz. Yazdığımız oyunları bir türlü hayata geçiremedik, yani o dönemin şartları ya da bizi destekleyebilecek bir kurum aradık hep.

Yazma duygusu nereden geldi?

Yazma duygusu hiç bitmeyen bir şey. Yazdıklarımızı dediğim gibi bir türlü hayata geçiremedik. Aradan 20 yıl geçti neredeyse 2019 yılında Küçükçekmece Belediyesi'ne bir oyun yazdığımızı ve bu oyunun gelirinin tamamen Küçükçekmece'de yardıma muhtaç insanlara bağışlanacağı tarzında e-posta attık. Onlar da bize geri dönüş yaptılar, Sayın Hakkı Ergök oyunumuzu okudu, beğendi. Belediye Başkanımız Kemal Çebi'nin sanat danışmanı da yardımcı oldu, provalara başladık.

Nerede başladınız?

Hakkı Erkök'le Cennet Kültür Merkezi'nde görüştük. Oyunu beğendiğini, kadronun olup olmadığını sordu. Ben de o an "kadrom var"

Esnaf Tiyatrosu'nun logosu.

dedim ama aslında bir kadro yoktu. Sonra sanayiye çıktım, Küçükçekmece'deki Sefaköy Sanayi Sitesi'ne çıktım, Gürdallar 4, Gürdallar 7 oraya gittim. Tornacı, oto elektrikçi, oto tamircisi, grafikçi, tasarımcı derken çevremizde tanıdığım "Evet işte bu bunu yapabilir" dediğim herkesi oyuna dahil

ettim. Ondan sonra ilk provamızı Cennet Kültür Merkezi'nde aldık, seminer salonunda bir okuma provası yaptık.

Oyunun adı neydi?

Sosyete Tükkan. Sosyete Tükkan dersleri kötü giden bir çocuk, babası belediye başkanı, mahalledeki tamirhaneye götürüyor. Diyor ki "Al bunu biraz burnu sürtsün" hani okumanın ne denli kıymetli olduğunu anlatsın. Çocuk da gördüğü zorbalığa, zorluğa dayanamıyor, kaçıyor gidiyor halasının yanına İngiltere'ye. Biraz absürt bir komedi. Otomobil tamiri eğitimi alıyor. İstanbul'a tekrar dönüyor, o çalıştığı tamirhaneyi satın alıyor. Öyle bir oyun.

Sizin oyunda rol alan kişiler daha önce bir sahne deneyimi olan kişiler mi?

Hayır, hiçbirinin yok.

Esnaf Tiyatrosu'nun esnaflardan bir araya gelen oyuncularını. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Siz dahil.

Tiyatro bile izlememişler yani, hani ben izledim de hayatında tiyatro izlememiş oyuncular vardı.

Siz sadece oyun yazarı olarak mı orada yer aldınız yoksa?

Oyuncu olarak da.

Yönetmeni kimdi?

Yönetmenimiz Hakkı Ergök'tü. Hakkı Bey de

benim bu konuyla alakalı çok yetenekli olduğumu söyledi ve devam etmeye başladık. Zaten bir sene sonra pandemi girdi. Ben yine devam ettim yazmaya. Arkasından "Atma Ziya" diye bir oyun yazdım. Sonra "Samed" adında bir kitap çıkardım. Hızlı bir şekilde devam etmeye başladık, pandemi süreci bittikten sonra da oyunları yazmaya devam ettik. Aşk-ı Memnuniyet, Sanayi Devrimi, Cinayet Masası, Evimin Direği... Hepsini oynadık.

Hepsini belediye bünyesindeki sahnelerde oynadınız değil mi?

Evet.

Oyunların hepsinde de esnaf mı oynadı?

Bu sene artık esnafları mecburen elemek zorunda kaldık.

Neden?

Çünkü herkesi bir araya toplamak çok zor oluyordu, işini gücünü bırakamayan insanlar oluyor, biz de bir şey diyemedik ama tiyatroyu da devam ettirmek istedik.

Esnaflarla tiyatro yapmanın nasıl bir kolaylığı ve zorluğu var?

Zorundan başlayayım: Herkese uygun bir saat bulmak çok zor, yani prova alacağız "Abi benim bu akşam misafirim gelecek," diyor prova saatinde. Profesyonel gözle bakmıyorlar, duygusal gözle bakıyorlar oyunculuğa; onu ayarlamak bizi çok zorluyordu, yoruyordu, yorduğu gibi de süreci uzatıyordu. Kolaylığı şu, hani derler ya amatör ruh herkesin içinde olduğu sürece harika işler çıkıyor. Gerçekten de öyle. O amatör ruhla oynayan insanlar mükemmel işler çıkartıyorlar ve bu oto elektrikçiden bu performansı beklemiyorsunuz. Diyorsunuz ki oto elektrikçisi bu adam ama inanılmaz bir performans gösteriyor.

■ ■ ■

Hangi meslek grupları vardı?

Otoelektrikçisi vardı, tornacı vardı, grafiker vardı, muhasebeci vardı, bankacı vardı, oto tamircisi vardı, tekstilci vardı, kasap vardı...

Bu kadro kaç oyunda oynadı?

İki farklı oyunda oynadı, Sosyete Tükkan'ı 13 kez sahneledik. Atma Ziya'yı da pandemi nedeniyle iki kere sahneleyebildik sadece.

Çıraklardan gelen var mı?

Çırakları oynatıyorum hatta şu anda benim işyerimde çalışan Ömer rejide şu anda, işin rejisi kısmına bakıyor. Yani bilgisayarla, sesidir ışığıdır falan onu öğrettik, öğrendi.

Oyunları sahnelerken esnafın ilgisi nasıldı?

Oldukça iyiydi. Sosyete Tükkan'ı kapalı gişe oynadık.

Hangi sahnelerde oynadınız?

Sefaköy, Cennet, Atakent. Avcılar'da Barış Manço Kültür Merkezi'nde oynadık. İnanılmaz bir atmosferdi. SMA hastası bir çocuğun masraflarına destek olmak için oynadık, salon doluydu.

Peki kopanlar oldu mu zamanla?

Bu işten para kazanmıyoruz. İnsanlar ister istemez "Ya abi benim işe yoğunlaşmam lazım, vakit ayıramıyorum" diyor. Provalar iş saatleri

sonrasında olduğundan çok yorucu geçiyor haliyle. Yani tamamen ekonomik sebeplerden dolayı bırakmak zorunda kaldılar, yoksa biz kimseye sen gelme artık demedik. İsteyen zaten devam ediyor, edemeyen de kendi işine yönelmek için bırakmak zorunda kaldı.

İşini bırakıp bu işte devam eden kimse var mı?

Yok herkes işine ve asıl mesleğine devam ediyor.

Gördüğünüz gibi ben de işe devam ediyorum.

En çok ilgiyi nerede gördünüz?

Bizim kalemiz Sefaköy! Neden Sefaköy? Doğma büyüme Sefaköylüyüm, oyuncuların %70'i de Sefaköylü, seyirciler

Esnaf Tiyatrosu oyuncularını. Aile arşivi.

de genellikle birbirini tanıyan insanlar. "Kız İsteme Sanatı" adlı oyunu, Ziya Morkoç Tiyatrosu adı altında oynayacağız. Sefaköy bizim için çok önemli bir kale diye düşünüyorum çünkü gelenlerin hepsi bizi tanıyanlar, bilenler ve aynı kafada esprilere gülen insanlar.

Seyirci sizi izlemeye mi geliyor yoksa daha çok bir tiyatro izlemeye mi geliyor? Nasıl ayırdırabilirsiniz?

Oyun sonrasında bütün ekibi dışarı çağırıyorlar alkışlarla, biz çıkıyoruz herkesle fo-

toğraf çekirtmeye çalışıyorlar. Bunun amacı bence oyunun çok beğenildiği, sadece bir kişiye değil de herkese geldiğinin ifadesi olduğunu düşünüyorum.

Mesela ilk defa ben hayatımda tiyatroya geldim ve sizi izledim diyen insanlar oldu mu?

Olmaz olur mu, oldukça fazla oldu ve ondan sonra da "yeni oyun var mı, oyuna gelmek istiyoruz" diyen oldu. Ardında başka oyunlara gidildiğini de biliyorum.

Seyirciniz sizi eleştiriyor mu?

Elbette. Absürt komedi yapıyoruz, oynadığımız bütün oyunlar absürt.

Mesela Cinayet Masası'nda yerde ölmüş bir adam var, suçluyu aramaya çalışıyoruz. Maktül eliyle işaret ediyor "beni bu öldürdü" diye, üstüne çıkıyor. 50 yaşında benim kuzenim, tornacı; 8 yaşında çocuğu oynattım, sakalları var, saçları yok, bembeyaz tamamen absürt komedi oynuyoruz. Ya o adam olmamış zaten, bizim amacımız insanları güldürmek. İnsanlar 50 yaşındaki bir adamı 8 yaşında görünce ister istemez gülüyor, yani elinde legoyla oynuyor mesela. O komik bir şey bence. Eleştiriler tabii ki aldık. Mesela çok profesyonel gözle bakıp da ya işte

Esnaf Tiyatrosu oyuncularını. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

bu böyle olsa şöyle olsa diye yerenler ve fikrini söyleyenler oluyor sıklıkla.

Sizi profesyonel tiyatrocular izliyor mu?

İzliyor tabii. Hakkı Ergök benim için çok önemli.

Yönetmeniniz.

Evet, Hakkı Bey sadece Sosyete Tükkan'da bizim yönetmenliğimizi yaptı ve bana dedi ki artık sen kendi oyunlarının yönetmenliğini yapabilirsin.

Sosyete Tükkan'dan sonraki oyunlarınızı siz mi yönettiniz?

Evet. Hem yazdım, hem yönettim, hem oynadım. Teknik ekibi de kurdum.

Sizin teknik ekip de yine esnaftan mı geldi?

Tabii. Az önce de dediğim gibi Ömer yanımdaki cırağım... Ayrıca bir oyuncumuz sahnelerini yapıp gidiyordu rejinin başına, devam ediyordu, ufak bir sahne koyuyorduk ona tekrar geri geliyordu, öyle bir aksiyon yapıyorduk.

Yeni oyunlar var mı peki?

Kız İsteme Sanatı adında bir oyun. O da bir komedi, ev komedisi, enteresan bir finali var yani tamamen ters bir köşe, provayı izleyen arkadaşın bile gözleri açık kaldı. Ne yani siz deli misiniz? Aslında bir deli grubu böyle bir hikâye.

Hangi ara yazıyorsunuz peki?

Gece yazıyorum.

Karakterleri tanıdığınız kişilerden mi seçiyorsunuz?

Genelde gördüğüm bildiğim insanları biraz süslemelerle yazabiliyorum, hayal gücüme oldukça güveniyorum.

Esnaf tiyatrosu neden Ziya Morkoç tiyatrosu oldu?

Bütün oyunlarımda rahmetli babamın adıyla oynadım, tiyatronun adına da onun adını verdik.

Bir yeriniz var mı, yoksa yine belediye bünyesinde mi çalışıyorsunuz?

Kültür merkezinde provalarımızı yapıyoruz.

Hangi kültür merkezinde?

Sefaköy, Atakent hangisi müsaitse.. Şu anda depo gibi bir yer tuttuk, orayı bir plato haline getirdik, perdelerle kapattık, provalarımızı orada alıyoruz. İşin ses, müzik, ışık kısmına gelince de kültür merkezinde prova alıyoruz.

Esnaf Tiyatrosu oyuncuları..

Oyunlarınızda kadın karakter de sanayi de mi çalışıyor?

Birisi kurumsal bir firmada çalışıyordu.

O da tiyatrocudur değil mi?

Değildi. Halihazırdaki kadın oyuncumuz da kurumsal yerlerde çalışıyorlar, hiçbiri tiyatrocudur değil, herkes çalışan bu arada profesyonel bir şekilde tiyatrocudur değil.

Bu Ziya Morkoç Tiyatrosu'nun geleneği de yine esnaf tiyatrosu geleneğinden geliyor, profesyonel oyuncular değil gene esnafa dayanıyor değil mi?

Devam ediyor evet, profesyonel oyuncular yok, herkes sonuçta çalışan insanlar yani tamamen ben tiyatrocuyum deyip de bu işi yapan insanlar değil ki onları getirtme şansımız yok çünkü herkes parayla oynuyor, öyle bir ödeneğimiz yok zaten.

Sizden sonra başka oyunlarda sahne alan oyuncularınız oldu mu?

Bir oyuncu arkadaşımız vardı, provalara katıldı, sonradan dizi teklifi aldı, öyle gitti yani tek transfer olan galiba o. Sinema filminde de oynadı.

Uzun metrajlı.

Uzun metrajlı bir sinema filmi. Hedefim tabii ki

Esnaf Tiyatrosu oyuncuları.
Aile arşivi.

daha iyi şeyler yapabilmek. Mesela yazdığım kitap Samed'i çekmek istiyorum. Yazdığım kitapları senaryo formatında yazıyorum ki okuyan insan konunun içine girsin.

Son olarak bize ne söylemek istersiniz?

Valla Küçükçekmece Belediyesi bize sonuna kadar destek oluyor, bizi çok mutlu ediyor. Biz de elimizden geldiği kadar Küçükçekmece etiketiyle sırtımızda her yerde dolaşmak istiyoruz. Biz Küçükçekmece'nin esnafıyız, Küçükçekmece'nin yaşıyoruz, destek verdikleri için çok minnettarız, çok mutlu oluyoruz.

Evimin Direği adlı bir oyunumuzda sosyal medyamızda Ziya Morkoç Tiyatrosu'na bir mesaj geldi. 15 yaşında genç bir kızımız "tiyatroyu seviyorum ve sizin ekibinizde yer almak istiyorum" demiş. "Falanca tarihte bir oyunumuz var gel izle," dedim. Geldi. Baktım dekoru kurarken yardım etmeye başladı, o anda ona böyle kısacık bir rol yazdım, oynattım sahnede...

Hiç ummadığı bir anda tiyatro sahnesine, seyirci karşısına çıktı. Alkış, kıyamet. Tiyatroya devam ediyor, oynuyor hâlâ. ■

C. Hakkı Zariç ile Hüseyin Yavuz görüşme esnasında.

Dimetoka ile Sefaköy Arasında Geçen Zaman

Fotoğraflar: Mesut Işık

Bir göç hikâyesi, gitmenin değil gelmenin getirdiği hikâyeleri ve ülkemizde bilinmeyen bir ayrıntıyı besledi. Sefaköy girdi bu hikâyenin içine; uzun zaman, yollar, ayrılıklar, işler, çocuklar ve kavuşma düşleri. Sefaköy bu düşle-

rin büyütüldüğü bir yer, bu düşleri büyütenlere kucak açan bir ev oldu. Gün geçtikçe daha bir yerleşik hayata geçen insanlar zamanı burada yeniden kurguladı ve hayata Sefaköy'den katılmaya başladı.

Yunanistan'dan bir göç hikâyesi; Ayşe Hanım ile Mehmet Ali Bey'in yaşadıkları ve evlenip ipek böceği yetiştirerek geçimlerini sağladıkları dağların doruklarından Türkiye'ye göçme hikâyelerine tanık olacaksınız.

Dimetoka ve Soflu adında Meriç'e yakın, Yunanistan'ın kuzey kesimlerinde yer alan iki ayrı kasabada yaşayan iki insanın Dimetoka'da bir araya gelip evlenmesi hikâyenin bir yerini oluşturuyor. Geçim kaynakları ipek böceği.

Dönemin gazetelerinde durumun aktarıldığı bir haber küpürü. Aile arşivi.

...

...

8 Aralık 1946 tarihli Gece Postası gazetesinin manşeti. Aile arşivi.

Bir hikâyenin yıllar öncesi

1946 yılında Yunanistan'da iç savaş başlayınca, dağ köylerinde yaşayan Türk aileleri partizanlardan yana yer aldı ve ülkelerinin geleceği için varlıklarını ortaya koydular.

İkinci Dünya Savaşı sırasında önce İtalya'nın, sonra da Nazi Almanyası'nın işgaline uğrayan Yunanistan'da Kral Londra'ya, Yunan hüküme-

ti mensupları da Kahire'ye sığınarak kendilerini sağlama aldı. Ülkeleri işgale uğrayan Yunan halkı ise çeşitli direniş biçimleri geliştirdi ve topraklarını savunmaya kararlı bir mücadele yürüttü. Bu direniş ve Nazi işgaline karşı savunmada ön saflarda yer alan ELAS (Yunanistan Halk Kurtuluş Ordusu) Yunanistan'da yaşayan yoksul Türkler tarafından da desteklendi.

İşgal ve iç savaştan sonra Kral yanlıları tarafından kışkırtılan, kısırılıp öldürülen ve pusuya düşürülen ELAS yanlısı Türkler, "Mayıs" adı verilen ve Kral'a bağlılığıyla bilinen gerici çeteler tarafından göçe zorlandı.

Türkiye'de 6-7 Eylül Programı da gerçekleşince, kendi haklılıkları adına daha fazla neden bulan Yunan gericileri ya da bildiğimiz adıyla Mayıs çeteleri, özellikle de ELAS yanlısı Türk nüfusun

göç etmesi için olmadık yöntemler kullanmaya başladı. Haksız tutuklamalar, gözdağı, şantaj, iftira bir yana fiili şiddet de sürdü. İç savaş sonlanıp ELAS silah bırakınca azınlıklara karşı hoşgörü ve bir arada yaşama ortamı da iyice rafa kalktı. Kıbrıs sorunu da işin içine girince Yunan gericileri Türklerin yaşam alanlarını daha bir daraltarak zamanla yaşadıkları bölgelere karşı fiili saldırılara devam etti. Saldırıları devam etikçe de göçler artmaya başladı.

Dönemin gazetelerinden bir haber küpürü. Aile arşivi.

Dönemin gazetelerinde durumun aktarıldığı bir haber küpürü. Aile arşivi.

İngiliz oyunu ve Kral yanlıları

Yunan partizanları arasında yer alarak yaşadıkları toprakları Nazilere ve Kral yandaşlarına, monarşiye karşı savunan yoksul Türk azınlık da bu göçten

payına düşeni aldı elbet. Elinde avucunda ne varsa satıp ülkeden ayrılmaya, kendine başka bir gelecek kurmak üzere Türkiye'ye göç etmeye başladı.

ELAS'ın saflarında ülkelerini işgalden kurtarmak için mücadele eden ve partizanlara katılan Türkler, özellikle kırsal ve dağlık bölgelerde Nazi Alman güçlerine önemli kayıplar verdirerek yaşadıkları toprakların, Yunanistan'ın bağımsızlığı için savaş verdi.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiliz hükümetinin Yunanistan'a ve ELAS'a karşı tahammülsüz ısrarı, kuşaklar boyu doğduğu topraklarda yaşayan Türklerle karşı Kral yanlılarını kışkırtarak onları göçe zorladı. Amaç bir yandan Yunanistan'da kurulmak istenen İngiliz yanlısı hükümeti güçlendirmek, bir yandan da ELAS'ın silahlı gücünü tasfiye ederek partizan-

ları olası iktidar alternatifinden uzak tutmaktı. Durum böyle olunca ELAS'ın destekçilerinin de tasfiye edilmesi gerekiyordu, ki bu tasfiyeden Türk azınlık da payına düşüne aldı. Bir yanda İngiliz askeri güçleri, bir yanda Yunan gerici ve Kral yanlıları azınlıklara karşı sürdürdükleri orantısız şiddetin sonuçlarını kısa zamanda almak için hevesle saldırdılar.

Taşlıtarla'da akrabaların olduğu bir düğün, ayakta olanların en sağında babası Mehmet Ali Bey. Aile arşivi.

Ali ie Ayşe'nin Hikâyesi

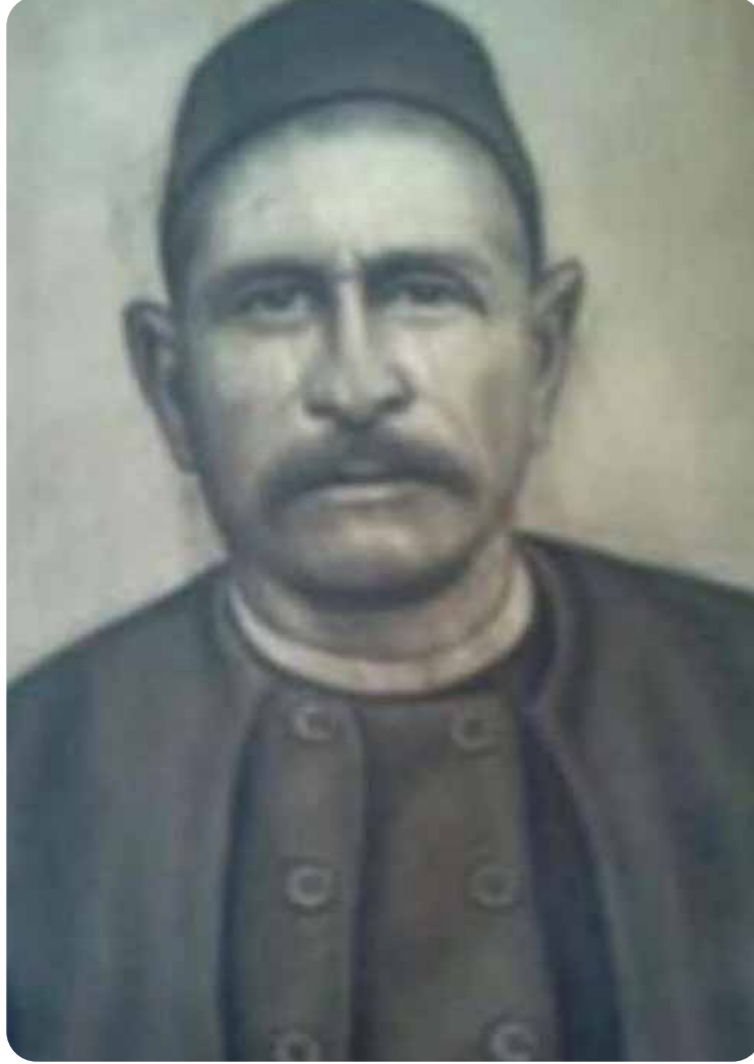
Hayatlarını, kuşaklar boyu aktardığı gelenek ve yaşam biçimiyle Dimetoka eteklerinde kurmuş olan Mehmet Ali Bey ve Ayşe Hanım da hiç şüphe duymadan partizanlarla birlikte, partizanlarla yan yana Yunanistan'ın bağımsızlığı için mücadele veren insanlar arasındaydı. Ama artık yaşadıkları topraklardan göç etmenin kaçınılmaz şiddeti onların da kapısını çalmakta, şiddet onları da akrabaları, arkadaşları, köy ahalisi ve komşuları gibi olumsuz etkilemekteydi.

Elde avuçta ne var yok satıp altına çevirdi Mehmet Ali Bey ve ailesi. Birlikte güvenli bir yolculuğun planlarını yapıp Türkiye'ye geçmek için hazırlık yaparken sudan se-

beplerle tutuklanarak elindekilere el konuldu. Neden sonra salıverildiğinde Rum arkadaşları, onun ve ailesinin daha güvenli bir çıkış yap-

ması için hazırlık yaptı, bu hazırlığı kimseye sezdirmeden, partizan saflarında birlikte Nazi işgaline karşı verdikleri savaşta olduğu gibi sessizce hallettiler. Mahkeme sonrası tahliye edilen Mehmet Ali Bey kendi evine değil partizan arkadaşlarından Sarandilerin evine gitti. Sarandi köy kahvesinde Mehmet Ali'ni salıverildiğini saklayarak onu kendi evinde güvende tutmak için

doğru bilgiyi eşraftan sakladı. Çünkü yeniden bir ihbarla gözaltına alınabilir ya da bir şiddete maruz kalabilirdi.

Yunanistan'da kalan Pampur Ali lakaplı aile büyüğü.
Aile arşivi.

Yunanistan'da tezgahlarda dokudukları "Dürümcük" olarak tabir edilen kadın giysisi. 100 yıllık aile yadigarı.
Aile arşivi.

Sözlü ve yazılı kaynak

Bu bilgileri 17 Ekim 2022 tarihinde görüşme yaptığımız esnada Mehmet Ali Bey'in oğlu Hüseyin Yavuz sözlü olarak aktardı ama bir de kaynak getirmişti yanında. Kitaplarından birinde ELAS partizanlarından Mehmet Ali Bey ve ailesinin savaş yılları, köy hayatı ve Türkiye'ye geçişlerine dair ayrıntıları yazmıştı.

Kaçış ve kucaklaşma: Kitaptan aktararak

Akşama doğru Sarandi ve kardeşi Dimitri amca babamın yanına gelir. Babam planı yapmıştır. Gece ikide yola çıkacak, sabah gün aydınlanınca Türkiye'ye geçecek, Sarandi'nin masa üstünde çalar saati vardır.

"Saati kuralım" der. Babam: "Ben uyanırım siz saat ikide hazır olun" der.

Kaçacağını köydeki diğer Türkler de bilmemektedir. Yalnız Ali isimli birinin bildiğini anlatır. Gece ikide kimsenin gelip gitme-

Babaanne Kamile Hanım,
ailenin büyüğü.

diğini görünce işkillenen babam kapıya çıkar. Sarandi ve Andon kapıdadır. Yanlarında bir Rum daha vardır.

Tanımadığı bu Rum babama "Yolcu mu var?" der. Sarandi, bölgeyi iyi bilen, bu geçişleri ayarlayan Rum'a dönerek: "Gidelim" der.

Kollarının altında sakladıkları kısa namlulu tüfekleri ile babamı suyun bu tarafına geçirirler. Birbirine sarılıp kucaklaşırlar. ³¹

³¹ Hüseyin Yavuz, Eylül'le Büyüme, Darlion Yayınları, 1. Basım 2020, sf. 54-55

...

Hüseyin Yavuz,

Yeni bir zamana tanıklık

1955 yılında çıktığı topraklarına, köyüne, evine, değirmenin sesine 2015 yılında bu defa misafir olarak giden partizan Mehmet Ali Yavuz'un orada karşılaştıkları ve yaşadıkları ayrı bir hikâyeye olarak anlatılabilir.

Türkiye'ye geldiğinde önce Taşlıtarla'da (Gaziosmanpaşa) yerleşik akrabalarının yanında bir hayat kurmaya çalışan Dimetoka sakinleri zamanla Sefaköy'e yerleşip hayata buradan katılır ve o günden sonra burada yaşamaya devam eder.

...

Çekirdek aile Sefaköy'ün çeşitli yıllarına da kendince tanıktır elbet.

İş hayatı, okul ve öğrenim hayatı ELAS partizanlarından Mehmet Ali Bey ve Ayşe Hanım için Yavuz soyadıyla devam eder. Çocukları büyüyüp Sefaköy'ün sokaklarından dünyaya açılan kapıdan geçerek katılır hayata.

Bir dönem Yunanistan'ın Nazi işgalinden, bir dönem ise Kral monarşisinden kurtulabilmesi için partizanlar ile birlikte mücadele eden ailenin hikâyesi, 6-7 Eylül Pogromu sonrası özellikle

Yunan gerici tarafından fiili saldırılara maruz kalarak doğup büyüdüğü ve ipek böcekçiliği yaparak geçindikleri Dimetoka topraklarından Sefaköy'e uzanır.

Ailenin üyelerinden Hüseyin Yavuz bize sözlü olarak aktardıklarıyla birlikte Eylül'le Büyümek adlı kitabında bu konu hakkında babasından aktardıklarıyla bu yönü hiç yazılmayan, hatta tersyüz edilen Yunanistan Türklerinin sözlü tarihini bir yazılı belge olarak da geleceğe bırakmıştır meraklıları için. ■

Hüseyin Yavuz ile görüşme esnasında.

...

Emircan Açıkgöz'ün çocukluğundan bir kare. Aile arşivi.

Evdeki odada Sönmeyen Işık

3 Mart 2002'de başlayan hayatı 15 Aralık 2017'de son buldu Emircan Açıkgöz'ün. İki çete arasındaki silahlı çatışmanın ortasında kalan çocuk Emircan'ın bedenine isabet eden mermiler yüzünden hayatı elinden çalındı. Belki daha çok gecesi ve

gündüzü olacaktı, belki annesinin hayallerini bezeyip ev alacak ve kiradan kurtulacaklardı, belki saçları boşluğa uzayan kız arkadaşıyla sakin bir gelecek kuracaktı. Bilmiyoruz ve bilmiyor olmanın ağırlığı cümleyi yokuşa sürüyor.

...

*Nasıl çınladyısa üç kurşun
birbiri ardından, tek tek
nasıl çınladyısa telefon
tarazlanmış, kesik kesik
öyle kalsın havada.
Nasıl duyduysam öyle kalsın
kulaklarımda haber.
Çekmek istiyorum bu acıyı. ³²*

Uysal, olgun ve başarılı bir çocukluk geçirdi Emircan. Çevresi ve arkadaşları arasında hep onay gören, aranan, söylediklerine itimat edilen biri oldu yaşadığı sürece. Haksız olan kim varsa yüzüne karşı söyledi içindikileri. Doğrudan yana ve dürüst yaşadı kısacık hayatını. Doğrular ayırtırdı onu, öne çıkardı ve bir karakter yarattı ondan.

Çocukluktan gençliğe doğru ilk adımlarında Emircan Açıkgöz.
Aile arşivi.

³² Kemal Özer, Birlikte Aynı Ateşten Geçerek, Seçme Şiirler, Evrensel Basım Yayın, 1. Basım Ekim 2003, sf 135 "Oğulları Öldürülen Analar" kitabından, "Öyle Kalsın" şiirinden.

Çocuğun çocukluğu

Akşemsettin İlköretim Okulu'ndan sonra orta öğrenimine devam edip Halkalı Ticaret Meslek Lisesi'ne devam etti Emircan, muhasebe bölümünde okuyordu. Başarılı bir eğitim hayatı oldu başladığı günden beri, dereceyle geçti sınıflarını.

Okul takımlarında futbol oynadı, oradan Sefaköy Kartal Spor'a seçildi, Karagömrük Spor'un dikkatini çekti, oradan da Halkalı Taştepe Spor'un lisanslı futbolcusu olarak top koşturdu. U 14 olmak kolay değil...

Bir Fenerbahçe taraftarı olarak her zaman sevdi futbol oynamayı. Formaları, eşofmanları, futbol ayakkabıları derli toplu duruyor odasında, anılarını ve varlığını koruyor anne babası.

Okuldan eve döndüğünde ilk işi günün derslerini tekrar etmek ve ödevlerini yapmaktan ibaretti. Haytalık yapacak zaman kalmıyordu derslerinden ve futboldan ama Emircan bundan şikâyetçi değildi. Öğretmen

Emircan Açıkgöz lise koridorunda. Aile arşivi.

olmak hayaliyle oturuyordu çalışma masasının başına. Gelecekte bir futbol okulu kuracaktı belki de... Futbol merakı sadece oynamaktan ibaret değildi, futbolun tarihine, takımların başarı ve fiyaskolarına dair birikimi vardı.

Genellikle yaşından büyük insanlarla arkadaşlık eden, onlarla bir düzey tutturan çocuğu Emircan. Baş başa kaldıklarında anne ve babasına adlarıyla seslenirdi, öyle bir arkadaşlık vardı ailede.

U 14 olmak kolay değil... Bir Fenerbahçe taraftarı olarak her zaman sevdi futbol oynamayı. Formaları, eşofmanları, futbol ayakkabıları derli toplu duruyor odasında, anılarını ve varlığını koruyor anne babası.

Okuldan eve döndüğünde ilk işi günün derslerini tekrar etmek ve ödevlerini yapmaktan ibaretti. Haytalık yapacak zaman kalmıyordu derslerinden ve futboldan ama Emircan bundan şikâyetçi değildi. Öğretmen olmak hayaliyle oturuyordu çalışma masasının başına. Gelecekte bir futbol okulu kuracaktı belki de... Futbol merakı sadece oynamaktan ibaret değildi, fut-

bolun tarihine, takımların başarı ve fiyaskolarına dair birikimi vardı.

Genellikle yaşından büyük insanlarla arkadaşlık eden, onlarla bir düzey tutturan çocuğu Emircan. Baş başa kaldıklarında anne ve babasına adlarıyla seslenirdi, öyle bir arkadaşlık vardı ailede.

Bir arada aile ve arkadaşlık

Babasıyla balığa gittiği zamanlar çoğalınca ürkek bir avcıdan usta bir avcıya dönüşmesi uzun sürmedi. Galata Köprüsü üstünden, Florya ve Çatalca sahillerinden zamana ve mevsime göre çeşit çeşit balıklar avlardı. Çıraklığı uzun sürmedi, babasına balık tutmanın inceliklerini öğretti. Ev işlerinde annesine de yardım ederdi.

Çekip çeviren, belirleyici olan bir çocuğu. Derslerini bitirdikten sonra sokağa çıkar, evlerinden az ötede arkadaşlarıyla sosyalleşirdi. Bazen de tanıdık bir esnaf dükkânı bir süreliğine Emircan'a bırakıp işlerini halleder, döndüğünde her şeyi yerli yerinde bulacağı güvenle gözü arkada kalmazdı.

Babası Hacı Açıkgöz anlatıyor:

"Yağmurlu bir akşam, okuldan almaya gittik. İnterneti bitmişti, telefoncuya gittik. O ara annesiyle beni konuşmuş, 'Emine, Hacı'yı bu-

rada bırakıp habersiz eve gidelim, yağmurda yürüsün. Biz arabayı da alıp kaçalım.' Dediğini yapmadı tabii, birlikte eve gelip arkadaşları da olduğu halde yemek yedik. O ara bir kulübe gitti, antrenmana. Döndüğünde çiğ köfte çekti canı, arabayı istedi benden, verdim. Çocuğu ama usta şofördü, benden iyi kullanırdı arabayı. Verdim anahtarları. On dakika kadar olmuştu gideli. İşe gitmek üzere evden çıktım, silah sesleri geliyordu sokaktan. Annesi Emine'yi arayıp 'Emircan'ı ara, bir an önce eve dönsün silah sesleri var sokakta' dedim. O sırada arkadaşı kapıya gelip kötü haberi verdi. Hızla olay yerine gittik, yaşıyordu. Ambulans geldi. Arabayı vurduğunu düşünüyordu, kendisinin vurulduğundan haberi yoktu."

Uzun namlulu silahlarla sokak ortasında rant kavgasına tutuşan iki çetenin çatışması arasında, hatta tam da odağında kalmıştı Emircan.

Başarılı bir öğrencilik hayatı olan Emircan Açıkgöz'ün pek çok başarı belgelerinden biri.
Aile arşivi.

Hastanede ne yapıldıysa kurtulamadı. Artık gitmesi mümkün olmayan okulda sonraki gün ders yapmadı öğretmen ve öğrenciler. Herkes aynı nedenle bir araya gelip son yolculuğuna uğurladı Emircan'ı.

Duruşmalar çok uzun ve yorucu. Önce 25 yıl ceza veriyor mahkeme sanıklara. Aile bu karara itiraz ediyor. Tekrar görülen dava sonrası 6 sanık ikişer defa ağırlaştırılmış müebbet cezasına çarptırılıyor. Tesellisi olmayan ne varsa işte.

İnönü Mahallesi'nde polis karakoluna 450 metre mesafede bir çatışmanın ortasında kalan çocuktan geriye anılar ve boşluk kalıyor. Mahkemeler, tanıklık etmekten vazgeçen insanlar, gördüğünü söylemekten imtina edenler sokak

ortasında işlenen cinayeti Kırmızı Pazartesi romanında olduğu gibi sessizlikle geçiştiriyor. İstinaftan dönen 25 yıllık mahkûmiyet 11 Ocak 2023 tarihinde ağırlaştırılmış müebbetle yeniden karar altına alınıyor.

Sıradan bir hayatı yaşamaya çalışan Emine ve Hacı Açıkgöz çifti, çocukları Emircan'la sade bir gelecek planı yaparken 6 klasör dolusu dava süreciyle bir başına kalmanın sancısını yaşıyor her geçen gün.

Yeşil sahalarda lisanslı bir futbolcu olan Emircan Açıkgöz.
Aile arşivi.

'Bitirdiler bizi'

Annesi Emine Açıkgöz anlatıyor:

"Dolmayan bir boşluk kaldı evladımızdan geriye. Biz de dağıldık. Ev boş kaldı. Hırçınlaştık birbirimize. Hayatımızı elimizden aldılar. Bitirdiler bizi."

Emircan Açıkgöz'ün ortaokul öğrenci kimlik kartı. Aile arşivi.

"abim" dediği Emircan'ı anlatmaya çalışırken gözleri doluyordu. Bakkala gitmeyi sevmediği için Nihal'i gönderir, ekmek arası salam alsın diye onları yoldardı. Ama en çok da annesinin yemeklerini, o yemek-

Yeniden çocuk yapmayı düşünmüyor aile. 14 yaşına getirdikleri çocuklarını çetelerin savaşına kurban verdiler, yeni bir çocuk yapmaları halinde onun da başına bir felaketin gelmesinden korkarak yaşıyorlar.

Yardım ve destek aldı aile ama acı, yas ve boşluk baş edilecek gibi değildi.

Aileyle görüşmemize kuzeni Nihal Eser de katıldı. Emircan'dan yaşça küçük olan Nihal onunla ilgili anılarını anlatırken hep çocukluğuna dair cümleler kurdu. Ekmek almaya gönderdiği çocuk,

2013-2013 Eğitim ve Öğretim yılında okullar arası futbol turnuvasında küçük erkekler dalında kazandığı birincilik madalyası. Aile arşivi.

ler içinde de Çerkez mantısını severdi Emircan. Kimsenin suçu kabul etmediği bir cinayetin kurbanı olan Emircan Açıkgöz, toprağa emanet edildi ve çok şey orada kaldı. Olay yerinde yüzden fazla, arabada 24, vücudunda bitişik

atış mesafesinden 8 mermi bulunan çocuğu koruyamadı kimse.

O günden sonra odasında kimse uyumadı, eşyaları, diplomaları, teşekkür belgeleri, madalyaları, fotoğrafları, giysileri duruyor yatağının üstünde. Anne babası o günden sonra odasının ışığını söndürmedi.

Gülümse'mek mi?

Cinayeti körlerin bile gördüğü İnönü Mahallesi'nde doğruyu söyleyecek tanık bulması mümkün olmadı ailenin.

Bir sokağa, bir parka belki bir kütüphaneye Emircan Açıkgöz adı verilir diye umuyor ailesi. Adını bir yerlerde yaşatmak istiyorlar. Bunun için girişimlerinden de sonuç alamayıp içlerine katlanıyorlar ancak.

*"Belki şehre bir film gelir
Bir güzel orman olur yazılarda
İklim değişir, Akdeniz olur, gülümse"*

Sezen Aksu'ya ait bir şarkı, Kemal Burkay'a ait bir şiirin dizeleri olmaktan öteye gider belki, sokak ortasında çatışan çetelerin mermileriyle hayata veda eden çocuğun adı yaşasın diye bir şeyler yapar kurumlar belki. En azından adına bakıp "Gülümse" demek için nedenimiz olur. ■

Emircan Açıkgöz'ün gitmek üzere hazırlık yaptığı bir kare. Aile arşivi.

VI. BÖLÜM

Sefaköy Dernekleri

Hepsi ayrı bir çabanın ve özverinin ürünü kuşkusuz. Bir arada olmanın ve hayatı paylaşmanın bir başka adı dernekler.

Sefaköy'de çok fazla kültür, yardımlaşma ve dayanışma derneği var. İllerden ilçelere, hatta köy derneklerine kadar geniş bir yelpaze.

Bir araya gelip pikniklere gidiyor insanlar, ihtiyaç sahiplerini bulup onlara yardım etmek için aralıyorlar kapılarını.

Biz kitabı hazırladığımız zamanda Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu federasyon olma çalışmalarını sürdürüyordu.

Bünyesinde 32 dernek ve platformu çatısı altında toplamış olmakla kalmamış faaliyetlerine her geçen gün farklı bir anlam katarak devam ettiler.

Özel gün ve haftalarda bir araya gelen dernekler burs verdiği gibi, sağlık ocağı ya da cami yapımında çok etkin görevler üstlenmiş.

Sefaköy biraz da bu derneklerin belleğinde, yaptıklarında ve bir araya getirdiği insanların anılarında yaşıyor.

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu

Fotoğraflar: Mesut Işık

Bir gökkuşağının altında buluşmak gibi, insandan insana, insandan doğaya, hayvana, suya ve toprağa karışan ne varsa bir arada ve mutlu kılmak için kurulmuş Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu.

Muharrem Gümüş (kurucu başkan)

Muharrem Gümüş'ün başlatıp sürdürdüğü platform Kemal Aliş'ten

adaşı Kemal Sözen'e geçiyor görev, Ahmet Karaca, Gökhan Aygün, Barış Sert geliyor yönetime, biz kitabı hazırladığımız zamanda Cevdet Ateş'teydi başkanlık.

Hem geleneklerini sürdürmek, hem görüşüp hasret gidermek, dayanışmak ve yarına bırakacakları kültürel miras için çaba göstermek için neredeyse tamamı Küçükçekmece sınırları içerisinde, yarısı kadarı da Sefaköy'de faaliyet gösteren dernekleri topluyor çatısı altında platform.

“İstanbul'da ve Sefaköy'de olma nedeni”ni soruyorum platformun, ne gibi olanaklara ya da nedenlere dayanıyor?

Mesele gelip geçim derdine dayanıyor, göçenler, daha gelip yerleşenlerle paylaşmak üzere bir hayat kurmaya çalışıyor. Küçükçekmece ulaşım açısından elverişli. Osmanlı'dan

kalma bir İstanbul içi olma nedeni de var içten içe, sınır buradan başlıyor, tarım ve hayvancılık belirgin biçimde önde ve faal. Balkanlar'dan gelip Halkalı'da indikten sonra yerleşim ve iş olanakları kolaylaşıyor çünkü hep bir öncesi var hikâyenin.

Emeğiyle geçinen insanlar sabah kolları sıvayıp evden dışarı çıktıklarında işe gitmemek diye bir zamanı yaşamıyor nihayet. Tarlada, tapanda, hayvancılıkla ya da bir fabrikada işçi olarak sürdürüyor yaşamını ve geçim derdine düşmüyor.

Kemal Aliş

Kemal Sözen

Ahmet Karaca

Gökhan Aygün

C. Hakkı Zariç, Platform Başkanı Cevdet Ateş ile söyleşi esnasında. Fotoğraf: Mesut Işık

Sabah, saban ya da kampana

Geri gelip hayatı tekrar ve kaldığı yerden devam ettirenlerin hikâyesi olarak da okunabilir bütün olup bitenler. Yunanistan'dan, Bulgaristan'dan ya da Yugoslavya'dan bir göz hikâyesi olarak okumak yerine, dönüp kendi yerleşik olduğu zamanı yeniden kurmanın ve bir araya getirmenin toplamı her şey.

Geri dönüp kaldıkları yerden devam etmişler hayata. Belki kuşaklar geçmiş aradan, belki kuşaklar arası kopuşun zorluklarıyla yüzleşmek zorunda kalmışlar ama yabancılaşmaya karşı

direndikleri ve geleneklerine bağlı kaldıkları için kök salmakta fazla zorlanmamışlar.

Sınırı geçtikten sonra ya da zaten bir mecburi tren yolculuğunun ardından Halkalı bir milat olarak kabul edilebilir. Orada son bulan yolculuk bir yeni başlangıcın da sıfır noktasına denk geliyor. Kimi anılarıyla geliyor, kimi varyetiyile, kimi düşleriyle. Kimi yalnızlığını getiriyor, kimi ailesiyle cümbür cemaat, kimi zaten akrabalarının yanına yerleşmek üzere çıkmış yola.

Ne olursa olsun sıfırdan başlamanın ve yeniden üretmenin hikâyesi. Makedonya, Arnavutluk, Kosova ya da Bosna Hersek artık değişen adları ve geçmişleriyle yeni zamana aktarılan gerçeklerde kendi anılarını saklıyor zaman. İnsanlar burardan yola çıkıp Türkiye sınırları içine girdiklerinde bir başka ülkeye gitmiş olmanın yabancılığını çekmeden akrabalık ilişkileri, devletin kolaylaştırıcılığı, yerel yönetimlerin alan açmasıyla kısa sürede gündelik hayata katılabildi.

Evveliyatı Osmanlı dönemine dayanan nice ayrıntı saklı geçmişin yapraklarında ama Halkalı Tren İstasyonu'nda inip İstanbul'un ve Türki-

ye'nin muhtelif yerlerine dağılarak yurtlarını kurmaya çalışan insanlar ve aileler kısa zamanda hayatın akışına ortak oldu.

Bir meslekle gelmişti hepsi, hatta birkaç meslekle. Orta öğretimden sonra meslek edindikleri devlet okullarında birden çok alanda uzmanlaşmış ve orta kademedede birçok işe el atabilecek yeterlikte olmuştu çoğu. Elektrik ustaları su tesisatından, kaynakçılar marangozluktan, boyacılar sıvacılıktan anladığı gibi hepsinin eli iş aletleri tutuyordu. Tarıma ve hayvancılığa da yabancı olmadıklarından hem bir işte çalışabiliyor hem de kendi topraklarını hasat edebiliyorlardı.

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekleri Platformu'nda çalışmamız için söyleşi esnasında. C. Hakkı Zariç, Cevdet Ateş ve İbrahim Şirin. Fotoğraf: Mesut Işık

Bir sözcüğün güncel tınsı

Muhacir sözcüğü, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinden itibaren Balkanlar'dan mecburi göçe maruz bırakılmaları sonucu Anadolu'ya yerleşenlerin genel adı olarak kabul edilir. Bir yanı sıra Hz. Muhammed'e inananların, onunla birlikte Mekke'den Medine'ye göç etmeleri anlamında kullanılır. Arapçadan dilimize aktarılan sözcük, Trakya bölgesinin gündelik dilinde "Mâcır" olarak telaffuz edilir.

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekleri Platformu Başkanı Cevdet Ateş. Fotoğraf: Mesut Işık

1877-1878 Osmanlı

Rus Savaşı ya da '93 Harbi olarak bilinen dönemden 1930'lara ve daha sonrasında muhtelif

Ustalıyla gelenler

Ustalıyla gelmiş herkes, ustalığını da getirdiği memlekete Osmanlı tatlısının kökeni Makedonya'ya dayanır, trileçe yine öyle. Demircilik bir

zamanlarda Balkanlardan Türkiye'ye, Türkiye'den Balkanlar'a yapılan karşılıklı ya da tek yönlü göç olarak da okunabilir bu dönem.

Farklı bir yol ve farklı bir yolculuk hikâyesi saklıdır geçen zamanda. Geride bırakılan varlığın, evin, tarlanın, bahçenin ve geçmişin anıları saklıdır bir yanda, bir yanda da yol boyu yaşadıkları, başından geçenler, göç etmenin, yerleşik hayattan başka bir geleceğe doğru yola çıkmanın

endişeleri, soruları ve kaygıları belirleyici oranda görünür durumdadır.

yandan, çalışma hevesi ve alışkanlığıyla kültürlerini de getiriyor insanlar.

Bir soruyla devamlık

"Birliği başka bir şehirde değil de İstanbul'da hatta Küçükçekmece'de ve hatta Sefaköy'de kurdunuz?"

Platform Başkanı Cevdet Ateş zamana tarihlere dayanan bir yanıt veriyor soruma:

"Küçükçekmece ve Sefaköy merkezde oldu bizim için. İlçe nüfus sayıldığında aşağı yukarı yarıya yakını Trakya ve Rumeli kökenli vatandaşlardan oluşan bir yerden bahsediyoruz. Böyle bir yerleşim yerinin ve nüfus ağırlığının olduğu yerin merkez olması kaçınılmaz oluyor.

Ondan dolayı merkezimizi burada kurduk. Üyelerimiz bize daha kolay ulaştı. Biz onlara daha kolay ulaştık. Zaten o süre zarfında da herkes bir dernekleşmeye başladı. 1978 ve sonraki Bul-

garistan'dan ciddi bir göç aldı buraları. Sonra bir cazibe merkezi haline geldi.

İstanbul'un ticari hayatı geçinme şartları, iş olanakları malum. İnsan hemşerisinin olduğu yere daha çok geldiğinden dolayı Küçükçekmece ve özellikle de Sefaköy ciddi bir şekilde göç aldı.

32 dernek var platform altında bunun tamamı Küçükçekmece sınırları içinde, yarıya yakını da Sefaköy'de faaliyet gösteriyor."

Platformu Başkanı Cevdet Ateş. Fotoğraf: Mesut Işık

Platform Başkanı Cevdet Ateş. Fotoğraf: Mesut Işık

Geleceğe dair planlar ve platformun bazı çalışmaları

Zaman bir sentezi de oluşturuyor aynı akışında. Cevdet Ateş Makedonya doğumlu, eşi Bulgaristan kökenli; çocuklarımız İstanbul. Ama hepimiz aynı yerdeyiz. Çeşitli meslek gruplarından, çeşitli sınıfsal kökenlerden üyelerin bir araya gelip oluşturduğu dernekler platformu, geziler düzenliyor, destekte bulunuyor, gerektiğinde burs veriyor. 23 Nisan'da çocuklara hediyeler veriyor. Pandemi-den önceki 19 Mayıs'ta Afyon'a gidip Anafartaları gezdiler gençlerle. 2022 yılındaki 19 Mayıs'ta 39 genci Anıtkabir'e ziyarete götürdüler.

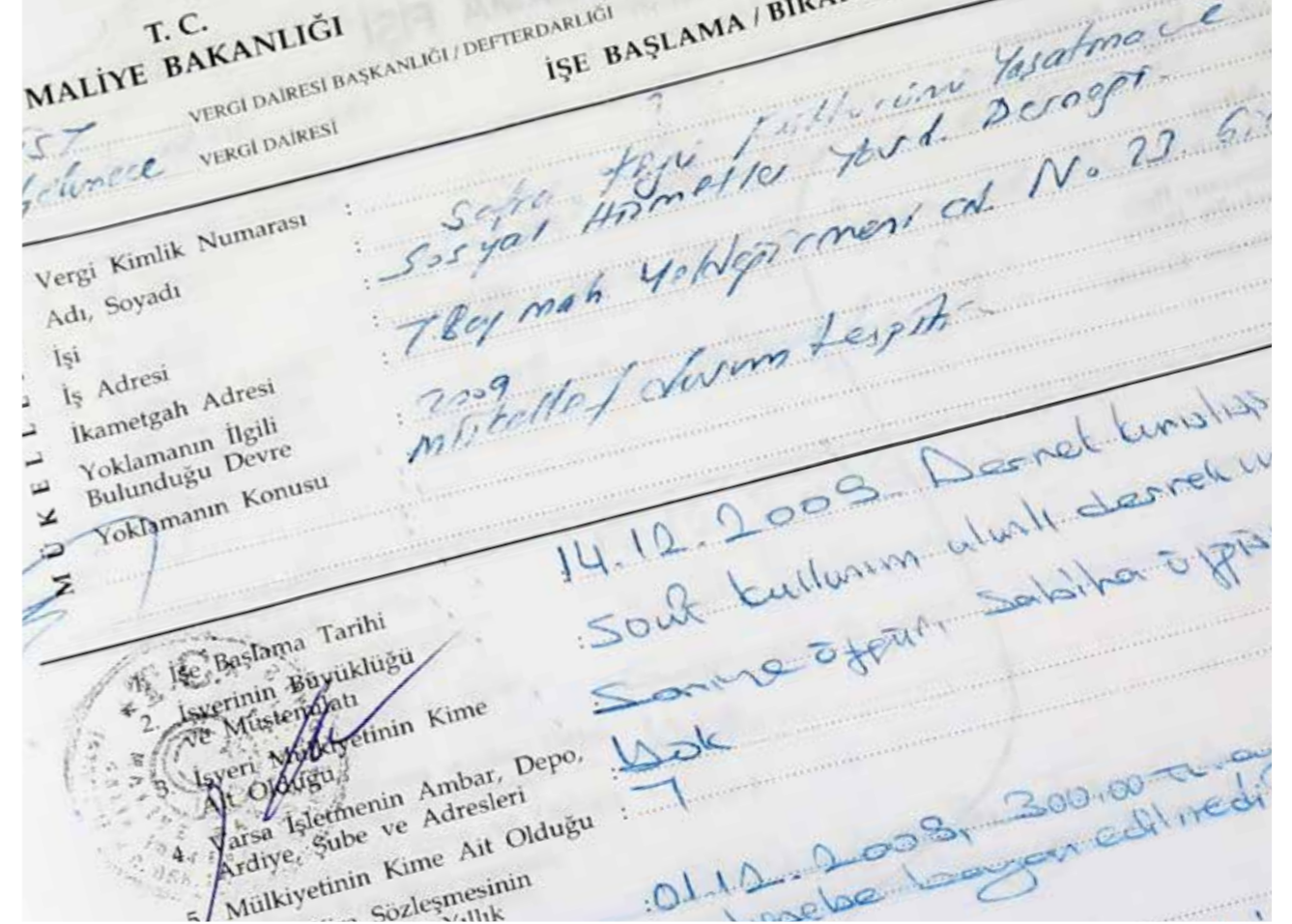
Kurslar veriyorlar kendi binalarında, yemekler, kahvaltılar, düğünler, balolar... Sergiler açıyorlar. İhtiyaç sahiplerini belirleyip yardımda bulunuyorlar. Fener

alayı düzenleyip milli bayramlarda kortej oluşturarak bir arada olmanın coşkusunu yaşıyorlar.

Meclisi ve siyasi partileri de ziyaret ettikleri oluyor arada, grup toplantılarına katılıp dinleyici olarak yer alıyorlar.

Kitabı hazırladığımız aşamada federasyon olmak üzere çalışmalarını hızlandıran platform yönetimi, sevinç ve gururla geleceğe bakıyordu.

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu olarak ve memleketin faydası için çalışan tüm derneklere bir selam gönderdiler bizim aracılığımızla. ■

Derneğin kuruluşuna dair ilgili bakanlıkça düzenlenen yoklama fişi. Fotoğraf: Mesut Işık

Aynı adreste aynı duyarlıkta Safraköyü Kültürünü Yaşatma ve Sosyal Hizmetler Yardımlaşma Derneği

Fotoğraflar: Mesut Işık

Safraköyü Kültürünü Yaşatma ve Sosyal Hizmetler Yardımlaşma Derneği 14.12.2008 yılında Tevfikbey Mahallesi, Yel Değirmeni Cad. No: 23 adresinde kuruldu. Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı da uzun dönemler Tevfikbey Mahallesi Muhtarı olan Yaşar İnan olarak kayıtlarda yer almaktadır.

Hâlâ aynı adreste faaliyetini sürdüren derneğin şimdiki başkanı Ali Koç ile görüştüğümüzde elbet Safraköyü ve kültürü üzerine konuştuk. O günkü görüşmede yanımızda eski bir Sefaköylü olan Doç Dr. Göksel Aymaz da bize refakat etti.

Dayanışma, paylaşım ve bir arada olma halleri

Safraköyü Kültürünü Yaşatma ve Sosyal Hizmetler Yardımlaşma Derneği ne yapar?

Bir kültürel aktarım ve yeniden üretim sürecini çoğaltmak için bir araya geliyor dernek üyeleri. Geçmişin anıları, öğrettikleri, bilgi birikimi ve kültürel zenginliğini korumakla birlikte, yeni nesile de aktarmak görevli olduklarını söylüyor Ali Koç.

Safraköy'de yaşayan insanlarla sosyal hayatın zenginliğini paylaşmak için bir çatı oluşturmuşlar. Derneğin üyeleri ağırlıklı olarak Rumeli'den gelip Safraköy'e yerleşen insanlardan oluşuyor. Özellikle Covid 19 küresel pandemi döneminde ihtiyacı olan kişilere sosyal ve ekonomik olarak yardımlar sağladı dernek.

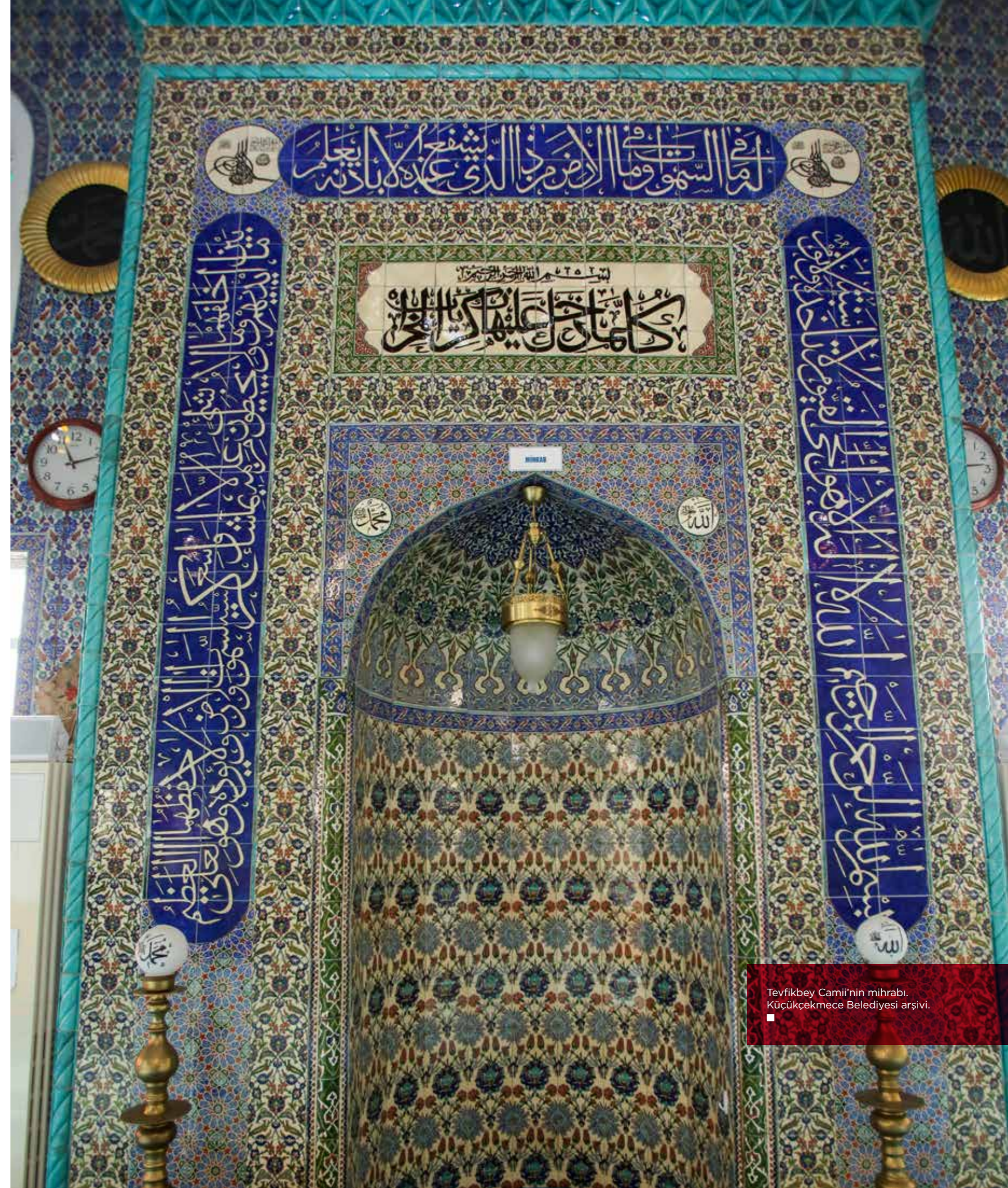
Yardımlar konusunda kendi bünyesi ve gücüyle de hareket ettiği gibi Küçükçekmece Belediyesi

ile ortak çalıştığı zamanlar da oluyor. İhtiyaç sahibi kişileri bulup ya da kendilerine müracaat edenlerin taleplerini alıp mümkün olan en doğru ve en kısa yoldan yardımcı olmak için çaba gösteriyorlar.

Bunun yanında piknikler oluşturuyor dernek, bir arada olmanın ve paylaşmanın en güzel yöntemi. Yaşlısı, genci, çocuğu ortak azıklarını paylaşıyor ve nesiller arası bir kültürel aktarım için bir araya geliyorlar bu pikniklerde.

Dernek Başkanı Ali Koç, çalışma ofisinde.

Tevfikbey Camii'nin mihrabi.
Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

DUYURU

Sayın : Üyemiz

Derneğimizin Olağan Genel Kurul Toplantısı ⁵12 Haziran 2010 Cumartesi günü saat 13:00 da Tevfik bey Mahallesi Yel değirmeni Cad. No:23 Küçükçekmece-İstanbul adresinde aşağıda yazılı gündemi görüşmek üzere yapılacaktır.

Belirtilen toplantıda yeterli çoğunluk sağlanmadığı takdirde ikinci toplantı ¹³19 Haziran 2010 günü aynı saatte ve aynı yerde aynı gündemi görüşmek üzere yapılacaktır. toplantıya katılmanızı rica ederim.

Saygılarımla,

SAFRA KÖYÜ KÜLTÜRÜNÜ YAŞATMA VE
SOSYAL HİZMETLER YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
Tevfikbey Mah. Yeldeğirmeni Cad. No: 23
K.Çekmece / İSTANBUL

Kurucu Yönetim Kuru Başkanı

Yaşar İNAN

Gündem:

1. Açılış, Yoklama ve Saygı duruşu
2. Başkanlık Divanının seçimi, gündemin kabul edilmesi, tutanakların imzalanması için Divana yetki verilmesi, gündem maddelerinin oya sunulması kabulü.
3. 2009-2010 Tarihi Kuruluş sonrası ilk altı (6) aylık Dönemin Geçici Yönetim Kurulu Faaliyet Raporunun ve Gelir / Gider Kesin hesabının okunması, görüşülmesi ve kabulü.
4. Geçici Yönetim Kurulunun aklanması.
5. Yönetim Kurulunun seçimi.
6. Denetleme Kurulunun seçimi.
7. 2010-2012 Dönemi Yönetim Kurulu Faaliyet Planının ve Tahmini Bütçenin okunması, görüşülmesi ve kabulü.
8. Dilekler ve kapanış.

Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar İnan imzasıyla derneğin, 5 Haziran 2010 tarihli olağan genel kurul çağrısı.

...

Derneğin faaliyetleri ve üyelerine dair

ernekte yaklaşık 150 üye var, 50'ye yakın kadın üye de aktif olarak faaliyet gösteriyor.

Öz gücüyle varlığını sürdürüyor dernek. İhtiyaçları olan insanlara yardımcı oldukları gibi sağlık sorunu yaşayan insanlara da yardım elini uzatıyor yönetim.

Kurumlarla iletişim halinde olmalarının avantajları da var elbette. Küçükçekmece Belediyesi bu kurumların başında geliyor. Sağlık kurumlarıyla da iletişim halinde oldukları için gereksinim duyan insanlara ilgili kurumla ile-

tişime geçerek yardımcı oluyorlar. Sadece Sefaköy'de ve kendi mahallelerinde yaşayan insanlara değil, ihtiyaç duymaları halinde ayırt etmeden yardım ve dayanışma için ulaşıyor dernek yönetimi.

Derneğin adı kurulduğu günden bu yana Sefraköy olarak devam ediyor. Nüfus cüzdanlarında ya da ehliyetlerinde doğum yeri olarak hâlâ Sefraköy geçiyor bu insanların. Zaman zaman resmi kurumlarda "Sefraköy neresi?" gibi sorularla karşılaşsalar da kısa bir açıklamayla sorunu çözüyor insanlar.

GENEL KURUL İLANI
SAFRA KÖYÜ KÜLTÜRÜNÜ YAŞATMA VE SOSYAL HİZMETLERİ YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NDAN

Derneğimizin Olağan Genel Kurul Toplantısı 29 ARALIK 2013 PAZAR günü, Saat 13.00'de Teyfikbey Mah. Yeldeğirmeni Cad. No:23 Sefaköy-Küçükçekmece/İstanbul adresindeki Dernek Merkezi'nde aşağıda yazılı gündeme göre yapılacaktır.

Belirtilen gün çoğunluk sağlanmadığı takdirde, ikinci toplantı 5 OCAK 2014 PAZAR günü aynı gündemle, aynı yer ve saatte nisapsız olarak yapılacaktır.

Sayın üyelerin toplantıya katılmaları saygı ile rica olunur.

YÖNETİM KURULU

GÜNDEM:

- 1 - Açılış ve yoklama,
- 2 - Kongre Başkanlık Divanı seçimi,
- 3 - Saygı duruşu,
- 4 - Yönetim Kurulu faaliyet raporunun okunması, müzakeresi ve ibrası,
- 5 - Yönetim Kurulu kesin bilançosunun okunması ve ibrası,
- 6 - Denetim Kurulu raporunun okunması ve ibrası,
- 7 - Tahmini bütçenin görüşülerek onaylanması,
- 8 - Yeni Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulu asil ve yedek üyelerinin seçimi,
- 9 - Dilekler ve temenniler,
- 10 - Kapanış.

“Sefaköy dediğinde aklıma Tevfikbey Mahallesi geliyor Kartaltepe Mahallesi geliyor. İnönü Mahallesi geliyor. Bunların birleşmesinden bir araya geliyor Sefaköy.

Çağdaş Rumeliler Derneği gibi ya da bölgede faaliyet gösteren Balkan kökenli diğer derneklerle irtibat halindeyiz. Birlikte hareket etmeye çalışıyoruz. Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekler Platformu'na bağlı çalışıyoruz. Mahallemizi seviyoruz. Safraköy'de yaşayan, Safraköy'de ölen ve Safraköy Mezarlığı'nda edebi istirahatine çekilen insanlarla gönül bağı-

mızı sürdürüyoruz. Biz Safraköy'de doğduk ve burada yaşıyoruz. Burayı önemsiyor ve seviyoruz. Derneğimizin faaliyetleri de bu anlayış ve sevgi üzerine kurulu zaten. Bizden sonra gelen nesillere de bu sevgiyi aktarmaya çalışıyoruz.

Cenazemizde ve düğünümüzde bir aradayız ama çarpık kentleşme bizim faaliyetlerimizi olumsuz etkiliyor. Çok göç aldı Safraköy. Burası bizim için bir sembol ve burada yaşamaktan mutluyuz.” diyor Safraköyü Kültürünü Yaşatma ve Sosyal Hizmetler Yardımlaşma Derneği başkanı Ali Koç.

Filizspor sahasında Kemal Rencberler ortada şimdiki dernek başkanı Ali Koç ve sağda İsmail Kosavali. İsmail Kosavali arşivi.

Futbolculuk yıllarına kısa bir bakış

1964 doğumlu Ali Koç 1972 yılında Filiz Spor'un mahalle takımı olduğu dönemde futbola başladı, 17 yaşına geldiğinde, Sefaköy Spor Kulübü'nde lisanslı futbolcu olarak oynuyordu artık.

Sefaköy Spor'da futbol oynarken iki yıl peşe 1981-1982 yıllarında Genç Milli Futbol Takımı'na seçildiyse de topuk kayması yaşadığı için futbol hayatı sona erdi. Metin Tekin ve Tanju Çolak gibi futbolcularla Genç Milli Takım'da arkadaşlık etti.

Türkiye Futbol Federasyonu'nun açmış olduğu kursalara katılıp sınavlarından geçerek 1991

yılında teknik direktörlük diplomasını aldı. Sefaköy Spor, Filiz Spor, Halkalı Spor ve Söğüt-lüçeşme Spor'da teknik direktörlük, THY Spor Kulübü'nde de spor eğitmenliği yaptı.

Bizi mutluluk ve heyecanla karşıladı Ali Koç. Geleneklerine bağlı olarak misafirperver, yardım severdi elbette.

Ayrılırken yeniden bir araya gelmek üzere sözleşiyoruz bu arada bir çok belge ve bilgiyle dernekten uzaklaşırken, gelecek zamanın seyrinde Tevfikbey Mahallesi'nin sakinleri ve dernek yönetimiyle selamlıyoruz.

Dernek merkezindeki bir pencere camındaki fotoğraf galerisi.

...

Tevfikbey Camii'nin içinden bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Tevfikbey Mahallesi Camii Yaptırma ve Yaşatma Derneği'nde Uzun Yıllar

Bir heves ve yardımlaşma hikâyesi saklı geçmişin anılarında. Yapmak istedikleri için bir araya gelen genç insanların zamanla başka hedefleri de gerçekleştirmek için doğruldukları ve başardıkları gerçeği var karşımızda. Fikir var ama pratik yok, niyet var ama çaba gerektiriyor; bütün bunlara bir de son noktayı koyacak ve hedefi gösterecek kişi gerekiyor nihayet.

Tevfikbey Mahallesi Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği böyle kuruluyor; ama evveliyatı var. Cami zaten yapılmış ve cemaati gelip ibadet ediyor. Bir Cuma namazında Kazım Bektaşoğlu da cemaatle beraber saf tutuyor ve çıkışta biraz nasihat

ederek, biraz yol göstererek topluyor gençleri etrafında. Camiye sahip çıkmalarını öneriyor, minaresi bile olmayan cami için bir araya gelmelerini öneriyor. Hayri Erkan'ın da aralarında bulunduğu insanlar daha genç, koşturan ve çalışan insanlar ama bir dernek fikri ne yazık ki Kazım Bektaşoğlu'nun vefatından sonra gerçekleşiyor. 1986 yılında Hayri Erkan başkanlığında kuruluyor Tevfik Bey Mahallesi Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği. Mahalleden Tahsin Şahin, Ömer Gencay, İsmail Doğru, Turgut Büyükkaya, Satılmış Açıkgöz de aralarında olduğu halde kuruluyor dernek ama caminin o kadar çok eksikliği var ki, bir yol haritası belirlemede zorlanıyorlar ilk zamanlarda.

...

Tamir ve tadilatla başlayan yeni dönem

Caminin altındaki dükkâna el atıyorlar ilk iş olarak, tamir edip tadilattan geçiriyorlar, eski kiracıyla da anlaşıp tadilat ettirdikleri dükkâna yeni bir kiracı bulmakla başlıyorlar işe ve oradan elde edilen gelire caminin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlar..

Kapısı her gün ve herkese açık caminin nihayet eksikliği bitmiyor; dernek ufak tefek tadilatları gidermeye koyuluyor kendilerine zaman da tanıyorlar bir yandan. Bir hevesle yeni avizeler alıyor, klima taktırarak cemaate yaz

günlerindeki namazlarında biraz olsun serinlik sağlıyorlar. Bir yandan da Anıtlar Kurulu ile konuşup caminin eksikliği gediği için plan yaparak, ne kadar para gerektiğini öğrenmeye çalışıyorlar.

Tevfikbey Camii'nin avlusu. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Arkadaşlık mirası

Caminin minberini, minarelerini yaptırdıktan sonra ömrü vefa etmeyen Kazım Bektaşoğlu'nun arkadaşlarından Yafes Öztürk geliyor dernektekilerin aklına.

Caminin iç düzenlemesini yaptırmak istiyorlar, yazısı, nakışı derken hayli yüklü iş hacmi. Yafes Bey itina ve hürmetle karşılıyor genç ekibi, hiç itiraz etmeden talep ettikleri ücreti sessiz sedasız bağışlamayı kabul ediyor Hayri Erkan ve arkadaşlarına, kendi meşrebince de yol yöntem gösteriyor.

Anıtlar Kurulu 15-20 kişiyle işe başlayıp camide gerekli tadilatı ve süslemeleri yapmak için iskelesini kuruyor, kısa zamanda da işi bitirip tertemiz bir cami teslim ediyor müminlere. Yafes Bey'den gelen bağış ucu ucuna yetiyor ama iş de içine siniyor derneğin. Camiye emeği geçmiş, maddi ya da manevi bağışta bulunmuş, çaba göstermiş insanlara dua okuyor hoca...

Hayri Erkan dernekle ilgili çabalarında sonuç alınca çalışma ve çaba gösterme hevesi de artıyor ve etrafına daha faydalı bir insan olmak için çaba gösteriyor.

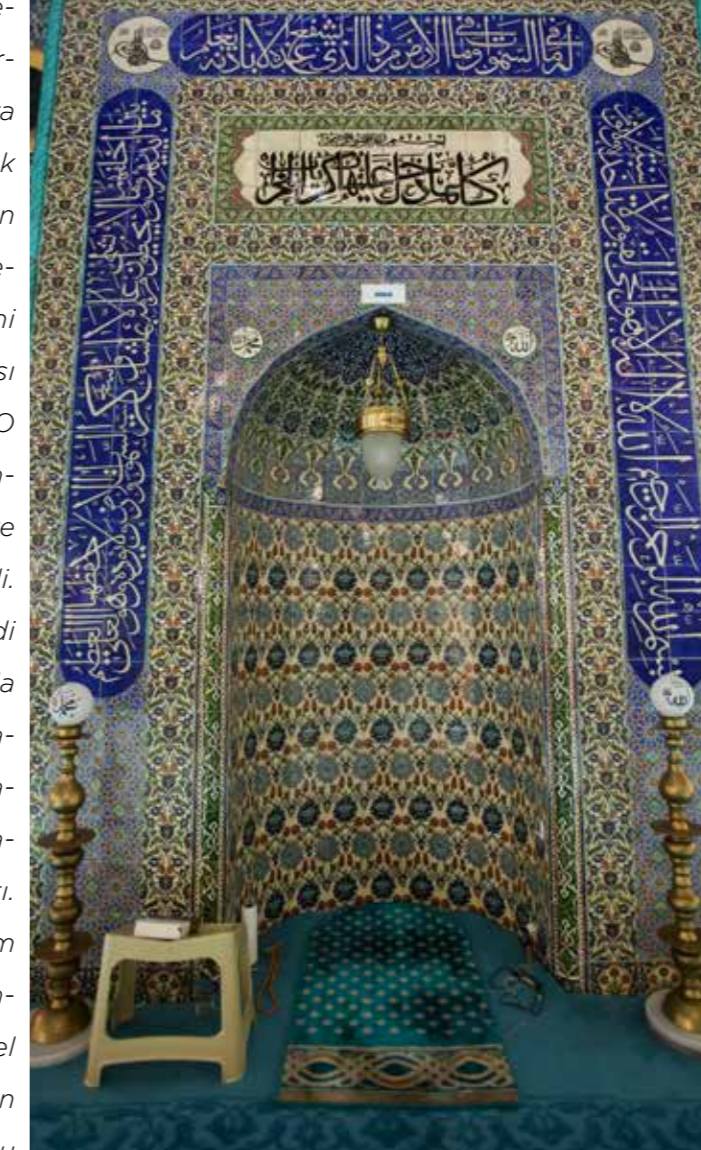

Tevfikbey Camii'nin içinden avize bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Kaymakamlık binası için bir yeni çaba

"1996 yılının sonunda kurduk Küçükçekmece Kaymakamlık Derneğini." diyor Hayri Bey konuşmamızın devamında. Cami yardımlarına kısa bir ara verip kaymakamlık binasının yapımı için aralıyor sözcüklerin kapısını. "Bir yeni kaymakamlık binası yapmak istedik. O zamanki kaymakamlık binası kiradaydı ve iyi durumda değildi. Kaymakam Bey, dedi ki 'dernek kuralım da biraz altyapısını yapalım' çalışmaya başlayacaktık ama kısa zaman sonra tayini çıktı. Yeni gelen kaymakam da çalışkan bir insandı, Yüksel Ayhan, el attı bu işe. Dönemin İstanbul Valisi Kutlu Aktaş bizim ilçemizin kaymakamlığına ziyarete gelince, Küçükçekmece aşağı meydana indirmişlerdi o zaman,

gördü binayı özel 'idare imkanlarıyla bir Kaymakamlık binası yapalım, hiç olmazsa kaba inşaatını yapalım siz mali imkanlarla yapın bitirin' dedi. Kaymakamlığın şimdiki yerini önerdik, Vali Bey çok beğendi ve onayladı. Bazı hukuki problemleri vardı arazinin, adliye yapılabacağı söyleniyordu. Araya milletvekilleri, bakanlar girdi, mesele çözüldü ve 1999 seçimlerinden sonra kaymakamlık binasının kaba inşaatı bitti, dışını granit yaptık, iyi de oldu hani, en üst katı çatı arasını ben biraz yükselttim

Tevfikbey Camii'nin mihrabı. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Yeni yerinde sorunlardan arınmış bir halde çalışmaya koyuldu kaymakamlık binası ve bugünkü haliyle de çalışmalarını sürdürüyor.

Hayri Erkan ve C. Hakkı Zariç derneğin çalışma zamanlarına dair bir söyleşi esnasında. Fotoğraf: Kübra Yeter

Bir sağlık ocağı yapımında ilk adımlar

Yine Tefikbey'de ve Beşir Kemal Caddesi üzerinde sağlık ocağı vardı ve Lions kulübü yapmıştı ama mahallenin artan nüfusuna erişmekte yeterli değildi maalesef. Bu defa iş insanı Sinan Sipahi'yle görüşüldü ve ondan yardım istendi. Evvela meclis üyesi olan Haldun Özbatur 1999 seçimlerinde DSP'nin adayı olarak Küçükçekmece Belediye Başkanı olunca sağlık ocağının yeniden yapımında onun da yardımına başvuruldu. Hayri Erkan burada da çalışmalarını organize eden ekip-
teydi. Eski sağlık ocağından 300 kamyon kadar hafriyat taşıdı belediye. Proje gözden geçirildi ve yeniden çizildi, şimdiki sağlık ocağı da o dönemin bir hizmeti olarak inşa edildi ama dayanışma sürdü bu inşaat da...

"Zorlandık ama nihayetinde tamamladık sağlık ocağını. Dört kat yaptık, 350 metrekare her kat. Röntgen odalarının da içinde olduğu gayet fonksiyonlu bir bina yaptık. Termal sahibi arkadaşlardan seramikleri aldık, Mehmet Oğuzhan'dan, rahmetli oğlundan Oğuzhan Bey'den su tesisatı kalorifer tesisatı ve dış cephesini, eski belediye başkanı arkadaşımıza iç ve dış sıvayı yaptırdık. Aşağıda, Yeşilova'ya giderken benzinci var Yücel Şen, alışveriş merkezi yapmıştı bir zamanlar da şimdi orası üniversite olmuş, o da seramik işçiliklerini yaptırdı, asansörleri bir başka hayırsevere yaptırdık, Kale Kalıp da pimapenleri yaptı ve sonuçta bugün hala faaliyette sağlık ocağımız, insanımıza hizmet veriyor."

Sinan Sipahi Sağlık Ocağı da eşrafın, hayırsever iş insanları ve mahalle halkının yardım ve destekleriyle, belediye ve kaymakamlığın olanakları kullanılarak Tefikbey Mahallesi sakinlerine sağlık hizmeti vermeye devam ediyor. Bu inşa-

at süresince de Küçükçekmece Merkez Sağlık Ocağını Yaptırma Derneği kuruldu, sağlık ocağı faaliyete başladıktan sonra, kaymakamlık binasının yapımında olduğu gibi sönümlendi ve hedefine ulaşmış olarak kapandı.

Sinan Sipahi Aile Sağlığı Merkezi. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

...

Yeni dönem cami için yeni çabalar

“Teknik olarak da eskidi takılı olanlar yeni-
leri gerekti ben bir klima alıyorum, bir klima
benim arkadaşım var ona aldirtiriyorum. Bir
klima başka bir arkadaşım var ona aldiraca-
ğım, buradan devam edelim dedim, üç klima
benden.

Tefikbey Camii'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

'Işık biraz daha ışık'

Ya kimisi orada büfeci, kimisi pideci kimisi bil-
mem ne, bir tanesi Almancıydı. Adam baktı ki
bu iş hizmetler oluyor. Ve neticede bu arkadaş-
lar getirdiler böyle böyle, klimaları koyduk. Kli-
malar konulunca dedik ki buranın avizeleri de
eskiydi, buranın avizelerini de yenileyelim. Ça-
ğırdık birkaç tane avizeci geldiler baktılar çok
para istediler. Caminin parası yok zaten Şehre-
mini'de bir arkadaşım var, orada esnaftır kendi-
si, dedim ki beyefendiciğim buranın avizesine,
arkadaşlardan da 3-5 koyalım cemaate de bir
liste yazalım caminin kapısına herkes gönlün-
den kopanı verecek, kendisi oraya teslim etsin,
bir görevli koyalım bir kişiyi görevlendirelim,
yazsın ismini oraya imzalasın karşısına parayı
versin. Yaptık öyle, avizeleri de yeniledik.”

...

İhtiyaç sahiplerine destek

Nihayet yardım ve destek alıyor dernek gerek
dernek çabaları gerek kurumlar ve kişiler des-
teklüyor ve gideriliyor eksikleri. Ama dernek
de cami adına yardım ediyor ihtiyacı olanlara.
Cami hocası aracılığıyla belirlenen ihtiyaç sa-
hiplerine özellikle de Ramazan ayında yardım
ve destekte bulunuyor dernek.

Müftülikle de elbet koordineli çalışıyor dernek
ve cami Kur'an kursu için kadınlar ve erkeklere
ayrı ayrı görevlendirmeler yapıyor müftülük.

Peki belediye size ne
gibi hizmetler sunu-
yor, diye sordum Hayri
Ekan'a.

“Temizlik hizmeti su-
nuyor öncelikle. Daha
başka da mesela ge-
çen sene minaremiz-
de boyama işi vardı

Küçükçekmece Belediye Başkanı'na rica ettik
telefonla, hemen gönderdi ekibini minareyi
komple boyattılar. Yani belediye tamirat ve ta-
dilât işlerimizi hiç aksatmadan yerine getiriyor.
Caminin jeneratörünü, Büyükçekmece Belediye
Başkanı Hasan Akgün verdi. Üst halıları Hasan
Akgün yaptı.

Biz şu anda Küçükçekmece Belediyesi'nden iti-
raz görmedik. Belediye bize her konuda yani is-
tediğimiz ne olursa, imkânları dahilinde yardımcı

oluyor? Bu, bir kere te-
mizlik konusu periyodik
olarak yapılıyor zaten.
Ama bazen bizde ca-
mide programlar yoğun
oluyor. Mevlit program-
ları. Çok yoğun olduğu
zaman mesela bir ay da
beklettirmiyoruz, daha
sık geliyorlar o zaman
temizliğe.”

Tefikbey Camii'nin girişi. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Taziye evi

Bir de taziye evi olursa hayatın akışı daha bir
kolaylaşacak Tefikbey Mahallesi'nde. Caminin
giderlerini kendilerince karşılıyorlar zaten. Kira
gelirleriyle çözüyor birçok şeyi dernek. Su gi-
deri, elektrik ve bakım giderleri yüksek fiyatlar

tutsa da zamanla çözülüyor. Zor olmuyor mu?
Oluyor elbette ama yıllar Hayri Erkan ve yöne-
timdeki arkadaşlarına çok şey öğretmiş, camiye
ibadete açık tutmanın yollarında yorulmadan
çalışıyorlar. ■

VII. BÖLÜM

Sefaköy'de futbol

Şüphesiz her birinin her kuşaktan taraftarları var ve özellikle kendi sahalarında oynadığı maçlarda taraftar takımını yalnız bırakmıyor. Futbol deyince İstanbul ve Anadolu takımları

geliyor aklımıza ama memleketin dört bir yanında olduğu gibi Sefaköy'de de yerel takımlar var ve yeşil sahada fotmatlarını terleten futbolcularıyla göz dolduruyorlar.

Usta gazeteci Uğur Dündar'ın bir dönem Sefaköy Spor'da futbol oynadığını kaynaklardan okumuşsunuzdur kuşkusuz.

Sefaköy'ün muhtelif takımlarında top koşturan futbolcular önemli başarılar elde ederek büyük kulüplere transefer oldu. 70'li yılların sonu ve 80'li yılların başında basketbol ve hentbol takımları da eşlik etti bu başarılarla ama özellikle

maddi yetersizlikten başarılarını devam ettiremedikleri gibi antrenman için saha ve alan bulamadıklarından ömürleri uzun sürmedi.

Sefaköy Spor, Filiz Spor ve Sefaköy Kartal Spor başkanlarıyla kitabımız için yaptığımız görüşmeler futbolumuzun içinde bulunduğu durum, çalışma alanları ve futbolcu birikimine ışık tutacağı gibi geleceği de aydınlatıyor.

Sefaköy Spor'un logosu.

Sefaköy Spor

Fotoğraflar: **Mesut Işık**

Zamanı geriye sardığınızda Sefaköy Spor'un kuruluşu 1940'lı yıllara dayanıyor. Bir mahalli takım olarak Güngören, Halkalı, Avcılar sınırları dâhilindeki futbol takımlarıyla düzensiz aralıklarla maçlara çıkıyor ilk zamanlarda. Emniyet mensubu Fethi Süner kurucu başkanı olarak kabul ediliyor takımın. 70'li yılların ilk yarısında Kuledibi Spor'u

satın alarak Sefaköy Kule Spor adıyla yoluna devam ediyor takım, Tayyip Şengül önyak oluyor bu alıma.

Logosundan da anlaşılacağı üzere 1959 yılında resmi olarak kurulan Sefaköy Spor, o zamandan beri yeşil sahalarda futbol oynuyor.

...

Yerli ve Tanıdık İsimler, Buluşmalar

Kuruluşunu müteakip bir mahalli oluşum halinde maçlara çıktığından bugüne hep Sefaköy sakinlerinden seçti başkanını takım. İş insanları, devlet memurları, damatlar, belediye başkanları vardı aralarında.

Sefaköy Spor, kurulduğu günden bu yana gerek mahalle ve semt sakinleriyle gerekse taraftar ve yöneticileriyle hep yan yana oldu. Birlikte çaba ve dayanışma gösterildi. Düzenli aralıklarla yemekler, piknikler düzenlenerek buluşma nedenleri oluşturuldu ve bu bir araya gelmelerden takım ekonomik bir destek sağladı.

Yemek deyip geçmemek lazım, mahalle eşrafı ve sakinleri için daima bir özellik içerdi bu davetler. Öyle ki bu yemekli buluşmalar için özel elbiseler alınır, yaptırılırdı. Kadınlar kuaföre giderek saçlarını yaptırır ve takıma destek için gelirlerdi. Muhtelif düğün salonlarında ve lokantalarda yapılan bu buluşmalar uzun yıllar boyunca sürdü ve bir gelenek oluşturdu. Tarlada, üzüm bağında ya da fabrikada çalışan Sefaköy sakini akşam eve dönüp temiz elbiselerini giyiniyor, takıma destek için ailesiyle birlikte yemeğe katılıyordu.

Sefaköy Spor Kulübü Başkanı Fikret Teneoğlu ile görüşme esnasında.

Hakan Teneoğlu ve Fikret Teneoğlu.

Bir dayanışma ve bir arada olma halini canlı tuttu Sefaköy Spor daima. Ramazan aylarında semtin kahvelerinde tombala oyunları oynanır, o oyun- lardan takıma destek sağlanırdı. Kırmızı beyaz renkte formayı tercih etmesi de takımın milli iradeye saygısı olarak yorumlandı ve desteklendi.

Sol baştan ayaktağiler: Ali Açıkgöz, Celal Boşnak, Bogoz Manosyan, Sadık İrmak, Rasim Süner, Murtaza İmdat, Erol Aydemir, Abdül Özgür Sol baştan oturanlar: Bobinajcı Enver, Ergüven Akbaş, Rıdvan Ünal, Hakkı Özel, Ahmet Ertüz Duvardaki resim: Fethi SünerKirazlı Sokak'ta ikinci kattaki Hüseyin Girgin'den kiralanan Sefaköy Spor ofisi. Dönem Başkanı: Rıdvan Ünal. 1975-1976'lı yıllar. Sefaköy Spor arşivi.

Ayaktakiler sol baştan dördüncü Uğur Dünder, sol yanında İhan Gündöndü ve takım arkadaşları. Sefaköy Spor arşivi.

Ünlüler Sefaköy Spor'da

Uğur Dünder bu takımda top koşturdu bir zamanlar. Kurulduğu günden bu yana ağırlıklı olarak kendi gücüne ve öz desteğine, taraftarının ve Sefaköylülerin maddi enerjisine dayadı varlığını. Her aşamasında altyapı çalışmalarına önem verdiği için kendi varlığını kendi çabasına dayandırdı Sefaköy Spor. Yıllar içinde Türkiye'nin muhtelif illerine, muhtelif takımlarına, muhtelif futbolcular transfer ettiğinde de alt yapıya önem vermenin meyvelerini topladı.

Teknik direktörden orta sahaya, forvetten kaleciye birçok oyuncuyu sahalara ve futbol hayatımıza kazandırdı Sefaköy Spor. Bir üst lige çıkıp mücadele etmesi, başarılı olup tutunması, ligde ısrar etmesi bir yana, bir alt lige düştüğünde de yerinden doğrulmasını bilip kendini sıçratmaya çalışırken altyapısına güvendi. Bugün top koşturduğu 2. Amatör Lig'de de A takım başarısını, varlığını ve istikrarını altyapıdaki çalışma ve çeşitliliğine borçlu olan Sefaköy Spor, bir emsal olarak görülmeye devam ediyor.

Kendine Güvenmenin Kendine Yetmenin Adımları

Uzun yıllardan beri takım, transfer futbolcusu oynamak yerine kendi özgücüne, altyapısından yetiştirdiği futbolcuya güvenerek ve onu sahaya sürerek sürdürüyor mücadelesini. Bu, Sefaköy Spor'u farklı bir emsal olarak göstermek için kuvvetli bir etki yaratıyor. Kendi kendine yetmenin, varlığını sürdürürken kendine dayanmanın ve U12'den başlayarak altyapı çalışmalarını sürdürmenin meyvelerini toplarken de önceliği kendilerine tanımaları elbette anlaşılır kılıyor Sefaköy Spor'u.

Soldan ayakta: Ünal Tan (Sefaköy Spor'un 1. Amatör Küme'ye çıktıktan sonraki hocası), Kaleci Şaban Pehlivan, Fikret Teneoğlu, oturanlar: Serdar Dünder ve Hakan Teneoğlu. Sefaköy Spor arşivi.

Tek başına sporda, futbolda, sahada başarılı olmaları değil mesele; bir çalışma disiplini, kendini ve arkadaşlarını, ta-

kımı ve bir bütünü var etme neticesi söz konusu. Böyle olunca okul hayatlarında, derslerinde, sosyal hayatlarında da başarılı insanlar yetişmesi; kitap okuyan, hayatı sorgulayan ve paylaşmayı, bir arada olmayı destekleyen bireylerin kendini yeniden oluşturması çabasını verdiklerini söylüyor Sefaköy Kulüp Başkanı Fikret Teneoğlu.

Türkiye Futbol Federasyonu İstanbul İl Temsilciliği internet sitesinde yer alan bilgilere dayanarak aktaracak olursak Sefaköy Spor Büyükler U13 Ligi, U14 Ligi, U16 Ligi, U11 Ligi, U12 Ligi, U17/B, U15/B kategorilerinde yeşil sahalara çıkarak formasını terletiyor.

Sefaköy Spor Hentbol Takımı, 1980 yılında kuruldu. Sefaköy Spor arşivi.

Covid-19 Sahaya da Engel

Küresel pandemi krizinin yaşandığı Covid-19 salgınından Sefaköy Spor altyapısı da etkilendi maalesef. Sefaköy Spor'un 2003 ve 2004 doğumlu 43 lisanslı futbolcusunun çalışmaları, idmanları ve maçları askıya alındı uzun bir

süre. Bir dönem kayıp olarak adlandırılabilir kulübün tarihinde.

Üç yıl maçlara çıkan takım maddi olanaksızlık ve salon sorunları yaşadığı gerekçesiyle kapandı.

Sefaköy Spor Başkanı Fikret Teneoğlu ile C. Hakkı Zariç görüşme esnasında.

Bir Anıda Saklı Kalan Centilmenlik

Belki de 40 yıl öncesinde oynanan bir Emirgan Spor karşılaşmasını anımsıyor Sefaköy Spor Başkanı Fikret Teneoğlu. Kimin yenip kimin yenildiği üzerinden değil, süren rekabet üzerinden unutulmazlar arasında aklına geliyor. İlk maç Emirgan'da oynanmış ve bir hayli atışmalı, gergin geçmiş. Sonraki maç Sefaköy Spor'un sahasında olunca seyirci, bir önceki maçın ger-

ginliği ve karşılık vermenin heyecanıyla gelmiş seyretmeye. Maç bitiminde oldukça centilmen bir hava esmiş lakin. Bizzat Teneoğlu rakip takım yönetim ve oyuncularının ellerini bir bir sıkarak bu centilmenliğe önyak olmuş.

"Evet, centilmence mücadele ediyoruz çünkü bizi deplasmana götüren aracın üstünde Se-

faköy Spor yazıyor. Başka bir şey değil, Sefaköy Spor. Bunun için bizim öncelikle centilmen olmamız, iyi ve centilmence oynamamız lazım gelir. Şampiyon olmak için oynuyoruz ama bu şart değil, centilmen olmamız şart ancak. Bizim takımdan okuyan genç çıkar, okuluna devam eder, okulunda da sahadaki gibi başarılı olur, çeşitli mesleklerden gençler çıkmıştır bizim takımın alt yapısında oynayarak, kimi devam eder, kimi ekmeğini orada aramaya başlar. Kitap ar-

mağan ederiz oyuncularımıza, derslerinde başarılı ve iyi olmaları için elimizden geleni yaparız. Kısa zamanda olacak işler değil, uzun zaman ve çaba isteyen işler ki bizi yormaz, yapmamız lazımdır. Yaparız takım söz konusu olunca. Filiz Spor bizim kardeş takımımızdır. Sefaköy Kartal Spor, Ufuk Spor, Öz Murat Spor kardeş takımlar arasındadır, keşke onlarca olsa, onlarca takım bizimle kardeşlik için mücadele etse hayır demez kabul ederiz."

Ayaktakiler soldan ikinci Bahattin, Beşiktaşlı Kahraman, Hüseyin Kasap, Gani Açikel, (...), (...), Kaleci Fevzi. Oturanlar, soldan: Serdar Dündar, (...), S. Bahattin, (...), Osman, Sefaköyspor Arşivi

Ayaktakiler sol baştan: Niyazi Uslu, (...), ayakta sağdan ikinci Tatar Fuat, en sağdaki Sami Girgin
Oturanlar sol baştan: Abdülkerim Özgür, (...), Osman, (...), Kaleci Cemil. Sefaköy Spor arşivi.

Sofraköy Spor

Bir adı da Sofraköy Spor değil midir Sefaköy Spor'un? Taraftar bir yanıla hala Safraköy olarak bilmekte ve anmaktadır yaşadığı semti, takımın adlarından ve sloganlarından biri de Safraköy olarak bilinmekte ve anılmaktadır. Fikret Bey de Safraköy altyapısından yetişmiş futbolculardan, sonradan başkanı olacağı takımın altyapısından yetişip zamanın bütün yıllarına tanık olmuş nihayetinde.

Oynayacakları sahanın çöpünü kendileri dökmüş, tümseğini kendileri kazmış, kale direklerini kendileri dikmiş zamanında. Takımın formaları için elini taşın altına koymak yetmemiş, Sefaköy'ün evlerinde sırayla yıkanmış takımın formaları.

Fikret Bey ile konuştuğumuz sırada uzun yıllar Sefaköy Spor'da futbol oynamış daha sonra Sivas Spor dâhil yaklaşık on kulüpte profesyonel

futbolculuk kariyerini sürdürmüş olan Hakan Teneoğlu da geliyor aramıza. Sefaköy Spor'un altyapı yaş guruplarında teknik görev kendisine emanet edilmiş. O da çocukluğunda Sefaköy'ün maçlarını izleyerek, zamanla oynayarak, transfer olup devam ederek ve nihayet teknik ekipte görev olarak gönül birliği ve varlığını sürdürüyor.

Elbet sıkıntıları oluyor, her takım gibi sevinçleri, coşkuları, yalnız kaldığı zamanlar ve kalabalığın kucakladığı anlar... Sefaköy Spor nice zamandır bir varlık mücadelesi vererek bulunduğu alanı korumaya ve altyapısından yetiştirdiği futbolcularla kendini yenilemeyi sürdürüyor. ■

Sefaköy Spor Kulübü bahçesine giriş kapısı.

C. Hakki Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı söyleşi yaparken.

Sefaköy Kartal Spor

Fotoğraflar: **Göksel Özbilek**

1957'de Türkiye'ye gelen Rumeli göçmenlerinin Sefaköy'e nakillerinden sonra kurdukları bir takım Sefaköy Kartalspor. Neredeyse tamamı Beşiktaşlı olan Rumeli göçmenlerinin Kartaltepe Kartal sokakta kurduğu kulüp, 1970'te tescil edilinceye dek yazlık turnuvalarda boy göstermiş. O zaman Kartaltepe mahalle muhtarı olan

Kamil Demirkol'un öncülük ettiği mahalleliler, Beşiktaş sevdasını yeni yurtlarıyla birleştirip Sefaköy Kartalspor'a hayat vermişler.

Kamil Demirkol'dan sonraki nesil eksilip de Sinop'tan, Ardahan'dan, Kars'tan gelen insanlar arttıkça Kartalspor taraftarının çehresi de geniş-

Sefaköy Kartal Spor'un 1981 futbol sezonundan. Fikret Teneoğlu ve futbolcular bir maça başlamadan önce.

lemiş bittabi. Hayatlarını kazanıp evlerini barklarını yapan, çoluğunu çocuğunu büyüten, sosyal aktivitelere ve sivil toplum kuruluşlarına rağbet azaldıkça kabuğuna çekilen Rumeli göçmeni yöneticilerin kulüpten ayrılmaya başlamasıyla mahalle eşrafının tümünü içeren tam katılımcı ve demokratik kulüp yönetimleri vücut bulmuş yine.

İstanbul'da Amatör Futbol

20-25 yıldır kulübün başkanlığını yapan Yener Dayı; sahanın, soyunma odasının, tesisin olmadığı yıllardan bugünlere gelinceye dek yaşananları anlatırken Vefa, Fulya, Altunizade, Beykoz, Paşabahçe, Anadolu Hisarı diye başlayıp 34 stadın olduğunu söylüyor o zamanın İstanbul'unda.

Şu anda atletizm pisti olarak kullanı-
lanı da var, kapalı basket ve voleybol sahası olanı da. Kadıköy'e giderken Zeynep Kamil'in hemen üstündedir örneğin eski Altunizade sahası.

1978'de İstanbul Amatör Kulüpler Federasyonu 10 takımla kurulmuş. 1970'e kadar mahalle maçları yapmış Kartalspor. Kanarya'yla, Sefaköy'le, Filiz Spor'la, Halkalı'yla...

Sefaköy Kartal Spor 3. Mini Minikler Futbol Şöleni, 2015 yılı en centilmen takım kupası.

Federe amatör ligde oynanan yazlık müsabakalara olan ilginin, bu müsabakaları seyreden seyirci sayısının bugünkünden hayli fazla olduğu yıllar. Devlet desteği, belediye harcırahı, personel taşıma aracı, malzeme katkısı olmaksızın saf bir tutkuyla örülen koskoca bir sevda.

Mahalle kültürünün, mahalle aşkının şekillendiği; toprak saha kenarında su ve salatalık satanların, köftecilerin gündelik ekmeklerini kazandıkları; kahvehanelerin boşalıp sahalara aktığı, kadın-erkek-çocuk cümle mahallelinin taraftar olarak can verdiği sihirli bir hayattı herkesin nabzında atan.

Sefaköy Kartal Spor'un yıllar içinde aldığı kupaların bazıları.

...

C. Hakkı Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı kulübün sahasında.

Derbi Heyecanı

Sefaköy Spor - Filiz Spor - S. Kartalspor arasındaki maçların heyecanını hissetmek hiç de zor olmaz futbolseverler için. Nispeten daha eski ve köklü bir kulüp olan Sefaköy Spor'un kısmen şöhretli oyuncularla çıktığı maçlardaki heyecan ve tutkunun yanı sıra yakaladığı başarılarla anı-

lagelen Filiz Spor'un rakibi olmak da büyük bir derbi ruhunu besliyordu elbette. Kartalspor'a karşı oynamak ve dişe diş mücadele etmek Filiz Spor ve Sefaköy için de eşsiz bir duyguydu. Birbirine karışan onlarca mahalle demektir geride bırakılan ve özlemlerle beklenen her maç.

...

Mahallenin Delikanlıları

Kendisi de amatör futbolcu olarak Kartalspor formasını terleten Yener Dayı; dün gibi hatırlıyor kulüpteki arkadaşlarını. Naci Çavuşlar, Halim Ercan, Vedat Aytekin, Sadık Serban, İbrahim Karataş, Asım Genç, Asaf Genç...

Sefaköylülerin kendi takımları için deneyip de takımlarında yer vermediği genç sporcuların oluşturduğu

bir takım olması hasebiyle de önemli bir kulüp Sefaköy Kartalspor. Kendi mahallelerinden bir futbol kulübü çıkarabileceklerine inanan inatçı delikanlıların başarısının hikâyesi aslında elde edilen her başarı.

Rumeli göçmenleriyle Anadolu'dan kopup gelmiş insanların oluşturduğu kulüp, saf ve temiz bir sevdıyla omuzlamış Sefaköy Kartalspor'u.

C. Hakkı Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı kulüp futbolcularının soyunma odasında.

C. Hakkı Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı takımın yedek kulübesinde söyleşi yaparken.

...

C. Hakkı Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı söyleşi sırasında takımın kartal pençelerini yansıırken.

Profesyonel Lig'in Kapısından Dönmek

1994'te İstanbul şampiyonu olarak Bursa Müdanya'yla yaptıkları maç, en unutulmaz andır herhalde Sefaköy Kartalspor için. 1-0 önde girdikleri maç sonunda 2 penaltı golüyle 1-2 kaybederek profesyonel lige çıkamamış olmak unutulacak gibi değil zira. Hem hüznün hem de

haklı bir gurur saklı bu ve benzeri her anda. Üst liglere verilen futbolcuların varlığı yukarıda sözünü ettiğimiz haklı gurura dair önemli verilerden örneğin. Alanya'ya, Galatasaray'a futbolcu veren bir kulüp Sefaköy Kartalspor. Bittabii kazanılan başarılarla alakalı bu itibar.

...

Sefaköylü Olmak

Sefaköylü olmakla her zaman gurur duymuş insanlar demektir S. Kartalspor. Parayla satın alınamayacak dostluk, arkadaşlık demektir. Yatı, katı, yazlığı olmasa da nezaketiyle zenginleşenlerin; ahlakından, terbiyesinden taviz vermeyenlerin; kavgadan medet umarak vurup kırıp kurdurmayanların yurdudur Sefaköy. Mahallenin köklü kulübünde oynayacak yer bula-

mayınca mahalleye çok güçlü bir kulüp daha armağan edebilecek cesarete sahip olanların kulübüdür Sefaköy Kartalspor.

Günlük hayatta iştiğal ettiği işinin yanına futbol oynamak gibi tutkulu bir meşgaleyi ekleyen onlarca gençten ibaret futbol çınarlarından biri bu haliyle S. Kartalspor.

Sefaköy Kartal Spor'un yıllar içinde aldığı kupalarından bir başka görünüm.

C. Hakkı Zariç ve Sefaköy Kartal Spor Başkanı Yener Dayı söyleşi sırasında sahayla kulüp arasında.

Semt Takımı - Semt Sahası

Semt takımları ne kadar önemliyse semt sahaları da o denli öneme sahiptir. Mahalledeki herkesin faaliyet göstermek istediği bir toplanma alanı gibidir semt sahaları. Halk yürüyüşü yaptırılan, pentatlon yürüyüşleri ile halka mal edilen

bir sahaya sahip Sefaköy Kartalspor. Yaklaşık 15 yıl önce 2007'de yapılmış olsa da titiz bir tutum ve itinalı bakım sayesinde ufak bir iki yama dışında sıkıntısı olmayan bir saha. Semtin amatör spor yurdu, mutlak yaşam alanı.

Rekabet de Saygı da Samimi

Sefaköy Spor ile Sefaköy Kartalspor arasındaki rekabetin ve kora kor mücadelenin doğal bir sonucu da karşılıklı saygı olsa gerek.

Yapmacıksız, canlı bir rekabet ve rekabettten doğan gösterişsiz bir saygı var semtin damarlarında. ■

...

Sefaköy Filiz Spor Kulübü

*Derneğimizin Düzenlemiş Olduğu
46. yıl Kutlama Yemeğinde
Sizleri de Aramızda Görmekten Onur Duyarız.*

Sefaköy Filiz Spor'un bir etkinlik yemek daveti afişi. İsmail Kosovalı arşivi.

Sefaköy Filiz Spor Kulübü

Fotoğraflar: **Göksel Özbilek**

A takımı 1. Amatör Lig'de mücadele eden Filiz Spor; Büyükler, U13 Ligi, U14 Ligi, U16 Ligi, U11 Ligi, U12 Ligi, U17/B, U15/B, U18 Ligi olmak üzere 10 ayrı kademede faaliyet yürüten bir kulüp. Her kademede o kademede bilgi ve deneyim

sahibi hocalarla çalışan kulüp, ahde vefanın güzel bir örneği olarak mahallenin eski muhtarı Yaşar İnan'ın adını taşıyan yeni tesislerinde mahallenin ve bölgenin gençlerine kucak açmaya devam ediyor.

...

Filizlenen Umutlar

1966 yılında, Mevlanakapı'dan geldiği bilinen ve soyadı hatırlanmadığı için mahallelinin Hüseyin Ağabey olarak andığı bir sporsever tarafından kurulmuş Filiz Spor. Bir otoparkı saha belle-

yip aşkla başlamışlar futbol oynamaya. Mahalle takımı da olsa kalacak bir yer bulmaları gerekmiş evvela. Muhtar Yaşar İnan'ın binasının altı uygun bulunmuş. Kendi aralarında oynamanın yanı sıra diğer mahallelerle de kapışıyorlarmış sıklıkla. Ne var ki kulübe bir ad gerekmiş nihayetinde. Muhtar Yaşar'ın kızı Filiz Hanım dünyaya gelince Filiz, baharı çağırıştırıyor diye Filiz Spor koymuşlar kulübün adını. Mor-Beyaz formaları da Yeşil-Beyaz'la değiştirmişler böylece.

Kulübe ait gerçek bir bina ihtiyacı er-telenmiş olsa da er-geç hayata geçiril-

Sefaköy Filiz Spor'un genç takımlarından kalan bir anı. İsmail Kosovalı arşivi.

C. Hakkı Zariç ile Sefaköy Filiz Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer.

meliydi elbette. Dönemin (1977-1978) CHP'li belediye başkanı Rıdvan Ünal, yol artığı bir arsa tahsis etmiş kulübe. Etmış etmesine ama söz konusu alan, çöplük işlevi görüyormuş o za-

mana dek. Belediyenin temizleyip teslim ettiği bu arsada hummalı bir çalışma başlamış. İmece usulü, tüm mahallelinin katkısıyla yapılmış Yel Değirmeni caddesindeki bina. Bina derken 87'de resmiyete dökülen Filiz Spor Derneği'nin lokaliymiş bu kurulan ilk yapı. Saha ise Emrullah Efendi caddesindeki otoparkmış yine. Tüm müsabakalar orada oynanmış uzun bir süre daha.

Kulübün şu anki başkanı Bayram Bayer, futbolculuğunu da yaptığı takımının bu sürecinde de aktif olarak görev almış, İsmail Kaçar başta olmak üzere birçok kıymetli arkadaşıyla birlikte.

...

Sefaköy Filiz Spor'un en centilmen takım ilan edildiği kupanın da yer aldığı başarılarından birkaç tanesi.

Mahalle Takımı

Mahmutbey, Halkalı, Bağcılar, Emirgan, Vefa... Yerleşik köylerle, mahallelerle yapılan unutulmaz maçlar birbirini izlemiş. Gençliğin kötü alışkanlıklardan korunmasında daha güzel yöntem mi olur? Tam bir mahalle takımı olup çıkmış Filiz Spor. Hele Sefaköy'le olan o eşsiz ve ezeli reka-

bet. Sofraköy, Safraköy ve Sefaköy adlarıyla malul, Sefaköy köyünün en eski takımı Sefaköy Spor Kulübü. Kaldı ki resmi kulüp statüsünde yalnızca Sefaköy ve Küçükçekmece var o dönemde. Diğer kulüplerin resmi statüye kavuşması 5-10 sene sonraya tekabül etmiş çoğunlukla.

...

Resmiyet - İkinci Amatör ve Birinci Amatör

1987'de resmi statüye kavuşan Filiz Spor, 88'de İkinci Amatör tecilini yaptırıyor ve İkinci Amatör tecilini yaptırdığı sene şampiyon oluyor. Yerinden ve birlikte yönetimin, doğru-

C. Hakkı Zariç ile Sefaköy Filiz Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer sahanın yedek kulübesinde.

dan ve katılımcı demokrasinin vücut bulduğu bir başarı hikâyesi aslında bu şampiyonluk. 5-6 puan farkla kazanılmış bir şampiyonluk var sonuçta. Mahallenin evlatlarıyla kazanılmış büyük bir zafer. Küçükler takımının kurulmasıyla birlikte okunması gereken bir sonuç aslında karşılaşılan durum.

Altyapısı olan bir amatör kulüp ne demek? Ali Koç ve Hakan Teneoğlu gibi şampiyon kadronun mahallelileri bugün hâlâ zihinlerdeyse sporla vücut bulmuş koskoca bir ruhu

C. Hakkı Zariç ile Sefaköy Filiz Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer saha içinde.

da ölümsüzleştirir elbette. Nitekim 1. Amatör Lig'e çıktuktan sonra 18-20 yıl başarıyla sürdürülen bir dönem var sonrasında. Yalnızca Tefikbey mahallesiyle sınırlı kalmayan; Halkalı,

Mahmutbey, Güneşli, Şenlik ve Kanarya ile kurulan gönül bağı var. Oralardan gelen ve takıma katılan sporcularla birlikte maçları seyretmeye gelen geniş bir taraftar topluluğu var. Dile kolay, 1988-2006 arasında bugünkü adı BAL (Bölgesel Amatör Lig) olan Deplasmanlı Lig'de terakütmiş bir kulüp Filiz Spor. 3. Lig'in eşiğine kadar gelmiş bir mahalle takımı. Sefaköy Spor'la

ortaklaşan yazgıları ve kardeşlikleri amatör liglerin yanı sıra yönetim kademesinde de vücut bulmuş. Bir dönem Sefaköy Spor yönetiminde de görev yapmış Filiz Spor yöneticileri.

Bir Cazibe Merkezi

Kendi kabından çıkarak daha geniş yığınlara ulaşmanın yollarını arıyor şimdilerde Filiz Spor. Sefaköy'de, Küçükçekmece'de yaşayan daha çok çocuğu, daha çok genci Filiz Spor'a çekip burayı bir cazibe merkezi haline getirmenin oluru için çaba sarf ediyor. Çalışma prensibi, hoca seçimleri, yenilikçi yöntemleriyle bütüncül bir spor yaşam alanı yapılandırmaya gayret gösteriyor. Sporcularının eğitim görmesi için de elinden gelen desteği sunuyor. Velilerin bilinç düzeyini çocukların, gençlerin yeterlikle-

rine eş düzeyde artırmak için yoğun bir çalışma yürütüyor.

Geleneksel Filiz Spor yemeğini de anmadan olmaz. Her yıl düzenlenen bu organizasyonla hem kulübe cüzi de olsa gelir sağlamak hem de kulübün üyelerini, yandaşlarını, taraftarlarını bir araya getirerek birlik ve dayanışma ruhunu pekiştirmek amaçlanıyor. 300-500 kişilik yemek organizasyonları oluyor bunlar genellikle. Birlikte mücadele edenlerin birlikte eğlenmeyi ihmal etmedikleri güzel bir gelenek söz konusu olan.

Sefaköy Filiz Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer'e teşekkür plaketi.

Sefaköy Filiz Köy Spor'un geçmiş yıllarından kalan bir anı. İsmail Kosovalı arşivi.

Bir Spor Kompleksini Düşlemek

Amatör spor kulüplerinin güçlendirilmesi gerektiğini vurgulayan Bayram Beykan, "Tevfikbey Mahallesi'nde 100 bin insan yaşıyor, bir tane eğitim sahası yok." diye başlıyor eksikliğini görüp kurabilmek için uğraştıkları spor kompleksini anlatmaya.

"Biz özellikle yerel yönetimler eliyle bu tesislerin kurulmasını ve çoğaltılmasını istiyoruz. Çoğaltıldı-

ğında, tabii, bir de orada birtakım düzenlemeler getirmeleri gerekiyor. Çocuk kulübe çantasıyla bir-iki saat erken gelir, kütüphaneye oturur derslerini yapar, idmanını yapar, tüm işlerini ve

C. Hakkı Zariç ile Sefaköy Filiz Köy Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer tesiste.

sporunu tamamlayınca çeker evine gider. Sağlık birimi ihtiyacı da o komplekste karşılanır, yemek yeme ihtiyacı da. İşte burada yerel yönetimlere büyük görev düşüyor."

...

Filiz Spor ve Temsil Ettiği Ruh

Endüstriyel sporun her şeyi egemenliği altına aldığı günümüz zemininde nefes almayı sağlayan oksijen depoları gibi amatör spor dalları ve kulüpleri. Filiz Spor gibi mahallelerin toprak-çakıl arsalarında başlayıp klasmanın en üst aşamasına dek ulaşabilen genç-çocuk sporcuların hikâyeleri inşa edecek zamanın ruhunu. Deplas-

manlı Lig'de 15-20 sene boyunca top koşturup haysiyet beyanında bulunan küçük ve cesur bir mahalle hatırlanacak geriye bakıldığında.

Bir çocuğun dünyaya açılan gözlerinde filizlenen umudun bir spor kulübüne evrilen coşkusu yankılanacak. ■

C. Hakkı Zariç ile Filiz Spor Kulübü Başkanı Bayram Bayer sahanın yedek kulübesinde.

Kadın eşitlik Merkezi

VIII. BÖLÜM

Sosyal Belediyecilikte
Örnek Adımlar

Kadın Eşitlik Merkezi'nde yapılan çalışmalar için yetkililerle görüşmeye gittiğimde, ne yazarsam yazayım faaliyet ve etkinlik alanlarını tam ve yerinde yazamayacağımı anladım ve bu yazıyı kaleme alması için Büşra Nur Aydın'a rica ettim.

İnönü Mahallesi'nde çalışmalarını çeşitlendiren ve sürdüren Kadın Eşitlik Merkezi'ne dair yazı-

lanları okuduğunuzda, Küçükçekmece'de yaşayan kadınları yalnız olmadığına tanık olacaksınız. Kütüphanelerden kurslara, sergilerden kültür sanata, geziden fırsat eşitliğine Sefaköy'de yaşayan insanlar Küçükçekmece Belediyesi bünyesinde faaliyet gösteren Sefaköy Kültür Merkezi, Güzel Sanatlar Akademisi ya da Bilgi Evi'nde alışılmışın ötesinde birikimle iletişim kurabiliyor.

Çocuklar, gençler, kadınlar için bir yeniden üretim ve donanım merkezi haline gelen bu akademi ve merkezlerde insanlar çözüm üretip el becerilerini geliştirebiliyor, ihtiyaç duydukları uzmana danışabiliyor ya da üretime katılarak hayattan payını alıyor.

Gündüz çocuk bakımevleri ya da oyun evleri anneler için alternatif çözümler üretiyor. Bununla birlikte Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi bedensel ve zihinsel özürülere ve ailelerine yönelik tedavi, eğitim-öğretim, psikolojik destek,

okul destek, fizik tedavi ve sağaltım, havuzda su terapisi, aile terapisi, çift terapisi çalışmaları gibi hizmetler sunuyor.

Küçükçekmece Belediyesi'nin sosyal belediyecilik anlayışı Sefaköy sakinlerinin bilgiye, sinemaya, tiyatroya, kitaba ulaşmasını kolaylaştırıyor.

Gerekli sağlık taramaları ve kurslara katılmak, eğitim almak ve el becerilerini geliştirmek isteyen Sefaköy sakinlerinin uzağa gitmesine gerek kalmadan hayata katılmaları kolaylaştırılıyor.

Kadınların Dünyaya Açılan Sesi: Kadın Eşitlik Merkezi

Büşra Nur Aygün

Sefaköy'e bağlı İnönü Mahallesi'nde kurulan Kadın Eşitlik Merkezi, çalışmalarını her geçen gün çeşitlendirerek güçlendiriyor, özellikle kadınların hayatında fark edilir ve ayrıcalıklı bir yer edinerek onlara geniş olanaklar sağlıyor.

Kadın Eşitlik Merkezi sadece Sefaköy içinde değil Küçükçekmece sınırları boyunca faali-

yetlerini sürdürüyor ve tüm Küçükçekmeceli kadınlara ulaşabiliyor. Bir dayanışma ağını kurmakla birlikte kadınların üretim ve emeğiyle gelir elde etmelerini sağlarken aynı zamanda kültür ve sanatla ilgilenmelerine, kendileri ve çevrelerine dair farkındalık yaratmalarına ve bu tüm bunları paylaşarak çoğaltmalarına önayak oluyor.

Kadın Eşitlik Merkezi'nin dışarıdan görünüşü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Aile Danışma ve Eğitim Merkezi

Geçmişten günümüze

İlk olarak Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü kurularak faaliyetine başlayan Küçükçekmece Belediyesi, eşit bir Küçükçekmece için çalışmaya ısrar etti. Bu merkezde irili ufaklı çalışmalar yürüten müdürlük, kadınların sosyal hayata katılmalarını desteklemek için Kadın Eşitlik Merkezi kapılarını açtı.

Hafta içi ve cumartesi günleri 09.00-17.00 saatleri arasında faaliyet yürüten Kadın Eşitlik Merkezi 19.02.2020 tarihinde kuruldu; kişisel ve meslek edindirme kurslarına davet ettiği kadınlardan geniş katılım sağladı. Okuma yazma bilmeyen kadınlardan, yeteneklerini açığa çıkarmak isteyen kadınlara kadar birçok alanda destek sundu.

Kadın Eşitlik Merkezi'nde ihtiyaç olması dahilinde psikolojik danışmanlık hizmeti, diyetisyen hizmeti, spor hizmeti, kişisel ve meslek edindirme kursları ve kadın ve aileyi bilinçlendirme eğitim ve seminerleri, kadın dostu kent hedefi ve kentin sunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi fırsatlardan herkesin eşit bir biçimde yararlanmasını sağlamak amacıyla kapıları açık olan bu merkezde kadınlara destek vermeye ısrar ederek çalışmalarını sürdürmektedir.

Kadınların bu merkez kapısından içeri girdiğinde ihtiyaçları olan desteklere ulaşması Kadın Eşitlik Merkezi personeli iş prensipleri arasında olup merkezin olanakları eşit paylarla ihtiyaç sahiplerinin ilgisine sunulmaktadır.

İlkler ve Yenilikler

Bunun yanında gerekli görmeleri halinde kadın ve ailenin psikolojik destek alması için üç ayrı aile danışmanlık merkezi de Küçükçekmece'de hayata geçirilen ilkler arasında sıralanabilir.

Kadınların ve çocukların mutlu ve huzurlu bir geleceğe ulaşmaları için çalışmalarını sürdü-

ren bu merkezlerde birçok alan mevcut bulunmaktadır.

Küçükçekmece sınırları içinde çalışmalarını sürdüren sekiz gündüz çocuk bakım evi ve bir de oyun eviyle çocuklara eğitim olanağı sağlarken kadınların istihdama katılımlarını kolaylaştırmak hedeflenmektedir.

Kadın Eşitlik Merkezi'nde kursiyer kadınlar. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Kadınlar Çözumsuz Değil

Kadın Eşitlik Merkezi'nde cinsiyet, cinsiyet kimliği, dil, din, ırk, etnik köken, inanç ayrımı yapılmaksızın, kentte yaşayan tüm kadınlara hizmet verilmektedir. Kadınların sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlere, istihdam olanaklarına, kentsel hizmetlere ulaşmaları hedeflenmekte ve olanaklar zorlanarak bu hedefler gerçekleştirilmektedir.

Şiddete maruz kaldıkları takdirde haklarını güvence altına alacak mekanizmalara erişimini kolaylaştırıcı çalışmalarını sürdürerek aile, çocuk ve bireyin ruhsal ve fiziksel bütünlüğünün korunması, refahının artırılmasına yönelik desteği sunmak amacıyla birçok birim kapılarını destek vermek için açmakta ve gerekli desteği sağlayarak kadınlara çözümsüz ve yalnız olmadıklarını anımsatmaktadır.

Bir Farklı Alan Bir Farklı Örnek

Sefaköy içinde yer alan Kadın Eşitlik Merkezi faaliyet alanlarına yazmaya çalıştığımız içerik üzerinden devam ederken, örnek olması açısından bir çalışma pratiği ve deneyimi için Hünerli Eller Çarşısı'ndan da bahsetmek öğretici olabilir.

Atakent Mahallesi sınırları içindeki Menekşe Parkı'nda kurulu olan Hünerli Eller Çarşısı, 26 adet ahşap evden oluşmakta. Bu çarşıda kadınlar yaptıkları el emeği ürünlerini dönüşümlü olarak satmaktalar. Çarşı bu vesileyle kadınların birbirleriyle kalıcı bağlar kurmasını, üretmiş olduğu el emeği ürünlerin-

den gelir etme konusunda bir arada olmalarına olanak sağlıyor. Kadınlar da deneyimlerini birbirlerine aktarırken birbirlerini geliştirip sosyal ve ekonomik anlamda güçlendiriyor.

Hünerli Eller Çarşısı kapısından içeri girdiğinizde sizi cıvıl cıvıl karşılıyor. Üretimin dışında kadınların bir arada nasıl da güçlendiğini, iletişim kurmanın onlara nasıl iyi hissettirdiğini, samimiyetin, sevginin bu çarşının içine nasıl işlediğini

Hünerli Eller Çarşısı'nın dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

gösteriyor size. Hünerli Eller Çarşısı faaliyetinde olduğu sürece kadının üreten, öğreten, kazanç sağlayan, paylaşan ve birlik olmasını sağlayan bir alan haline geliyor.

Çevreye, Atığa, Hayvanlara Dost

Sadece kazanç sağlamak için üretmiyor burada kadınlar, bazen hayvanlara bazen toplumda özel gereksinim sahibi bireylere destek olmak adına kazancını pay ediyor. Bu çarşının kazanımlarından biri de bu aslında; sosyal sorumluluk desteği üretmek... Çevrede atık olan her malzeme toplanıyor; atık cam şişe bir anda tasarım bir ürün haline gelip satışa sunuluyor ve hayvanların beslenme ihtiyaç-

larını karşılıyor. Bu süreçte çarşıdan içeri giren bireylerin çevreden atık halde buldukları malzemeleri getirdikleri ve dönüştürülüp hayvanlara, çocuklara, doğaya, özel gereksinimlere sahip bireylere destek olmasında teşvik edilen bir yer haline alabiliyor. Kadınlar üretip dayanışma zincirine birçok kişiyi dahil ederek bölüşmeyi, dahil ve destek olmayı, birlik olmanın samimiyetini gösteriyor bu çarşıda.

Hünerli Eller Çarşısı'nda bir kadın, Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Kültür, Sanat ve Eğitimde Kadınlar

Çevremiz ve yaşadıklarımız anlatmak ve göstermekle ilgili nice ayrıntıyı da kendinde saklıyor. Bir arada olmanın adımlarını atarken insanın birey olma çabasında da yardımlaşma ve dayanışmayı ön planda tutmanın kaçınılmazlığı çarpıyor gözümüze.

Küçükçekmece Belediyesi kadınlar için kültür

sanat alanında sadece Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü değil Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü ile koordineli çalışmalar yaparak kadını kültür, sanat, eğitim ve daha güvenli, daha huzurlu bir Küçükçekmece için çalışmalarını sürdürüyor.

'Çekmecemde Kitap Var!'

Kadınların kitap ihtiyaçlarını karşılamak, bunun yanında kitaba erişimi kolaylaştırmak için ilçe sakinlerine ücretsiz kitap desteği sunuyor Küçükçekmece Belediyesi. Füzuran'ın Benim Sinemalarım romanı ile başlayan yolculuk söz

yazarı, şair, oyuncu ve edebiyat öğretmeni Aysel Gürel'in Ne Kavgam Bitti, Ne Sevdam kitabı ile devam ediyor. Kitaplar kadınlara ulaştırılıyor, okuma sürecinin ardından yazarlar ile söyleşi yapılarak okur yazar buluşmaları gerçekleştiriliyor.

Aile Danışma ve Eğitim Merkezi

Küçükçekmeceli kadınlar İstanbul'da kültür turunda. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Kültürel Geziler ve Fırsat Eşitliği

Yedisi Sefaköy sınırları içinde olmakla birlikte 21 mahalleden oluşan Küçükçekmece'de mahalle içerisinde kalıcı bağlar oluşturulması ve mahalle dayanışmasının canlanması için kadın kültür gezileri düzenleniyor. Her gün araçlar mahallelerden tarihi ve kültürel alanları tanımak ve mahallelinin birlikte zaman geçireceği kıymetli geziler halini alıyor.

Eğitimde fırsat eşitliğinin hedefini büyüten ilçe için yine Küçükçekmece Belediyesi'ne bağlı Bilgi Evleri ve Çocuk Üniversitesi farklı sınıflar ve cinsiyetler arası eşitsizliklerin mümkün olan en olası biçimde geçersiz kılmak için

çalışmalarını sürdürmekte, eğitim müfredatının içerikleri yeniden düzenlemektedir.

Bunun yanında okullara portatif havuzlar kurularak yüzmeyen kız çocuklarının oranının %1'den %50'ye ulaşmış olması değişen istatistikî bilgilerin akışındaki eğriyi pozitif yönde göstermektedir.

Bunun yanında kadın ve çocukların kendini daha huzurlu ve güvende hissetmesi için ilçenin sokaklarının, parklarının, caddelerinin aydınlatılması çalışmalarının yapıldığını da belirtmek gerek.

Sertifika ve Sonrası

Kadın Eşitlik Merkezi'nde 'Manne Projesi' ile 21 mahallede gönüllü anneler bağımlılık, kadına yönelik şiddetle mücadele, çocuk ihmal ve istismarı konusunda eğitim alıp sertifika sahibi olduktan sonra almış oldukları eğitim ile mahallerinde komşularını bilinçlendirerek farkındalık çalışmaları ile mahalle bazlı gönüllü çalışmalar yapıyor...

Küçükçekmece Belediyesi ilçeyi Kadın Dostu Kent hedefi ve "Kent Adaleti Eşitlik ile Başlar!" sloganıyla Küçükçekmeceli kadınları üretimde, eğitimde, kadının hakları konusunda, dayanışma ve güçlendirmek için çalışmalarına devam ediyor.

Belediyede bir eğitim ve sertifika töreni öncesi. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Güzel Sanatlar Akademisi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Geleneksel Sanatlar Akademisi'nden Güzel Sanatlar Akademisi'ne

2013 yılında Geleneksel Sanatlar Akademisi adı ile geleneksel perspektifte eğitim vermeye başlayan akademi, 2020 yılında kapsamlı bir çalışma yaparak yeni bir kimliğe ve misyona kavuştu. Geleneksel Sanatlar Akademisi'nden Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüşüm sürecinde mekan, eğitim sistemi ve kültür sanat alanında yapılan çalışmalar sonucu bu dönüşüm sağlandı.

Bütünlüklü inşaat süreciyle mevcut atölyeler yenilendi ve revize edildi, Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi'nden sınıflar akademiye dahil edilerek 1.394 m² bir toplama ulaşıldı ve akademi profesyonel bir sanat alanına dönüşmüştü.

Sistem çalışması mekan yenilenmesinden daha uzun sürdü, kurumda yetişkinlere geleneksel

sanatlar perspektifinde verilen eğitimler kendi içinde komple revize oldu. Geleneksel odaklı bakış açısına ek olarak çağdaş ve dijital alanlar da eklenerek akademi yeni bir vizyona kavuşturuldu. Yetişkin eğitiminin yanında çocuklara yönelik yaratıcı sanat etkinlikleri ve daimi sanat eğitimleri sisteme dahil olması da bu sürecin

sonucudur. Geniş yelpazede verilen eğitimler Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ile akademik işbirliği yapılmıştır.

Ulusal ve uluslararası kültür sanat projeleri ile geleneksel ve çağdaş sanatın yeni bir merkezi haline gelmek için projelerine devam etmektedir.

Güzel Sanatlar Akademisi'nin içeriden görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Güzel Sanatlar Akademisi'nin Graffiti Atölyesi'nde kursiyerler. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Güzel Sanatlar Akademisi

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi içerisinde ayrı bir birim olan Güzel Sanatlar Akademisi, Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı bir kamu kurumudur. MÜGSF ile eğitim protokolü bulunan akademi ile ilgili tüm kararlar ilgili müdürlük ve üniversite dekanlığı tarafından ortak alınmaktadır.

8-17 yaş arası çocuklara, 18 yaş ve üstü gençlere ve yetişkinlere katılım olanağı sağlayan akade-

midde tüm kurslar ücretsiz olarak verilmektedir. Eğitimlere dahil olmak için daha önceden bir sanat eğitimi almış olma zorunluluğu olmayan akademiye çocuklara ve yetişkinlere yönelik özel bir müfredat uygulanmaktadır.

Ana branşlardan bir eğitim alabileceğiniz gibi, seçtiğiniz branşı destekleyecek başka bir dersi seçerek katılım sağlayabilir, sanat hakkında akademik bilgi alabilir, kendinizi bir alanda uzmanlaştırabilirsiniz.

Alanında uzman eğitimcilerin hazırladığı, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi dekanlığının onaylamış olduğu akademik müfredat doğrultusunda dersler verilmektedir. Yıl içerisinde vize ve final değerlendirmesi ile almış olduğunuz eğitimdeki seviyeniz ölçülmekte. Eğitim sonunda öğrenciler araştırma ödevi ve proje ödevi ile mezun aşamasına gelmektedir. Eğitim sürecinde workshop, söyleşi ve panel programları, performans etkinlikleri ile geniş yelpazede kültür sanat faaliyetleri öğrenci sa-

natsal olarak desteklenmekte, sergilere katılım sağlayarak deneyim kazanmaktadır.

Akademiye başvurular Küçükçekmece Belediyesi resmi internet sitesi üzerinden online olarak yapılmaktadır. Başvuruyu takiben verilen tarihte kurumda yetenek sınavı ve mülakatlara katılan akademi eğitimcileri ile öğrenciler birebir görüşme gerçekleştirmesi sonucu, başarılı olan öğrencileri öğrenci işleri birimi arayarak ve kişisel mail hesaplarına mail atarak sonucu bildirmektedir.

Güzel Sanatlar Akademisi'nin Ebru Atölyesi'nde kursiyerler. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Akademik Sanat Eğitimi

Akademide her bir branş için haftada bir gün eğitim verilmektedir. Akademi bünyesinde eğitim almak isteyen öğrenciler gerçekleştirilen yetenek sınavı ile eğitime hak kazanmakta 3 yıllık temel eğitim alan öğrencilerden başarılı olanlar proje gruplarına dahil olarak 2 yıl daha eğitim almaya devam etmektedir. Ders saatleri branşa göre farklılık göstermekle birlikte saat 10.00 - 16.00 arasında yapılmaktadır. Branşlara dair eğitim ayrıntılarına www.guzelsanatlarakademisi.ist

internet sitesindeki 'Branşlar' sekmesinden ulaşabilirsiniz.

Yetişkinlere yönelik temel eğitimlerde üstün başarıları bulunan ve öğretmenleri tarafından uygun görülen öğrenciler Proje Grubu'na dahil olarak 2 yıl boyunca kendi alanlarında uzmanlaştığı eğitimlerine devam etmektedirler. Eğitimini başarı ile tamamlayan öğrencilere Küçükçekmece Belediyesi ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi onaylı sertifika ve katılım belgesi verilmektedir.

Hünerli Eller Çarşısı'nda bir kadın, Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Güzel Sanatlar Akademisi'nde kursiyerler çocuklar, Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Branşlar

Yetişkinler için 17 farklı branşta eğitim verilmektedir. Temel Sanat Eğitim, Yağlıboya Resim, Sanat Tarihi, Desen Tasarımı, İnce Kağıt Oymacılığı, Karakalem Resim, Kağıt Konservasyonu, Sergileme Teknikleri, Resim Teknikleri, Fotoğraf, Minyatür, Seramik, Tezhip, Ebru, Cilt, Hat, Çini.

7-18 yaş arası çocuk ve gençlere 9 farklı branşta eğitim verilmektedir. Güzel Sanatlara Hazırlık,

Ebru, Kaligrafi, Yaratıcı Resim Eğitimi, Stop Motion, Temel Grafik, YouTube, Karikatür.

Dijital stüdyolarda çocuk, genç ve yetişkinler için 9 farklı branşta eğitim verilmektedir. Dijital İllüstrasyon, Digital Resimleme, Youtube, Webtoon Webcomic, Temel Grafik, Stop Motion, Temel Animasyon, Oyun Tasarımı. Digital sanatı ulaşılabilir kılarak yeni nesil kamusal sanat alanı oluşturmayı hedeflemektedir.

Güzel Sanatlar Akademisi'nde kursiyerler çocuklar, öğretmenleri ve aileleri. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Yaratıcı Çocuk Akademisi

Küçükçekmece Belediyesi Güzel Sanatlar Akademisi Yaratıcı Çocuk Akademisi markası ile çocuklar ve gençlere yönelik atölye etkinlikleri yapılmaktadır. Küçükçekmece ilçesi içerisindeki çocuklara sanatı sevdirmek ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlayacak yaratıcı sanat atölyeleri söyleşi, sergi ve workshop etkinlikleri ile dinamik bir sanat ortamı ortaya koymaktadır. Tüm bu etkinliklerde yetenekli çocuklar

tek tek tespit edilerek daimi eğitimlere katılım sağlanmaktadır. Daimi çocuk eğitimlerde Yaratıcı Sanat Eğitimi müfredatı ile yeteneklerini geliştirecekleri, sanat bilgisi ve tecrübesini artıracakları eğitimlere dahil olmaktadır. Üniversitelerin Güzel Sanatlar Fakültelerine hazırlanmak isteyen gençler ücretsiz bir şekilde profesyonel bir hazırlık dönemi ile istediği üniversiteye kazanmak için hazırlanmaktadır.

Kış dönemi çocuk eğitimlerinde hafta içi ilçe içerisinde okullar ile işbirliği yapılarak atölyeler yapılmaktadır, hafta sonları ise daimi sanat eğitimleri yapılmaktadır. Ara tatil ve yaz tatilinde eğitimler ve programlar hız kesmeden devam etmektedir.

Güzel Sanatlar Akademisi "Yaratıcı Çocuk Akademisi" markası ile çocukların yetişkinlik dönemlerini şekillendiren bu kritik dönemde, doğru kaynaklardan ve uygun ortamdan beslenebilmeleri için sanat laboratuvarı ortamı

oluşturularak kendilerini ifade etmeleri sağlanmaktadır. Küçükçekmece içerisinde çocuklara yönelik sanat eğitiminde var olan büyük boşluğu tamamlayarak, sanat üretim sürecini hissetme ve sanatı keşfetme alışkanlığını küçük yaşlarda edinmeleri için fırsat sunmaktadır.

Akademide 16 yaş ve üzeri öğrencilere akademik sanat eğitimi verilmesinin yanında, 7 - 18 yaş grubuna yönelik Yaratıcı Çocuk Sanat Eğitimleri kapsamında disiplinler arası sanat eğitimleri de verilmektedir.

Güzel Sanatlar Akademisi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Animasyon Stüdyosu, Video Art Stüdyosu, Dijital Art Stüdyo

Güzel Sanatlar Akademisi bünyesinde 2021 yılında Animasyon Stüdyosu, Dijital Art Stüdyosu ve Video Art Stüdyosu olmak üzere 3 adet stüdyo kurulmuştur. Dijital temelli ve son derece profesyonel bir bakış açısı ile kurulan her üç stüdyoda da farklı sanat disiplinlerinde eği-

timler verilmesi, video çekimi, montajı, workshop vb. etkinlikler yapılması için çalışmalara başlanmıştır. Stüdyolarda her yıl ortalama 250-300 arasında genç öğrenciye çağdaş dijital sanat eğitimleri ve atölye etkinlikleri verilmesi planlanmaktadır.

Müjde Ar "Çekmecemde Kitap Var" etkinliklerinden birinde. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Kültür ve sanat etkinlikleri

Güzel Sanatlar Akademisi ulusal ve uluslararası konseptte tasarlanmış kültür sanat programları, workshop etkinlikleri, çağdaş sanat söyleşileri,

Türkân Şoray "Çekmecemde Kitap Var" etkinliklerinden birinde. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

akademik paneller, geleneksel sanat söyleşileri, tasarım atölyeleri ve birbirinden farklı etkinlikler ile kültür ve sanatın merkezi olmaktadır. ■

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı Güzel Sanatlar Akademisi'nin yöneticisi Hakan Dağlı ile Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Güney Özkılınç, Güzel Sanatlar Akademisi'nde.

Sefaköy Kültür Merkezi sahnesi seyirci koltukları. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi Eğitimi

Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi'nde kültür müdürlüğünün görev ve çalışma alanında düzenlenen meslek, sanat ve kişisel gelişim eğitimleri merkezin -1. katında 1 adet dans atölyesi, 1 adet resim atölyesi ve 3 adet çok amaçlı olmak üzere toplam 5 adet

sınıfta gerçekleştirilmektedir. Merkezde verilen eğitimlere Küçükçekmece'nin her mahallesinden öğrenci.

Meslek sanat ve kişisel gelişim branşlarında verilen eğitimlerin bir bölümü Küçükçekmece Halk Eğitim Merkezi ile yürütülürken bir

kısmı da belediye bünyesinde devam eden kurslardır. Kursları başarı ile tamamlayan kursiyerlere, Halk Eğitim Merkezi ile yürütülen kurslarda, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika verilirken belediye bünyesinde açılan kurslarda belediye onaylı katılım sertifikası verilmektedir.

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezinde bünyesinde 8-65 yaş aralığında her yaşta vatandaşlara hiz-

met verilmektedir. Kursiyerlerin büyük bir kısmı da kadınlardan oluşmaktadır.

Merkezde okuma-yazmadan resim kursuna, bağlamadan piyanoya, özel gereksinimliler için ritim atölyesinden beden diline kadar geniş bir yelpazede eğitim verilmekte olup devam eden eğitimlerde hayat boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda kursa devam eden öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlamak amacı ile hareket edilmektedir.

Sefaköy Kültür Merkezi içinden bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Okuma ve yazma kursunda kursiyerler ve öğretmenleri. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Yetişkin Kursları

Yetişkinlere yönelik kurslarda kursiyerler kendilerini geliştirirken aynı zamanda sosyalleşmeleri, maddi ve mesleki kazanımlar elde etmeleri amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra günlük hayatın telaşından biraz olsun uzaklaşıp kendilerini daha rahat ve huzurlu hissetmelerine katkı sağlanmaktadır.

Kursiyerler edindikleri sertifika ile ilgili meslek alanlarında çalışabilmektedir. Üretime yöne-

lik resim, takı gibi kurslarda ortaya çıkardıkları ürünler ile maddi gelir elde etmektedirler. Ev kadınları ev bütçesine katkı sağladığı gibi, kurs-tan aldıkları sertifika ve edindikleri meslekten dolayı ekonomik özgürlüklerini kazanmakta bir adım öne geçmektedirler.

Kişisel gelişim kursları sonunda kursiyerlerin edindikleri kazanımlar iş hayatı ve günlük yaşamlarına olumlu katkılar sağlamaktadır.

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi'nde açılan okuma-yazma kurslarımız özellikle kadınlardan büyük bir ilgi görmektedir. 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim dönemlerinde toplam 78 kadın okuma-yazma kursundan mezun olmuştur. Kurs başlangıcında kurs süresinde ve bitiminde öğrencilerdeki ilerleme somut olarak gözlenebilmektedir. Okuma yazma öğrenme duygusunun verdiği öz güven, okuma yazmayı sökmelerinin hayatlarını kolaylaştıran yanlarını fark etmeleriyle yaşadıkları mutluluk okuma yazma öğrenmelerinin yanında duygusal ve psikolojik anlamda gelişimlerine de destek olmaktadır. Kurs sonunda kimi öğrenci toplu taşımayı daha

rahat kullanmaya başlarken kimisi çocuğunun derslerine yardımcı olabiliyor, kurs sonunda yaşadıkları değişim ile hayatlarında farklı bir sayfa açıldığını fark ederek mezun oluyorlar. Kimi öğrenciler ise dışarıdan ilk okul, ortaokul, lise mezunu olabiliyorlar ve eğitim hayatına gidebildiği yere kadar devam ediyor.

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezinde Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde yetişkinlere yönelik resim, takı, diksiyon, beden dili, Türk işaret dili, halk oyunları Almanca, Fransızca, bağlama, okuma-yazma, ilkyardım, bahçe bakımı kursalar verilmektedir.

Çocuk ve Gençlere Yönelik Kurslar

8-17 yaş arası çocuk ve gençlere yönelik açılan atölyelerin amacı kişinin sahip olduğu yetenek ve becerilerinin uygulama düzeyinde farkına varmasıdır.

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezinde Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde çocuk ve gençlere yönelik yaratıcı drama, piyano, gitar, bağlama, Türk işaret dili resim, etkili ve hızlı okuma kursları verilmektedir.

Çocuk ve gençlerin yaratıcı yönlerini geliştirip gözlemlerini, izlenimlerini, duygu ve düşüncelerini ifade edebilme yeteneğini fark etmeleri-

ni sağlama amacı ile düzenlenen eğitimler ile çocuk ve gençler performanslarıyla kurs sonu gösterilerine, çeşitli sergi ve yarışmalara katılarak özgüven kazanıp kendini ifade etme imkânı bulmaktadır.

Ayrıca enstrüman atölyeleri ile çocuk ve gençlerin bu alandaki çalışmalarıyla müziğe olan ilgi ve yeteneğinin artırılması, müziğin sevdirilmesi, iyi bir müzik kulağına sahip olması sağlanarak iç disiplinin geliştirilmesi, müzik ve genel kültürün zenginleştirilmesi ile iyi bir dinleyici olması hedeflenmektedir.

Sefaköy Bilgi Evi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Özel Çocuklara Yönelik Ritim Atölyesi

Hedefleri

Ritim Atölyesi özel gereksinimli bireylerin toplumsal uyumunu kolaylaştıracak bilgi ve becerileri kazandırmak, tıpkı diğer akranları gibi farklı seviyelerde müzikal yeteneklerini keşfetmelerini sağlamak ve öz benliklerinin farkına varmaları sonucunda diğer alanlarda da başarılı olma isteklerini arttırmak amacıyla planlanmıştır.

Bu atölyede yapılan müzik etkinlikleri öğrencilerin motivasyonlarını arttırarak, ifade ve duygusal tepkilerde deneyim kazanıp duygularını, düşüncelerini ve yaşadıkları olayları rahatça ifade edebilmeleri ayrıca burada kazandıkları dinleme becerileri ile işitsel algılarını ve dikkat sürelerini arttırarak, dil kullanımına olumlu etki gösterilmesi amaçlanmıştır.

Etkinlik Temelli Eğitimler ve Bilgi Temelli Eğitimler

Etkinlik Temelli Eğitimler 2,3 ve 4. sınıflara yöneliktir. Bilgi Temelli Eğitimler 5. ve 6. sınıf öğrencilerine yönelik eğitimlerdir.

Eğitimler öğrencilerin seviyelerine uygun Miniskop Atölyesi, Güzel Türkçem Atölyesi, Dört İşlem Atölyesi, Pratik Hayat Atölyesi, Geliştiren Rehberlik Atölyesi, Your English Clup, Fenoloji Atölyesi, Etkin Türkçe Atölyesi, Mega Matematik Atölyesi, Sosyal Bilimler Atölyesi, Oku-Yo-

rum Atölyesi ve Uygulamalı Rehberlik Atölyeleriyle olarak sıralanmaktadır.

LGS Temelli Eğitimler 7. ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik olup LGS Eğitim Destek Kursu verilmekte, ara dönem LGS Kampları ve Deneme Sınavları yapılmaktadır. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, İngilizce dersleri de Sefaköy Bilgi Evi içerisinde verilmektedir.

Bilim ve Teknoloji Temelli Eğitimler

Bilgisayar Öğretmenleri tarafından Kodlama ve Robotiğe Giriş, Robotik Kodlama, Robotik Mü-

hendisliği ile VEX Eğitimleri verilmektedir. Ulusal ve uluslararası yarışmalara katılım sağlanmaktadır.

Sefaköy Bilgi Evi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Sefaköy Bilgi Evi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Yabancı Dil Temelli Eğitim

"Seviye Tespit Sınavı" sonuçlarına göre A1, A2 ve B1 seviyelerinde öğrenciler belirlenerek İngilizce eğitimleri verilmektedir.

Disiplinler arası eğitim (Stam Proje Eğitimi)

STEM Proje Eğitimleri'nde çocukların gruplar halinde teknolojiyi etkin olarak kullanmaları, bilgiyi yapılandırma, günlük yaşama aktararak problemlere yaratıcı ve gerçek çözümler üretmeleri amaçlanmaktadır.

Kültür ve Sanat Temelli Eğitim

Bilgi evlerinde yaş gruplarına göre açılan Gitar, Bağlama, Karikatür, Halk Oyunları, Resim, İğne Oyası, Tiyatro, Koro vs. farklı sanat branşlarında eğitimler alan öğrencilerimiz, belediyemize ait Kültür Merkezlerinde sahne alarak, sergiler açılarak sosyal ve kişisel başarılarını geliştirmektedir.

Veli kurslarında İğne Oyası, Çakıl taşları, Oyuncak yapımı, Okuma Yazma Kursları verilmektedir.

Bilimsel ve Kültürel Geziler

Öğrenci ve velilerin bilgi ve ufuklarının gelişmesi, farklı yerler görmeye imkân bulamayan veli ve üyelerin talepleri doğrultusunda bu ihtiyacının belediye tarafından karşılanması amacıyla geziler düzenlenmektedir.

Sefaköy Bilgi Evi'ne Nasıl Üye Olunabilir?

Sefaköy Bilgi Evi'ne de Küçükçekmece Belediyesi'ne bağlı diğer bilgi evlerinde olduğu gibi üye olmak için 1 adet vesikalık fotoğraf, kimlik fotokopisi ve üyelik formunun doldurulması gerekmektedir. Bilgi evlerine ilköğretim 2. 3. 4. 5. 6. 7. ve 8.sınıf öğrencileri velileri ile başvurarak üye olabilir.

Bütün branşlarda tüm hizmetler ücretsizdir. ■

Eğitmen ve öğrencileri. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

İnönü Aile Danışmanlık Merkezi

Ailem Aile Danışmanlık Merkezleri, Küçükçekmece Belediyesi tarafından 2009 yılında, toplum ruh sağlığını korumak ve güçlendirilmek, ihtiyaç duyan kişilere destek sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Bu merkezlerde alanlarında uzmanlaşmış psikologlar tarafından çocuk, genç ya da yetişkin bireylere, psikolojik danışmanlık hizmeti verilmektedir.

İnönü Aile Danışmanlık Merkezi'ndeki seminerlerden birinde kursiyerler. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Psikolojik Danışmanlık Nedir?

Psikolojik danışma, kişinin kendini anlaması, farkındalık kazanması, problemlerini tanımlaması ve çözüm yolları üretmesi, çevresiyle uyumlu ve sağlıklı bir iletişim halinde olması için uzman kişilerce verilen profesyonel yardım sürecidir. İnönü Aile Danışmanlık Merkezi bu süreçlerin toplamında ihtiyaç duyan herkes için alanında uzman personeli ile psikolojik danışmanlık hizmeti vermeye devam etmektedir.

Küçükçekmece de ikamet eden çocuk, ergen, yetişkin bütün vatandaşlara depresyon, sosyal fobi, sınav kaygısı, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, ergenlik dönemi problemleri, tik bozukluğu, panik atak, obsesif kompulsif bozukluk, evlilik ve çift danışmanlığı, bağımlılık alanında hizmet sunulmakta, bunun yanı sıra İnönü Aile Danışmanlık Merkezi'nde ilçe sakinlerine eğitim semineri verilmektedir. ■

Kemalpaşa Semt Konağı

Küçükçekmece Belediyesi Kemalpaşa Semt Konağı'nda bulunan 130 kişilik çok amaçlı salonda söz, nişan, mevlüt, doğumgünü, toplantı vb organizasyonlar yapılabilmektedir. Bununla birlikte faaliyette olan seminer salonu da her türlü toplantı için yetkililerce ücretsiz olarak düzenlenebilmektedir.

Kemalpaşa Semt Konağı salonlarından faydalanabilmek için Küçükçekmece Belediye Başkanlık binasında bulunan Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne ilçe sakinleri bizzat giderek randevu

alabilir ve söz konusu salonlardan faaliyetleri alanında yararlanabilir.

Merkezde bulunan kütüphane ise Pazar günleri hariç haftanın diğer günleri mesai saatleri boyunca tüm vatandaşlar hizmet verebilmekte, kitap okumak, ödünç almak isteyen vatandaşlara ya da ders çalışmak isteyen öğrencilere kapılarını açık tutmaktadır

Yıl içinde açılan kurslarımızdan çocuk ve yetişkinler ücretsiz olarak faydalanabilmekte ve eğitimleri sonunda sertifika alabilmektedirler. ■

Kemalpaşa Semt Konağı'nın dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal Çebi Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi'nde çocuklarla birlikte. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi

Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi 2022 yılında hizmete açılmış olup hafta sonları halk pazarının açık olduğu günlerde oyun evi olarak hizmet vermektedir. Hafta içi anne çocuk atölyeleri olarak ilçe sakinleri için kapılarını açmaktadır.

3-9 yaş arası çocukların, keyifli vakit geçirip eğlenecekleri, ebeveynlerin talepleri doğrultusunda, çocukların katıldıkları aktivite, etkinliklerle ve oyunlarla hem iyi zaman geçirebilecekleri hem eğitilebilecekleri hem de sosyalleşebilecekleri

çocukleri güvenli ortamlar oluşturmayı hedefleyen aileler için tasarlanmıştır.

Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi biraz da annelerin kendilerine biraz zaman ayırmasına, günlük ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılamalarına (alışveriş, sağlık vb.) yardımcı olmaktadır.

3-9 yaş grubunu çocuklar Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi'den faydalanabilmektedir. Aile bireylerinin başvurusu ile çocuklar kabul edilmekte, 2 saatlik süre ile hizmet verilmektedir.

Oyun evine katılan tüm çocukların bilgileri kayıt sisteminde kayıt altına alınmaktadır. Kapalı ve açık alanlardan oluşan oyun evine

gelen veli kendisi ve çocuğunun kimliğiyle baş vurabilmekte ve her ayrıcalıktan ücretsiz yararlanabilmektedir.

Hafta içi anne çocuk atölyeleri

Anne ve çocuk atölyeleri grupları 0-3 yaş arası yapılmakta olup süresi 2 saat olarak belirlenmekte ve eğitmenler eşliğinde hizmet verilmektedir.

- Sanat Etkinlikleri
- Müzik-Orff Çalışmaları

- Hikaye Teknikleri İle Kitap Saatleri
- Bütünleştirilmiş Grup Etkinliği
- Matematik Etkinlikleri
- Anne-Çocuk Etkinlikleri
- Parkurlu Oyun Etkinlikleri
- Fen ve Doğa Etkinlikleri

Fevziçakmak Mahallesi Oyun Evi'nde çocuklar. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal Çebi İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Evi'nde çocuklar ve eğitimcilerle birlikte. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi

Çocuk gelişimi ve okul öncesi bölümlerinden mezun, alanında tecrübeli öğretmenlerden bir kadro İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Gündüz çocuk bakımevinde çocukların fiziksel, zihinsel, psikomotor, sosyal, duygusal gelişimlerini destekleyici etkinliklerle öğrenirken eğlenmeyi öğrenirken öğrenmeleri hedeflenmektedir.

İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi'nden faydalanabilen çocukların kendine güvenen, mutlu, doğaya duyarlı, çevresiyle olumlu ilişkiler kuran bireyler olarak yetişmeleri için programlar oluşturulmuştur.

Gündüz çocuk bakımevi okul öncesi eğitim çağındaki çocuklar için güvenli ve sağlıklı bir eğitim ortamı sağlanır.

- İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi 2020 yılından itibaren hizmet vermeye başlamıştır.
- Kapalı alanlardan ve açık park alanından oluşmaktadır.
- 5 sınıf, 1 yönetici odası, 1 uyku odası, 1 oyun odası, yemekhane, mutfak, danışma ve bekleme alanlarından oluşmaktadır.
- 75 öğrenci ile 3-5 yaş arası çocuklara hizmet vermektedir.
- Çalışan anneler için 08:00 ile 18:00 saatleri arası hizmet vermekle beraber çalışmayan an-

- neler için 09:00 ile 17:00 saatleri arasında hizmet vermektedir.
- Psikologlar tarafından çocukların psikolojik gelişimleri takip edilmekte ve ailelere destek sağlanmaktadır.
- Çocuklarımızın fizyolojik gelişim takibi hemşire tarafından yapılmaktadır.
- Çocuklarımızın diş kontrolleri diş hekimimiz tarafından yapılmaktadır.
- Spor derslerinde beden eğitimi öğretmenleri tarafından hizmet verilmektedir. ■

İnönü Mahallesi Gündüz Çocuk Evi'nin dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi.

Tevfikbey Gündüz Çocuk Bakımevi'nin ait dışarıdan görünümü. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Tevfikbey Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi

Çocuk gelişimi ve okul öncesi bölümlerinden mezun, alanında tecrübeli öğretmenlerden bir kadro Tevfikbey Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Gündüz çocuk bakımevinde çocukların fiziksel, zihinsel, psikomotor, sosyal, duygusal gelişimlerini destekleyici etkinliklerle öğrenirken eğlenmeyi eğlenirken öğrenmeleri hedeflenmektedir.

Tevfikbey Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi'nden faydalanabilen çocukların kendine güvenen, mutlu, doğaya duyarlı, çevresiyle olumlu ilişkiler kuran bireyler olarak yetişmeleri için programlar oluşturulmuştur.

Gündüz çocuk bakımevi okul öncesi eğitim çağındaki çocuklar için güvenli ve sağlıklı bir eğitim ortamı sağlanır.

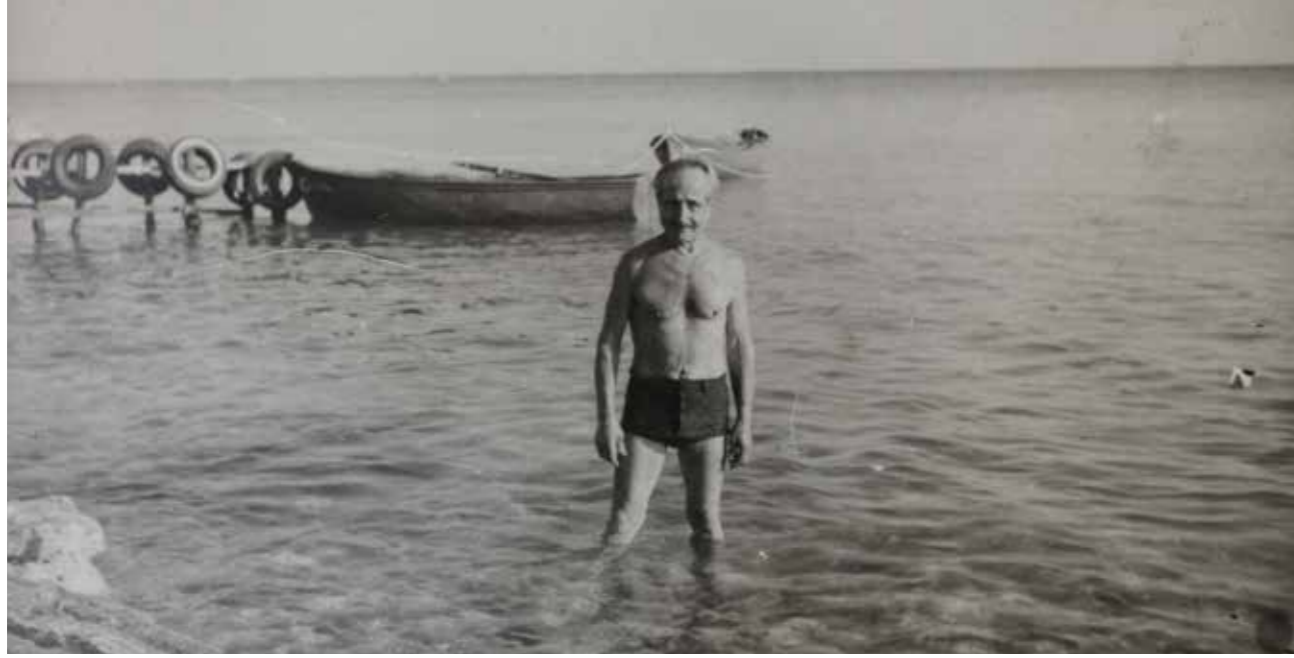
- Tevfikbey Mahallesi Gündüz Çocuk Bakımevi 2022 yılından itibaren hizmet vermeye başlamıştır.
- Kapalı alanlardan ve açık park alanından oluşmaktadır.
- 4 sınıf, 1 yönetici odası, 1 uyku odası, 1 oyun odası, 1 etkinlik salonu, 1 rehberlik odası, yemekhane, mutfak, danışma ve bekleme alanlarından oluşmaktadır.
- 64 öğrenci ile 3-5 yaş arası çocuklara hizmet vermektedir.
- Çalışan anneler için 08:00 ile 18:00 saatleri

- arası hizmet vermekle beraber çalışmayan anneler için 09:00 ile 17:00 saatleri arasında hizmet vermektedir.
- Psikologlar tarafından çocukların psikolojik gelişimleri takip edilmekte ve ailelere destek sağlanmaktadır.
- Çocukların fizyolojik gelişim takibi hemşireler tarafından yapılmaktadır.
- Çocukların diş kontrolleri diş hekimi tarafından yapılmaktadır.
- Spor derslerinde beden eğitimi öğretmenleri tarafından hizmet verilmektedir. ■

Tevfikbey Gündüz Çocuk Bakımevi'ne ait oyun alanından bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

...

Yusuf Ahiskalı Menekşe Koyu'nda. Kaynak: Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece sf. 79

Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi

Küçükçekmece'nin kültür merkezlerine, kütüphanelerine ismini vermiş sanat insanlarının ilçe için bir önemi var elbet. Bu isimlerin çoğu ilçede yaşamış, ilçeye bağ kurmuş ve eserlerini burada üretmiş kişilerdir genellikle. İşte onlardan biri de edebiyatımızın önemli değerlerinden biri olan Yusuf Ahiskalı'dır.

Trabzon doğumlu olan yazar, 1974'ün güzel bir bahar gününde gelir Küçükçekmece'ye, geldiği gibi de gördüklerine yürekten vurulur. Her gezisinin sonunda yolunu Küçükçekmece'ye düşürür. Aklında, fikrinde ve ruhunda hep Küçükçekmece vardır. Bu duyguya karşı

koyamaz ve bir süre sonra yaşamını tam da bu ilçe sınırları içerisinde sürdürmeye karar vererek Menekşe'ye yerleşir. Ahiskalı'nın Çekmece hikâyesi işte böyle başlar. Burada düşünür, burada üretir.

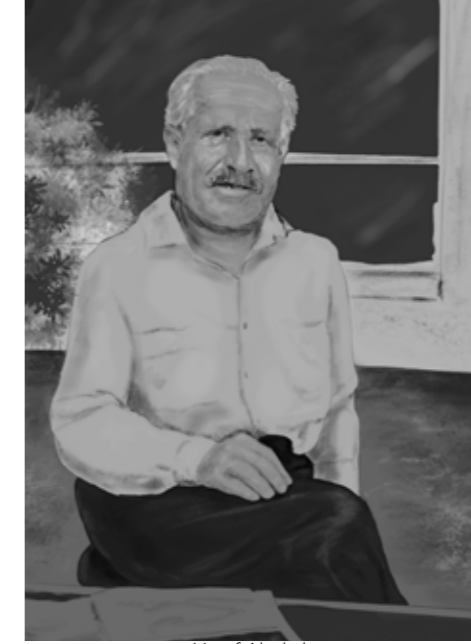
Küçükçekmece Belediyesi vefasını sunmak için tam da bu sebeple yaşadığı yere aşkla bağlılık duyan yazarın adını Sefaköy sınırları içerisinde açtıkları kütüphaneye verir: Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi.

Bu mekânla birlikte yazarın adı semtte sonsuza dek yaşayacaktır.

...

Kitap Cafe'den Kütüphaneye

Sefaköy Kültür ve Sanat merkezi bünyesinde giriş katta yer alan Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi 335 m2 alana sahiptir. Sefaköy Kitap Cafe olarak faaliyet gösterdiği zamanlarda otomasyon sistemine sahip olmayan kütüphanede okuyucular ödünç kitap alamıyordu. 2021 yılında kütüphaneye Yusuf Ahiskalı'nın adı verildi ve bununla birlikte çalışmalar da hız kazandı.

Yusuf Ahiskalı.
Kaynak: Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece sf. 59

Küçükçekmece'deki diğer bütün kütüphanelerde olduğu gibi Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi de KOHA Otomasyon Sistemi'yle yenilendi. Bu sistem sayesinde bütün kütüphaneler özerkleşip şubeleşti. Kütüphane kullanıcıları tek bir otomasyon sistemi üzerinden kataloğlara erişebilmekle beraber, işlem yapabilir hale geldi.

Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi aynı anda 61 kişi misafir kapasitesine sahip olup; 46 kişilik sabit ders çalışma masası ve bahçe bölümünde 15 kişilik ders çalışma alanı mevcuttur. Açık ve kapalı alanlarında kitap okurlarına hizmet verdiği gibi ders çalışmak isteyen öğrencilere de sessiz ve elverişli bir ortam sunmaktadır.

Kütüphane, Pazar günü hariç, haftanın diğer tüm günleri 09.00-21.00 saatleri arasında hizmet vermekte, okuyucularına ve öğrencilere kapılarını açmaktadır.

Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi'ndeki Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi'nde kitaplar okuyucular tarafından ödünç alınabilmekte ve belirgin bir okuma kolaylığı sağlamaktadır.

Uluslararası kütüphane otomasyon sistemi ile birlikte ayrıca kütüphane kullanıcıları online olarak;

- Üye olabilmek,

- Kitap ayırtma,
- Ödünç alınan kitapların süresini uzatma,
- Katalog (kitap) sorgulama,
- Kitap satın alma önerisi sunma işlemlerini yapabilmektedirler.

Yusuf Ahiskalı Kütüphanesi üyeleri, Küçükçekmece Belediyesi bünyesinde çalışmalarını sürdüren diğer kütüphanelerde olduğu gibi, yakın gelecekte online olarak kütüphanelerde boş yer olup olmadığını sorgulayarak, rezervasyon yapabileceklerdir.

Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi'nden bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Huzur ve ayrıcalık

Bir kent, bir ilçe, bir semt ve hatta bir köy tarihi dokusu, arkeolojik kalıntıları, müzeleri, kütüphaneleri ve çeşmeleriyle var olabileceği gibi yazarları, şairleri ve sanatçılarıyla da var olabilir. Birinin varlığı diğerini gölgelemez, aksine pekiştirip güçlendirir.

Bir yazarın adının sokağa, caddeye ya da bir kütüphaneye verilmesi, orada yaşayan insanlara bir saygı, çeşitlilik ve hoşgörü nedenleri sunacağı gibi, adı verilen kişiye de vefayı ve saygıyı ifade eder.

Yusuf Ahıskalı'nın adının bir kütüphaneye verilmesi edebiyatımız için bir zenginlik ve saygı oluşturacağı gibi, okur ve öğrenciler için farklılık ve entelektüel bir ayrıcalıktır.

2021 yılı ziyaretçi ve üye sayısı

Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi
yararlanan ziyaretçi sayısı: 6919
Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi
kayıtlı üye sayısı:289

2022 yılı ziyaretçi ve üye sayısı (Ekim 2022 ve öncesi)

Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi
ziyaretçi sayısı: 12.777
Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi kayıtlı üye sayısı: 729
Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi
kayıtlı kitap sayısı: 6802
Tevfikbey Mahallesi, Maslak Çeşme Caddesi
adresindeki Yusuf Ahıskalı Kütüphanesi'nde
düzenli olarak 21 ayrı süreli yayın takip edilebilir. ■

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi

Kemalpaşa Semt Konağı bünyesinde 1. katta yer alan kütüphane 200 m2 büyüklüğünde bir alana sahiptir.

Kütüphane aynı anda 84 kişi misafir kapasitesine sahip olup 76 kişilik sabit ders çalışma masası, 4 kişilik bilgisayarlı araştırma masası, 4 kişilik kitap okuma koltuğu mevcuttur.

Kütüphane, pazar günü hariç, haftanın diğer tüm günleri 09.00-21.00 saatleri arasında hizmet vermekte, okuyucularına ve öğrencilere kapılarını açmaktadır.

Küçükçekmece'deki diğer bütün kütüphanelerde olduğu gibi Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi de KOHA Otomasyon Sistemi'yle yenilendi. Bu sistem sayesinde bütün kütüphaneler özerkleşip şubeleşti. Kütüphane kullanıcıları tek bir otomasyon sistemi üzerinden kataloglara erişebilmekle beraber, işlem yapabilir hale geldi.

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi'nden bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

2021 yılı ziyaretçi ve üye sayısı

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesinden
yararlanan ziyaretçi sayısı: 5579

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi kayıtlı üye sayısı: 86

2022 yılı ziyaretçi ve üye sayısı (Ekim 2022 ve öncesi)

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi ziyaretçi sayısı: 12.134

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi kayıtlı üye sayısı: 265

Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi kayıtlı kitap sayısı: 7915

Kemalpaşa Mahallesi, Sultanmurat Caddesi, 2.Kartal Sokak, No:13/1 adresindeki Kemalpaşa Semt Konağı Kütüphanesi'nde düzenli olarak 21 ayrı süreli yayın takip edilebilir. ■

Özel Eğitim Merkezi havuzundan bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

Özel Eğitim Merkezi

Küçükçekmece Belediyesi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde, ilçe sınırları içerisinde ikamet eden, özel gereksinimli bireyler ve ailelerine yönelik tedavi, eğitim-öğretim, psikolojik destek, okul destek, fizik tedavi ve sağaltım, havuzda su terapisi, aile terapisi, çift terapisi çalışmaları uygulanabilmekte ve çeşitli zekâ testleri gerçekleştirilebilmektedir.

Eğitim ve iyileştirme hizmeti almak için Özel Eğitim Merkezi'ne yapılan başvurularda önce-

likle bireyin zekâ düzeyi, fiziksel gelişimi, psikolojik durumu, genel tıbbi durumu tespit edilir.

Tevfikbey Mahallesi, Yel Değirmeni Caddesi, 57 numaradaki merkezde yapılan tespitlerden sonra alınan sonuca göre kişi için bir bireysel eğitim programı oluşturularak hizmet sunumu başlatılır.

Sağlanan bu hizmet sunumu süresince kişiye servis hizmeti de verilerek özürü ve yakınlarının Özel Eğitim Merkezi'ne ulaşımını sağlanmaktadır. ■

Küçükçekmece Belediyesi Nikâh Salonu

Küçükçekmece Belediyesi Nikâh Salonu'nda 3 farklı salon bulunmaktadır. Başvuru için ikamet şartı aranmamakla beraber herhangi bir adreste adres beyanı yapılmış olması şarttır.

Kardelen ve Zambak Nikâh Salonu 256 kişilik bir oturma kapasitesine sahiptir. Aynı zamanda takı salonlarının da bulunduğu bu iki salonda gerçekleştirilen son iki Nikâh, ta-

lep durumunda kokteylli olarak da kutlanabiliyor.

Lale Salonu'nda ise 500 kişilik bir oturma kapasitesi bulunuyor. Eğer çiftler kokteylli ya da yemekli bir Nikâh töreni düzenlemek isterlerse kapasitesi 1000 kişiye kadar çıkabiliyor. Merkez her davete uygun altyapıya sahip olmakla birlikte en iyi ekipmanla donatılmış bulunmaktadır. ■

Küçükçekmece Belediyesi Nikâh Salonu'ndan bir görünüm. Küçükçekmece Belediyesi arşivi

